

causam super abstersione scutellarum, servitio mensae, aliisque actibus humilitatis, remitti¹ ad sacram Congregationem episcoporum et regularium, coram qua eadem causa pendet indecisa, et interim videndum sibi inhiberi, ne, sub poenis attentatorum, excommunicationis, aliisque arbitrio, etc., audeat seu praesumat quidquam attentare seu innovare, aut attentare vel innovari facere, quatenus opus sit capi quaecumque provisionem illustrissimo et reverendissimo domino benevisam, et decretum quodcumque desuper necessarium et opportunum fieri ac interponi ad p. d. Die xxi iulii mdccxxviii, relatione facta, comparuit dominus Liborius de Petrantoniis procurator, petiit ut supra. Ex tunc illustrissimus dominus habuit terminum pro servato, procuratore ex adverso praesente, etc., et latius prout in eisdem actis mei, etc., ad quae, etc. In fidem, etc.

Datum Romae, hac die xiii septembris mdccxxv. — Ita est: SALVATOR PAPARZZIUS A. C. notarius.

Intus: Beatissimo Padre.

Tenor memorialis porrecti pro parte donatorum Sanctissimi domini nostri. « Si degnò la S. V., ad istanza del padre generale dei Carmelitani Scalzi della Congregazione d'Italia, di confermare con suo Breve sotto li 22 giugno 1728 il voto fatto dal capitolo generale celebrato in Milano nel prossimo passato aprile, in cui si decretò che li conversi di detta religione oratori umilissimi della S. V. siano obbligati a fare gli officii ebdomadati di servire alla mensa, lavar piatti, ed altri officii d'umiltà sin ad ora eseguiti da' soli coristi, imponendo anche perpetuo silenzio agli oratori. E benchè paresse a questi di restar pregiudicati da detto Breve, e di poter sperimentare le loro ragioni in Congregazione dei vescovi e regolari, avanti la quale pende ancora il ricorso fattovi per questa causa dei conversi della provincia di Venezia: contuttociò in venerazione de' santissimi ordini del S. V. sono disposti a soccombere a qualsivoglia gravame, tuttochè da essi non professato, che sia per imporsi loro dalla S. V. Ma perchè il calore dell' impegno potrebbe

¹ Verbum remitti frustra repetitum (R. T.).

trasportare il moderno padre generale ed altri suoi parziali a pretendere, in vigore di detto Breve, d'obbligare all'esecuzione dei predetti officii ebdomadati anche quelli delli oratori, quali esercitano nella religione officii fissi, e per altra parte non è stata mai mente della S. V. (quale ha la piena comprensione delle materie claustrali) d'obbligare a doppio gravame gli oratori: questi, sulla fiducia della paterna clemenza della S. V., ad effetto di schivare le liti fra religiosi, umilmente la supplicano a voler ordinare che si dichiari, che l'accennato Breve non comprende quelli delli oratori a' quali sarà nella religione assegnato uno dei seguenti officii, cioè di vestiario, altrimenti detto robbiero, di canavaro, di spenditore, di ministro del refettorio, d'ortolano, ossia sovrintendente di campagna, e di cercante d'elemosine, di speciale, ossia infermiere, di cuoco, di sottosagrestano e portinaro. Che della grazia, ecc.

Foris: Alla Santità di N. Signore Papa Benedetto XIII, per li conversi Carmelitani Scalzi della Congregazione d'Italia, detti donati.

Declaratio Brevis.

Die iii septembris mdccxxviii, ex audientia Sanctissimi. — Facta per me relatione, Sanctitas Sua declaravit, Breve concessum et expeditum die xxii iunii mdccxxviii, confirmatorium voti editi per capitulum generale celebratum Mediolani die xvi praecedentis mensis aprilis super obligatione fratrum donatorum oratorum ad exercenda officia tursoris scutellarum et servitoris primae mensae, non comprehendere fratres donatos exercentes officia, nimirum quaestoris eleemosynarum, coqui, vestiarii, sacristae, ianitoris, hortulani, emptoris, ministri cellae vinariae, infirmarii, ministri refectorii, et similia; eosdemque propterea officiales non teneri nec obligatos esse ad exercenda munera praedieta tursoris scutellarum et servitoris primae mensae: non obstante quacumque contraria dispositione constitutionum Ordinis, voti et Brevis praedicti; quibus omnibus, quatenus opus sit, Sanctitas Sua in hac parte, et ad praemissum

Tenor declarationis.

effectum dumtaxat, expresse et plenissime derogavit.

I. archiepiscopus episcopus Imolensis auditor. Loco † sigilli.

CCXXX.

Damnantur et prohibentur libri duo gallico idiomate impressi¹.

Benedictus Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

Expositio facti.

§ 1. Cum, sicut accepimus, in lucem prodierint duo libri gallico idiomate absque nomine auctoris seu auctorum typis editi, uterque in duos tomos divisus, unus quidem sub titulo infrascripto, videlicet:

Dissertation sur la validité des Ordinations des Anglois, et sur la succession des evesques de l'Eglise Anglicaine, avec le preuves justificatives de faits avancés dans cet ouvrage. Première partie. A Bruxelles, chez Simon T'Serstevens libraire près les RR. PP. Dominicains, 1723, et altera pars eodem titulo infrascripta Seconde partie;

Alius vero, cui titulus:

Défense de la dissertation sur la validité des Ordinations des Anglois, contre les différentes réponses qui ont été faites, avec les preuves justificatives de faits avancés dans cet ouvrage par l'auteur de la dissertation, tom. II, part. I, etc. A Bruxelles, chez Simon T'Serstevens libraire près le RR. PP. Dominicains, 1724, et altera pars hoc itidem postremo titulo inscripta, tom. II, part. II:

Damnatio et prohibitio praedictorum librorum sub poena excommunicationis.

§ 2. Nos, pro commissà nobis ab aeterno Pastore gregis sui curâ, dominicas oves, quantum nobis ex alto conceditur, a noxiis praeservare cupientes, de nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, qui librorum huiusmodi relationem et cen-

¹ De aliâ prohibitionem quorundam foliorum gallico etiam idiomate impressorum vide aliam huius Pontificis constit. ed. mdccxxviii, die ix iunii, pontif. v.

suram audiverunt, remque mature et diligenter discusserunt, consilio, ac etiam motu proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, libros supradictos, et eorum quemlibet, uti continentes propositiones falsas, temerarias, seditiosas, scandalosas, perniciosas, piarum aurium offensivas, Sanctae Sedis et Conciliorum auctoritati iniurias et contumeliosas, schismaticas, erroneas, sacrarum ordinationum aliorumque Ecclesiae sacramentorum eversivas et haereticas respective, sub superius expressis, aliisque quibuscumque titulis, ubicumque, et quocumque alio idiomate, seu quavis editione et versione hucusque impressos ac manu descriptos, aut (quod absit) imprimendos et describendos, tenore praesentium damnamus, reprobamus, ac legi et retineri prohibemus, illorumque impressionem, descriptionem, lectionem et usum omnibus et singulis christifidelibus etiam specificâ et individuâ mentione et expressione dignis, sub poenâ excommunicationis per contrafacientes ipso facto absque aliâ declaratione incurrendâ, a qua nemo a quoquam, praeterquam a nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente, nisi in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium valeat obtinere, omnino interdicimus.

§ 3. Volentes et auctoritate apostolica mandantes, ut, quicumque libros praedictos vel aliquem illorum penes se habuerint, illos seu illum, statim atque praesentes litterae eis innotuerint, locorum Ordinariis vel haereticæ pravitatis inquisitoribus tradere atque consignare teneantur; hi vero exemplaria sibi sic tradita illico flammis aboleri curent. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Prohibetur re-
tentio eorum-
dem.

Decernitur
publicatio he-
rum litterarum.

§ 4. Ut autem eaedem praesentes lit-
terae ad omnium notitiam facilius, etc.¹
Datum Romae, apud S. Petrum, sub
annulo Piscatoris die xxv iunii m^occcxxviii,
pontificatus nostri anno v.

Dat. die 25 iunii 1728, pontif. anno v.

CCXXXI.

*Applicantur et uniuntur capitalia quae-
dam seminario Civitatis Plebis².*

Benedictus Papa XIII,
salutem et apostolicam benedictionem.

MOTU PROPRIO, etc.

Prooemium.

Inter multiplices curas, quae mentem
nostram undequaque sollicitant, illi sum-
mā ope iam pridem incumbendum nobis
esse statuimus, ut seminaria, ubi iam re-
periuntur erecta, sed congruis redditibus
ad alumnorum magistrorumque subs-
tentationem necessariis non sunt suf-
ficienter dotata, de iis opportune pro-
videantur, quo magis adolescentes ec-
clesiasticae militiae addicti ad pietatem,
morum candorem, litterarumque scien-
tiam informantur.

Proces episco-
pi praedictae
civitatis pro
suppeditanda
seminario con-
grua substantia-
tione.

§ 1. Quapropter, auditis sensibus epi-
scopi Civitatis Plebis, quod, ob reddituum
inensae episcopalis ceterorumque tam
dictae civitatis quam dioecesis benefi-
ciorum tenuitatem, subsidiariam respon-
sionem pro illius seminarii congruā
substantatione nec mensa nec sibi sub-
iecti ecclesiarum et beneficiorum titu-
lares explere valeant, volentes, quan-
tum in nobis est, tam necessariae cle-
ricorum institutioni sedulo prospicere,

¹ Ut supra pag. 660 b (R. T.).

² Aliā huius Pontificis const. ed. m^occcxxv,
die xxx maii, pontif. i, statuta fuerunt non-
nulla pro augendis redditibus seminarii eccle-
siastici Caesenatensis; et Clementis XII const.
ed. m^occcxxxi, die vi novembris, pontif. ii,
statuuntur nonnulla pro bono regimine quo-
rundam seminariorum Hispaniarum.

receptam sacri Concilii dispositionem,
cap. xviii, sess. xxiii, *De reformat.* et
respective cap. *Tua nobis de testament.*,
ducimus esse sequendum.

§ 2. Exposuit siquidem idem episco-
pus ex parte sui seminarii in supplici
libello nobis porrecto, quondam Ludo-
vicum Manni de dictā civitate inter vi-
vos donasse illi communitati scuta duo-
millecentum ad effectum illa reinvestien-
di in tot censibus annui redditus scu-
torum centum quinquaginta, quorum
centum essent applicanda pro alendis
binis iuvenibus de eādē civitate oriun-
dis in certis pro eorum libito civitatibus
legalibus vel theologicis disciplinis ope-
ram dantibus, reliqua vero scuta quin-
quaginta pro dotatione puellarum; quod-
que priores dictorum capitalium fructus
in summā scutorum tercentorum inve-
stirentur in similibus censibus annui red-
ditus scutorum vigintiduo et quinquā-
ginta obolorum quolibet anno impen-
dendi in tribus diversis anniversariis
pro eiusdem donatoris suffragio et sta-
tutā elargitione pro magistratu; et si-
militer eundem Ludovicum Manni do-
nasse alia scuta mille pariformiter inve-
stienda in tot censibus, ex quorum fru-
ctibus constitueretur aliud capitale in
summā scutorum tercentorum, ita ut ef-
formaretur patrimonium scutorum mille-
tercentorum, et ex istius redditibus sub-
ministrarentur duobus capellanis scuta
quadragesima pro quolibet, quodque reli-
qui fructus remaneret beneficio primae
donationis, onere iniuncto eisdem ca-
pellanis nonnullas missas celebrandi,
fructusque enunciatorum capitalium exi-
gendi, exactosque consignandi deposi-
tario ad hoc specialiter deputato, lege
depositario praescriptā de non solvendo
iisdem stipendium sive eleemosynam,
nisi ad rationem exacti, et non aliter.

§ 3. Cumque ex dictorum capellano

Recensentur
quaedam le-
gata relicta a
quondam Ludo-
vico Manni com-
munitati prae-
fatae civitatis,
variis piis ope-
ribus applican-
da.

Applicantur

praefato semi-
nario donatio-
nes omnes prae-
dicti Ludovici
sub quibusdam
oneribus iuxta
testatoris men-
tem.

rum depositariiue redditione rationis
novissime a Congregatione Concilii ei-
dem episcopo demandatā compertum sit,
prias huiusmodi dispositiones fuisse huc-
usque subversas, non adimpletas, et fere
ab initio pia opera male fuisse admini-
strata: hinc est quod procliviores facti
sumus ad applicandum, uniendum et
incorporandum favore praedicti semina-
rii pleno dominio et possessione omnes
et singulos census et capitalia quaecum-
que utriusque donationis unā cum fru-
ctibus praedictorum censuum et reddi-
tibus capitalium, tam exactis quam in
posterum contra quoslibet debitores exi-
gendis: transferentes omnia iura et
actiones quavis causā et titulo contra
quoscumque quomodolibet competentia,
prout ex nostrae potestatis plenitudine
parique motu applicamus, unimus, in-
corporamus et assignamus eidem semi-
nario, pro recto felicique eiusdem regi-
mine, sub onere alendi et educandi
nedum binos iuvenes a donatore volitos
atque praelatos, verum etiam alios duos
tresve iuvenes nominandos a generali
et publico consilio civitatis antedictae
cum approbatione episcopi pro tempore;
onere quoque adiecto dicto semi-
nario exsolvendi quolibet anno scuta
quinquaginta puellis pro earum subsidio
dotali, pariter ab ipso fundatore con-
templato, nominandis a dicto generali
consilio, episcopo tamen approbante;
superaddito subsidio dotali annuorum
scutorum vigintiquinque pro aliā puellā
per episcopum praeeligendā; si vero
contingat, favente Deo, quod istud pa-
trimonium adaugeatur praevis recuperatione
aliorum capitalium et fructuum
ex incuriā malāque administratione in
praesentiarum deperditorum, et de pecuniis
existentibus in manibus depositarii,
teneatur idem seminarium constitui
multiplicem usque ad productio-

nem fructuum sufficientium pro assi-
gnandā mercede alicui utriusque iuris
professoris, qui (si episcopo videbitur
expedire) simili studio incumbere vo-
lentes in civitate edoceat; item semina-
rium praedictum ex omnibus praenun-
ciatis proventibus, fructibus atque red-
ditibus curet ut legata a dicto donatore
praefinita omnino impleantur ac satisfiat,
eleemosynas pro anniversariis ab eodem
taxatas persolvat, unā cum solitā mune-
ris elargitione desuper magistratui iuxta
volitum a fundatore subministrans.

§ 4. Quocirca dictae civitatis episcopo
nunc et pro tempore existenti per haec
apostolica scripta committimus, quatenus
universa et singula contenta in hoc
nostro motu proprio executioni mandet,
et pro huiusmodi effectu iure delegato
facultatem et iurisdictionem eidem im-
pertimur procedendi contra contumaces
et inobedientes, omnesque administra-
tores quoscumque. Derogantes cuivis
substitutioni, fideicommisso, suprain-
tenditiae, administrationi, devolutioni,
ceterisque, tam in dictis donationibus,
quam in aliā quacumque eiusdem dona-
toris voluntate dispositis atque com-
prehensis, sub quibuscumque verborum
tenoribus et formis, et cum quibusvis
etiam derogatoriis derogatoriis; vo-
luntatem dicti donatoris, in iis quae
huius unioni et incorporationi adversan-
tur, commutantes; non obstantibus re-
gulis de iure quaesito non tollendo,
consuetudinibus, ceterisque contrariis
quibuscumque.

§ 5. Inhibentes praefatis capellanis,
depositorio, ceterisque administratoribus,
et quomodolibet interesse habentibus,
ne de cetero unquam in praemissorum
administratione, quavis causā, titulo, in-
genio, praetextu, sive quaesito colore,
sese ingerere, dictumque seminarium di-
recte vel indirecte molestare, vexare,

Deputatur
praedictus epi-
scopus exequu-
tor harum litten-
rarum.

Inhibitis prae-
dictis admini-
stratoribus.

CCXXXII.

perturbare et impedire audeant siue praesumant.

Clansulae.

§ 6. Decernentes, omnia et singula praemissa executi, et quaecumque exequenda, valida et efficacia fore, ac suos plenarios et integros effectus sortiri, et inviolabiliter ab omnibus observari debere, sicque, praevia avocatione causae et causarum huiusmodi a quacumque Congregatione et tribunali, per quoscumque iudices et praefatam Congregationem Concilii, sublata eis quavis aliter iudicandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere. Decernentes, unionem, incorporationem, applicationes, indultum, inhibitionem ac praecipuum praedicta, praesentesque litteras, nullo unquam tempore, etiam ex quacumque et inexcogitata causa, etiam sub praetextu quod in forma iuris facta non fuerint, revocari, alterari, limitari, modificari, aut ad terminos iuris reduci, vel quempiam adversus illa in integrum restitui, seu de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut quovis defectu notari vel impugnari posse. Volentes insuper, quod praesens noster motus proprius, licet non admissus nec registratus in Camera vigore Bullae Pii IV nostri praedecessoris de registrandis, valeat et habeat suum plenarium effectum et executionem in vim nostrae simplicis signaturae, et non obstantibus quibuscumque aliis in contrarium facientibus. Quibus omnibus et singulis, pro expressis habentes et de verbo ad verbum insertis, pro hac vice dumtaxat, et pro huiusmodi effectibus specialiter derogamus. Pro plene, etc.

Datum Romae, apud S. Petrum, vi kalendas iulii MDCCXXVIII.

Dat. die 26 iunii 1728, pontif. anno v.

Placeat motu proprio V. M.

1 Desunt verba eorum tenores (R. T.).

Statuuntur et declarantur nonnulla pro unanimi concordia servanda inter familias tertiariorum Ordinis Minorum ¹.

Benedictus Papa XIII.

dilectis illis ministro generali totius Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci, necnon generali ministro fratrum Conventualium eiusdem Ordinis.

Dilecti illi, salutem et apostolicam benedictionem.

Qui pacem loquitur in plebem suam et super sanctos suos, certam illam averrendae contentionis vim rationemque discipulis designavit, monitis exemplisque suis eosdem adhortatus, ut, qui maior esset inter ipsos, fieret sicut minor, ac proinde esse contenderent non praesistentiam et primatu, sed ministrandi ac subiacendi humilitate praecessores. Haec autem documenta B. Franciscus, seraphici vestri Ordinis conditor, et ipse mirabiliter arripuit et expressit, et custodiendae pacis firmamentum esse voluit alumnis suis, qui, modesta ipsa fratrum Minorum appellatione evangelicam illam caelestis Magistri normam praeseferentes, sinceram charitatis veraeque fraternitatis disciplinam et cultum per totam Christi Ecclesiam latissime propagarunt. Nos igitur, quemadmodum uheres ex religiosissima institutione dominici agri proventus largitori Deo reique catholicae gratulamur, ita omnem dare operam debemus ne dissidia et lites de loco et dignitate bonam frugem suffocare possint, fraternamque concordiam discindere aut perturbare.

§ 1. Porro, cum tres constitutiones

1 Alia huius Pontificis const. edit. MDCCXXIV, die 16 novembris, pontif. 1, statuta fuerunt nonnulla pro restituenda et conservanda regulari disciplina in Ordine fratrum Minorum.

Exordium et exhortatio fratribus Minoribus ad fovendam concordiam.

tionis, controversiae inter familias Tertii Ordinis.

ediderimus pro institutione ac regimine tertiariorum eiusdem seraphici Ordinis in propriis domibus viventium, primam die x decembris MDCCXXV pro fratribus Minoribus regularis Observantiae, quae incipit *Paterna Sedis Apostolicae providentia*, alteram die xxiv maii MDCCXXVI pro fratribus Minoribus qui Capuccini appellantur, quae incipit *Ratio apostolici ministerii*, tertiam denique die v iulii eiusdem anni pro fratribus Minoribus Conventualibus, quae incipit *Singularis devotio*; non sine ingenti animi molestia rescivimus, controversias inter antedictas laudati Ordinis familias invaluisse de primatu et antiquitate alterius prae altera, de multiplici erectione congregationum Tertii Ordinis, deque transitu tertiariorum unius congregationis ad aliam: quae, cum religiosae disciplinae detrimento, scandala etiam in populis serere possint, et beati patris Francisci in discipulis eius extinguere.

Abolentur controversiae omnes praedictorum.

§ 2. Dissensionibus igitur ac iurgiis aditum obstruere, et necessariam regulari disciplinae pacem et tranquillitatem fovere aut restituere cupientes, motu proprio, ex certa scientia, non ad oblatam cuiusquam petitionis instantiam, in primis omnes et singulas de memoratis causis lites et controversias, utcumque et in quacumque instantia super his ortas, agitas et actu pendentes coram quibuscumque iudicibus ac tribunalibus, etiam speciali mentione dignis, quorum nomina pro expressis haberi volumus, ad nos advocantes, perpetuo silentio imposito, extinguimus et abolemus.

Communicantur privilegia et indulgentiae unius familiae alteri quoque familiae tertiariorum.

§ 3. Praeterea quascumque indulgentias, indulta, privilegia, praerogativas, favores, exemptiones, libertates, extensiones et concessionem, tam in genere quam in specie, in memorata constitu-

1 Aliquid deest, ex. g. pacem vel spiritum (R. T.).

tionem, quae incipit *Paterna*, tertiariorum fratrum Minorum de Observantia tributas, et per alias superius indicatas ad tertiariorum fratrum Minorum Conventualium et Capuccinorum eorumque superiores extensas et ampliatas, tenore praesentium confirmamus et approbamus, et, quatenus opus sit, ipsis fratribus Conventualibus et Capuccinis, eorumque tertiariorum, in iis tamen quae praefatae nostrae constitutioni pro Observantium tertiariorum editae non adversantur, et non alias, de novo concedimus; mandantes potissimum, ut, quae in ipsa circa erectionem unius dumtaxat congregationis tertiariorum pro unaquaque civitate aut loco, deque eorum transitu, praescripta et sancita sunt, aliis posterioribus nostris non obstantibus, inviolabiliter observentur.

§ 4. Quoniam autem a mente nostra et a proposito memoratae constitutionis quae incipit *Singularis devotio* prorsus alienum erat, ut fratribus Minoribus regularis Observantiae quidquam sui iuris aut possessionis erga Conventuales detraxeremus, aut ipsis fratribus Conventualibus maiorem antiquitatem aut aliam quaecumque praerogativam praesentibus concederemus, motu pari et scientia similibus decernimus et declaramus, verba et enunciationes, quae antiquitatem et praerogativas eiusmodi respiciunt, nullius roboris, atque eo prorsus modo ac si apposita non essent, de cetero habenda fore et esse; immo pro totius praefati Ordinis tranquillitate et pace perpetuum silentium super huiusmodi controversia imponimus, et pro imposito haberi volumus et mandamus.

§ 5. Ne quis denique basilicam beati Francisci civitatis Assisiensis, ubi sacrum eius corpus requiescit, a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris variis

Declaratur, verba de antiquitate, alique praerogativa controversis in constitutionibus a Sanctitate Sua emanatis, nullius roboris esse, et hinc controversiae silentium imponitur.

Praecipitur ut basilicae civitatis Assisiensis et B. M. de Portione aequo Ordinis matri-ces agnoscantur.

1 Edit. Main. legit constitutionis (R. T.).

privilegiis auctam, ita supra ceteras eiusdem Ordinis ecclesias verbis aut scriptis extollat et efferat, ut debitus honor ac reverentia denegetur basilicae B. Mariae de Portiunculâ extra muros eiusdem urbis, in qua constat seraphicum patrem institutum suum inchoasse: praecipimus et mandamus ut ambae basilicae, diversis licet rationibus, B. Mariae quidem propter Ordinis primordia, Assisiensis vero propter sacrum corpus sanctissimi institutoris, tamquam Ordinis matrices ab omnibus fratribus Minoribus agnoscantur et observentur, prout Romani Pontifices praedecessores nostri asservarunt et concesserunt.

Clausula.

§ 6. Quasunque autem iuris verborumque solemnitates nostrâ auctoritate suppletes, et quibusvis in contrarium facientibus amplissime derogantes, quae vero exprimenda essent pro expressis habentes, fore confidimus ut familiis vestris per hoc providentiae nostrae iudicium pristinam vestroque nomine dignam concordiam partam esse gaudeamus. Vestrum autem erit, ut, pari vigilantia studioque curis nostris obsequentes, indecoram importunamque altercationum libellorumque licentiam, in eorum auctores districte animadvertentes, sedulo inhibeatis. Ac vobis, dilecti filii, paternae voluntatis pignus apostolicam benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, xxi iulii mdcclxxviii, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 21 iulii 1728, pontif. anno v.

CCXXXIII.

Decernitur ratio, et praescribitur ordo tractandi et definiendi causas ec-

clesiasticas in regno Siciliae ultra Pharus.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Fideli ac prudenti dispensatori, quem in supremo apostolatus apice constituit Dominus super familiam suam, maxime convenit tradita sibi caelitus uti potestate, ut, si quae sint inter pontificalem auctoritatem et regiam potestatem contentiones, quantum fieri potest, amoveantur, utque nedum fidelium populorum pericula arceantur, sed etiam incommoda leniantur, prout, locorum et temporum ratione habita, magis in Domino videbitur expedire.

Prooemium.

§ 1. Cum itaque felicitis recordationis Clemens Papa XI praedecessor noster apostolicam regni Siciliae ultra Pharus legationem ac monarchiam nuncupatam eiusque tribunal extinxerit ac suppresserit et absolverit, si quae essent privilegia et indulta a quibuscumque Romanis Pontificibus praedecessoribus quomodolibet concessa revocaverit et abrogaverit, et certum interim modum praescripserit, quo causae ad forum ecclesiasticum pertinentes cognosci et in eodem regno sine debito terminari possent, quemadmodum in eius apostolicis litteris expeditis anno mcccxiv et mcccxv plenius continetur; cumque carissimus in Christo filius noster Carolus VI in Romanorum imperatorem electus, Siciliae ultra Pharus rex, exponi nobis nuper fecerit, iura aposto-

Causae huius constitutionis promulgandae.

1 Haec iurisdictio ab Urbano II ad finem vergente xi Ecclesiae saeculo Rogerio comiti eiusque successoribus in regno Siciliae concessa, pertractandi nimirum et definiendi causas ecclesiasticas, a Clemente XI, propter abusum qui irrepserant, extincta et abolita fuit const. ed. mcccxiv et mcccxv; verum hic quibusdam moderationibus confirmatur.

licae legationis in eodem regno, sibi, eiusdem haeredi legitimo et possessori, ex privilegio signanter Urbani Papae II praedecessoris nostri, competere, quae quidem iura iam olim Rogerio comiti e Normannorum gente, eiusque successoribus, ob eliminatam Saracenorum tyrannidem, catholicam fidem restitutam, ecclesiasque patriarchatui Constantinopolitano tunc temporis adhaerentes, Romanae Sedi iterum subiectas, concessa, anteaquorum sex saeculorum decursu, usque ad Caroli II obitum, in suo robore atque usu permanserint: hinc nos, etsi compertum habeamus, huiusmodi rationibus eundem praedecessorem nostrum, praesertim propter abusum quos irrepsisse constabat, minime acquiescere, nosque ipsi, dum cardinalatus honore fungebamur, eidem constitutioni reverenter subscripsimus, omniumque circumstantiarum opportune reminiscamur; attamen, cum graves inde exortae fuerint contentiones atque mala, non sine animarum perniciem publicaeque tranquillitatis detrimento, serio propterea confidentes, quantum pastoralis sollicitudinis intersit, causas etiam talium contentionum avertere ac prorsus eliminare, itaut, abusibus e medio sublatis, ius ex aequo universis reddatur, ex voto Congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium pro huius negotii examine specialiter deputatae, ac etiam motu proprio, et ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, finem huic operoso gravissimoque negotio imponentes, nostrâ hac perpetuo valiturâ constitutione, vim et effectum concordiae habente, haec, quae sequuntur, decernimus et sancimus, ac inviolabiliter ab his, ad quos spectat et in futurum spectabit, observari mandamus.

§ 2. Causae omnes, ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, iis exceptis quae vere maiores sunt, quaeque iuxta canonicas sanctiones apud Apostolicam Sedem tractari, et a Romano Pontifice, vel a iudicibus quos ipse specialiter deputaverit, cognosci debent, non alibi quam in ipso Siciliae ultra Pharus regno cognoscantur, et sine debito, quem iustitia postulaverit, terminentur, ita videlicet ut non exemptorum causae in primâ instantiâ coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscantur nec ab eorum curiis avocentur nisi per viam legitimae appellationis a sententiâ definitivâ, aut ab interlocutoriâ vim definitivae habente, vel ab actu, cuius gravamen per appellationem a definitivâ reparari nequeat, vel praeiudiciale sit invertendo iustum iuris et iudiciorum ordinem, aut nisi integro biennio, a die motae litis computando, coram ipsis Ordinariis remanserint indecisae, quemadmodum a Concilio Tridentino in cap. xx *Causae omnes*, sessione xxiv *De reformatione*, decretum est; sique secus fiat, quaecumque appellatio, inhibitio, aut sententia, eo ipso nulla et irrita sit, iuxta eiusdem Concilii praescriptum; respectu vero exemptorum ab Ordinariis, iudex ecclesiasticus, a rege illius regni, ut infra dicendum, nominatus et delegatus, et pro tempore eius arbitrio nominandus et delegandus, tamquam Ordinarius, de causis civilibus et criminalibus illorum, ut postea dicetur, cognoscat, ne aliter huiusmodi personae et iura sine providentiâ remaneant. A sententiâ Ordinarii ad metropolitanum appelletur, servata itidem in omnibus formâ in antedicti Concilii decretis constitutâ.

§ 3. Postquam vero metropolitanus in causâ pronuntiaverit, vel in secundâ instantiâ quoad sententias suorum suf-

Ordo cognoscendi causas ecclesiasticas in Sicilia post maiores, quae apud unam Apostolicam Sedem cognosci debent.

Qui index causarum appellationum a sententiâ metropolitani

taut cognoscere
debeat.

fraganeorum, vel in primâ quoad causas propriae dioecesis, possint partes, vel earum altera, provocare ad eum virum in iure canonico doctorem, seu licentiatum, nobilium universitatum more, diligenti examine praecedente promotum, et in ecclesiasticâ dignitate constitutum, a carissimo filio nostro Carolo VI in Romanorum imperatorem electo et Siciliae rege, eiusque in regno Siciliae ultra Pharam successoribus, aut de eorumdem mandato, ex concessione Sedis Apostolicae deputatum et delegatum, et in posterum ab ipso eiusque in eodem regno successoribus aut de eorumdem mandato deputandum et delegandum: quem eo ipso delegatum auctoritate Sedis Apostolicae constitutum, et pro tempore constituendum, recognoscimus et firmamus, ut causas ecclesiasticas antedictarum appellationum in praedicto regno Siciliae ultra Pharam cognoscere aliaque inferius exprimenda peragere possit, servatis tamen praemissis aliisque inferius explicandis, itaut, quidquid aliter sive scienter sive ignoranter fieri contigerit, ipso iure nullum irritumque sit.

Remedia pro
his quae a suo-
tentia eisdem
primi iudicis
appellationum
gravati sequi-
tut.

§ 4. Si vero antedictus iudex gravamen inferat, vel quomodocumque partes, sive earum altera, gravatas ab eiusdem sententiâ seu decreto sese senserint, tunc, ut appellationis atque extremæ provocationis remedio omnibusque legum atque canonicarum sanctionum auxiliis christifideles praedicti Siciliae regni uti et frui possint, eademque remedia, iuris ordine servato, sicut oportet, experiri, idem carissimus in Christo filius Siciliae rex, eiusque successores in perpetuum, vel alter de eiusdem aut de ipsius successorum mandato, sedulo providendum¹ ut apertum atque patens in omni tempore tribunal seu

¹ Legend. *providebit* vel *providebunt* (R. T.).

curia, in qua tamen vir etiam in dignitate ecclesiasticâ constitutus, atque, ut supra, in utroque iure licentiatu seu doctor, deputatus et delegatus, cum tribus aliis assessoribus in utroque iure versatis, eodem pariter modo, uti supra, deputandis et nominandis, ius reddat. Atque primum diligenter expendat an appellatio reiici vel admitti debeat, et quibus clausulis causa committenda sit. Quoties vero causa fuerit visa digna ulteriori cognitione, eam primo cognoscat et iudicet idem modo dictus iudex, a quo ulteriori cognitione digna decreta est, adhibito eorumdem assessorum consilio. Quod si post haec res adhuc ulteriori discussione opus habeat, nec lis finita sit, eadem coram altero idoneo ecclesiastico iudice, ut supra, cum assessoribus vel consiliariis nominando, discutatur; et ita deinceps: ita tamen ut causa in quacumque instantiâ coram iudice ecclesiastico semper pertractetur, et, in omnibus iuris ordine servato, terminetur.

§ 5. Appellantes in unâ causâ, omnino subiecti remaneant, quoad alias causas, iurisdictioni suorum Ordinariorum, a qua eximi nec a metropolitano nec a delegato possint, nisi in casibus a iure canonico praescriptis.

Appellantes in
una tantum cau-
sâ, in reliquis
appellare non
censeantur.

§ 6. In causis, quibus conservatores regularium decretum vel sententiam tulerint, qui se ab illis gravatum existima- verit, recursum similiter habere poterit ad antedictum delegatum: qui quidem, si, inspectis utriusque partis iuribus, appellationem duxerit admittendum, ipse in talis causae cognitione, prout iuris fuerit, procedet: sique partes, vel earum altera, de gravamine ab eius iudicato sibi illato conquereretur, id servetur, quod supra de appellationibus a decreto vel sententiâ iudicis delegati statutum est. Ceterum praedicti conservatores in- violate servare debeant praescripta in

De causis re-
gularium.

Appellationes
quomodo lo-
quendo reci-
piendae.

constitutionibus felicis recordationis Innocentii PP. IV, Alexandri IV, Bonifacii VIII, Gregorii XV, aliorumque nostrorum praedecessorum, necnon in Concilii Tridentini decretis, sub poenis ibidem contentis.

§ 7. Appellationes nunquam recipiantur, nisi, per publica documenta realiter exhibenda, prius constiterit, appellationem a sententiâ definitivâ vel habente vim definitivâ, aut a gravamine quod per definitivam sententiam reparari non possit, vel quod praepiudiciale sit in casibus a iure non prohibitis, per legitimam personam et intra statuta tempora fuisse interpositam aut prosecutam; nec, praeterquam in casibus a iure permissis, dum causa coram inferioribus iudicibus pendet, ante definitivam sententiam vel vim definitivâ habentem, de gravamine, quod asseratur illatum, superiores cognoscere possint, licet citra praepiudicium ordinarii cursus causae sese id facere declarent; nec ad hunc effectum liceat eis inhibere, aut etiam simpliciter mandare ut ipsi copia processus mittatur, etiam expensis appellantis vel recurrentis, nisi in casibus a iure permissis.

Inhibitiones
post appella-
tiones admissas
quomodo con-
cedendae.

§ 8. Inhibitiones, post appellationes sicut praemittitur admissas, non concedantur nisi cum insertionem tenoris sententiae aut decreti, a qua vel a quo provocatum fuerit; aliâs inhibitiones et processus et inde secuta quaecumque sint ipso iure nulla, eisque impune liceat non parere. Sed si appellans asserat sententiae vel decreti² sive appellationis interpositae exemplum authenticum habere se non posse culpâ iudicis, a quo, vel actuarii; tunc, sive metropolitanus, sive praefatus iudex ecclesiasticus delegatus, respective,

¹ Videtur legendum *ipsis* (R. T.).

² Edit. Main. legit *decretis* (R. T.).

iniungat iis, ad quos¹ pertinet, ut, soluta actorum mercede, exemplum in formâ probante tradatur appellanti intra brevem terminum: et interim nihil novi coram iudice, a quo, contra appellantem attentetur.

§ 9. A decretis Ordinariorum, in visitatione vel pro correctione morum editis, nullus sit appellationi locus quoad effectum suspensivum, nisi cum visitator, citatâ parte, et adhibita causae cognitione, iudicialiter processerit, et in aliis casibus a iure permissis.

§ 10. Cum a gravamine, quod per definitivam reparari nequeat vel quod praepiudiciale sit, appellatur, nonnisi visis actis, ex quibus apparet de gravamine, appellatio admittatur, aut inhibito vel provisio ulla concedatur.

§ 11. In causâ indebitae carcerationis, quatenus sit secuta cum mandato iudicis verbali, possit iudex appellationis expedire inhibitiones vigore appellationis, constituto sive per depositionem duorum testium de mandato, sive per documentum notarii vel custodis carcerum de carceratione. In causis vero comminatae iniustae carcerationis, vel torturae, vel excommunicationis, non expediantur inhibitiones generales et indefinitae, sed tantum compulsoriae pro transmissione copiae actorum ad effectum cognoscendi an sit deferendum nec ne appellationi, adiunctâ in dictis litteris compulsoriis inhibitione ut interim iudex, a quo, ad ulteriora non procedatur²; et quatenus, visis actis, resultet evidens gravamen, tunc admittatur appellatio cum inhibitione, et causa cognoscatur coram iudice, ad quem. Si vero de huiusmodi gravamine non constet, remittatur causa ad iudicem a quo cognoscenda in primâ instantiâ.

¹ Edit. Main. legit *quod pro quos* (R. T.).

² Potius lege *procedat* (R. T.).

De appellatione
a decretis Or-
dinariorum in
visitatione edi-
tis.

De appellatione
a gravamine per
definitivam sen-
tentiam non re-
parando.

De inhibitioni-
bus expedien-
tibus.

De actibus originalibus primae instantiae a notario mittendis.

§ 12. Acta originalia primae instantiae notarius sive actarius mittere ad iudicem appellationis minime cogatur, nisi natura ipsa causae id flagitet, aut probabilis aliqua falsitatis suspicio incidat, quae iudicialiter apposita ab interesse habentibus fuerit: et tunc, post terminationem causae, statim remittant ad Ordinarium, et in eius curiae tabulario asserventur.

De carcerato appellante.

§ 13. Causā appellationis pendente, appellans in eodem ubi reperitur carceri permaneat, quoad iudex, ad quem causae cognitio devolvenda est, visis actis, causaque cognita, aliter decreverit: et tunc quidem, si a decreto secundi iudicis vim definitivae habente appellatum fuerit, nihil ipse interim mandare aut pro decreti sui executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliter fuerit ordinatum; exceptis tamen casibus, in quibus aliter a iure statutum sit, et in quibus appellatio contra decretum excarcerationis effectum tantum devolutivum, favore libertatis, producit.

De censura ecclesiastica in appellante prolata.

§ 14. Censura ecclesiastica, in appellante prolata, revocari aut nulla declarari per iudicem appellationis, etsi is sit delegatus, non possit, nisi prius auditis partibus et causā cognita; et tunc, si eam esse iustam constiterit, ad iudicem, qui excommunicationem protulit, remittatur appellans, et ab ipso iuxta sacros canones beneficium absolutionis, si humiliter petierit debitamque emendationem praestiterit, obtineat; si vero iniustam esse appareat, iudex appellationis absolutionem concedat; et si dubitetur an iusta fuerit vel iniusta, quamvis honestius sit ut ad excommunicatorem intra brevem aliquem competentem terminum, eidem praefigendum, absolvendus remittatur, index ni-

1 Forsan excommunicatorem (R. T.).

hilominus appellationis, hoc casu, per se poterit eum absolvere.

§ 15. Absolutio ad cautelam, non nisi servatis de iure servandis, cum dubitatur de nullitate excommunicationis vel ab homine prolatae vel a iure inflictiae, si dubium facti vel probabile dubium iuris occurrat, concedenda erit tamquam ad breve tempus, cum reincidentia, necnon praestita per excommunicatum cautione de stando iuri et parendo mandatis Ecclesiae. Quod si, iuxta formam a iure praescriptam, apparebit aliquem ob manifestam offensam excommunicatum fuisse, debitam etiam satisfactionem praestare, necnon ob contumaciam manifestam, expensis quoque satisfacere, et cavere de iudicio sisti eorum excommunicatore tenebitur, priusquam antedictam absolutionem obtineat. Praeterea huiusmodi absolutiones cum reincidentia a iudice appellationis, etiamsi sit antedictus iudex, committantur ipsis Ordinariis excommunicantibus, cum clausula, ut *intra tres dies* absolvant censuratos, dummodo tamen excommunicati in eodem loco sint ubi degunt Ordinarii. Quod si in eodem loco non sint, vel si Ordinarii, praesentes et requisiti, absolvere recusaverint vel neglexerint, absolvantur a confessario iuxta formam eiusdem commissionis a iudice appellationis, ut praefertur, expediendae. Ceterum commissiones praedictae de absolvendo, non ipsis Ordinariis immediate et personaliter, sed eorumdem cancellariis praesentari debent, ut reverentia episcopis debita sartatecta servetur, et a praesentatione, cancellario facta praedicti *tres dies* numerari debeant. Cedulae autem, in casu absolutionis obtinendae ad certum tempus cum reincidentia, quatenus affixi fuerint, non amoveantur; sed dumtaxat tegantur, tectique remaneant durante termino

De appellatione a sententia definitiva in verum contumacem prolata.

in absolutione praefixo; salva tamen praxi ibidem servata de eorumdem in nonnullis casibus amotione.

De appellatione in causis criminalibus et sententis Ordinariarum.

§ 16. A sententia definitiva, contra verum, contumacem prolata, appellatio non recipiatur, nec inhibitio aut alia quaevis provisio, durante contumacia, concedatur.

§ 17. Ubi in causis criminalibus Ordinarii locorum processerint ex officio, si ab eorumdem sententiis appellatio vel ad metropolitanum vel ad praedictum iudicem interposita fuerit, tunc procuratores fiscales curiae metropolitanae vel tribunalis praefati delegati actoris vices gerant, et instantias aliasque actus desuper necessarios peragant et prosequantur, ut praedictorum Ordinariarum sententiae confirmationem et executionem, si ita fuerit iustitiae consonum, obtineant. Quod si, dictis procuratoribus fiscalibus non citatis vel auditis, contrarias sententias in gradu appellationis proferri contigerit, istae prorsus nullae sint ac irritae cum omnibus actis gestis; quinimmo praecedentes Ordinariarum sententiae executioni mandentur, perinde ac si appellatio ab ipsis interposita nullatenus fuisset.

De pauperibus litigantibus.

§ 18. Pauperibus litigantibus condonentur sportulae et emolumenta quaecumque etiam cancellario alioquin debita: aliae itidem quaecumque expeditiones gratis dentur, ac etiam copiae publicorum instrumentorum sive testamentorum, necnon regesta et copiae actorum transmittendorum ad iudicem appellationis: et haec in causis tam civilibus quam criminalibus. Quo vero ad probationem paupertatis, ea summarie fiat per testes, gratis similiter examinandos, et quoad ipsam paupertatem stetur arbitrio iudicis.

De causis...

§ 19. In criminalibus causis regula-

1 Ni legendum sit *reum* (R. T.).

rium, quando deliquerit intra claustra, Tridentini Concilii et peculiarium illius

Ordinis, quem quisque delinquens professus fuerit, constitutionum dispositio exacte servetur. Quod si delinquant extra claustra, vel extra monasterium degant, ab episcopis, iuxta eiusdem Concilii Tridentini et apostolicarum constitutionum praescriptum, iudicentur et puniantur. Qui vero ab episcopi iudicio gravamen sibi illatum putaverint, recursum habere poterunt ad antedictum iudicem, qui, ubi appellatio admittenda de iure fuerit, causae revisionem assumet. Quod si quis ab huius etiam iudicis sententia vel decreto se gravatum existimaverit, ea serventur, quae pro appellantibus a decreto iudicis delegati supra exposita sunt. Si vero praefati exempti, alios superiores in regno Siciliae ultra Pharam non habentes, deliquerint, antedictus iudex ecclesiasticus, tamquam ordinarius respectu exemptorum, contra eos, ut iuris fuerit, procedat, servata semper regula circa modum praescripta.

§ 20. Ne autem de facultatibus antedicti iudicis ecclesiastici disputatio unquam oriri queat, constanter declaramus: quod ille, uti supra, a rege Siciliae ultra Pharam auctoritate Sedis Apostolicae nominatus et delegatus, quascumque personas adversus sententias, res iudicatas ac contractus quoscumque, prout iuris fuerit, in integrum restituendi plenam et liberam licentiam et potestatem exercere possit et debeat;

§ 21. Iuramenta quaecumque, ad effectum agendi dumtaxat ex causa, quibuscumque relaxandi;

§ 22. Quoscumque a quibusvis censuris et poenis ecclesiasticis, simpliciter vel ad cautelam, si et postquam congrue, prout debuerint, tam partibus quam iu-

1 Aptius lege *deliquerint* (R. T.).

dicibus satisfecerint, firmis tamen manentibus, servatisque respective iis quae circa modum et ordinem impertiendae absolutionis superius praescripta sunt, absolvendi;

De absolutione ab excommunicationibus ob variis criminibus illatis. § 23. Quoscumque itidem, qui homicidium necnon periurii reatum quomodocumque commiserint, quique bellis interfuerint, et qui adulterium, incestum, fornicationem et aliud quodcumque flagitium carnis perpetraverint, necnon usurarios, facta tamen usurarum restitutione, ab excommunicationibus aliisque sententiis, censuris et poenis ecclesiasticis et temporalibus, quas quomodolibet incurrerint, iniuncta cuique pro modo culpa poenâ saluari, et aliis quae de iure fuerint iniungenda, etiam in utroque foro absolvendi;

De censuris per apostolicas constitutiones inflictis. § 24. (Declaramus tamen, nec praedictum iudicem ecclesiasticum, nec quacumque aliam ecclesiasticam personam, cuiuscumque gradus, dignitatis et praeeminentiae sit, et quamvis de latere legatus existat, potuisse aut posse aliquem absolvere a censuris ecclesiasticis per apostolicas constitutiones inflictis, quarum absolutio soli Romano Pontifici reservatur. Et licet hoc ipsum procedat etiam quoad illud genus absolutionis, quod cum reincidentia, et ad effectum agendi tantum, aut ad cautelam dicitur, et quoad cognitionem an declaratoria censurarum praedictarum valida fuerit aut nulla, iusta vel iniusta (cum haec quoque omnia Romano Pontifici pro tempore existenti et Congregationi S. R. E. cardinalium immunitatis ecclesiasticae et controversiis iurisdictionalibus praepositae, ad id a Sede Apostolica specialiter deputatae, privative quoad omnes alios etiam de latere legatos, competat), attentis nihilominus specialibus circumstantiis animum nostrum moventibus, declaramus quod praefatus iudex ec-

clesiasticus, tamquam a carissimo in Christo filio nostro Carolo VI Siciliae ultra Pharus rege, eiusque in posterum successoribus, ut supra, deputatus et delegatus, servatis de iure servandis, et citra quemcumque abusum, concedere possit recurrentibus a gravamine, quod in declaratoria censurarum Sedi Apostolicae reservatarum sibi illatum esse demonstraverint, absolutiones cum reincidentia, ad effectum agendi tantum, et etiam ad cautelam, necnon cognitionem assumere an praedictae declaratoriae censurarum, Sedi Apostolicae reservatarum, promulgatae ab episcopis aut archiepiscopis regni Siciliae ultra Pharus, fuerint validae aut nullae, iustae vel iniustae; ita tamen, ut, si solius nullitatis vitio laborare cognoverint, episcopo vel archiepiscopo, qui ad earum declarationem respective processerint, mandet, ut ex integro procedant, reservata post novam declaratoriam absolutione plenaria Sedi Apostolicae; et quatenus nullitatis et iniustitiae vel solius iniustitiae vitio laborare cognoverit, declarat recurrentes non incurrisse; et si declaratoriam iustam esse deprehenderit, recurrentes pro absolutione ad eandem Sedem Apostolicam remittat. Quod si praefatus iudex delegatus ipse fuerit, qui ad declaratorias processerit, et censuratus se gravatum fuisse praetenderit, aut ex capite nullitatis, aut nullitatis et iniustitiae, aut solius tantum iniustitiae; tunc ea observentur, quae supra statuta fuerunt in casu quo quis a sententia aut ab alio quocumque decreto eiusdem iudicis se gravatum senserit: novusque iudex ecclesiasticus ea omnia servare teneatur, quae iudex ipse delegatus, iuxta ea quae modo dicta sunt, servare teneatur in casu recursus ad ipsum facti a nulla vel iniusta declaratoria censu-

1 Aptius lege tenetur (R. 1.).

rarum Sedi Apostolicae reservatarum, quae ab episcopis vel archiepiscopis respective fuerint promulgatae);

De litteris monitorialibus.

§ 25. Praeterea quascumque, monitoriales poenalesque litteras in formâ significavit consuetâ, contra occultos et ignotos malefactores, satisfacere, consocios vero relevare differentes, servatâ tamen formâ Concilii Tridentini necnon constitutionis Pii Papae V praedecessoris nostri super haec editae, concedendi;

De commutatione votorum, deque matrimonialibus dispensationibus in tertio et quarto gradu pro pauperibus tantum et gratis ex speciali facultate concedendis.

§ 26. Necnon vota quaecumque, ultramarino tamen, visitationis liminum beatorum Petri et Pauli apostolorum de Urbe et S. Iacobi in Compostella, et castitatis ac religionis votis exceptis, in alia pietatis opera commutandi. Tum etiam nationis Siculae commoditati et utilitati prospicere volentes, eidem iudici, uti supra, nominato et delegato a Siciliae rege ultra Pharus, facultatem specialem elargimur matrimoniales dispensationes concedendi in tertio et quarto gradu; gratis tamen, nulloque recepto vel minimo emolumento, et favore eorum tantum, qui vere pauperes sunt et miserabiles, et labore manuum suarum vivunt;

De absolutione a censuris ad effectum praemissorum consequendum.

§ 27. Et, ut concessionem, gratiae et litterae, per antedictum iudicem, sic, ut supra, concedendae, sublatis obstaculis, suum sortiantur effectum, quascumque personas, ad effectum dumtaxat omnium et singulorum praemissorum consequendum, ab omnibus et quibuscumque excommunicationibus, suspensionibus et interdictis, aliisque ecclesiasticis censuris, quibus innodati fuerint, absolvendi, et absolutas pronunciandi.

De censuris in quibus actor de executione litterarum apostolicarum.

§ 28. Pro maiori tamen cautela, ea, quae infra sequuntur, declaramus et decernimus: videlicet non posse nec debere praedictum iudicem sese ingerere in causis, in quibus agitur de executione litterarum apostolicarum, etiam

super collatione quorumcumque beneficiorum saecularium vel regularium, pro quarum executione certi sunt dati executores, quorum a decreto, seu datâ executione, si fuerit quoquomodo reclamatum, et de illato gravamine vel excessu dictum, tunc idem iudex in hisce causis in omnibus et per omnia, ut supra de aliis dictum et declaratum est, procedat;

§ 29. Deputare etiam non poterit subdelegatos in diocesis praedicti regni commorantes, multoque minus eis concedere exemptionem a iurisdictione suorum Ordinariorum, praeterquam unum, qui tamen ecclesiasticus sit, in quacumque episcoporum residentia, et in praecipuis aliis regni civitatibus, ut sunt Drepanum, Therme, Mile, et Masara, seu Augusta, vulgo *Trapani, Termini, Mellazzo* et *Augusta* nuncupatis;

§ 30. Praeterea nemini concedi poterunt litterae patentes exemptionis a iurisdictione sui Ordinarii ex titulo inserviendi curiae vel tribunali ipsius iudicis delegati, exceptis tantum ministris et officialibus necessariis, qui tamen in toto regno non sint ultra quinquaginta, praeter eos qui praecipuis primae, secundae et tertiae instantiae ecclesiasticis curiis Panormi inserviunt;

§ 31. Nullatenus quoque idem iudex ecclesiasticus nec in prima instantia nec in gradu appellationis aut recursus aut per modum provisionis sese ingerat in quomodolibet concernentibus disciplinam et observantiam regularem personarum utriusque sexus, distributionem officiorum, collocationem regularium in uno aut altero monasterio aut conventu, ordinationes circa chorum et allocutorium monialium earumque clausuram, designationes cellarum aliaque similia; sed in his omnibus procedatur ab iis ad quos pertinet iuxta sacros canones,

De subdelegatis a iudice ecclesiastico deputandis.

De litteris patentibus exemptionis a iurisdictione.

De disciplina et observantia regularium.

statuta singulorum Ordinum, et apostolicas constitutiones:

De praesidibus capitulorum et superioribus atque officialibus in monasteriis.

§ 32. Caveat similiter ne deputet praesides capitulorum, superiores vel abbatissas, vicarios vel vicarias, vel qualescumque officiales in monasteriis vel domibus regularibus utriusque, sexus ex quocumque titulo, vel colore, sive inconvenientium, sive dissidiorum, sive discrepantiae suffragiorum, etiam per viam actuum provisionalium; sed omnino liberae remaneant, iuxta sacrorum canonum praescriptum et ipsorum Ordinum regularium statuta, electiones et deputationes omnium praelatorum et officiorum:

De magistris praedictorum et rectoribus studiorum.

§ 33. Idem nequeat, etiam per modum provisionis, deputare magistros, lectores, rectores studiorum, neque in possessione munerum vel officiorum confirmare eos, qui, finito tempore a constitutionibus suorum Ordinum praescripto, debent illa dimittere, vel qui remoti a legitimis superioribus fuerint: in causis autem inter regulares vere contentiosis, et in quibus esse potest de iure locus appellationi, expleto cursu iudicii in unoquoque Ordine regulari a suis constitutionibus praefinito, si succumbentes prosequi intendant, tunc causae ad praedictum iudicem ecclesiasticum devolvantur, qui procedere teneatur, servatis in omnibus et per omnia iis quae supra quoad alias causas statuta sunt: ita tamen ut in causis nullitatis professionis, tam ante quam post elapsam quinquennii, nullo modo se interponat; sed illae ad normam omnino sacrorum canonum et sacri Concilii Tridentini, sessione xxv *De regularibus*, cap. xxix, cognoscantur et terminentur:

De non iurisdictione apostolica in causis nullitatis professionis.

§ 34. Ad haec delegatus non impediat usum iurisdictionis a sacro Concilio Tridentino episcopis, uti Sedis Apostolicae delegatis, in exemptos saeculares

clericos attributae; facultatem tamen habet idem iudex ecclesiasticus procedendi etiam in primâ instantiâ in eorumdem clericorum saecularium exemptorum causis tam civilibus quam criminalibus, easdemque, iuris ordine servato, cognoscendi ac iudicandi; et in casu appellationis a decretis vel sententiis eiusdem iudicis delegati, in omnibus ea servantur quae supra hac de re statuta sunt.

De gravioribus episcoporum et archiepiscoporum causis.

§ 35. Quoad graviores episcoporum et archiepiscoporum causas servetur omnino dispositio sacrarum constitutionum et sacri Concilii Tridentini, sessione xxiv, cap. v, *De reformatione*. In aliis vero minoribus et civilibus causis, in quibus episcopi aut archiepiscopi regni Siciliae ultra Pharum, non actores, sed rei sunt, delegatus ius habet iudicandi etiam in primâ instantiâ, si causa sit archiepiscopi vel episcopi exempti a iurisdictione metropolitana (et signanter quoad omnes in causis solutionis pensionum), et in secundâ tantum instantiâ, si causa sit episcopi iuri metropolitico subiecti; tunc enim in primâ instantiâ causa ab archiepiscopo erit iudicanda: in casu autem appellationis a iudicio delegati, servantur omnia in superioribus deposita.

De iurisdictione apostolica in causis nullitatis professionis.

§ 36. Denique, ut nos nostrisque successores Romani Pontifices diligenter curabimus ut supra disposita ac statuta adamussim servantur, quae vim et effectum habere concordiae statuimus et decernimus, nec quidquam a nostris ministris sub quovis praetextu vel colore peragatur quod eorumdem observantiam et executionem retardare vel impedire possit; ita dictus iudex ecclesiasticus nullas sibiumat partes, etiam per modum provisionis, vel sub alio quovis praetextu, contra ordinationes et mandata, quae vel nostra vel nostrorum

pro tempore successorum propria manu per speciale rescriptum signata et subscripta erunt, nec eorum executionem, quantum in ipsomet sit, audeat impedire vel retardare; sed eisdem debita reverentia, observantia et executio omnino praestetur.

Consuetudine.

§ 37. Decernentes, omnia et singula in superioribus expressa per nullum patriarcham, archiepiscopum, episcopum, aliâsque aliâ auctoritate, dignitate et praeeminentiâ fulgentes, impugnari unquam posse aut debere, praesentesque semper et perpetuo validas et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere debere, atque ab omnibus et singulis, ad quos spectat sive spectabit, eas firmiter et inviolabiliter observandas esse, nulloque unquam tempore notari, retractari, invalidari, inque ius vel controversiam vocari posse, ipsasque praesentes sub quibuscumque gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus, etiam per nos ipsos et successores nostros Romanos Pontifices factis et faciendis, concessis et concedendis, minime comprehendendi; sed statuimus, easdem has litteras, tamquam ad ecclesiarum Siciliae tranquillitatem et pacem a nobis editas, semper omnino excipiendas, et, quidquid secus super his, ut praefertur per nos approbatis, a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane decernimus. Non obstantibus consuetudinibus, privilegiis et indultis, quomodocumque in contrarium praemissorum aliâs concessis.

Non habet litteras apostolicas auctoritatis.

§ 38. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, concordiae et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare praesum-

perit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae mdcclxxviii, iii kalendas septembris, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 30 augusti 1728, pontif. anno v.

CCXXXIV.

Confirmatur instrumentum quoddam emphyteuticum super abbatiâ S. Clementis in Piscariâ nullius dioecesis provinciae Theatinae inter eminentissimum et reverendissimum cardinalem Finy et Congregationem Caelestinorum, et pro eâ abbatem et monachos monasterii S. Spiritus de Murrone eiusdem Congregationis, confectum.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exposuit nobis nuper dilectus Filius noster Franciscus Antonius S. R. E. presbyter cardinalis Finy nuncupatus, quod ipse, ut suam ac monasterii abbatiae nuncupati S. Clementis in Piscariâ

1 Haec abbatia S. Clementis, nono Ecclesiae saeculo a Ludovico Pio imperatore fundata, ab omni episcoporum quorumcumque iurisdictione immunis declarata fuit ab Hadriano IV et Alexandro III; et Caelestinus III soli Romanae Ecclesiae subiectam, atque ab omnium ecclesiarum seu personarum iugo liberam esse decrevit, ubi praeter abbatem nullus alius exercere possit iurisdictionem. Horum Pontificum et aliorum similes constitutiones collectae reperiuntur inter *Rerum Italicarum Scriptores*, tom. II, part. II. De aliis iurisdictionibus abbatiae S. Spiritus de Murrone, cui haec S. Clementis unitur, tamquam si radicitus in eius abbate fundata fuisset, vide S. Caelestini V constit. edit. mccciv, die 13 novembris, pontificatus I; Urbani V constit. edit. mcccclxiii, die xxiii februarii, pontif. I; Eugenii IV constit. edit. mcdxxiv, die 28 octobris, pontif. IV, etc.

riâ nullius dioecesis provinciae Theatinae, S. Benedicti seu alterius Ordinis, quod in commendam ad sui victum ex concessione et dispensatione apostolicâ obtinet, conditionem¹ efficeret meliorem, praevisâ opportuna facultate et licentiâ sibi a nobis die xii mensis ianuarii proximi praeteriti per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum ad id attributâ, omnia et singula bona, res et iura, ad praedictum monasterium quomodolibet spectantia, cum iurisdictione tam spiritali quam temporali ab eo quomodolibet dependente, Congregationi monachorum Caelestinorum dicti Ordinis S. Benedicti, ac pro eâ dilectis filiis modernis et pro tempore existentibus abbati et monachis Montis S. Spiritus de Murrone in vicinis civitatis Sulmonen siti quod caput et praecipuum monasterium praefatae Congregationis monachorum existit et in quo abbas generalis eiusdem Congregationis monachorum residere consuevit, et² in emphyteusim perpetuam sub annuo canone quadringentorum sexaginta trium scutorum monetae romanae, praeter et ultra alia octogintaseptem scuta paris monetae quae ex locis montium Camerae nostrae Apostolicae non vacabunt in aliam Urbem nostrâ consistentium ad supradictum monasterium S. Clementis in Piscariâ pertinentibus quotannis retrahuntur, ipsique Francisco Antonio cardinali eiusque in monasterio huiusmodi successoribus perpetuo remanere debent, ac, simul cum praedictis quadringentis sexagintatribus scutis, annuam summam quingentorum quinquaginta scutorum huiusmodi in totum constituunt, cum diversis pactis et conditionibus concessit per solemne ac pu-

¹ Edit. Main. legit *conditio* (R. T.).

² Coniunctio et delenda (R. T.).

blicum die v mensis aprilis novissime elapsi desuper stipulatum instrumentum, quod subinde, nempe die ix mensis maii subsequentis, a capitulo generali totius Congregationis eorundem monachorum, tunc temporis in memorato monasterio S. Spiritus de Murrone congregato, per aliud simile confectum instrumentum in omnibus et per omnia ratificatum, acceptatum et approbatum fuit: et aliâs, prout uberius continetur in binis instrumentis huiusmodi tenorum qui sequuntur: primi, etc.

In nomine Domini. Amen. Praesenti publico instrumento cunctis ubique pateat evidenter, et sit notum, quod anno a salutiferâ sanctissimi domini nostri Iesu Christi mdcclxxviii, indictione vi, die vero v mensis aprilis, tempore pontificatus sanctissimi in eodem domino nostro Iesu Christo patris et domini nostri domini Benedicti divinâ providentiâ Papae XIII, eminentissimus et reverendissimus dominus dominus Franciscus Antonius S.R.E. cardinalis Finy, mihi, etc., cognitus, agens infrascripta omnia et singula uti modernus abbas commendatarius abbatiae S. Clementis in Piscariâ sitae¹ in provincia Theatinâ nullius dioecesis, et vigore benignae permissionis et licentiae desuper obtentae a sanctissimo domino nostro Papa Benedicto XIII feliciter regnante per medium sacrae Congregationis eminentissimorum et reverendissimorum dominorum S.R.E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, prout ex rescripto in calce precum praelibato sanctissimo domino per eminentiam suam priusquam ad dignitatem cardinalitiam promoveretur porrectarum extenso, atque per eminentissimum et reverendissimum dominum cardinalem Curtium Origo eiusdem sacrae Congregationis praefectum subscripto sub die xii elapsi ianuarii, quod, ad effectum in praesenti instrumento inserendi, mihi, etc., originaliter traditur, tenoris inferius registrandi, sponte, etc., ac aliâs omni modo meliori, etc., supradictam S. Clementis in Piscariâ abbatiam, cum territorio separato

¹ Edit. Main. legit *sita* (R. T.).

Instrumento
praedictum.

ac iurisdictione fere episcopali super quinque terris, Alanni nempe, Pietranici, Castiglioni, Turris Passerum, et Bolognani, et cum iure, possessione et exercitio etiam iurisdictionis laicalis civilis in dictâ terrâ Bolognani, ecclesiamque, palatium et bona quaecumque, tam mobilia quam stabilia, semoventia, omniaque alia cuiusvis generis et speciei ad eandem abbatiam quomodolibet et sub quovis nomine et titulo spectantia, et in eâ illiusque territorio ac aliâs ubilibet posita et existentia, cum¹ usibus, commoditatibus, fructibus, redditibus et proventibus decursis, pendentibus et maturatis a die i ianuarii proximi, necnon privilegiis et facultatibus ad libitum administrandi et meliorandi bona eiusdem abbatiae, intentandi, proseguendi et terminandi lites pro recuperandis eiusdem abbatiae bonis et iuribus a quopiam forte occupatis et usurpatis, et cum libero exercitio dictae iurisdictionis laicalis in praedictâ terrâ Bolognani, et cuiusvis alterius iurisdictionis civilis cuiuscumque generis, quas dicta abbatia de praesenti habet aut in futurum habere poterit, atque cum omnibus privilegiis, exemptionibus et praerogativis, quibus gaudet et politur abbas commendatarius dictae abbatiae S. Clementis, retinendis, fruendis et exercendis per reverendissimum patrem abbatem Murronensem pro tempore, cum omnimodâ et totali independentiâ non solum ab eodem eminentissimo et reverendissimo domino cardinali Finy moderno, sed et ceteris abbatibus commendatariis pro tempore eiusdem abbatiae, absque eo quod a quopiam possit sub quovis praetextu, causâ, ingenio vel quaesito colore, etc., praetendi, peti et obtineri recursum aliquod² adversus abbatem Murronensem pro tempore super rebus concernentibus interesse dictae abbatiae, gubernium ecclesiae, et exercitium dictae iurisdictionis, quae poterit et debet per dominum patrem abbatem Murronensem haberi, retineri et exerceri, perinde ac si omnimoda iurdictio quasi episcopalis esset in ipso patre abbati Muronensi radicitus fundata, eo modo et

¹ Praeposit. cum nos addimus (R. T.).

² Aptius lege *aliquem* (R. T.).

formâ quibus residet in eodem eminentissimo abbati commendatario, atque cum omnibus et singulis aliis facultatibus necessariis et opportunis, nihilo penitus excluso neque excepto, et reservatis tantummodo ad ipsius eminentissimi domini moderni abbatis commendarii, aliorumque eius in dictâ abbatia successorum, locis montium hinc in Urbe ad eandem abbatiam spectantibus, quae in praesenti concessione non comprehenduntur, nec comprehensa esse intelligantur, et non aliâs, etc., ad corpus et corpora, non autem ad mensuram, et pro tantis quanta eadem bona sunt, in emphyteusim perpetuam et perpetuo duraturam et valituram, etiam quod omnes in dictâ abbatia pro tempore abbates successores, omni meliori modo, etc., locavit atque concessit, etc., reverendissimo patri abbati, et reverendis monachis Caelestinis venerabilis monasterii Murronensis, vulgo nuncupati *la Badia di S. Spirito*, in vicinis Sulmonae (quod monasterium est caput venerabilis Congregationis Caelestinorum, et in eo tamquam abbas residet reverendissimus pater abbas generalis eiusdem venerabilis Congregationis), licet absentibus, pro eis praesente reverendissimo patre abbate domino Caelestino Galliano tamquam procuratore generali eiusdem venerabilis Congregationis Caelestinorum (sicuti constat ex litteris patentibus ad eius favorem expeditis, quarum copia collationata praesentibus inseritur, tenoris inferius registrandi), pro eadem venerabili Congregatione, ad effectum de quo infra, nihilominus ad abundantiore cautelam de rato in formâ et de faciendo cuncta infrascripta ratificare in proximo capitulo generali eiusdem venerabilis Congregationis, et dictae ratificationis instrumentum in actis mei, etc., existendo¹ promittente libere, etc., ita praedictae aliâs, etc., resque uti procuratore ad hunc effectum specialiter atque capitulariter constituto per dominum reverendissimum patrem abbatem et reverendos monachos Murronenses ex instrumento rogato per dominum

¹ Quae sequuntur emendare minime possumus; itaque edimus prout legimus in edit. Mainardi (R. T.).

Paulum de Amicis notarium publicum a Præfatis, rogatum sub die xii ianuarii proximi, cuius copia publica interisque legalitatis munita, mihi, etc., tradita, præsentibus inserenda, tenoris inferius registrandi, et in vim dictae præinsertae pontificiae licentiae acceptandi, et una mecum notario legitimam stipulante: et ex causâ et titulo concessionis huiusmodi in emphyteusim, dictus eminentissimus et reverendissimus dominus cardinalis Finy, abbas commendatarius præsens, pro se et successoribus in eadem abbatia virtute dictae pontificiae licentiae ut supra obtentae, cessit quoque et renunciavit, etc., favore dicti venerabilis monasterii et reverendorum monachorum Murronensium, ut supra, absente stipulante prædicta interventione omnia et singula iura, etc., nullo iure, etc., nisi directo dominio et proprietate bonorum eiusdem abbatiae, atque infrascripto annuo perpetuo canone, pactisque, capitulis, conventionibus, promissionibus, caducitatibus et aliis inferius exprimendis, et non aliâs, aliter, nec alio modo, etc., de quo, etc., ita quod, etc., ad habendum, etc., ponens, etc., dans, etc., constituens, etc., et donec, etc., constituit, etc., omni, etc. Hanc autem in emphyteusim perpetuam concessionem supradictus eminentissimus et reverendissimus dominus cardinalis Franciscus Antonius Finy, quo supra nomine et vigore supradictae pontificiae licentiae, fecit facereque dixit et declaravit, etc., erga et ad favorem dicti reverendissimi patris abbatis et reverendorum monachorum Caelestinorum monasterii Murronensis, ut supra, absentipulante prædicta interveniente pro annuo perpetuo canone scutorum quadragintorum sexagintatrim monetae romanae de iuliis decem pro quolibet scuto solvendorum et exbursandorum, prout idem reverendissimus pater abbas dominus Caelestinus Galliano, procurator generalis prædictus, nedom vice et nomine dicti venerabilis monasterii Congregationis Caelestinorum, omniumque et singulorum eius monasteriorum in solidum, animo tamen respectu ad dictam venerabilem Congregationem et cetera eius monasteria habendi revelationem a prædicto vene-

rabili monasterio Murronensi in casu, etc., solvere et exbursare promisit, seque obligavit, etc., dicto eminentissimo et reverendissimo domino cardinali Francisco Antonio Finy, moderno abbati commendatario, eiusque in dicta abbatia successoribus, pro seipso et eis dicto eminentissimo et reverendissimo domino cardinali Finy praesente, etc., in duabus solutionibus aequalibus, primâ nempe in festivitate S. Ioannis Baptistae mense iunii, et alterâ in festivitate S. Ioannis apostoli et evangelistae mense decembris currentis, et deinde cuiuslibet anni ab hodie in posterum decurrentis, hic Romae, libero, etc., alias, etc., de quibus, etc., cum infrascriptis tamen pactis, capitulis, conditionibus, caducitatibus et aliis inter ipsas partes amicabiliter conventis et concordatis, inviolabiliterque observandis, et materno sermone appositis, videlicet:

« E primieramente si conviene, come si è detto di sopra, che nella presente concessione non s'intendano nè siano compresi li suddetti Luoghi di Monte di Roma spettanti a detta abazia, ma quelli, di qualunque erezione, denominazione, qualità e quantità siano, restino e debbano restare a comodo di detto moderno eminentissimo abate et altri successori in detta abazia, senzachè detti venerabile monastero e reverendi monaci Morronesi sopra e per causa di essi possano pretendere, domandare o conseguire cosa alcuna, perchè così, ecc. Secondo, si conviene per patto espresso, che oltre il suddetto annuo perpetuo canone da pagarsi come sopra, debbano restare a carico e peso di detto venerabile monastero Morronense tutte le spese del mantenimento di due cappellani della solita adoga di ducati sette e grana sessanta al banco della Nunziata di Napoli, e della spesa per le due feste solite farsi in ciascun anno, delle suppellettili sacre e del mantenimento di fabbriche della chiesa ed altri edifizii, ed ogni altra qualsivoglia spesa, tanto ordinaria quanto straordinaria, per il mantenimento e miglioramento dei beni di detta badia, perchè così, ecc. Terzo, si conviene per patto espresso, che detto venerabile monastero e reverendi mo-

Pacta quaedam
convenia inter
ipsas partes.

naci Morronesi, e detta venerabile Congregazione de' Celestini, e ciaschedun monastero della medema, in solidum sempre et in perpetuum, siano tenuti et obbligati, conforme detto reverendissimo padre procuratore generale ne' nomi suddetti promette e s'obbliga a detto eminentissimo e reverendissimo signor cardinale Finy, abate commendatario suddetto, come sopra presente, et altri successori in detta abazia, il sopradetto annuo perpetuo canone di scudi quattrocento sessantatre moneta, come sopra convenuto, non ostanti le suddette spese, e non ostante che detti venerabile monastero e reverendi monaci Morronesi non cavassero utile alcuno da detta badia e suoi beni, e non ostante anche i terremoti, guerre, peste, sterilità, grandine, incendio, siccità, inondazione, tempesta, carestia, grilli, sorci, che Iddio non voglia, e finalmente in qualsivoglia altro caso benchè fortuito, solito e insolito, pensato e non pensato, qui non espresso, e del quale fosse necessario farne speciale menzione, et anco non ostanti qualsivoglia dazi, gabelle, tasse, imposizioni, et altri pesi imposti e da imporsi da qualsivoglia persona d'autorità per sussidio o per altre cause ed occasioni; ai quali ed altri casi, benchè venissero reiteratamente e più volte in un anno, detto reverendissimo padre procuratore generale, in nome come sopra, espressamente rinuncia, e prende tutti sopra detti venerabile monastero Morronense e sua venerabile Congregazione de' Celestini, tante volte quanto accadessero, senza poter domandare defalco, ristoro o compensazione di sorte alcuna del detto annuo perpetuo canone, che dovrà pagarsi intieramente e senza diminuzione et eccezione alcuna, perchè così, ecc. Et all'incontro detto eminentissimo e reverendissimo signor cardinale Finy moderno ed altri qualsivoglia abati commendatari successori in detta badia non possano mai in alcun tempo, per qualsivoglia pretesto e causa, benchè affatto nuova, impensata et insperata, pretendere, domandare o conseguire alcun augumento di detto annuo canone, anco per titolo della maggior rendita di detti beni, e de' miglioramenti in

essi fatti e da farsi, benchè considerabili e considerabilissimi, in modo che il detto annuo perpetuo canone debba sempre et in perpetuo essere inalterabile ed immutabile per ciascheduna delle parti, non ostante qualsivoglia eventualità o favorevole o contraria come sopra, perchè così, ecc. Quarto, si conviene per patto espresso, che in evento che detto venerabile monastero e reverendi monaci Morronesi e sua venerabile Congregazione delli Celestini fossero morosi e negligenti, o in qualsivoglia modo mancassero di pagare a detto eminentissimo e reverendissimo signor cardinal Finy moderno et altri abati commendatari pro tempore di detta badia il sopradetto annuo perpetuo canone per due termini e paghe continue, benchè non ne fossero ricercati, ovvero in caso che per qualsivoglia causa vendessero, dassero o permutassero, et in qualsivoglia modo alienassero, prendendo il vocabolo d'alienazione in largo modo, li beni e ragioni di detta badia, e ciascheduno di essi, ovvero i miglioramenti fatti e da farsi in essi e sue ragioni, o pure sopra di essi imponessero censi o speciali ipoteche, o qualsivoglia altra servitù, senza espressa licenza e consenso di detto eminentissimo e reverendissimo signor cardinal Finy moderno o altro abate commendatario pro tempore, e senza beneplacito apostolico espresso, i detti beni, sue ragioni e miglioramenti in essi fatti, di qualsivoglia qualità, quantità e valore, ancorchè fosse notabilissimo, devolvano e ricadano, e s'intendano devoluti e ricaduti all'abate commendatario pro tempore, e sia lecito al medemo pigliarne il vero, reale et actual possesso di propria autorità e di fatto, senza decreto di giudice, vizio di spoglio, nullità et attentati, e senza speranza che detto venerabile monastero e reverendi monaci Morronesi possano in modo alcuno purgare la mora, benchè minima, etiam de aequitate canonica, perchè così, ecc. Finalmente si conviene per patto espresso, che per maggior validità ed osservanza del presente istromento e cose in esso convenute, e perchè non possa mai impugnarsi nè in tutto nè in parte da qualsivoglia abate com-

mandatario *pro tempore* di detta badia, sotto qualsivoglia pretesto, ma il medemo istromento, assieme con tutte le cose in esso convenute et espresse, debba sempre et in perpetuo inviolabilmente osservarsi, e non controvertersi, che detto eminentissimo e reverendissimo signor cardinal Finy debba, conforme promette, tra sei mesi prossimi ottenere a proprie spese la conferma del medemo istromento, mediante Breve o altro diploma pontificio con l'inserzione del presente istromento, per la di lui perpetua validità ed osservanza, con tutte le clausole e deroghe necessarie ed opportune, perchè così, ecc. »

Promittens antedictus eminentissimus et reverendissimus dominus cardinalis Finy, abbas commendatarius praedictus, bona, iura, facultates, iurisdictiones, exemptiones et privilegia ut supra concessa, et ad dictum abbatem S. Clementis spectasse et pertinuisse, spectareque et pertinere, neminique alteri fuisse et esse cessa, concessa vel assignata, nec aliud quicquam de eis vel aliqua eorum parte fuisse, nec esse factum aut in futurum factum apparebit in praeiudicium huiusmodi perpetuae concessionis, quam promisit esse ac semper et perpetuo fore bonam, validam et legitimam, beneque, valide et legitime factam, sibi que nomine, pacto et vigore dictae praeinsertae pontificiae permissionis facere licuisset et licere¹, et pro tali ac tamquam talem omni futuro tempore etiam per abbates commendatarios successores attendere, manutenere et inviolabiliter observare, habereque ratam, gratam, validam et firmam, contraque non facere, dicere, excipere, opponere vel venire, quovis sub praetextu, causâ, ingenio vel quaesito colore, etc., et in eam facere consentire omnes et singulos abbates commendatarios successores in dictâ abbatiâ, et alias quasvis personas ius aut interesse aliquod desuper habentes vel habere quomodolibet praetendentes, ad omnem solam, simplicem et extraiudicalem requisitionem dictorum venerabilis monasterii et reverendorum monachorum Murronensium, libere, etc., ita

¹ Edit. Main. legit *aliquo* (R. T.).

² Vel *liceret*, vel ante *licuisse* (R. T.).

quod aliâs, etc., litemque aliquam desuper non inferre nec inferri facere, aut inferenti modo aliquo consentire, imo omnem litem et molestiam, si quae, etc., in quovis iudicio petitorio, possessorio, summario, summarissimo, sive mixto articulo, Salviani, ac eorum quolibet in solidum in primâ et aliis ulterioribus instantiis, advocatâ vel non advocatâ possessione in se ipsum uti abbatem commendatarium praedictum et aliâs in eadem abbatiâ successores suscipere, suscipiamque prosequi, mediare, terminare pariter et finire omnibus suis sumptibus et expensis, etiam procuratoris et advocati, absque ullâ curâ, operâ, impensâ vel labore dictorum venerabilis monasterii et reverendorum monachorum Murronensium, quos semper et perpetuo manutenere et conservare promisit, etc., in quietâ et pacificâ possessione liberâque fruitione honorum iurium et aliorum ut supra concessorum, easque eximere, defendere et liberare ab omnibus lite, molestiâ et molestante personâ, aliâs in eventum contrarii, contraventionis, nullitatis, invaliditatis aut rescissionis praesentis contractus ex quocumque capite resultante, ultra praecisam et inviolabilem observantiam ad quam, etc., teneri etiam ipsum et alios successores abbates voluit de omni et quacumque dictorum bonorum, iurium et aliorum ut supra concessorum, et cuiuslibet eorum evictione, iurisque et facti defensione universali, generali et particolari, in formâ iuris validâ atque in Urbe solitâ et consuetâ, necnon ad omnia et singula damna, etc., de quibus, etc., quae omnia, etc., aliâs, etc., de quibus, etc., quod, etc.; pro quibus, etc., dictus eminentissimus et reverendissimus dominus cardinalis Finy, quo supra nomine, seipsum et ceteros in dictâ abbatiâ successores, bonaque omnia et iura quaecumque eiusdem abbatiâ; dictus vero reverendissimus pater abbas procurator generalis bona omnia et iura quaelibet dictorum venerabilis monasterii et reverendorum monachorum Murronensium, et totius venerabilis Congregationis Caestino-

apostolicae formâ solitis cum clausulis, etc., citra, etc., virtute supradictae praeinsertae licentiae, respective obligarunt, more, etc., iurarunt, etc.: super quibus omnibus et singulis praemissis petatum fuit a me notario publico infrascripto, ut unum vel plura publica seu publica instrumentum et instrumenta conficerem atque traderem, prout opus fuerit et requisitus. Actum Romae in palatio Vaticano et mansionibus solitae residentiae dicti eminentissimi et reverendissimi domini cardinalis Finy, iuxta, etc., praesentibus, audientibus et intelligentibus his videlicet: illustrissimis dominis comite Xaverio Canali filio bonae memoriae comitis Ioannis Mariae Iteramnensis, et canonico Donato Antonio Murgini filio domini Laurentii de Gravina, testibus ad praedicta omnia et singula adhibitis, vocatis specialiter atque rogatis.

Tenor supradictae pontificiae licentiae talis est videlicet:

« Beatissimo Padre. — Francesco Antonio Fini, arcivescovo di Damasco moderno abate di S. Clemente in Pescara, prostrato ai santissimi piedi di Vostra Santità, umilmente le espone, come la detta badia situata nella provincia di Chieti nullius con territorio separato, o giurisdizione quasi vescovile sopra cinque terre, che sono Alanno, Pietranico, Castiglione, Torre dei Passeri, e Bolognano, nella quale ultima terra possiede ed esercita ancora la giurisdizione laicale civile, fu dalla beata memoria del cardinal Fabbroni suo immediato antecessore data in affitto, in vari tempi che egli l'ha posseduta, in diversi prezzi or più or meno tra li sei in settecento ducati di moneta di regno, e l'ultimo fitto fatto dal medemo è stato di ducati parimenti di regno seicento quaranta, coll'andare a conto dell'istesso abate tutte le seguenti spese, cioè il mantenimento di due cappellani, che importavano ducati sessanta l'anno, l'adoga di ducati sette e grana sessanta al banco della Nunziata di Napoli, per le due feste in ciaschedun anno ducati nove, e di più andavano a conto del medemo il mantenimento sì della fabbrica della chiesa, e della sacra suppellettile, come

pure quello d'altro fabbriche della stessa badia, di maniera che le suddette spese un anno per l'altro ascendevano a ducati cento in circa, la qual somma deducendosi da quella dell'ultimo fitto di ducati seicento quaranta, resta che il frutto del suo antecessore ritrattone sia stato in moneta di regno ducati cinquecento quaranta in circa l'anno, ed in moneta romana (supponendo il cambio non più che al trentacinque per cento) scudi quattrocento. Dopo che l'oratore è stato provveduto della stessa badia dalla Santità Vostra, ha egli praticato tutte le diligenze possibili per migliorarla, ed accrescerne le rendite, ma ha sperimentato inutile ogni diligenza; anzi nel fitto procuratore, anche coll'accensione della candela la maggior offerta è stata di ducati di regno quattrocento cinquanta, con dovere andare anche a conto suo tutte le suddette spese forzose, in modo che per esso, secondo tale offerta, non verrebbero a costare¹ netti che ducati di regno trecento cinquanta, che in moneta romana non fan più che scudi duecento settanta in circa. E ciò deriva, perchè colla lontananza degli abati i beni della badia posti in luoghi alpestri, e fuor di mano, in potere de' fittuari ed amministratori alla giornata sempre più deteriorano. Oltre a suddetti beni e rendite, che sono tutte nel regno di Napoli, possiede in Roma la stessa badia ottantasette scudi romani annui in tanti luoghi di monti, che si esigono immediatamente a drittura dall'abate non compresi nel fitto che si fa in *partibus* di tutto il rimanente della badia. In questo stato di cose, a maggiore utilità della badia medema e degli abati *pro tempore*, crede l'oratore essere espediente di darla a locazione o sia enfiteusi perpetua ai monaci Celestini del monastero Morronese volgarmente chiamato la badia di S. Spirito nelle vicinanze di Solmona, che è capo della loro Congregazione, e vi risiede per abate il padre generale della medema, e fargliene la concessione per l'annuo canone di scudi romani quattrocento sessantatre, che offeriscono li medemi pagare ciascun anno in

¹ Forsan *restare* (R. T.).

Supplex libellus porrectus Sanctitati suae a praedicto cardinali pro obliganda licentia relatum instrumentum confirmandi.

Roma bipartitamente in due semestri, cioè la metà in S. Giovanni Battista di giugno, e l'altra metà in S. Giovanni apostolo ed evangelista di Natale, netti e franchi da qualunque spesa, all'abate presente, come anche a futuri abati *pro tempore in perpetuum*, con andare a conto de' medemi padri Celestini tutte le suddette spese forzose riferite di sopra, ed altre straordinarie, che per il mantenimento e miglioramento dei beni della badia potessero occorrere, obbligando per tal pagamento, oltre i beni di detto monastero Morronese, tutti gli altri che in Roma e fuor di Roma possiede la loro Congregazione, e col patto di non alienare, nè donare, nè ipotecare, nè in tutto nè in parte i beni della stessa badia di S. Clemente, sotto pena della caducità e devoluzione, anche in mancanza degli annui pagamenti, e con altri patti e condizioni soliti a praticarsi in simili contratti, sovra de' quali se ne dovrà stipulare qui in Roma solenne istromento in forma; col concedere viceversa a' padri Celestini del suddetto monastero pienissima potestà di amministrare a loro arbitrio e di migliorare i beni della stessa badia di S. Clemente, d'intentar liti e proseguirle per ricuperare i beni della medema, in caso trovassero esserne stati da chi che sia usurpati, col libero esercizio ai medemi padri Celestini dell'accennato monastero di Morrone, e senza alcuna dipendenza dagli abati *pro tempore* della giurisdizione civile laicale nella terra di Bolognano, e di ogni altra giurisdizione civile di qualunque genere, che la medema badia si abbia, e che col tempo possa avervi, con espressa dichiarazione, che, riuscendo a suddetti monaci di migliorare i beni di essa badia di S. Clemente, e di accrescerne le rendite, in niun tempo dagli abati, sotto qualunque pretesto o motivo, possa pretendersi maggior censo di quello ora concordato e stabilito di scudi romani quattrocento sessantatre, di giulli dieci l'uno, sicchè uniti a questi gli altri sovraccennati scudi ottantasei de' luoghi de' monti, che si esigeranno immediatamente dall'oratore e dagli abati suoi successori in Roma, viene

ad assicurarsi il frutto certo annuo in perpetuo della badia della somma di scudi romani cinquecentocinquanta, che difficilmente potrà aversi, non che fermarsi ed accettarsi ogni anno in qualunque circostanza di tempo. Avendo quivi effetto, mediante il beneplacito e consenso della Santità Vostra, il suddetto contratto, si stima per utile alla medema badia di S. Clemente, ed alle terre che sono sotto la sua quasi vescovile giurisdizione, che questa stessa giurisdizione spirituale sopra le medeme cinque terre riferite di sopra si faccia amministrare in perpetuo dal suddetto monastero Morronese ed abate di esso, perchè dimorando questi quasi sulla faccia del luogo, e non più che dieci miglia lontano da S. Clemente, potrà con maggior profitto di quelle anime esercitarla. Ma acciochè col progresso del tempo non siano per tal giurisdizione li suddetti monaci inquietati e molestati da liti, viene umilmente la Santità Vostra supplicata, nel conferire ad essi monaci tal giurisdizione, di comunicare ad esso monistero ed abate Morronese tutti i privilegi, esenzioni, e prerogative, che gode l'abate di S. Clemente, col dichiarare che tal giurisdizione si debba esercitare dal suddetto abate Morronese con totale indipendenza non solo dall'abate presente, ma anche da' futuri in perpetuo, senza che mai per qualunque pretesto possa a' medemi abati farsi ricorso alcuno per cose concernenti interessi della badia, governo della chiesa, ed esercizio di detta giurisdizione, la quale dovrà da detto padre abate Morronese esercitarsi *perinde ac si omnimoda iurisdictio quasi episcopalis esset in ipso abate Murronensi radicitus fundata*, nella maniera che ella trovasi nello stesso abate di S. Clemente. Somigliante contratto, siccome riuscirà di grandissimo utile alla suddetta badia di S. Clemente e degli abati *pro tempore*, così pure sarà profittevole alle anime che sono sotto la giurisdizione della medema, senza che sia per essere svantaggioso al monastero Morronese, i di cui monaci con la loro presenza ed attenzione potranno migliorare i beni di quella badia, e ritrarne maggior frutto di quello

che possono mai ricavarne gli abati, che per lo più a breve tempo e da lontano per mezzo d'altri lo amministrano. E perciò l'oratore supplica umilmente la Santità Vostra volergliene concedere il solito beneplacito apostolico, con la facoltà a' monaci suddetti di obbligarsi nella maniera espressa di sopra, e stipularne colle dovute solennità l'istromento; che il tutto, ecc. ».

Tenor permissionis et licentiae obtinetae a Pontifice.

« Die xii ianuarii mdccxxviii, sanctissimus dominus noster, oratoris precibus benigne annuens, facultatem ineundi supradictum perpetuum contractum cum omnibus et singulis pactis et conventionibus supra expressis, iuxta petita, eidem oratori ac supradictis monachis Caelestinis impertitus est. — C. card. Onicus praefectus — P. archiepiscopus episcopus Anconae secretarius. Loco + sigilli. Gratis etiam quoad scripturam ».

Tenor litterarum patentium generalis Congregationis Caelestinorum ad Caelestinum Galliani cum quo praedictum instrumentum confectum fuit, quibus ille totius Congregationis procurator generalis declaratur.

Tenor autem praedictarum litterarum patentium est infrascriptus, videlicet:

« D. Theodorus Carli abbas S. Spiritus de Murrone ac praesidens generalis totius Congregationis Caelestinorum Ordinis S. Benedicti, dilecto nobis in Christo fratri Caelestino Galliani abbati nostri collegii Caelestini Urbani ac parochialis ecclesiae S. Mariae in Posterulis de Urbe, salutem in Domino, et in commissis fidelem diligentemque exequutorum¹. Antiqua et approbata patrum nostrae Congregationi consuetudine per nostras constitutiones sancitum reperitur, ut aliquis eiusdem Congregationis probatae vitae, sufficientis scientiae, congruae experientiae et diligentis prudentiae monachus ad iura Congregationum tuenda, bona conservanda, augenda et recuperanda, eamque et eius monasteria, castra, loca et membra, personas et vassallos ab iniuriis defendendos apud Romanam Curiam et sanctam Apostolicam Sedem in generalem totius nostrae Congregationis procuratorem eligatur pariter et constituatur. Cum igitur tu talis repertus talique officio dignus in presenti generali capitulo fueris electus et constitutus, prout in actis eiusdem generalis capituli plene continetur, nos, una cum definitivis nostri capituli patribus, de tuis

¹ Videtur legendum executionem (R. T.).

prudentiā, fide, legalitate, bonitate, sufficientiā, rerum experientiā, atque erga nostram Congregationem zelo et pietate ac experimento confisi, te praedictum dilectum fratrem nostrum dominum Caelestinum Galliani abbatem, ut supra, generalem procuratorem specialemque nuncium totius nostrae Congregationis apud sanctissimum dominum, sanctam Sedem Apostolicam et Romanam Curiam, ubique existentem, tenore praesentium nominatum, electum, creatum et constitutum declaramus, et ad omnium ad quos spectat notitiam deducimus. Dantes et concedentes tibi omnimodam plenamque auctoritatem, potestatem ac facultatem, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, pro dicta nostra Congregatione, eiusque locis, membris, personis, vassallis et quomodocumque subiectis, annexis, participantibus et connexis, procurandi, tamquam vero et legitimo generali totius Congregationis nostrae provinciae nuncio et oeconomio ad causas omnes et singulas, ac loca et personas ut supra quomodocumque pertinentes peragendas destinato; comparendi quoque coram quocumque iudice et tribunali tam ecclesiastico quam saeculari, et coram quibuscumque personis tam publicis quam privatis, cuiuscumque status, gradus, dignitatis et conditionis existant, apud dictam Romanam Curiam et sanctam Apostolicam Sedem, pro causis et negotiis omnibus civilibus et criminalibus et mixtis ad Congregationem praedictam, eiusque loca et personas ut supra spectantes, eaque tractandi et terminandi; agendi insuper cum iisdem iudicibus tribunalibus et personis quaecumque de iure vel consuetudine in favorem dictae nostrae Congregationis, eiusque locorum et personarum, ut supra, contra quascumque personas erunt peragenda; citandi, accusandi, denunciandi, litem movendi, motas contestandi, agendi, proseguendi, componendi et terminandi; peculium Congregationis, quod Romam de nostro mandato pro tempore mittitur, recipiendi; easdem pecunias et alias omnes ad dictam nostram Congregationem, eiusque loca et personas, ut supra, quomodocumque spectantes, a quibusvis

personis eas detinentibus a publicis banchis exigendi et recipiendi; exigendi quoque redditus seu fructus quoslibet sive censuum sive locationum sive locorum montium, tam decursos, quam in futurum suis loco et tempore decurrendos, sive quorumcumque aliorum effectuum quomodolibet spectantium tam ad monachos dictae nostrae Congregationis, aliaque loca et personas nobis subditas et subiectas, et de rescriptis quod ipsas quietantiae iuxta morem et usum faciendi; defendendi quoque omnia et singula nostra monasteria, loca, personas, vassallos et quomodocumque subiectos, ipsorumque iura et iurisdictiones tuendi, bona quaecumque earundem conservandi, manutenendi et augendi, ac tandem omnia et singula faciendi agendi, exequendi et terminandi, quae ad dicti procuratoratus generalis officium de iure vel consuetudine quomodocumque spectare dignoscuntur, iuxta procuratoris mandatum, et per nos ipsos, si personaliter ad Congregationis negotia pertractanda et terminanda adessemus, fieri et perfici possent: nos enim, pro praedictorum omnium et singulorum exequitione, concedimus tibi omnem necessariam et opportunam auctoritatem et nostrae Congregationis nomine totum nostrum posse, etiam vices et voces, ratum, gratum et firmum ex nunc pro tunc quidquid a te, pro praefatorum omnium et singulorum exequitione ac inde quomodocumque emergentium annexorum et connexorum, actum, gestum, factum et terminatum fuit, quod licentes et habentes. In quorum fidem has praesentes fieri iussimus nostram subscriptione firmas, nostrique sigilli impressione munitas et roboratas. Datum ex praedicta nostra regali abbatiâ Murronensi die xv maii MDCCXXV. — D. THEODORUS abbas generalis. — D. CAELESTINUS BRANCIA secretarius — *Loco + sigilli*.

Instrumentum aliud, quo a capitulo generali totius Congregationis Caelestinorum, in monasterio S. Spiritus de Murro, de congrato, relatum prius instrumentum approbatum fuit.

Tenor tandem supradicti instrumenti mandati procurae est sequens videlicet:

« In nomine Domini Amen. An. MDCCXXVIII, die vero xii mensis ianuarii, in regali et venerabili monasterio S. Spiritus de Murro, etc., capitulariter congregati et in unum ad sonum campanulae claustralis, ut

moris, coadunati omnes infrascripti reverendissimus pater abbas et reverendi monachi venerabilis monasterii Murronensis Congregationis Caelestinorum, vulgo nuncupata *la Badia di S. Spirito*, in vicinis Sulmone, in loco infrascripto, ubi pro rebus et negotiis dicti eorum monasterii peragendis et pertractandis congregari et coadunari solent, videlicet reverendissimus dominus Theodorus Carli abbas huius monasterii ac praesidens generalis totius Congregationis Caelestinorum, pater dominus Hyacinthus Cotinelli abbas S. Ioannis in Pano et prior huius abbatiæ, dominus Caelestinus Rolli secretarius reverendissimi patris generalis, dominus Iustinus Valignani socius reverendissimi prioris generalis, dominus Mutius De Carolis decanus, dominus Horatius Cimaglia procurator et vicarius castrorum, dominus Fridericus de Iudice lector philosophiae et cancellarius, dominus Ioseph Calenzali archipresbyter et vicarius forensis, dominus Fabritius Noia lector moralis, dominus Benedictus Valletta depositarius, dominus Matthaeus Venditta archivista, dominus Carolus Gandolfi sacrista, archivista et depositarius, dominus Octavius Tomachelli, dominus Beda S. Coloma, dominus Philippus Bancore, dominus Leopoldus Cialli, dominus Placidus Ciembrui, dominus Ioannes Girardus Zanchi, dominus Aloysius de Iudice, dominus Fortunatus Capri, dominus Vuolsangus Piscopus, et dominus Albinus de Angora, asserentes, et mediante, etc., affirmantes, ipsos et maiorem et seniore¹ partem, ac ultra duas ex tribus partibus, vocem et votum in capitulo habentes, totumque et integrum capitulum repraesentantes, nihilominus pro absentibus et infirmis, si qui sint, de rato in formam promittentes, libere, etc., ita quod, etc., alias, etc., sponte, etc., omnique meliori modo, etc., fecerunt et constituerunt, etc., eorum dictique eorum venerabilis monasterii procuratorem generalem patrem dominum Caelestinum Galliano procuratorem generalem eiusdem venerabilis Congregationis, licet absentem et in alma Urbe commorantem, sed tamquam praesentem, etc.,

¹ Forsan *sanio*rem (R. T.).

specialiter et expresse ad ipsorum reverendorum dominorum monachorum constitutum dictique eorum venerabilis monasterii nominibus, et pro eis praeviam lamen necessariam et opportunam facultatem apostolicam, debitamque permissione, concessionem in locationem, seu emphyteusim perpetuam duraturam, et quae efficere etiam debeat abbates commendatarios successores abbatiæ S. Clementis in Piscaria nullius dioecesis cum territorio separato et iurisdictione fere episcopali super quinque terris Allani nempe, Petranici, Castiglionis, Turris Passerum et Bolognani, et cum iurisdictione laicali civili in dicta postrema terra Bolognani, omniumque et singulorum eiusdem abbatiæ S. Clementis bonorum mobilium, stabiliium, semoventium, et aliorum quorumcumque ad ea¹ quomodolibet spectantium et pertinentium et in ea ubique locorum existentium², iurium quoque, membrorum, pertinentiarum, adiacentiarum, usuum et commoditatum universarum, etiam ad effectum recuperandi bona eiusdem abbatiæ casu quo reperientur a quopiam usurpata et occupata, nihilo penitus excepto neque excluso, et solum non comprehensis locis montium in alma Urbe ad dictum abbatem spectantibus per eminentissimum et reverendissimum dominum Franciscum Antonium S. R. E. cardinalem Finy eiusdem abbatiæ modernum abbatem commendatarium favore eorum venerabilis monasterii modo quo supra faciendam, cum amplissima quoque facultate tribuendam eorum venerabili monasterio semper et in perpetuo, dico et perpetuo, administrandi pro libero arbitrio reverendissimorum monachorum pro tempore et meliorandi bona eiusdem abbatiæ, lites et causas instruendi, prosequendi et terminandi, aliaque necessaria et opportuna ad eorum libitum agendi et exercendi absque ulla dependentia a dicto eminentissimo domino abbate commendatario et aliis in ea pro tempore successoribus etiam quoad iurisdictionem civilem cuiusvis generis nunc et pro tempore ad eandem abbatiam competen-

¹ Edit. Main. habet *spectantia et pertinentia ... existentia* (R. T.).

² Forsan legendum *eam* (R. T.).

tem³ et competituram, et quam eadem abbatia habet, seu in futurum habere posset, et cum communicatione eorum venerabili monasterio Murronensi illiusque³ reverendissimo patri abbati pro tempore omnium et singulorum privilegiorum, exemptionum et praerogativarum dicti eminentissimi domini abbatis commendatarii, et aliorum pro tempore in eadem abbatiâ successorum, habendorum et exercendorum per eorum reverendissimum patrem abbatem cum totali independentia ab eodem moderno eminentissimo domino abbate commendatario illiusque pro tempore successoribus in eadem abbatiâ in perpetuum, absque eo quod sub quovis praetextu adversus reverendissimum patrem abbatem eiusdem venerabilis monasterii pro tempore haberi et fieri possit quicumque recursus quoad res concernentes interesse eiusdem abbatiæ, gubernium ecclesiae et exercitium dictae iurisdictionis per eundem reverendissimum patrem abbatem Murronensem omni futuro tempore habendae, fruendae et exercendae, perinde ac si omnimoda iurisdictione quasi episcopalis esset in ipso reverendissimo patre abbate Murronensi pro tempore radicitus fundata, eoque modo et forma quibus ad praesens residet in eodem eminentissimo domino abbate commendatario, et non alias, etc., acceptandum, etc., eandemque abbatiam cum suis praefatis bonis et iuribus, modisque et formis superius expressis, in eadem locationem et emphyteusim perpetuam, observandamque etiam per quoscumque abbates commendatarios successores, cum solitis et consuetis clausulis³ conducendum, etc., pro annuo perpetuo canone scutorum quatuorcentum sexaginta trium monetae romanae de iuliis decem pro quolibet scuto, eundemque annuum perpetuum canonem in alma Urbe solvere et exbursare duabus solutionibus aequalibus, primam nempe in festivitate S. Ioannis Baptistae mense iunii, secundam vero in festivitate S. Ioannis apostoli et evangelistae mense decembris, singulo anno, perpetuis

¹ Edit. Main. legit *competere* (R. T.).

² Edit. Main. legit *illius* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *clausuris* (R. T.).

fuluris temporibus dicto moderno eminentissimo domino abbati commendatario aliisque futuris abbatibus promittendum, sequens obligandum, etc., atque insuper de subeundo, ultra dictum annum perpetuum canonem, omnes et quascunque expensas tam ordinarias quam extraordinarias occurrentes et necessarias pro manutenzione ecclesiae et bonorum eiusdem abbatis, faciendum et in formam validam emittendum; ulterius vero conveniendum et cum dicto eminentissimo et reverendissimo domino abbate commendatario concordandum quod solutio supra praefati anni perpetui canonis scutorum quatuorcentum sexaginta trium monetae romanae, ut supra facienda eidem eminentissimo domino abbati commendatario eiusque successoribus in perpetuum, sit esseque semper et perpetuo debeat integra et intacta in eadem supra praefata summa quatuorcentum sexaginta trium scutorum pro abbate commendatario, quodque nullatenus minui possit, etiamsi dictum venerabile monasterium tantam reddituum quantitatem ex dicta abbatis eiusque bonis non perciperet, et non obstantibus quoque bello, peste, glacie, sterilitate, grandine, incendio, siccitate, inundatione, tempestate, penuria, fame, grillis, surcis (quod Deus avertat), et tandem non obstantibus quocumque alio casu, licet fortuito, solito et insolito, cogitato et incogitato, hincque non expresso et necessario forsitan exprimendo, et non obstante etiam quibuscumque datis gabellis, taxis, impositionibus et aliis oneribus impositis et imponendis quacumque auctoritate ob subsidia vel alias quascunque causas, etiam si reiterato acciderent, e converso autem idem canon nullo unquam tempore augeri possit, nec praetendi valeat aliquod illius augmentum ab abbatibus commendatariis pro tempore, sive aliis, ex causa meliorationis dictorum bonorum, seu ingentis et ingentissimi redditus qui perciperetur ab eodem venerabili monasterio, et ex alia quavis causa etiam prorsus nova, incogitata et insperata, in modum ut dictus canon semper persolvi et respective exigi debeat in dicta sola et immutabili summa

scutorum quatuorcentum sexaginta trium monetae romanae, non obstantibus omnibus supradictis casibus, aliisque quibuscumque eventualitatibus, quibus inde habeatur pro renunciato; item conveniendum quod nullatenus liceat dicto venerabili monasterio eiusque reverendis prioribus abbatibus pro tempore bona et iura dictae abbatis, neque in parte licet minima, vendere, donare, permutare, dare in solutum vel partem soluti, censuare, hypothecare, vel alias quomodolibet alienare, alienationis vocabulo latissime sumpto, sub poena caducitatis et devolutionis ipso facto incurrendae; et isto casu omnia bona praefata, cum suis melioramentis licet considerabilibus et praemaximis, revertantur ad eandem abbatiam eiusque dominos abbates commendatarios absque eo quod ab eorum venerabili monasterio praetendi possit, necnon etiam eadem caducitas et devolutio incurratur in casu morositatis in solvendo canone per tempus a praefato reverendissimo patre procuratore, ut supra constituto, concordandum et stabiliendum, absque eo quod peti nec praetendi possit admissio ad beneficium purgationis morae, etiam de aequitate canonica, quinimo eidem beneficio etiam mediato renunciandum, etc.; omniaque alia et singula pacta, capitula, conditiones et conventiones ex nostra¹ contractus apponenda et apponendis² eidemque reverendissimo patri procuratori ut supra constituto melius placitas et benevisas concordandum, firmandum et stipulandum; obligationemque per dictum eminentissimum dominum abbatem commendatarium faciendam, et successores etiam comprehendentes, de manutenendo dictum eorum venerabile monasterium in quietam et pacificam possessione bonorum et iurium dictae abbatis, et de illorum evictione, iurisque et facti defensione universali, generali et particulari, in formam iuris validam, amplissime et latissime extendi, acceptandum; quatenus vero pro adimplemento promittendorum in dicta concessione eorum venerabilis Congregatio se obligat, de ea saepius fuerit

¹ Interpretetur lector scilicet (R. T.).

² Forsan apponendas (R. T.).

relevando atque ab omnibus damno, expensa et interesse liberando; obligatione in formam amplissimam faciendum et emittendum, etc.; et praemissorum causa et occasione quocumque instrumentum et instrumenta, cum quibusvis pactis et capitulis, conditionalibus, promissionibus, clausulis et cautelis in similibus apponi solitis et consuetis, eidemque reverendissimo patri procuratori ut supra constituto melius placitis et benevisis, atque per eum arbitrandis, per acta cuiusvis publici notarii fieri, recipi, rogari et stipulari faciendum, illiusque et eorum adstipulationi interveniendum, etc., et pro illorum et in eis promittendum observantia et inviolabili adimplemento bona omnia et iura quaecumque dicti eorum venerabilis monasterii in quavis validiori et de iure strictiori etiam R. E. A. formam solitis cum clausulis, etc., obligandum, etc., et hypothecandum, etc., obligationesque instrumento et alio quovis robore valendum, etc., et generaliter in praemissis omnibus et singulis gerendum ea omnia et singula, quae facere et gerere possent ipsi reverendissimus pater abbas et reverendi monachi si praesentes et personaliter interessent, etiamsi talia forent quae magis speciale et individuum procurae mandatum, quam praesentibus est expressum, requirerent, cum dicta alter ego, itaut defectus mandati procurae praetendi, opponi et allegari nequeat, non solum isto, sed et omni, etc., promittentes, etc., relevantes, etc., super quibus, etc., omnibus observandis, etc., et ut, etc., praedicti constituentes obligarent seipsos, posteros et successores, ac bona omnia mobilia et stabilia, praesentia et futura, etc., cum potestate, etc., constituentes, etc., et renunciaverunt, etc., et iuraverunt, etc., unde, etc., *Laus Deo, etc.*, praesentibus opportunis, etc. *Extracta est praesens copia ab actis mei Pauli De Amicis a Pratulis, apostolicam per totum orbem auctoritate notarius, iudex ordinarius in archivio Romanae Curiae descriptus, et meo solito sigillo requisitus signavi, etc. — Laus Deo, etc. Loco et sigilli.* — De Amicis. — Testor ego infrascriptus supra fatum Paulum de Amicis a Pratulis esse talem

¹ Legerem promittendorum (R. T.).

qualem se facit, eiusque privata et publica scriptura omnem esse fidem habendam, etc.; in cuius rei testimonium, etc., datum ex regali abbatis Murrone prope Sulmonem hac die xii ianuarii mdccxxviii. Dominus Theonorus Carli, abbas generalis Caelestinarum ac Ordinaris terrae Pratularum. Ego dominus Fridericus de Iudice cancellarius. *Loco et sigilli.* Ita est pro domino Petro Nicolao de Canterellis curiae Capitolii notario de praedicto instrumento rogatus fui. Ego Sebastianus de Bernardinis Romanus civis, Dei gratia et apostolica auctoritate notarius publicus eiusdem curiae Capitolii, praesens instrumentum subscripsi et publicavi, meoque solito signo signavi requisitus, etc. *Locus et signi.*

Alterius vero: « In Dei nomine, Amen. — Die viii mensis maii anno mdccxxviii, in regali ac venerabili abbatis S. Spiritus de Murrone, et prope, etc., Reg., etc., nos, etc., capitulariter congregati, et in unum ad sonum campanae, et praemissis solitis caeremoniis, ut moris, in capitulo generali coadunati omnes infrascripti reverendissimi patres praesidens generalis, abbates et vocales venerabilis Congregationis Caelestinarum Ordinis S. Benedicti in loco infrascripto, ubi pro habendo et tenendo capitulo generali congregari et coadunari solent, videlicet: reverendissimus pater dominus Theodorus Carli, abbas huius abbatis ac praesidens generalis totius Congregationis Caelestinarum, reverendus pater coabbas dominus Bernardus Paglioni, abbas S. Eusebii de Urbe ac vicarius generalis, reverendus pater coabbas dominus Mattheus Vecchi, abbas S. Mariae de Casaluca, pater dominus Hyacinthus Cotinelli, abbas S. Ioannis in Plano et prior huius regalis abbatis, pater dominus Dionysius Cimboli abbas S. Benedicti de Nursia ac visitator primus, pater dominus Hieronymus Marini abbas S. Mariae de Pedemontio ac visitator secundus, pater dominus Caestinus Cortese abbas SS. Annuntiatae de Tarento ac visitator tertius, pater dominus Franciscus Rigghi, abbas SS. Trinitatis de Faventia ac visitator quartus, pater dominus Maurus Tor-

Instrumentum
alterum eiusdem tenoris.

liet, abbas S. Onuphrii de Cusiplo ac definitior primus, pater dominus Gaspar Collinelli, abbas S. Iohannis Baptistae de Bononiâ, ac definitior secundus, pater dominus Bernardus Sassi, abbas S. Iohannis de Uria, ac definitior tertius, pater dominus Gaspar Maggioni, abbas S. Mariae de Magenta ac definitior quartus, pater dominus Caelestinus Galliano, abbas S. Mariae in Posterula ac procurator generalis in Romanâ Curia, pater dominus Caelestinus de Jorio abbas S. Mariae Collismadii de Aquila, pater dominus Silvester Calenzani abbas S. Spiritus de Magella, pater dominus Fortunatus Palumbo abbas S. Petri ad Magellam de Neapoli, pater dominus Ioseph de Caffro abbas S. Bartholomaei de Luceria, pater dominus Andreas de Stephanis abbas S. Catharinae de Terranova, pater dominus Ramirus Delmatis abbas S. Petri Caelestini de Mediolano, pater dominus Ambrosius Biancolella abbas S. Gregorii de Novo, pater dominus Petrus Hieronymus Barcellini abbas S. Michaelis de Florentia, pater dominus Caelestinus Cornice abbas SS. Trinitatis de S. Scvero, pater dominus Caelestinus de Lecto abbas S. Angeli de Celano, pater dominus Ioseph Amati abbas S. Petri ad Magellam de Aversa, pater dominus Ludovicus de Leon abbas S. Benedicti de monte Gargano, pater dominus Beda de Mari abbas S. Mariae civitatis Theatinae, pater dominus Aloysius Mattioli abbas S. Mariae ad Magellam de Capua, pater dominus Ramirus Tabbassi abbas S. Nicolai de Bergamo, pater dominus Theophilus Galeucci abbas SS. Annunciatæ de Gesualdo, pater dominus Bonifacius Pepe abbas SS. Trinitatis de Barulo, pater dominus Antonius Meroni abbas S. Mariae Meiulanae de Corropolo, pater dominus Antonius Sgarzi abbas S. Hieronymi de Caesena, pater dominus Caelestinus Paladini abbas S. Iacobi de Salerno, pater dominus Maurus Zaccagna abbas S. Stephani de Bononiâ, pater dominus Maurus Troiani abbas S. Mariae de Messapia, pater dominus Zaccarias de Ellectis abbas S. Petri Caelestini de Siponto, pater dominus Iohannes Baptista Talleoni abbas S. Nicolai de Arimino, pater

dominus Benedictus Rossi abbas S. Catharinae de Beneventi, pater dominus Hieronymus Cobicci abbas titularis, prior Vici aequensis ex Brevis speciali Summi Pontificis regnantis, etc., asserentes, et mediante iuramento, etc., affirmantes ipsos omnes habere votum et vocem in eorum capitulo generali, illudque integraliter valide et legitime constituere, repraesentare, nihilominus pro vocabulis infirmis et absentibus, si qui sint, de rato in formâ promittentes, libere, etc., ita quod, etc., alias, etc., asserentes quoque et similis iuramenti¹ affirmantes ipsos habere plenam notitiam, certam scientiam et informationem de instrumento rogato per acta domini Cantarelli, curiae Capitolii in almâ Urbe notarii, sub die v mox elapsi aprilis, quo mediante eminentissimus et reverendissimus dominus dominus Franciscus Antonius S.R.E. cardinalis Finy, uti modernus abbas commendatarius abbatiae S. Clementis in Piscaria, sita in provinciâ Theatinâ nullius dioecesis, vigore benigne permissionis et licentiae in formâ specificâ obtentae a sanctissimo domino nostro Papa Benedicto XIII, concessit in emphyteusim perpetuam et perpetuo duraturam, etiam quoad alios abbates commendatarios successores, venerabili monasterio et reverendissimo patri abbati pro tempore ac reverendis monachis S. Spiritus de Murrone eorum venerabili Congregationi in viciniis Sulmonis supradictam abbatiam S. Clementis in Piscaria cum territorio separato et iurisdictione fere episcopali super quinque terris, Alanni nempe, Petranici, Castiglioni, Turris Passerum et Bolognani, et cum iure, possessione et exercitio etiam iurisdictionis laicalis civilis in eadem terrâ Bolognani, ecclesiamque, palatium et bona quaecumque eiusdem abbatiae, unâ cum omnibus et singulis suis iuribus, membris, pertinentiis, adiacentiis, usibus, commoditatibus, fructibus, redditibus et proventibus, decursibus², pendentibus et maturis a die primâ ianuarii proximi, privilegiis quoque, facultatibus et iurisdictionibus universis, pro

¹ Sic ed. M. quam in omnibus referimus (R. T.).

² Potius lege *simili iuramento* (R. T.).

annuo perpetuo canone scutorum quadringentorum sexaginta trium monetae romanae de iuliis decem pro quolibet scuto immutabiliter et absque ullâ diminutione solvendo et exbursando eidem eminentissimo et reverendissimo domino cardinali Finy moderno et aliis abbatibus commendatariis in perpetuum duabus solutionibus aequalibus in Urbe faciendis, primâ nempe in festivitate S. Iohannis Baptistae mense iunii, et alterâ in festivitate S. Iohannis apostoli et evangelistae mense decembris nunc currentis, et deinde cuiuslibet anni in posterum decurrentis, et pro qua solutione annui perpetui canonis reverendissimus pater abbas dominus Caelestinus Galliani, tunc in Romanâ Curia procurator generalis, obligavit totam eorum venerabilem Congregationem, omniaque et singula monasteria, cunctaque bona et iura in solidum, animo tamen, respectu ad dictam venerabilem Congregationem et cetera eius monasteria, habendi et consequendi relevationem adversus dictum venerabile monasterium Murrone eiusque bona in casu, etc., et cum promissione per dictum reverendissimum patrem procuratorem generalem emissâ de faciendo omnia per gesta ratificari in praesenti capitulo generali, ac de omnibus et singulis pactis, capitulis, conditionibus, promissionibus, obligationibus, caducitatibus, clausulis et cautelis in eodem instrumento concessionis in emphyteusim ut supra rogato contentis et expressis, et nihilominus in abundantiore cautelam melius per me certiorati mediante lecturâ eiusdem instrumenti, mihi, etc., in publicam formam ad hunc effectum exhibito, omniumque et singulorum in eo contentorum, praesentibus reverendis dominis, de verbo ad verbum, et a primâ usque ad ultimam syllabam factâ intelligibili et clarâ voce, quibus per eosdem reverendos patres auditis, et bene, ut dixerunt, et mediante, etc., affirmarunt, intellectis, sponte, etc., in vim supra expressae pontificiae licentiae, et alias omni meliori modo, etc., idem supradictum instrumentum concessionis in emphyteusim perpetuam ut supra factam pro dicto annuo perpetuo canone scutorum quadringentorum sexaginta

trium monetae romanae, cum obligatione dictae venerabilis Congregationis, cunctorumque illius monasteriorum, ut dictum est, in Urbe solvendorum, omniaque et singula in eodem instrumento contenta et expressa, a primo ad ultimum, nihilo penitus excluso neque excepto, sed singula singulis congrue referendo, acceptarunt, ratificarunt, approbarunt et confirmarunt, et pro plenissime acceptatis, ratificatis, approbatis et confirmatis haberi voluerunt, et volunt, non solum isto, sed omni, etc., quum¹ quidem acceptionem, etc., supradicti reverendi patres in capitulo generali ut praemittitur congregati promiserunt, etc., seseque obligarunt, etc., semper et perpetuo habere ratam, gratam et firmam, et pro tali ac tamquam talem attendere, manutenere et inviolabiliter observare, contraque non facere, dicere, excipere, apponere vel venire, quovis sub praetextu, causâ, ingenio vel quaesito colore, etc., alias, etc., de quibus, etc., quod, etc., pro quibus, etc., totam eorum venerabilem Congregationem, cunctaque illius monasteria, bona, etc., iura, etc., in ampliori reverendae Camerae Apostolicae formâ, solitis cum clausulis, etc., citra, etc., in solidum obligarunt, etc., appellationi, etc., renunciantes, etc., consentientes, etc., unicâ, etc., et tactis pectoribus de more, etc., iurarunt, etc., super quibus, etc. Praesentibus opportunis, etc., licet aliena manu, etc., extractâ est praesens copia ab actis mei Pauli de Amicis a Pratulis, utrâque auctoritate notarii, et, factâ collatione, concordat, meliori semper salvâ, etc., et meo solito signo requisitus signavi, etc. *Laus Deo, etc. — Loco † signi. — DE AMICIS* ».

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, idem Franciscus Antonius cardinalis praemissa omnia et singula, pro perpetuâ eorum validitate, inviolabili robore, efficacâ exactiorique observantiâ, apostolicae nostrae confirmationis patrocinio, etiam iuxta pactum in primo et² praeinsertis instrumentis

¹ Videtur legendum *quam* (R. T.).

² Videtur deesse *secundo* aut *altero* (R. T.).

Processus cardinalis et monachorum praedictorum pro ratificatione confirmationis.

inter partes conventum, communiri sum-
mopere desideret: nobis propterea di-
ctus Franciscus Antonius cardinalis tam
suo quam modernorum abbatum et mo-
nachorum dicti monasterii S. Spiritus de
Murrone totiusque Congregationis mo-
nachorum Caelestinorum praefatorum
nomine humiliter supplicavit ut sibi
et eisdem abbati, monachis et Congre-
gationi in praemissis opportune provi-
dere et ut infra indulgere de benignitate
apostolicâ dignemur.

Confirmatio
praedictorum
omnium.

§ 3. Nos igitur, ipsos Franciscum
Antonium cardinalem, abbatem, mona-
chos et Congregationem specialis favore
gratiae prosequi volentes, dictorumque
abbatis, monachorum et Congregationis
singulares personas a quibusvis excom-
municationis, suspensionis, interdicti,
aliisque ecclesiasticis sententiis, censu-
ris et poenis, a iure vel ab homine,
quavis occasione vel causâ latis, si qui-
bus quomodolibet innodatae existant,
ad effectum praesentium tantum con-
sequendum, harum serie absolventes et
absolutas fore censentes, huiusmodi sup-
plicationibus inclinati, concessionem o-
mnium et singulorum bonorum, rerum
ac iurium supradicti monasterii S. Cle-
mentis in Piscariâ, cum iurisdictione
spirituali et temporali ab eo dependente,
eidem Congregationi monachorum Cae-
lestinorum, et pro eâ abbati et mona-
chis monasterii S. Spiritus de Murrone,
in emphyteusim perpetuam a memorato
Francisco Antonio cardinali factam, et
per capitulum generale eiusdem Con-
gregationis monachorum ratificatam, ut
praefertur, confectaue desuper bina
instrumenta praecursorum, cum omnibus
et singulis pactis et conditionibus et
alijs quibuscumque in eis respective
contentis et expressis, auctoritate apo-
stolicâ, tenore praesentium, confirmamus
et approbamus, illisque inviolabilis et

irrefragabilis apostolicae firmitatis vim,
robur et efficaciam adiungimus, ac o-
mnes et singulos tum iuris quam facti
ac solemnitatum quorumcumque, tum ex
iuris communis et constitutionum apo-
stolicarum, praesertim super alienatio-
nibus bonorum Ecclesiae editarum, tum
ex praefatorum monasteriorum illorum-
que Congregationis et Ordinis et alio-
rum quorumvis statutorum, consuetu-
dinum, usuum et privilegiorum apo-
stolicorum quorumcumque praescripto,
seu aliâ de stylo in similibus etiam
de necessitate observandarum, et alios
quoslibet etiam quantumvis formales¹,
naturales et substantiales, ac incogita-
tos et inexcogitabiles defectus, si qui
in praemissis seu eorum aliquo prin-
cipaliter vel accessorie, seu aliâs quomo-
dolibet intervenerint seu intervenisse
dici, censeri, praetendi vel intelligi
quovis modo possent, plenissime et am-
plissime supplemus et sanamus, ac pe-
nitus et omnino tollimus, perimimus
et abolemus.

§ 4. Decernentes, easdem praesentes
litteras, et in eis contenta quaecumque,
etiam ex eo quod quilibet illi in prae-
missis interesse habentes seu habere
quomodolibet praetendentes illis non
consenserint, nec ad ea vocati, citati
et auditi, nec causae, propter quas prae-
sentes emanarint, sufficienter adductae,
verificatae vel iustificatae fuerint, aut
ex aliâ quacumque causâ, occasione,
colore, praetextu et capite, etiam enor-
mis, enormissimae et totalis laesionis,
nullo unquam tempore de subreptionis
vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu
intentionis nostrae aut interesse habentium
consensus, aliove quolibet etiam
quantumvis magno et substantiali, ac
individuum expressionem requirente de-
fectu notari, impugnari, infringi, retra-

¹ Ed. Main. legit formulas pro formales (R. T.).

Clausulae.

ctari, seu in controversiam vocari, aut
ad terminos iuris reduci, aut adversus
illas apositionis oris, restitutionis in
integrum, aliudve quodcumque iuris, fa-
cti vel gratiae remedium impetrari vel
intentari, seu impetrato, aut etiam motu
proprio concesso vel emanato, quem-
piam in iudicio vel extra illud uti, seu
se iuvare ullo modo posse, sed ipsas
praesentes litteras semper firmas, validas
et efficaces existere et fore, suosque
plenarios et integros effectus sortiri et
obtinere, et illis, ad quos spectat et pro
tempore quandocumque spectabit, in
omnibus et per omnia plenissime suffra-
gari, et ab eis respective inviolabiliter
et inconcusse observari et adimpleri,
sicque et non aliter in praemissis per
quoscumque iudices ordinarios et dele-
gatos, etiam causarum palatii apostolici
auditores, eiusdem S. R. E. cardinales,
etiam de latere legatos, aliosve quos-
libet quacumque praeminentiâ et pote-
state fungentes et functuros, sublata
eis et eorum cuilibet¹ quavis aliter
iudicandi et interpretandi facultate et
auctoritate, iudicari et definiri debere,
ac irritum et inane si secus super his
a quoquam, quavis auctoritate, scienter
vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatoriae.

§ 5. Non obstantibus felicis recor-
dationis Pauli II et aliorum Romanorum
Pontificum praedecessorum nostrorum
de rebus Ecclesiae non alienandis, aliis-
que apostolicis, ac in universalibus pro-
vincialibusque et synodalibus conciliis
editis, generalibus vel specialibus, con-
stitutionibus et ordinationibus, necnon
dictorum monasteriorum, Congregationis
et Ordinis, aliisve quibusvis, etiam iu-
ramento, confirmatione apostolicâ, vel
quavis firmitate aliâ roboratis, statutis,
usibus, stylis et consuetudinibus, privi-
legiis quoque, indultis et litteris apo-

¹ Edit. Main. legit cuiuslibet (R. T.).

stolicis, sub quibuscumque verborum
tenoribus et formis, ac cum quibusvis
etiam derogatoriis derogatoriis, aliis-
que efficacioribus, efficacissimis et in-
solitis clausulis, irritantibusque et aliis
decretis, in genere vel in specie, ac
aliâs in contrarium praemissorum quo-
modolibet concessis, confirmatis, ac plu-
ries approbatis et innovatis; quibus
omnibus et singulis, etiamsi pro illo-
rum derogatione de illis eorumque totis
tenoribus specialis, specifica, expressa
et individua, ac de verbo ad verbum,
non autem per clausulas generales idem
importantes, mentio seu quaevis alia
expressio habenda, aut aliqua alia ex-
quisita forma ad hoc servanda foret,
tenores huiusmodi, ac si de verbo ad
verbum, nihil penitus omisso, aut formâ
in illis traditâ observatâ, exprimerentur
et insererentur, praesentibus pro plene
et sufficienter expressis et insertis ha-
bentes, illis aliâs in suo robore per-
mansuris, ad praemissorum effectum,
hac vice dumtaxat, specialiter et ex-
presse derogamus; ceterisque, contra-
riis quibuscumque. Volumus autem, ut,
finitâ seu quomodolibet deficiente con-
cessione emphyteuticâ, praedicta bona,
res et iura sub illâ comprehensa, cum
suis membris et pertinentiis universis,
necnon melioramentis desuper pro tem-
pore factis, ad dictum monasterium S. Cle-
mentis in Piscariâ pleno iure atque o-
mnino libere revertantur, illique cedant,
absque eo quod renovatio concessionis
huiusmodi a quoquam sub quovis prae-
textu seu ex quacumque causâ peti vel
praetendi possit.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub an-
nulo Piscatoris, die xxx augusti mdccxxviii,
pontificatus nostri anno v.

Dat. die 30 augusti 1728, pontif. anno. v.

CCXXXV.

Subiiciuntur tertiarii Ordinis Carmelitarum iurisdictioni et regimini magistri generalis eiusdem Ordinis¹.

*Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.*

Expositio facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius modernus procurator generalis Ordinis fratrum beatae Mariae de Monte Carmelo, quod, cum ipse longa experientia comprobaverit, nonnullas molestias ac vexationes utriusque sexus eiusdem Ordinis tertiariis illatas ab illis locorum Ordinariis qui eiusmodi tertiarios ad eorum subiectionem seu superioritatem adigere volunt exoriri, idque eisdem tertiariis animi perturbationem, spiritusque dispersionem, atque supradicti Ordinis superioribus non modicam sollicitudinem afferre, dictus procurator generalis, quo similibus inordinationibus occurratur, litteras nostras sub plumbo desuper ad perpetuam rei memoriam anno Incarnationis dominicae MDCCXXV, IV idus decembris, pontificatus nostri anno II, expeditas, per quas inter alia tertiarii Ordinis sancti Francisci a iurisdictione et superioritate Ordinariorum eximuntur, ad tertiarios primodicti Ordinis per nos summopere extendi et ampliari desiderat. Nobis propterea praefatus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Subiecti praedictorum tertiarii.

§ 2. Nos igitur, ipsum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et in-

¹ De commissario Tertii Ordinis Carmelitarum provinciae Flaminiae Ianuarii vide aliam huius Pontificis const. ed. MDCCXXVI, die XXIV Iulii, pontif. III.

terdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, litteras nostras praefatas, per quas tertiarii secundodicti Ordinis omnimodae iurisdictioni et regimini eorum ministri generalis subiiciuntur, ad tertiarios utriusque sexus primodicti Ordinis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo extendimus et ampliamus; itaut illi prioris generalis pro tempore existentis huius Ordinis curae et superioritati subiecti omnino sint.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, primodicti Ordinis, etiam iuramento, etc.²

§ 4. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, etc.³

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXX augusti MDCCXXVIII, pontificatus nostri anno V.

Dat. die 30 augusti 1728, pontif. anno V.

CCXXXVI.

Statuuntur et confirmantur nonnulla favore Congregationis fratrum Bethlehemitarum in Indiis occidentalibus⁴.

¹ Edit. Main. legit *priori generali* *existenti* (R. T.).

² Ut supra pag. 471 a (R. T.).

³ Ut supra pag. 469 b (R. T.).

⁴ De aliis privilegiis iisdem concessis vide aliam huius Pontificis constit. ed. MDCCXXVIII, die IX aprilis, pontif. IV, et const. ed. MDCCXXXIX, die XXX septembris, pontif. VI.

*Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.*

Quam nonnulla decreta a capitulo generali praedictae Congregationis constitutionibus plane contraria edita fuissent, habito & nonnullis recursu ad S. Sedem,

§ 1. Alias pro parte tunc existentium praefecti generalis et vocalium capituli generalis Congregationis fratrum Bethlehemitarum nuncupatorum in Indiis occidentalibus, quae in veram religionem auctoritate apostolica erecta reperitur, nobis exposito, quod, cum in praecedenti capitulo generali eiusdem Congregationis anno MDCCXXIV celebrato, contra formam constitutionum ipsius Congregationis auctoritate apostolica confirmatarum, statutum fuisset officium praefecti generalis dictae Congregationis perpetuum, sive ad vitam electi esse debere, ac nonnulla alia decreta praefatis constitutionibus plane contraria edita essent, adversus quae plurium hospitalium sive domorum dictae Congregationis nomine habito ad felicis recordationis Clementem PP. XI praedecessorem nostrum recursu, ac rei cognitione Congregationi tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae per eundem Clementem praedecessorem demandata, et ab hac tribus ipsius Congregationis cardinalibus ad id specialiter deputatis remissa, prodixisset a Congregatione particulari dictorum trium cardinalium die XII aprilis MDCCIX decretum tenoris sequentis, videlicet:

Emanavit praedictum decretum Congregationis particularis quo revocata fuere praedicta decreta constitutionibus contraria.

Revocatis decretis asserti capituli generalis in ea parte, in qua sunt contraria constitutionibus apostolica auctoritate confirmatis, servantur omnino eadem constitutiones, et archiepiscopo Limano pro executione et convocatione capituli, cui praesideat per se sive per alium cum omnibus facultatibus sacrae Congregationis, et, quatenus tunc temporis archiepiscopus obierit, exequatur et praesideat vicarius capitularis; Subinde vero coram eadem Congregatione particulari cardinalium nonnullae aliae instantiae per tunc pariter

Aliis deinde instantiis coram eadem Congregatione propositis, ab ea emanavit decretum pro convocacione capituli generalis, in quo discutiuntur et resolverentur puncta in praefatis instantiis proposita.

existentes in alma Urbe dictae Congregationis fratrum procuratores propositae essent, quas ipsa Congregatio particularis cardinalium die XXXI Ianuarii MDCCX admittere noluerat, sed votum proximi capituli generalis desuper exquiri mandaverat; iterumque ad trutinam in dicta Congregatione particulari cardinalium revocata resolutione ab eadem die XII aprilis capta, reque die V februarii MDCCXIV accurate discussa, emanasset ab ea decretum, quo, persistendo in decisis quoad revocationem decretorum in capitulo generali anni MDCCIV ut praefertur editorum et convocationem dicti capituli generalis, iniunctum fuerat, per vota secreta in hoc proximo capitulo generali exquiri an expediret officium praefecti generalis dictae Congregationis fratrum in posterum fore ad sexennium, seu potius ad novennium, exclusa omnino illius perpetuitate; quamobrem, cum in capitulo generali huiusmodi in civitate Limana celebrato, illique praesidente venerabili fratre archiepiscopo Limano, post peractam electionem dicti praefecti generalis, discussa in eo et resoluta fuissent puncta in praefatis instantiis proposita, ac successive a nobis eorum confirmatio et approbatio expetita fuisset, nosque eorundem examen supradictae Congregationi cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae commissemus: eadem Congregatio cardinalium, post auditam desuper relationem dilecti filii nostri Ludovici ipsius S. R. E. cardinalis Pici nuncupati praefatae Congregationis fratrum apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, visaque iura distributa, et auditum votum bonae memoriae Caroli Augustini, dum viveret, eiusdem S. R. E. cardinalis Fabroni nuncupati, causae

¹ Edit. Main. legit *excusa* (R. T.).

ponentis, eiusmodi resolutiones in capitulo generali praefato unanimiter caplas die xx aprilis mcccxxv mature examinaverat, atque in hunc, qui sequitur, modum reformaverat et approbaverat, nimirum¹:

Resolutiones in capitulo generali caplas referuntur.

De quibusdam officiis ad novennium duraturis.

De promovendis ad sacerdotium.

I. Officium praefecti generalis, ac omnia officia illorum, qui in capitulo generali eliguntur, prout sunt assistentes particulares utriusque regni, durare debere ad novennium: servatis tamen, quoad electiones superiorum localium, constitutionibus Ordinis praecipientibus quod istae fiant de triennio in triennium;

II. Expedire permittere religiosis ut promoveri possint ad sacerdotium cum sequentibus tamen conditionibus, videlicet: 1^a, dummodo nullus promoveatur nisi post elapsum decennium a die ingressus in religionem; 2^a, quod, ad effectum se promovendi ad sacerdotium, nullus directe vel indirecte uti possit mediatione alterius personae pro obtinenda licentia a patre generali et assistentibus generalibus, sed proponi praefato generali debeat a vice-praefecto generali et assistentibus, si sit de regno ubi residet idem vice-praefectus generalis, si vero sit de regno ubi residet praefectus generalis, ipsi proponatur a superiore et a capitulo conventuali domus quae sit de sacerdote providenda, debeantque praefati vice-praefectus et assistentes, superior et capitulum patri generali eiusque definitorio illas personas significare, quas huiusmodi dignitates promereri posse crediderint; 3^a, si aliter quispiam ad sacerdotium fuerit promotus, ipso facto incurrat in suspensionem a divinis, a qua non nisi per Summum Pontificem absolvi possit; 4^a, ad sacerdotium promoti teneantur celebrare et applicare sacrificium iuxta intentionem praefecti localis et iuxta obligationes² communitalis illius domus, et quod si pro celebratione aliquam elemosynam receperint, teneantur illam tradere in manibus ipsius praefecti localis³,

¹ Confer supra pag. 161 a et seq. (R. T.).

² Ed. Main. legit *obligationis* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *locali* (R. T.).

ubi missae celebrantur, vel cuius subditus fuerit ille qui extra conventum celebraverit, sub poenis contra proprietarios inflictis; 5^a, in quolibet conventu non adsint nisi duo sacerdotes, et in domibus, quae sunt matrices, tres, ad effectum supplendi in casum obitus in aliis conventibus; 6^a, casu vero quo de licentia etiam patris generalis et assistentium aliqui ultra numerum praefixum promoverentur, si id ex propria promotorum culpa contigerit, isti celebrare non possint, nisi supervenerit vacatio alicuius loci per obitum alterius sacerdotis, superiores autem qui licentiam dederunt, expleto novennio, voce activa et passiva remaneant privati; 7^a, sacerdotes, ut supra, promoti, debent in omnibus sequi vitam regularem et deferre coronam clericalem ad instar sacerdotum Ordinis S. Ioannis Dei, et nunquam, nec etiam per breve temporis spatium, possint esse praefecti generales, nec ullam praelaturam in religione habere supremam seu ordinariam, nec ex dispensatione patris generalis, nec definitorii generalis, nec cuiuscumque alterius superioris, sed solummodo possint esse discreti conventuum, magistri novitiorum et assistentes provinciae; 8^a denique, si aliquis sacerdos saecularis aegrotus in hospitalibus degens pro sua devotione peteret ad habitum religionis, antequam obiret, admitti, possint pater generalis et definitorium pro huiusmodi admissione alicui de praefectis localibus licentiam concedere, accedente tamen consensu illius communitalis, non obstante quod in eodem conventu alii duo adsint sacerdotes, ut supra:

III. Neque praefectus generalis, neque alius quicumque superior, illos possit in religionem suscipere, qui eidem religioni inservierunt, vel fuerint, ut vulgo dicitur, *donados*; quod si secus factum fuerit, admissio, per eiusmodi emissam, nullius sit roboris vel momenti: reservata tamen capitulo generali facultate *donados* ad habitum admittendi, quatenus expedire censuerit:

IV. In casu obitus praefecti generalis, quando ad eum spectaret convocare capitulum, seu vicarii generalis, vel in casum

De non suscipiendis in religionem eis, qui religioni inservierunt, vulgo *Donados*.

Qui praesidero debeat capitulo generali et illud convocare.

gravis infirmitatis seu cuiuscumque alterius legitimae causae eos legitime impredientis, ius convocandi capitulum generale et in eo praesidendi pertineat ad assistentem generalem antiquiorem, seu, etiam eo impedito, ad alios assistentes iuxta eorum antianitatem, vel alios vocales qui sequuntur, attentam semper eorum antianitate:

De vice-praefectis.

V. Demum defunctis vice-praefectis generalibus Limae aut Messici, seu praefecto cuiuscumque alterius provinciae, praefectus noviter electus, una cum assistentibus illius regni, ea omnia gerere possit quae a constitutionibus Ordinis vice-praefectis generalibus conceduntur, donec adveniat eius confirmatio ab iisdem constitutionibus praescripta; et, si iustis de causis denegata fuerit, adhuc omnia per ipsum gesta valida sint et plenarium suum effectum consequi debeant, dummodo ea aliunde sacris canonibus et constitutionibus eiusdem Ordinis contraria non sint:

Quae resolutiones alias a Pontifice confirmatae fuere.

Et in eadem expositione subiuncto, quod ipsi praefectus generalis, alique vocales praemissa apostolicae confirmationis patrocinio communiri plurimum desiderarent: nos, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praeinsertas capituli generalis resolutiones auctoritate apostolica approbavimus et confirmavimus, et alias, prout in nostris desuper in simili forma Brevis die iv maii eiusdem anni mcccxxv expeditis litteris uberius continetur.

Verum postea iustis de causis aliquot declarationes et reformationes a praedictis fratribus in ultimo capitulo generali editae fuerunt, preces aduentes, ut ab Apostolica Sede confirmarentur.

§ 2. Et postmodum, pro parte dilectorum filiorum modernorum praefecti et assistentium generalium dictae Congregationis fratrum nobis exposito, quod, aucto hospitalium seu domorum ipsius Congregationis fratrum numero, quem semper magis in dies, benedicente ac incrementum dante Domino, ad Dei gloriam pauperumque aegrotantium levamen, auctum iri sperabant, eadem Congregatio fratrum nonnullis gratiis et praerogativis, illius vero constitutio-

nes a Sede Apostolica confirmatae aliquot declarationibus et reformationibus praesenti religionis statui accommodatis indigebant, atque tam istas, quam novam breviorum in ultimo capitulo generali confectam professionis regularis emittendae formulam, per nos approbati et praescribi summo opere cupiebant, precibusque, nobis super hoc exhibitis, ad memoratam Congregationem cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositam iussu nostro similiter remissis: dicta Congregatio cardinalium, auditis prius ipsius Ludovici cardinalis et protectoris necnon dilecti pariter filii nostri Ludovici dictae S. R. E. cardinalis Beluga et Moncada nuncupati, ponentis, relationibus sibi desuper factis, negotioque mature expenso, die xii iulii mcccxxvi et xxi novembris mcccxxvii eidem precibus annuendum censuit ut infra, nempe:

I. Firmam et validam permanente professione¹ illorum religiosorum, qui hactenus sub veteri formula professi fuerunt, approbandam fore novam breviorum formulam in capitulo generali exaratam, sub qua solemniter professio per religiosos in posterum professuros emitti debeat, quae quidem formula est tenoris sequentis, videlicet: *In nomine sanctissimae et individuae Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, ego N. N. liberam et spontaneam voluntate solemniter voveo et promitto omnipotenti Deo, iuxta regulam sancti patris Augustini et constitutiones Ordinis hospitalitatis sub titulo de Bethlehem, in manibus reverentiae vestrae observare obedientiam sanctissimo patri nostro sancto Pontifici N. N. eiusque successoribus, et reverendo patri nostro praefecto generali, aliisque meis superioribus, eorumque successoribus; ac insuper voveo et promitto pauperum, castitatem et exercere hospitalitatem usque ad mortem erga pauperes infirmos, etiam infideles, licet contagiosam infirmitate afficiantur. — Et ego*

Reformatio professionis in posterum emittendae.

¹ Edit. Main. legit *professionem* (R. T.).

N. N., facultate mihi concessa a reverendo patre praefecto generali et nomine meae religionis, tuam professionem accepto ratamque habeo, et siquidem usque ad mortem vota tua Domino reddideris, et promissa tua, adiuvante gratiâ, adimpleveris, nomine eiusdem omnipotentis Dei Patris, Filii et Spiritus Sancti vitam tibi aeternam atque immortalem gloriam tibi promitto.

Declarationes nonnullae praedictae.

II. Qui praefecti generalis munus expleverunt, in capitulo generali perpetuum tam activum quam passivum votum habeant; ultimus vero praefectus generalis, post expletum sui generalatus officium, in capitulo generali immediate sequenti voce passivâ careat, ita ut pro novennio immediate sequenti in eodem officio nec confirmari nec eligi valeat.

Suffragium praefecti generalis decidere debet suffragiorum aequalitatem.

III. Quia aliquando contingere solet, quod in scrutandis materiis et controversiis bonum regimen ac gubernium religionis concernentibus, sive in definitorio generali, sive in particulari, suffragia vocalium reperiantur aequalia, ne ob eiusmodi aequalitatem materiae remaneant indecisae, per novum praefecti generalis ibidem praesidentis suffragium, quaecumque materia seu discordia in suffragiorum aequalitate posita et constituta dirimatur et decidatur.

De sacramentis ab iis, qui hospitalibus Bethlehemiticis inserviunt, quocumque tempore administrandis.

IV. Cum praecipuum, imo unicum huius religionis institutum sit hospitalia retinere, in eisque omnes recipere infirmos quacumque infirmitate etiam epidemicâ laborantes, capellani sive saeculares a superioribus Bethlehemiticis electi, sive sacerdotes ex eadem religione Bethlehemiticâ vel ex quacumque aliâ assumendi, tam illis, qui ipsis infirmis et convalescentibus inserviunt, quam omnibus aliis hospitalium servitio addictis, etiam in Paschate, Poenitentiae, Eucharistiae et Extremae Unctionis sacramenta possint et valeant administrare, dummodo praefati capellani pro Poenitentiae sacramento administrando, mortis articulo excepto, ab Ordinario loci, qui actu suam ecclesiam gubernet, licentiam confessiones excipiendi habeant.

De hospitalibus

V. Quamvis autem in constitutionibus eiusdem Ordinis, cap. vi, § 3, ita statutum sit: Non

debet excludi ab hospitalibus nostris ullum genus personarum, ad omnes debent extendi, omnes debent amplecti charitatis ulnae, liberos, servos, mauros, nigros et gentiles: nihilominus in iisdem excipiuntur mulieres, quae nec ut curentur, nec ad invisendos infirmos in hospitalibus debent admitti. Quia vero nonnullae civitates et loca religiosos Bethlehemitas ad erigendum in ipsis hospitalia vocarunt vel admiserunt, et quamplures eâ lege hospitalia fundarunt vel eleemosynas contribuerunt, ut in ipsis, sub curâ mulierum et in aedibus separatis ab illis virorum, pauperes mulieres infirmas excipi et curari possint, compertumque experientiâ sit in maximum id proximi cedere auxilium: ideo, firmâ remanente praefatâ constitutione quoad hospitalia virorum, approbata esse hospitalia, seu domus, ut supra erecta, aliaque posse in futurum erigi ac fundari, in quibus mulieres infirmas recipi et curari valeant, dummodo huiusmodi hospitalia seu domus ab hospitalibus et domibus virorum nedum sint separata, verum etiam nullâ ex parte eisdem sint immediate contigua, ac dummodo in hospitalibus vel domibus mulierum nonnisi religiosus sexagenarius pro rectore, et unus vel duo sacerdotes aetate provecti pro administrandis sacramentis, constitui valeant, quin alius religiosus commorari ibi possit¹, ita et taliter quod, si alio modo fiat in aliquâ domo vel hospitali, eo casu eadem domus vel hospitale ipso facto subiectum sit et remaneat visitationi episcopi et Ordinarii loci.

De capellanis praedictorum hospitalium a quovis onere eximeadis.

VI. Cumque necesse sit quod religiosi Bethlehemitici et capellani continuo moram trahant in hospitalibus, ne detur casus quod aliquis infirmus repentino accidente correptus absque sacramentis debitâque assistentiâ decedat, declarandum, et, quatenus opus, de novo concedendum fore, quod tam praefati omnes religiosi Ordinis Bethlehemitici, quam presbyteri saeculares vel regulares alterius cuiusque religionis, qui per superiores praefati Ordinis in capellanos assumpti sunt et imposterum assumi contigerit, sint exempti a quocumque onere pro-

¹ Edit. Main. legit possint (R. T.).

cessionum publicarum vel functionum ecclesiasticarum, ob quas teneantur abesse etiam pro modico tempore ab hospitalibus, ad instar religiosorum S. Ioannis de Deo.

Confirmatio declarationum et constitutionum relatarum.

§ 3. Cum autem, sicut iidem praefectus et assistentes generales nobis denique nuper exponi fecerunt, ipsi praefatas declarationes, reformationes et novas constitutiones ab ipsâ Congregatione cardinalium conditas seu approbatas, quo firmiter subsistant ac servantur exactius, apostolicae quoque nostrae confirmationis praesidio roborari maxime desiderent: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut in infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de eorundem venerabilium fratrum nostrorum dictae S. R. E. cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum consilio, declarationes, reformationes et novas constitutiones praecursorum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus itidem et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui in eis quomodolibet intervenerint, supplemus, atque tam illas quam praecursorum quoque resolutiones in supradicto capitulo generali captas, et a nobis per litteras nostras praefatas similiter

approbatas et confirmatas, sicut praemittitur, in praxim et usum redigi, et ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, religiose et inconcusse servari, praecipimus et mandamus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

Clausulae.

§ 4. Decernentes, easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, quos concernunt et pro tempore concernent, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac Sedis Apostolicae nuncios, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatum constitutionum.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quoad ea quae praesentibus adversantur, dictae Congregationis fratrum, illiusque provinciarum, domorum seu hospitalium, etiam iuramento, etc.¹

Fidei habenda transumptis.

§ 12. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.²

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xiii septembris mcccxxviii, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 13 septembris 1728, pontif. anno v.

CCXXXVII.

Statuuntur nonnulla motu proprio in gabellarum fraudatores³.

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² Ut supra pag. 459 b (R. T.).

³ Similia statuta a Romanis Pontificibus aliisque iudicibus inferioribus Urbis confecta hic

**Benedictus Papa XIII,
MOTU PROPRIO, ETC.**

A multis Som-
mis Pontificibus
in vestigalium
fraudatores con-
stitutione edi-
tae fuere.

Benchè da molti Sommi Pontefici nostri predecessori con diverse loro costituzioni, e dal reverendissimo cardinal camerlengo, e nostri *pro tempore* tesorieri generali, con le loro ordinazioni, editti e bandi publicati in diversi tempi, sia stato più volte proibito espressamente a tutte e singole persone di qualsivoglia stato, grado e condizione, anche ecclesiastiche, secolari e regolari di qualunque Ordine e Congregazione, il commettere contrabandi e fraudi di qualunque cosa, benchè in tenue quantità, in pregiudizio delle gabelle, dazi ed imposizioni dovute alla nostra Camera, tanto in questa nostra città, quanto nelle città, terre e luoghi mediatamente e immediatamente soggetti a questa Santa Sede, sotto gravissime pene pecuniarie, corporali ed anche spirituali espresse in dette costituzioni, editti e bandi, da incorrersi ed applicarsi rispettivamente nella forma che in essi è disposto; e sebbene, avendo noi inteso fin dal principio del nostro pontificato, che da molti con poco timore e rispetto delle costituzioni, ordinazioni e bandi suddetti, e con tanto pregiudizio della nostra Camera e suoi appaltatori, si continuano' li stessi contrabbandi e fraudi, procurassimo far innovare tale proibizione mediante un editto fatto pubblicare dal nostro reverendissimo cardinal segretario di Stato, ed ordinassimo altre provisioni che stimassimo espedienti per evitare tali pregiudizi:

confirmantur; praesertim illa a Sixto V contra pulsos in exilium et contra fraudatores vestigalium emanata const. ed. MDLXXXV, die 1 iulii, pontif. I, et MDLXXXVIII, die 17 novembris, pontif. IV; et ab Innocentio XII, const. ed. MDCCIX, die 19 iunii, pontif. IX; et Clementis XI const. MDCCXVII, die 12 iunii, pontif. XVII.

1 Forsan continuavano (R. T.).

§ 1. Con tutto ciò essendoci nuovamente pervenuto a notizia con grave molestia dell'animo nostro, che da molti senza verun timore delle pene suddette, anche con sofferenza o almeno dissimulazione de' baroni e feudatari dei predetti luoghi, si fabbricano robe soggette a dette gabelle, e susseguentemente si comprano e vendono, con audacia de' contrabbandieri uniti ed armati si trasportano in questa Città ed altri luoghi del nostro Stato per esitarle, in gravissimo ed evidente pregiudizio di detta nostra Camera e suoi appaltatori, e che per rimediare a tali disordini non è giovata la spedizione fatta in diverse occasioni de' commissari con grave dispendio di detta nostra Camera ed appaltatori, mentre detti contrabbandieri così uniti ed armati hanno incusso timore agli ufficiali e ministri di giustizia con resistergli arditamente, ed offenderli anche nelle persone fino al termine di ucciderli, restando poi i delinquenti impuniti per la difficoltà di poterli avere in potere della giustizia, e ricovrandosi ne' luoghi immuni per salvar non solo le proprie persone, ma insieme le robe di contrabando, per ivi contrattarle e venderle con maggior franchezza e libertà:

§ 2. Volendo perciò noi con ogni possibil mezzo reprimere in ogni conto la temerità di detti contrabbandieri, che così uniti ed armati turbano anche la quiete del nostro Stato, e rendono altresì poco sicure le pubbliche strade, e così provvedere all'indennità della nostra Camera e suoi appaltatori, e insieme alla sicurezza de' nostri sudditi, e rispettivamente degli ufficiali e ministri di giustizia, e rimuovere affatto ogni occasione di disturbo, abbiamo determinato di rinnovare, ampliare e dichiarare le suddette costituzioni, or-

Causae huius
constitutionis.

Confirmantur
constitutiones
quaedam sum-
marum Pontifi-
cum et edicta
in latrones pu-
blicorum via-
rum et vestigia-
lium fraudato-
res emanatae.

dinazioni, editti e bandi, acciò da tutti siano inviolabilmente osservati nella forma, come in appresso. Avendo per tanto nella presente Cedola di nostro moto proprio per inserto e di parola in parola registrato l'intero tenore delle costituzioni pubblicate dalla felice memoria di Sisto V nostro predecessore, una cioè contro i banditi e malviventi, spedita il primo luglio MDLXXXV, che comincia *Haec nostri pontificatus initia*, e l'altra contro i contrabbandieri del sale, per suo *Motuproprio* spedito li 17 novembre MDLXXXVIII, de' chirografi della felice memoria d'Innocenzo XII, segnato li 19 giugno MDCC, diretto al nostro monsignor tesoriere generale, e della felice memoria di Clemente XI, segnato li 12 giugno MDCCXVII, diretto al reverendissimo cardinal camerlengo, dei bandi generali della Congregazione della nostra Consulta, del bando generale del governo di questa nostra Città, degli editti e bandi in diversi tempi publicati dal nostro segretario di Stato, dal reverendissimo cardinal camerlengo, e dal nostro tesoriere generale, e specialmente di quelli publicati sotto li 23 agosto MDCLXIV, 17 luglio MDCVII, e 2 aprile MDCCXXVII, di tutte e singole pene in essi comminate, imposte e ingiunte, de' premi promessi, degli ordini e regole rispettivamente dati e prescritti, e ogni altra cosa, quantosivoglia necessaria ad esprimersi, di nostro moto proprio, certa scienza e pienezza della nostra suprema potestà, confermiamo, approviamo e rinnoviamo tutte le suddette costituzioni, editti e bandi, e specificamente tutte sì singole proibizioni in essi espresse, pene ingiunte e premi promessi, e, salvo le seguenti dichiarazioni, restrizioni e ampliamenti, vogliamo che in tutto e per tutto e in tutte le loro parti debbano inviolabil-

mente osservarsi ed eseguirsi da qualunque persona, anche ecclesiastica, secolare e regolare, di qualunque stato, grado e condizione, comprese anche le undici Congregazioni, l'Ordine Gerolimitano, e qualunque altra che per comprenderla si ricercasse speciale e individua menzione, sotto le medesime pene, non ostante qualunque preteso privilegio ed esenzione, anche risultante da qualunque costituzione apostolica nostra e de' nostri predecessori, quali tutte in questa parte e per l'effetto suddetto rinvochiamo, annulliamo e aboliamo, e vogliamo che s'abbiano per rinvocate, annullate e abolite.

§ 3. E sebbene nella suddetta Bolla di Sisto V dell'anno MDLXXXV, ne' bandi generali della Congregazione della nostra Consulta al cap. xxxiii, e nello editto del reverendissimo cardinal segretario di Stato venga proibita la coadunazione e conventicole di più persone armate, dichiarandosi che per conventicole e coadunazione s'intende quando saranno trovati insieme più di sei persone armate, e più di dieci senz'armi; e nel bando altresì del Governo di questa nostra città di Roma, proibendosi al cap. LXXVII le medesime coadunanze e conventicole, si dichiara esser conventicola quando saranno ritrovate più di quattro persone armate e più di sette senz'armi: tuttavia, confermando e rinnovando noi con il presente nostro *Motoproprio*, per quanto faccia di bisogno, le proibizioni come sopra fatte nella suddetta Bolla del detto nostro predecessore Sisto V e bandi successivamente sopra di ciò emanati, come se qui il tenore di ciascun di essi fosse stato di parola in parola registrato, vogliamo e dichiariamo, che quando la coadunazione di tali persone armate sarà fatta a fine di far contrabandi

Declarationes
annullae prae-
dictarum con-
stitutionum et
edictorum.

tanto di sale, quanto di polvere, tabacco, vitriolo, cera, o altra qualunque cosa soggetta al pagamento delle suddette gabelle, portando le persone condannate seco qualche quantità di dette robe di contrabbando, s'abbia ad intendere e sia tenuta per conventicola quella che comporrà il numero di sole tre persone, al qual numero, nel caso solo di detti contrabbandieri, riduciamo e restringiamo tali conventicole e coadunazioni, volendo che le suddette tre persone armate ed unite come sopra per il fine suddetto, s'intendano subito incorse e soggette a tutte le pene ingiunte ed espresse nella suddetta Bolla ed editto del reverendissimo cardinal segretario di Stato, benchè in essi e negli altri bandi suddetti sia prescritto diverso e maggior numero di persone; e vogliamo inoltre, che dette tre sole persone armate, portando seco qualche quantità di ciascuna di dette robe di contrabbando, siano riputate e tenute come ribelli del nostro Stato, e che tanto gli esecutori e ministri di giustizia, quanto altre qualunque persone private, anche senza mandato di giudice, possano arrestarle, carcerarle ed ucciderle impunemente, secondo alla disposizione di detta Bolla, bando ed editto, e che se il contrabbandiere arrestato, carcerato, ovvero ucciso, fosse anche bandito di vita o di galera, possano gli arrestanti, carceranti, oppure uccisori conseguire, oltre la suddetta nomina, anche l'altra che gli si deve unitamente con la taglia, a tenore dell'editto contro i banditi e facinorosi.

Estensione § 4. Proibendosi espressamente nel
parandum. suddetto Motoproprio della felice me-
moria di Sisto V dell'anno 1588 sotto
diverse pene li contrabandi del sale,
noi per l'effetto suddetto estendiamo la
detta proibizione anche alli contra-

bandi della polvere, tabacco, vitriolo, cera, carta, e di qualunque altra cosa soggetta alle gabelle e dazi suddetti, dichiarando che sotto le pene in esso imposte per le frodi della gabella del sale s'intendano comprese anche le frodi e contrabbandi della polvere, tabacco, vitriolo, cera, carta, ed altre robe suddette, come se tutte fossero specialmente ed espressamente comprese e specificate in detto Motoproprio. Avendo la felice memoria d'Innocenzo XII nell'accennato suo chirografo del 19 giugno MDCC concesso a monsignor tesoriere generale *pro tempore* la facoltà di poter, per invenire frodi e contrabbandi, perquirere non solo nei molini, case, collegi, conventi ed altri luoghi immuni, ma ancora nelle chiese de' sopradetti ecclesiastici ed ordini militari, anche dei Gerosolimitani, ove dai defraudatori e contrabbandieri fossero state ascose, trafugate e custodite robe, per le quali si dovesse pagare la gabella alla nostra Camera, e di far ivi tutti gli atti che avesse stimato necessari, senza licenza degli Ordinari, protettori e loro giudici privativi, con l'intervento però ed assistenza d'una persona ecclesiastica da deputarsi da esso monsignor tesoriere generale, e di venire anche all'estrazione di dette robe di contrabbando, con facoltà di potersene servire per corpo di delitto nel giudizio criminale: noi per estirpare in ogni modo questi contrabbandieri, sì pregiudiziali tanto alla nostra Camera e suoi appaltatori, quanto alla pubblica quiete, ampliamo ed estendiamo le suddette facoltà anche rispetto alle persone dei contrabbandieri, e dichiariamo, che quando questi saranno trovati nei suddetti luoghi immuni, e che ivi ritenessero robe di contrabbando, sia lecito agl' officiali e ministri di giustizia, ed altre persone, anche

private, di poter liberamente, impunemente, con l'assistenza però di detta persona ecclesiastica da deputarsi da detto monsignor tesoriere generale, arrestare ed estrarre da detti luoghi immuni non solo le robe di contrabbando, secondo la disposizione del suddetto chirografo, ma insieme le persone delli stessi contrabbandieri; volendo ed ordinando, che a questi, ritenendo appresso di sè in detti luoghi immuni robe di contrabbando, e così abusandosi de' luoghi sagri, non vaglia, nè suffraghi alcun beneficio d'immunità ecclesiastica, non ostante che nel suddetto chirografo sia ristretto tal facoltà alle sole robe di contrabbando, come sopra.

Praecipitur publicatio harum litterarum. § 5. Ed affinchè queste nostre ordinazioni, provisioni e dichiarazioni abbiano la dovuta ed inviolabile osservanza ed esecuzione, senza verun ostacolo ed impedimento, incarichiamo in virtù di santa ubbidienza alli reverendissimi cardinali, anche legati *a latere*, arcivescovi, vescovi e loro vicari, che per l'effetto suddetto debbano far pubblicare la presente nostra ordinazione nelle chiese cattedrali e collegiate delle loro diocesi, acciò venga a notizia di tutti, e specialmente degli ecclesiastici, inculcandone ai medesimi la piena esecuzione ed osservanza, ed al medesimo effetto comandiamo, come sopra, a tutti i provinciali visitatori, guardiani, priori e rettori dei regolari di qualunque Ordine, comprese anche le undici congregazioni e cavalieri Gerosolimitani, che debbano invigilare, affinchè dai loro religiosi e ministri non si comprino, vendano, o ritengano le suddette robe di contrabando, o in qualunque modo si presti aiuto e favore a detti contrabbandieri, sotto pena della privazione della voce attiva e passiva, ed altre a nostro arbitrio.

§ 6. Comandiamo inoltre in virtù di
santa ubbidienza, come sopra, a tutte e
singole persone a noi mediatamente ed
immediatamente soggette di qualun-
que stato, grado, condizione e qualità,
vescovi, arcivescovi, patriarchi, duchi,
principi, marchesi, conti, e di qualsisia
altra dignità e preeminenza così eccle-
siastica che secolare e regolare, com-
prese anche le undici congregazioni e
cavalieri Gerosolimitani, e li reverendis-
simi cardinali di Santa Chiesa, siccome
altresi ai governatori, castellani, capitani
ed altri ufficiali, sì di fortezze e torri,
che di galere e milizie di soldati, che
sotto qualsivoglia pretesto, causa o que-
sito colore in qualunque modo non ar-
discano o presumano, o alcun di loro
ardisca o presuma fabbricare, ricevere,
ritenere, comprare, vendere, donare,
distribuire, o in qualsivoglia altro modo
contrattare, nè rispettivamente permet-
tere, che nelle città, terre, castelli, for-
tezze, torri, galere, quartieri ed altri
luoghi ad essi in qualunque modo sog-
getti si fabbrichino, ricevano, riten-
gano, vendano, comprino, donino, dis-
tribuiscono, o in qualsisia modo con-
trattino robe di qualsivoglia sorte, an-
corchè di minima quantità e valore,
soggette alle gabelle e dazi spettanti
e dovuti alla nostra Camera, in pregiu-
dizio delle sue dogane generali, e ri-
spettivamente degli appaltatori, volendo
che i baroni e feudatari predetti, gover-
natori, luogotenenti, e qualunque offi-
ciale delle città, terre e luoghi suddetti,
come anche i castellani, capitani, ed
altri ufficiali di fortezze, torri, galere,
e milizie di soldati non ardiscano, nè
presumano in modo alcuno pretendere
ed allegare alcun privilegio ed esenzio-
ne, e con tal titolo contrattare alcuna
annua risposta o ricognizione cogli ap-
paltatori camerali, sotto pena, in quanto

ai baroni e feudatari, della nostra indignazione, di scudi 500 d'oro, ed altre anche più gravi a nostro arbitrio, oltre le pene contenute nella predetta costituzione e Motoproprio di Sisto V delli 17 novembre MDLXXXVIII, da noi, come sopra, confermato ed ampliato, quale vogliamo che s'abbia qui per inserto e ripetuto di parola in parola; ed in quanto agli appaltatori, parimente della nostra indignazione, ed altre a nostro arbitrio: nè in verun modo impedire che i commissari, ministri ed ufficiali della nostra Camera e degli appaltatori e conduttori suddetti, che *pro tempore* saranno deputati sopra tali fraudi, non possano liberamente perquirere ed esercitare il loro ufficio nelle loro città, terre, castelli, fortezze, torri, galere, quartieri di soldati, case di persone particolari, ed altri luoghi, ancorchè fossero tali che godessero l'immunità ecclesiastica, alla quale intendiamo di derogare in questa parte, come abbiamo sopra disposto, e far altre diligenze che stimeremo necessarie, anche all'improvviso, senza notificarlo precedentemente agli ufficiali e ministri di giustizia, purchè, adempito il loro ufficio, facciano a quelli constare delle loro facoltà; anzi, essendo li governatori delle armi, sergenti maggiori, capitani, ed altri ufficiali subalterni delle milizie, richiesti dagli ufficiali e ministri di giustizia, tanto esplicitamente col chiamarli o farli chiamare in loro aiuto, quanto implicitamente con il suono che d'ordine di quelli si farà della campana, all'armi, vogliamo che li medesimi debbano prestare a detti ufficiali e ministri di giustizia ogni aiuto, favore e braccio, accorrendo subito con i loro soldati armati a prestare l'effettivo aiuto, braccio ed assistenza alli suddetti ministri di giustizia che vorranno appren-

1 Forsan stimeranno (R. T.).

dere, arrestare o uccidere li delinquenti suddetti, ovvero a quelli levare e togliere le robe di contrabando che seco portano, sotto pena, in caso di contravvenzione, non solo della perdita e privazione irremissibile delle cariche ed altre rispettivamente espresse nelle suddette costituzioni, editti e bandi, ma anche della refezione di tutti i danni, che li detti ministri di giustizia e nostri appaltatori camerari patissero o avessero potuto patire dal non aver potuto ridurre in mano della giustizia tanto li delinquenti suddetti che le dette robe di contrabando, intorno al valore delle quali, a fine di condannare al pagamento e reintegrazione di esse, li detti governatori delle armi, sergenti maggiori, capitani ed altri ufficiali subalterni di milizie, a favore di detti ministri di giustizia ed appaltatori camerari, hasterà che consti dal detto di due testimoni che averanno vedute le dette robe di contrabando, e che daranno il loro giudizio, secondo la loro credulità, del valore di dette robe, ovvero che in questa parte s'abbia a prestar tutta la fede alli stessi esecutori di giustizia.

§ 7. Ordiniamo pertanto al reverendissimo cardinal camerlengo, al nostro tesoriere generale, ai reverendissimi cardinali legati, vice-legati, presidenti, governatori, rettori, luogotenenti, ed altri giudici ordinari delle città, terre e luoghi mediamente ed immediatamente a noi soggetti, e particolarmente de' luoghi marittimi, e de' confini del nostro Stato, siccome anche agli arcivescovi, vescovi e loro vicari, giudici ed ufficiali, che debbano esattamente invigilare per la piena ed inviolabile osservanza di quanto da noi è stato come sopra prescritto, ed in caso di contravvenzione procedere contro i delinquenti, trasgressori e inubbidienti all'esecuzione delle

Committere
ampla hac sa-
per re facultas
cardinali prae-
cipue S. R. E.
camerario.

pene suddette, e ad altri rimedi che di ragione stimeranno opportuni, eccettuate però le persone costituite in dignità ecclesiastica, e quelli che sono decorati di titoli temporali, quali sottoponiamo e soggettiamo, e vogliamo che restino sottoposti e soggetti privatamente alla giurisdizione del reverendissimo cardinal camerlengo e del nostro tesoriere generale, alli quali riserviamo anche la facoltà di prender altre provvisioni, e publicar nuovi editti e bandi, per la pronta ed esatta esecuzione di quanto da noi è stato come sopra ordinato, per esser così mente e volontà nostra espressa.

Clausulae.

§ 8. Volendo e decretando che alla presente Cedola di nostro motoproprio, ammettendosi e registrandosi in Camera e ne' suoi libri, secondo la Bolla di Pio IV nostro predecessore *De registrandis*, non possa mai darsi nè opporsi di surrezione, orrezione, nè di alcun altro vizio o difetto della nostra volontà ed intenzione, nè che mai sotto tali o altri pretesti possa esser impugnata, moderata, o revocata, e che così e non altrimenti debba sempre giudicarsi, definirsi e interpretarsi da qualunque giudice e tribunale, benchè collegiale, Congregazioni anche di reverendissimi cardinali legati *a latere*, dalli predetti reverendissimo cardinal camerlengo di S. Chiesa e nostro tesoriere generale, della piena Camera, e suoi chierici, presidenti e qualunque altro, togliendo loro ogni facoltà e giurisdizione di definire e interpretare diversamente; e dichiarando noi fin d'adesso preventivamente nullo, irritato e invalido tutto ciò che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità scientemente o ignorantemente fosse in qualunque tempo giudicato contro la forma e disposi-

1 Videtur legendum della (R. T.).

zione della presente Cedola di nostro motoproprio, quale vogliamo che vaglia e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione e vigore con la semplice nostra sottoscrizione, benchè non vi siano stati chiamati, sentiti, nè citati quelli, che in qualunque modo vi avessero o pretendessero avervi interesse, ancorchè fossero persone ecclesiastiche, privilegiate e privilegiatissime, che ricercassero speciale e individua menzione: non ostanti tutte e singole cose premesse, e specialmente qualunque indulto, privilegio, esenzione e licenza contro le cose predette da noi e dai nostri predecessori, dalla nostra Camera in qualsivoglia tempo e per qualunque causa e titolo a favore di qualsivoglia persone, tanto pubbliche quanto private, ecclesiastiche secolari e regolari, in qualsivoglia modo concesse, confermate, approvate e innovate, la regola della nostra Cancellaria *de iure quaesito non tollendo*, e qualsivoglia altre costituzioni e ordinazioni apostoliche nostre e de' nostri predecessori, benchè concistoriali e munite di qualsivoglia clausule e forme, anche derogatorie delle derogatorie, ed altre più efficaci, effrenate ed inusitate, e con decreti irritanti, quali vogliamo che qui s'abbiano come se di parola in parola fossero registrate, la disposizione de' concili generali, provinciali e sinodali, le risoluzioni e decreti della nostra Congregazione dell'immunità ecclesiastica, leggi civili e canoniche, statuti, anche confermati da questa Santa Sede, riforme, stili, usi, consuetudini, anche immemorabili, delle quali se ne ricercasse una special menzione e specificazione, e qualunque altra cosa che facesse o potesse fare in contrario; alle quali tutte e singole, avendone il tenore qui per espresso e di parola in parola inserto, e supplendo noi con la pienezza

della nostra potestà pontificia ad ogni vizio e difetto quantunque sostanziale e formale che vi potesse intervenire, per questa volta sola, e per la piena e totale esecuzione ed effetto di quanto si esprime nella presente Cedola di nostro motoproprio, ampiamente ed espressamente deroghiamo.

Fides habenda transumptis.

§ 9. Decretando inoltre, che questa nostra Cedola, affissa e pubblicata nei luoghi soliti di questa nostra Città, lighi ed astringa ognuno, come se fosse stata a tutti personalmente intimata, e che alli transunti impressi di essa, muniti col sigillo del detto reverendissimo cardinal camerlengo, o del predetto nostro monsignor tesoriere generale, e sottoscritti da uno de' segretari della nostra Camera, si presti l'istessa fede in giudizio e fuori di esso, come se fosse esibita e presentata l'istessa Cedola originale.

Dato dal nostro palazzo apostolico Vaticano, questo dì xvii settembre MDCCXXVIII.

Dat. die 17 septembris 1728, pontif. anno v.

CCXXXVIII.

Prohibetur monialibus S. Radegundis Mediolanensis musicos concentus figuratos in usu habere.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Facti expositio, et causas huius constitutionis.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Iulius Aresius, abbas monasterii S. Simpliciani civitatis Mediolanensis, ac praesidens Congregationis Cassinensis sancti Benedicti, quod, cum in antiquis constitutionibus a monachis dictae Congregationis, iussu felicitis recordationis Leonis X editis et Gregorii XIII Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum approbatione munitis, musica

instrumenta et cantus, quem vocant figuratum, eis interdicanter, ut vix in ecclesiis eiusdem Congregationis organa permittantur; quod adeo sancte et constanter receptum est, ut eandem prohibitionem seu interdictum in recentioribus constitutionum Congregationis huiusmodi editionibus repetere superfluum fuerit; moniales vero S. Radegundis civitatis praedictae, tametsi eximia cum laude et ingenti monasticae disciplinae commendatione regulam eiusdem S. Benedicti iuxta ritus et consuetudines praedictae Congregationis sub curâ et regimine pro tempore existentis abbatis primodicti monasterii profiteantur, nihilominus aliquae ex illis, neglecto cantu gregoriano, quem monachi eiusmodi Congregationis haereditario veluti iure a S. Gregorio Magno et aliis acceperunt, nonnullis ab hinc annis consueverunt, et de praesenti etiam, festis diebus, et praecipue solemnioribus, dum sacra peraguntur et vespertinae horae decantantur, musico concentu figurato uti, et, praeter organa, varii generis instrumenta saecularem levitatem redolentia pulsare solent; et quia in cantu et sono addiscendo vel docendo integros fere dies impendunt, ceteras moniales, quae silentio, orationi, aliisque regularibus operibus pie vacant, summopere distrahunt et perturbant; sed, quod caput malorum est, moniales illae, quae artem musicam perfecte callent, non semel magnatum et nobilium personarum, quae in dictam civitatem se conferunt, officiosis deprecationibus devictae, in locutoriis musica oblectamenta illis exhibere coguntur, frustra superioribus reclamantibus et contranitentibus, qui a pia memoriae Innocentio XI et Clemente XI Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris rescripta has cantile-

1 Edit. Main, legit qui (R. T.).

nas et symphonias sub certis poenis interdicentia impetrarunt.

Prohibitio praedicta.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, longâ experientia compertum sit, eiusmodi remedia malum hoc ad breve dumtaxat tempus avertisse; ut autem idem abusus radicitus evellatur, et haec licentia, ex qua gravia scandala exoriri posse, nedum timendum est, sed etiam dolendum, coërceatur, dictus Iulius abbas et praesidens opportunè in praemissis a nobis providendi plurimum desiderat: nos, pro commisso nobis caelitus pastoralis munere, monialium secundodicti monasterii, quae, oblitae domum patris sui, totas se Iesu Christi domini nostri earum sponsi obsequiis devoverunt, quieti peculiari studio iugiter consulere, eisdemque Iulii abbatis et praesidentis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, illumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus et singulis monasterii S. Radegundis monialibus, nunc et pro tempore existentibus, et quibusvis aliis puellis in illo educationis causâ de Sedis Apostolicae licentiâ degentibus, ne de cetero quaequam ex dictis monialibus et puellis nunc et pro tempore existentibus, sub quovis quaesito colore, ingenio, causâ, ratione et occasione, musicos concentus figuratos in usu habere, et musicis instrumentis in ecclesiâ et choro uti audeat seu praesumat, sub poenâ interdicti Ecclesiae; in locutoriis

vero et cratibus, sub excommunicationis latae sententiae, a qua nisi a nobis et pro tempore existente Romano Pontifice, praeterquam in mortis articulo constituta, absolutionis beneficium obtinere possit, ac privationis vocis activae et passivae poenis, per contrafacientes eo ipso abque aliâ declaratione incurrendis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, perpetuo interdiciamus et prohibemus.

§ 3. Praeterea, ut praesentes nostrae litterae debitae executioni mandentur, eidem Iulio abbati et praesidenti harum serie committimus et mandamus, ut praesentes litteras, seu illarum tenorem, in idioma vulgare fideliter transferri, ac translatas imprimi, illarumque exemplum in formam authenticam redactum, in secundodicti monasterio, sacristiâ, choro et locutoriis, in loco conspicuo, ubi ab omnibus cerni et legi possit, constitui et collocari curet.

§ 4. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos et quas spectat seu pro tempore spectabit, inviolabiliter observari; sicque, etc.¹

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, secundodicti monasterii, Congregationis et Ordinis praedictorum, etiam, etc.²

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris die xix septembris MDCCXXVIII, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 19 septembris 1728, pontif. anno v.

¹ Aptius lege *non nisi* (R. T.).

² Ut supra pag. 471 α (R. T.).

³ Ut supra pag. 471 α (R. T.).

Deputatio exequutoris.

Clausulae.

Derogatio contrariorum.

CCXXXIX.

*Confirmatur iudicium episcopale Ticini
habitu de corpore S. Augustini¹.*

*Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.*

Exordium.

Ad summi Dei gloriam in sanctis eius amplificandam mirabile nuper factum est in oculis nostris, dum exuviae S. Augustini, Hipponensis episcopi et praestantissimi Ecclesiae doctoris, quarum venerationem antiquus Dei et sanctorum hostis aliquandiu perturbare tentaverat, tandem omnium christifidelium cultui pristinaeque honorificentiae, universa Ecclesia plaudente, restituae fuerunt.

Corpus S. Augustini Hipponensis in Sardiniam, atque hinc Ticinum translatus, multos post annos reperiuntur.

§ 1. Probatissimis litterarum monumentis constat, Vandalorum persecutione in Africanam Ecclesiam excitata, sanctissimos illarum partium episcopos et fidei catholicae confessores, in Sardiniam exilio damnatos, corpus eximii doctoris sub finem saeculi v secum in eandem insulam transtulisse, ibique usque ad initium saeculi viii christianam, idest maximam religionem custoditum. Tunc enim, Saracenis, qui in Sardiniam irruerant, loca sacra impie foedantibus, Liutprandus Longobardorum rex, sanctarum Augustini reliquiarum pietate motus, per legatos ab se illuc transmissos, magno eas pretio redimendas, et Ticinum, quae alias Papia dicitur, sacra pompa transferendas curavit: ubi confessione aedis S. Petri in caelo aureo tunc primum ad hoc unum iussu regis² exstructa, Augustiniani corporis thesaurus debito tanto patri honore depositus fuit, populisque devotionis

¹ Constitutio, qua controversiam de corpore S. Augustini iudicio episcopali dirimi hic Pontifex iussit, edita est MDCCXXVIII, die xxiii ianuarii, pontif. iv.

² Male ed. Main. legit *regia* pro *regis* (H. T.).

causa usque ad nostram aetatem illuc undique confluentibus, in eiusdem confessionis crypta, inter puteum aqua salubri manantem, et altare inferius, piissimo studio servatus est. Tandem vero die i octobris anni dominici MDCXCV, albus marmoreus sarcophagus sub mausoleo lateritio ibidem loci detectus, inque eo sanctissimae Augustini exuviae in arca argentea clausae repertae fuerunt: quae omnia coram plurimis testibus canonice comprobata per curiae episcopalis ministros et actuarios in processus et commentarios, publica auctoritate munitos, summam fide conscriptos, tunc digesta, perque totum quinquennium adversus quorundam dubitationes, non segniter agentibus fratribus eremitis Ordinis S. Augustini, qui in eadem S. Petri basilica aequae ac canonici regulares Congregationis Lateranensis alternis mensibus divina officia persolvunt, disceptata fuerunt, donec unus et triginta sacrae paginae et decretorum doctores pro iisdem Augustini reliquiis sententiam suam, mira consensione firmatam, scripto ediderunt.

§ 2. Quum vero ad audientiam nostram pervenisset, ob non extinctas et abolitas iudicio episcopali Ticinensium praesulum eiusmodi dubitationes, venerandos tanti doctoris cineres, quasi incertos, sine debito honore habitos: nos, rei gravitate perculsi, litteras nostras sub annulo Piscatoris die xxiii ianuarii huiusce anni ad venerabilem fratrem episcopum Ticinensem dedimus, ei serio iniungentes, ut iudicium de invento illic S. Augustini corpore, ulteriori dilatione sublata, secundum Deum et veritatem, ceteris quaestionibus de alio corpore inveniundo remotis, ad finem perducere¹; illi praeterea mandantes ut cavillationibus eorum, qui decisionem

Summus Pontifex iudicium episcopale de eodem corpore peragi iubet.

ac definitionem huiusce causae impedire tentassent, etiam per ecclesiasticas censuras occurrere deberet, utque illis, a quibus causa cognoscenda esset, iisdem adhibitis, si opus esset, remediis, ediceret ne ullis officiis, commendationibus, aut partium studiis obsequerentur, sed solum Deum veritatis praeculis haberent. Et ne in re tanta definienda novis procrastinationibus locus esse posset, bimestre tempus huic iudicio conficiendo praefiximus. Has vero litteras dilectus filius Fulgentius Bellessus, prior generalis fratrum eremitarum totius Ordinis S. Augustini, in coenobio iuxta praedictam aedem sancti doctoris, alias S. Petri in caelo aureo, Ticini constitutus, ipsi episcopo per dilectos filios Iosephum de Gregoriis a S. Elpidio, et Aloysium de Bellagente, Ticinensem, fratres eremitas eiusdem Ordinis, tamquam speciales procuratores in hac causa a se deputatos, praesentari curavit.

Ad canonicas Ecclesiae regulas idem iudicium episcopale peragitur.

§ 3. Episcopus Ticinensis, acceptis litteris nostris et iuridice vocalis vocandis, qui olim pro identitate sacri corporis declaranda, nomine eorundem fratrum eremitarum in memorato coenobio degentium, vocati fuerant, inspectisque actis in eadem causa a mense octobris anni MDCXCV usque ad mensem martium anni MDCXCIX confectis, una cum visitationibus ipsius corporis S. Augustini, annis MDCXCV, MDCXCVI et MDCXCVII, pariter factis, necnon iuribus, documentis, testium depositionibus, aliisque monumentis et scripturis tunc et subsequentibus annis publica auctoritate exaratis; compluries etiam theologis sacrorumque canonum interpretibus coram se congregatis, quos ex piis doctisque viris ad praescripta sacrosancti Concilii Tridentini in consilium sibi adhibendos delegerat, quibus poenas, in iisdem

litteris nostris expressas indixit, singula causae momenta attente discussa et mature considerata fuerunt. Tandem vero idem episcopus die xxv iunii, una cum iisdem suis hac in causa consiliariis ab se delectis, coram fratribus eremitis Augustinianis et canonicis regularibus Lateranensibus sacrum corpus in confessione repertum anno MDCXCV, post recitatum ad aram maximam hymnum *Veni creator Spiritus*, ex confessione in capsula clausum ad eandem aram per sex presbyteros inter accensa fanalia reverenter perlatum, exacte et sedulo visitavit diebus xxv et xxvi iunii, adhibitis tribus ex peritioribus civitatis anatomes professoribus, iureiurando de veritate dicenda obstrictis, qui singulas sacri corporis partes studiose recognoscences, *os brachii sinistri* ab humero ad cubitum, atque aliud quod *atlas* vocatur, deesse animadverterunt: quorum primum Ticini a felicis memoriae decessore nostro Benedicto Papa VIII B. Egelntho primati Cantuariensi dono traditum fuerat; alterum vero in Dalmatia servatur in thesauro sacrarum reliquiarum metropolitanae ecclesiae Rausinae. Illis peractis, sacroque deposito in pristinum confessionis locum eadem caeremonia restituto, idem episcopus Ticinensis solemnes supplicationes aliasque publicas et assiduas preces ad divinam opem pro recto iudicio secundum Deum et veritate ferendo impetrandam indixit, quibus devote cum utroque clero et populo civitatis interfuit; visisque tandem omnibus videndis, et consideratis considerandis, congregatisque iterum coram se sacrae theologiae magistris et canonum professoribus, quos, uti iam diximus, ad sanctiones Concilii Tridentini, antea in consilium vocaverat, quique decem et septem numero pro veritate atque identitate re-

¹ Forsan legendum *perduceret* (H. T.).

liquiarum S. Augustini unanimem sententiam tulisse memorantur, ipse coram dilectis filiis priore generali totius Ordinis fratrum eremitarum S. Augustini et praeposito canonicorum regularium Congregationis Lateranensis, atque aliorum complurium qui illuc supremum hac de re episcopale iudicium audituri convenerant, post missae sacrificium de Spiritu Sancto celebratum, solum Deum veritatis prae oculis habens, hoc eodem anno MDCCXXVIII, indictione VI, feriâ VI, die XVI mensis iunii, horâ tertiarum, in episcopio pro tribunali sedens, hoc decretum cum plenâ causae cognitione pronunciavit:

Christi nomine repetito, per hanc nostram definitivam sententiam dicimus, pronunciamus et declaramus, satis constare corpus inventum in confessione templi S. Petri in caelo aureo huius civitatis die 1 octobris anni MDCCXCV, et nuper per nos recognitum ac sigillo nostro munitum, esse corpus S. Augustini Ecclesiae doctoris, ideoque pro tali esse colendum, et publicae fidelium venerationi exponendum.

D. FRANCISCUS episcopus Papiensis.

§ 4. Nuncio tam sancti, tam gravis et maturi iudicii episcopalis ad nos perlato, prae gaudio exsiliit cor nostrum, summâque laetitiâ perfusi gratias Deo egimus, quod suam gloriam in S. Augustini exuviis canonicè vindicatis augere voluerit, quem, ob sanctimoniam atque intemeratam doctrinae excellentiam, ut fulgentissimum Ecclesiae lumen Innocentius, Zosimus, Bonifacius, Caelestinus, Gelasius, Hormisdas, alique decessores nostri Romani Pontifices magno semper in honore habuerunt, nosque ipsi ut parentem aequè ac magistrum veneramus, utpote cuius regulam et doctrinam in nostro Praedicatorum Ordine a primis adolescentiae annis

professi sumus, et favente Deo profite-mur. Ut autem nostrum iuxta ac totius Ecclesiae gaudium ubique diffunderetur, per litteras nostras universis christifidelibus inscriptas die IV augusti, omnibus et singulis utriusque sexus vere poenitentibus et confessis, qui aliquam ex ecclesiis tam fratrum quam sororum Ordinis eremitarum S. Augustini ubicumque existentem, die per Ordinarios locorum designando, visitassent, atque ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, plenariam omnium peccatorum indulgentiam et remissionem concessimus; dieque subsequenti alias litteras dedimus ad episcopum Ticinensem, ipsius pietatem et fidem laudantes, quod omnem dubitationis nebulam de veritate corporis S. Augustini tam accurato examine dissipare studuisset; districte interdcentes, sub poenâ excommunicationis latae sententiae, ne quis auferre, asportare aut distrahere quamlibet sacratissimi eius depositi particulam auderet. Subinde in die festo eiusdem Ecclesiae doctoris XXVIII augusti ad eiusdem titulum et coenobium fratrum Eremitarum nos ipsi accedentes, in illius honorem sacrosanctum missae sacrificium ritu pontificali celebravimus, adsistentibus nobis venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis et episcopis, et post peracta divina mysteria, in gratiarum actionem pro sancto eius corpore luculente et canonicè comprobato hymnum *Te Deum*, christianae laetitiae praenuncium solemnem caeremonia praecincentes, in trinis Personis unum Deum collaudavimus.

§ 5. Ne vero ex pastoralis officii debito erga sanctarum Augustini reliquiarum conservationem et venerationem a

Iudicium episcopale de corpore S. Augustini a Summo

Pontifex
firmatur.

con nobis quidquam praetermittatur, quas-cumque dubitationes, controversias, causas et lites de corpore S. Augustini quomodolibet exortas sive introductas, illarumque iura, scripturas et titulos omnes praesentibus pro plene expressis habentes, et, quatenus opus sit, ad nos avocantes, prorsus extinguimus et abolemus, et perpetuum silentium super illis imponimus. Et ne unquam futuris temporibus de praedicto episcopali iudicio, ad saniores Ecclesiae regulas absoluto, possit quomodolibet haesitari, ad submissas preces dilecti filii Felicis Leoni, totius Ordinis eorundem fratrum eremitarum procuratoris generalis, eius libello supplici nobis porrectas, pia recordationis antecessoris nostri Martini PP. V vestigiis inhaerentes, qui translationem corporis B. Monicae, venerabilis Augustini matris, ex civitate nostrâ Ostiensi ad hanc eandem ecclesiam domus fratrum dicti Ordinis eremitarum S. Augustini factam, suis apostolicis litteris incipientibus *Pia charitas* adprobavit; nos quoque iudicium episcopi Ticinensis de veritate corporis sancti doctoris, ut apud christifideles notius et manifestius evadat, ac devotio erga Augustinum magis inflammetur, tenore praesentium ratum et gratum habentes, ex certâ scientiâ, atque etiam motu proprio, apostolicâ auctoritate, undequaque adprobamus et confirmamus, et perpetuis futuris temporibus firmum semper et validum esse ac fore decernimus: non obstantibus quibuscumque.

Nemo has litteras infringere audeat.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, avocationis, extinctionis, abolitionis, silentii impositionis, decreti adprobationis, confirmationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei

Bull. Rom. — Vol. XXII. 90

ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXVIII, x kalendas octobres, pontificatus nostri anno V.

Dat. die 22 septembris 1725, pontif. anno V.

CCXL.

Fratribus Ordinis Praedicatorum iurisdicio quasi episcopalis, quam iam pridem exercebant in ecclesiâ parochiali B. Mariae et Ss. XII Apostolorum terrae Baleariae, confirmatur¹.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Contentiones et lites inter quascumque religiosas familias, praesertim vero inter nostri Ordinis fratrum Praedicatorum aliasque ecclesiasticas personas, quae quidem lites sine gravissimis incommodis et impensis atque divini cultus animarumque salutis detrimento ferri nequaquam possunt, ad nos pertinet extinguere et prorsus eliminare, quemadmodum pontificii muneris nostri ratio suadet, ut ius suum, supremâ quam in terris obtinemus auctoritate, unicuique tribuamus, insuper et alia libenti animo peragentes quae salubriter expedire animadvertimus.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, alias et postquam parochialis ecclesia B. Mariae et Ss. XII Apostolorum terrae Baleariae, nullius dioecesis, provinciae Rheginensis (quam olim felicis recordationis Caelestinus Papa III praedecessor noster soli Romanae Ecclesiae

Exordium datum ex eo quod Summus Pontifex illas inter ecclesiasticas personas extinguere soleat.

Parochialis ecclesia praedicta a Caelestino III Apostolice Sedi subiecta, postmodum transiit in ius canonicorum basilicae Lateranensis, qui eam Iacobo quondam Rufo, loci domino, vendiderunt.

¹ Hanc iurisdictionem dictis fratribus primo fecit Gregorius XIII const. ed. MDLXXXII, die XIII novembris, pontif. XI, confirmavit Sixtus V const. ed. MDLXXXVIII, die VII maii, pontif. IV.

subiacere decreverat, et sub beatorum Petri et Pauli apostolorum Sedisque Apostolicae protectione susceperat, eamque et illius bona, pertinentias, dependentias, ac annexa quaecumque, dictamque terram, unâ cum eis subiectis locis, ab omni ingo, potestate, iniuriâ et molestiâ quorumcumque hominum liberam esse voluerat atque statuerat, pariterque decreverat), postremo, unâ cum universis eiusdem parochialis ecclesiae bonis, grangiis, membris annexis, iuribus, actionibus et pertinentiis quibuscumque, capitulo et canonicis ecclesiae S. Ioannis Lateranensis nuncupatae de Urbe concessa, sive illorum mensae capitulari canonice unita, annexa et incorporata extitisset, ipsique capitulum et canonici postmodum, intendentes suam et dictae mensae capitularis conditionem efficere meliorem, omnia et quaecumque bona praedicta ad dictam parochialem spectantia et pertinentia quondam tunc in humanis agenti Iacobo Rufo, dictae terrae, dum viveret, domino in temporalibus, pro eo eiusque successoribus causamque ab eo habentibus, cum hoc ut dictus Iacobus, eiusque successores, causamque ab eo habentes praefati, centum viginti novem ducatos monetae neapolitanae, ac nonagintasex tumulos frumenti singulis annis, necnon tertiam partem bonorum recuperandorum, ad eandem parochialem ecclesiam etiam spectantium et pertinentium, pro dictae parochialis ecclesiae, illiusque fabricae et sacristiae, necnon eiusdem parochialis ecclesiae rectoris pro tempore existentis manutentione et¹ respective congruâ sustentatione persolvere et tradere deberent, ac forsâ sub aliis pactis et conditionibus tunc expressis, pro pretio viginti duorum millium scutorum monetae romanae, ad effectum pretium

¹ Coniunct. et nos addimus (R. T.).

huiusmodi in tot bonis stabilibus in territorio Urbis existentibus reinvestiendi, ac aliâs sub certis modo et formâ tunc expressis, sub Sedis Apostolicae beneplacito vendidissent;

§ 2. Recolendae memoriae Gregorius Papa XIII, etiam praedecessor noster, qui venditionem huiusmodi apostolicâ auctoritate confirmaverat, seu confirmari mandaverat, Ordinem fratrum Praedicatorum propagare, divinique cultus in ipsâ parochiali ecclesiâ incremento consulere volens, dictam parochialem ecclesiam (praeviâ unionis de illâ dictae mensae capitulari, aliâs, ut praefertur, factae dissolutione, et pro eo quod tunc assereretur seu praetenderetur quod dicta parochialis ecclesia olim fuisset monasterium monachorum Cisterciensis Ordinis, seu quod apud illam monachi dicti Ordinis Cisterciensis olim habitassent, etiam praeviâ dicti Ordinis Cisterciensis, omnisque illius dependentiae ac status et essentiae regularium, ac nominis, denominationis, qualitatis et formae monasterii dicti Ordinis Cisterciensis in dictâ parochiali ecclesiâ, illiusque situ, solo, ambitu, domibus, hortis, membris, annexis, connexis, iuribus et pertinentiis suis, suppressione et extinctione) Ordini fratrum Praedicatorum apostolicâ auctoritate concesserit et assignaverit, seu univit et incorporaverit, et in eiusdem parochialis ecclesiae domo seu domibus, hortis, membris, iuribus et pertinentiis huiusmodi, eidem parochiali ecclesiae contiguâs vel adiacentibus et circumstantibus, unam domum dicti Ordinis fratrum Praedicatorum, sub dictâ invocatione, titulo et denominatione B. Mariae et Ss. XII Apostolorum, pro perpetuo usu et habitatione unius prioris et saltem aliorum quindecim fratrum eiusdem Ordinis fratrum Praedicatorum, sub certis modo et

Gregorius XIII eandem ecclesiam parochialem assignat Ordini fratrum Praedicatorum.

formâ tunc expressis, erexit et instituit; illique sic erectae et institutae pro eius ecclesiâ dictam parochialem ecclesiam cum illius domibus, membris, hortis, iuribus et pertinentiis eidem parochiali ecclesiae contiguâs vel adiacentibus et circumstantibus praefatis, demptis tamen omnibus illis bonis praefato Iacobo ut praefertur venditis, similiter perpetuo concesserit et assignaverit; ac eidem domui fratrum Praedicatorum sic erectae et institutae, necnon dictae parochiali ecclesiae vel illius sacristiae aut fabricae, pro eius dote et manutentione ac prioris et fratrum praefatorum subventionem, dictos centum viginti novem ducatos monetae neapolitanae ac nonagintasex tumulos grani seu frumenti, necnon tertiam partem bonorum recuperandorum huiusmodi, et alia bona mobilia et immobilia ipsi domui fratrum Praedicatorum, ut praefertur erectae et institutae, per quoscumque pro tempore quomodolibet danda seu relinquenda, cum hoc ut dicti prior et fratres in ipsâ domo pro tempore degentes dictae parochiali ecclesiae in divinis aliâs deservire, dictamque illius animarum curam exercere, ac iura, oblationes, elemosynas et alia emolumenta parochialia, et ex servitio et curae animarum exercitio huiusmodi provenientia, cuiusvis licentiâ desuper minime requisitâ, percipere et habere deberent et valerent; ipsique prior et fratres huiusmodi magistro generali vel procuratori generali eiusdem Ordinis fratrum Praedicatorum dumtaxat, non autem provinciali seu provincialibus, prioribus, vel aliis ministris seu officialibus, nisi ab ipso magistro generali vel procuratore generali pro tempore deputatis visitoribus, subessent, etiam perpetuo applicaverit et appropriaverit;

Fratres Prae-

§ 3. Cum vero prior et fratres dictae

domus ut praefertur erectae et institutae, tunc et pro tempore existentes, iurisdictionem quasi episcopalem in dictâ terrâ eique subiectis locis, quemadmodum capitulum et canonici praedicti illam exercuerant, etiam exercere continuarent seu continuare vellent, clerus dictae terrae priori dictae domus ut praefertur erectae et institutae, se non esse subiectum praetendens, ac illi obedientiam et reverentiam debitas et devotas exhibere recusans, ad Sedem Apostolicam recursum habuisset, causaque huiusmodi per felicis etiam recordationis Xystum Papam V etiam praedecessorem nostrum Congregationi S. R. E. cardinalium negociis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum examinanda et fine debito terminanda commissa extitisset, ac iterum propositâ ratione capituli et canonicorum praefatorum (qui, post emanatam ab eâdem Congregatione ad favorem eorumdem prioris et fratrum contra clerum praefatum resolutionem ad causam huiusmodi, ex causis tunc expressis, ad se pertinere, ipsosque priorem et fratres, ut Mendicantes, harum rerum incapaces existere praetendebant) ab eâdem Congregatione idem quod prius ad favorem prioris et fratrum Praedicatorum praefatorum, ac contra capitulum et canonicos praefatos, quod ipsi¹ priori et fratribus liceret huiusmodi iurisdictionem exercere, bonaque possidere, et alia his similia habere, uti ex eorum privilegiis plene constiterat, determinatum fuerit; capitulo vero et canonicis praedictis necdum acquiescentibus, cum idem Xystus praedecessor universam rem, ad instantiam capituli et canonicorum praefatorum, bonae memoriae Antonio Ss. Ioannis et Pauli Carafae et Scipioni S. Salvatoris in Lauro nuncupatis respective ti-

dictores dictae ecclesiae, iurisdictionem quasi episcopalem exercuerant, quae a Summo Pontifice Sixto V eis confirmatur.

¹ Aptius lege *ipsis* (R. T.).

interim presbyteris, dum viverent, S. R. E. cardinalibus Lancellotto respective nuncupatis, tunc in humanis agentibus, reassumendam et cognoscendam commisisset, ipsique Antonius et Scipio cardinales, priorem et fratres praefatos super praemissis indebite et iniuste molestatos fuisse, retulissent¹, idem Xystus praedecessor universam causam huiusmodi ad se advocaverit, litemque huiusmodi penitus et omnino extinxerit, necnon capitulo et canonicis praefatis, ac aliis quibuscumque personis, perpetuum silentium desuper imposuerit, itaut capitulum et canonici praefati nullam prorsus iurisdictionem, nullamque auctoritatem et potestatem sive praeminentiam in ecclesiam et clerum dictae terrae in posterum haberent seu habere deberent, necnon clero dictae terrae et quibusvis aliis personis quacumque auctoritate, dignitate et officio fungentibus, in virtute sanctae obedientiae et sub excommunicationis latae sententiae poenam contrafacientes eo ipso incurrendam, praeceperit, quatenus, omni et quocumque praetextu remoto, priori dictae domus pro tempore existenti in spiritualibus obedientiam et reverentiam debitas et devotas exhiberent et exhibere procurarent, sicut antea factum fuerat, necnon omnia et singula privilegia, gratias, immunitates, favores, exemptiones, libertates, iurisdictiones et praeminentias, cum suis grangiis annexis, eatenus per Romanos Pontifices praedecessores suos concessa, seu approbata et innovata, approbaverit et confirmaverit, illisque perpetuae et inviolabilis firmitatis robur adiecerit, necnon ipsis prioribus et fratribus praedictis, ut illis omnibus et singulis privilegiis, gratiis, immunitatibus, favoribus, exemptionibus, libertatibus, iurisdictionibus et praemi-

¹ Edit. Main. legit *retulisset* (n. 7.).

nentis, quibus antea canonici regulares Ordinis sancti Augustini Congregationis Lateranensis, quibus ipsa parochialis ecclesia primitus concessa fuerat, necnon deinde monachi dicti Ordinis Cisterciensis, et postea capitulum et canonici praedicti in eadem parochiali ecclesia, ac suis annexis, uti et potiti fuerant, aequae principaliter et pariformiter, ac sine ulla prorsus differentia, in omnibus et per omnia uti, frui, potiri et gaudere valerent, nec essent adstricti in dicta domo plures esse quam duodecim propter dictae domus tenuitatem et insufficientiam, nec ad id a quoquam cogi deberent, apostolica auctoritate, motu proprio, etc., indulserit: ac alias, prout in singulis Caelestini, ac Gregorii et Xysti praedecessorum huiusmodi desuper confectis litteris plenius continetur:

§ 4. Cum autem, sicut etiam accepimus, licet prior pro tempore existens dictae domus ab emanatis praefati Xysti praedecessoris litteris praefatis iurisdictionem quasi episcopalem in praedicta terram ad haec usque tempora pacifice, nemine contradicente, exercere continuavit, nuperrime tamen clerus dictae terrae denuo ad Sedem Apostolicam variis contra modernos priorem et fratres dictae domus, tam circa competentiam iurisdictionis huiusmodi, modumque illam exercendi, ac subsistentiam nonnullarum ordinationum, a pro tempore existentibus prioribus dictae domus factarum, ac praeminentias ac emolumentorum parochialium participationem et piorum montium administrationem, dictaeque parochialis ecclesiae servitium, ac incessum sub cruce eorumdem fratrum et sepulturam clericorum, necnon consuetum presbyterorum saecularium spoliū, quam circa consuetudinem exigendi quamdam portionem piscium aliorumque comestibilium, in diebus festivis

Nihilominus a clero dictae terrae tum circa competentiam dictae iurisdictionis, tum circa alia, recursus ad Sedem Apostolicam adversus eos denuo habitus est.

piscatorum et respective venditorum, excitationis praetensionibus, recursum habuerit; causa vero huiusmodi iterum ad eandem Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negociis, consultationibus episcoporum et regularium praepositorum delata, eaque ab eadem Congregatione, audito prius venerabili fratre episcopo Mileteni, intra cuius dioecesis fines dicta terra cum suo territorio existere praetendebatur, dilecto filio nostro S. R. E. cardinali Spinula nuncupato videnda et referenda commissa exstiterit, concordatisque coram eo vigintisex circa praemissa dubiis, et signanter primo, videlicet: *An constet de territorio separato, itaut clerus et populus Balneariae sit subiectus priori pro tempore B. Domini dictae terrae*: eoque una cum aliis octo ex praedictis vigintisex dubiis proposito sub die xxii mensis augusti anni proxime praeteriti, prodierit responsum: *Dilata, et coadiuventur probationes, citatis episcopis vicinioribus, et interim prior concedat, cum facultatibus sacrae Congregationis, licentiam concionandi et audiendi confessiones, sed se abstineat a concedendis dimissoriis, et ad mentem, ac ad sequentia dubia, dilata*: cumque, sicut pariter accepimus, prior et fratres praedicti, licet pro tuenda plusquam centenaria possessione exercitii iurisdictionis huiusmodi, tum antiquis tum modernis validissimis documentis muniti sint, nihilominus huiusmodi probationum coadiuvatio, litisque prosequutio, citatis episcopis vicinioribus, gravissimum illis asferret incommodum atque dispendium:

Ne fratres praedicti litem incommo-
dis afficerentur,
haec edita est
constitutio.

§ 5. Nos igitur, paternae sollicitudinis studio excitati, prioris et fratrum praedictorum ulteriora incommoda et dispendia prohibere cupientes, litesque huiusmodi omnino submoveri ac prorsus evelli,

illosque futuris temporibus nunquam amplius suscitari, magistrum generalem Ordinis fratrum Praedicatorum huiusmodi, et nunc et pro tempore existentes priorem et fratres dictae domus specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, eosque et eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censes, ac Caelestini, Gregorii et Xysti praedecessorum praefatorum litterarum praefatarum tenores etiam veriores ac datas praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia meraque deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, universam causam huiusmodi in praedicta Congregatione ut praefertur introductam, et adhuc pendentem indecisam, ad nos advocamus, litemque huiusmodi penitus et omnino extinguimus, ac clero praefato necnon populo dictae terrae aliisque quibuscumque personis perpetuum silentium desuper imponimus; necnon omnia et singula privilegia, gratias, immunitates, favores, exemptiones, libertates, iurisdictiones et praeminentias eidem parochiali ecclesiae eiusque grangiis annexas, tam in insula Siciliae quam in provincia Calabriae, et per Caelestinum ac Gregorium et Xystum praefatos aliosque Romanos Pontifices praedecessores nostros hactenus concessa et approbata ac confirmata, ac etiam innovata, apostolica auctoritate, earumdem tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, illisque perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, necnon, ut prior

aliusve superior, necnon fratres domus praefatae, nunc et pro tempore existentes, illis omnibus et singulis privilegiis, gratiis, immunitatibus, favoribus, exemptionibus, libertatibus ac iurisdictionibus, et, quoad priorem aliumve superiorem praefatum dictae domus, etiam quasi episcopali¹, et praeeminentiis, quibus antea canonici regulares, ac deinde monachi, et postea capitulum et canonici praefati, ante factam dictae parochialis ecclesiae Ordini fratrum Praedicatorum huiusmodi unionem praefatam, et postremo prior dictae domus pro tempore existens praefatus, ante praefatas lites motas, eatenus usi, potiti et gavisii fuerunt, in posterum pariformiter et aequae principaliter, ac sine ulla prorsus differentia in omnibus et per omnia, etiam quoad exercitium iurisdictionis ordinariae et quasi episcopalis, uti, frui, potiri et gaudere possint et valeant, ac etiam debeant, apostolicam auctoritatem praedictam etiam perpetuo decernimus et declaramus atque indulgemus.

§ 6. Et insuper, quatenus opus sit, ut novis litibus atque discordiis, quae in posterum, satore zizaniarum pacisque inimico procurante, suscitari valerent, via penitus et omnino praecludatur, dictam terram Balneariae universumque illius territorium (quod, ut asseritur, a dioecesi Miletensi orientem versus in montibus via publica, ac septentrionem versus in confinibus oppidorum seu castrorum Palmarum et Seminariae alveo fluminis Grimoldi nuncupati, a dicta via publica ad mare decurrentis², a dioecesi vero Rheginensi meridiem versus altero fluvio rustico, sive torrente, aut rivo, a praefata via publica montium etiam ad mare defluente, et occidentem versus mari, respective, dividitur et ter-

minatur), ac loca et villas (si quae sint in dicto territorio, et intra dicta confinia existentia, et ab eis dependentia) a praefatis Miletensi (cuius potius quam alius cuiuscumque, si terra illiusque territorium¹ huiusmodi ad aliquam dioecesim pertinerent, existerent, ut pariter asseritur), et a Rheginensi aliisque quibuscumque dioecesibus (nullo episcopi Miletensis et archiepiscopi Rheginensis, aliorumque quorumcumque episcoporum aut archiepiscoporum ad hoc requisito consensu), dictam auctoritatem similiter perpetuo separamus et dismembramus, ac terram illiusque territorium huiusmodi sic separata et dismembrata, necnon praedictam parochialem ecclesiam aliasque ecclesias et capellas, si quae in terra illiusque territorio huiusmodi nunc extant, et in posterum extiterint, illarumque rectores et in eis beneficiatos aliasque personas inibi beneficia ecclesiastica obtinentes, oratoria, hospitalia, aliaque loca pia quaecumque, universumque clerum et populum terrae illiusque territorii huiusmodi, per praesentes, ut praefertur, separatorum et dismembratorum, ab omni et quacumque iurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, regimine et administratione tam in spiritualibus quam temporalibus praedictorum Miletensis et Rheginensis et aliorum quorumcumque episcoporum viciniorum, ac ab exhibitione reverentiae et obedientiae, necnon solutione quorumcumque iurium eis exhibendorum, eadem apostolicam auctoritatem etiam perpetuo eximimus et liberamus, ac nobis et dictae Sedi immediate pariter perpetuo subiicimus, ac sub nostra ac Romani Pontificis pro tempore existentis, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum protectione suscipimus, ac in posterum terram praefatam, illiusque

¹ Edit. Main. legit *quasi episcopalis* (R. T.).

² Edit. Main. legit *decurrente* (R. T.).

¹ Male edit. Main. legit *territorio* (R. T.).

territorium, ut praefertur, separatum et dismembratum, ac separatam et dismembratam huiusmodi, nullius dioecesis provinciae Rheginensis existere ac dici et censi debere, eadem apostolica auctoritate decernimus et declaramus.

De ampla iurisdictione dicti prioris.

§ 7. Ac terram praefatam, illiusque territorium, ut praefertur, separatam et dismembratam, dictamque parochialem aliasque quascumque ecclesias, capellas, oratoria, hospitalia, aliaque loca praefata, in terra illiusque territorio per praesentes ut praefertur de novo separatis et dismembratis praefatis nunc canonice erecta et in posterum etiam canonice erigenda, illarumque rectores, et singulos in eis respective beneficiatos nunc existentes et pro tempore exituros, ac universum clerum et populum praefatos, illorumque res et bona quaecumque, omnimodae iurisdictioni, superioritati, correctioni, visitationi, curae, regimini et administrationi moderni et pro tempore existentis prioris dictae domus (qui ad formam constitutionum Ordinis fratrum Praedicatorum huiusmodi per dictae domus fratres pro tempore existentes canonice eligi et praefici, necnon aetate maturus, ac moribus spectabilis, prudentia quoque praeditus, et in sacris canonibus, quantum fieri potest, versatus, atque in regendo saltem aliquo suae provinciae insigni conventu infracti animi, solertiae, dexteritatis ac prudentiae specimen dederit, ac intra Ordinem graduatus, vel ad minus ad gradus suscipiendos approbatus, atque magistro generali vel procuratori generali Ordinis fratrum Praedicatorum huiusmodi dumtaxat subiectus esse, necnon a magistro vel procuratoris generalibus praefato, tam postquam pro prima vice canonice per fratres praefatos electus fuerit, quam postquam sui prioratus biennium efflu-

xerit, quoties huiusmodi prioratus prorogationem concedendam esse expediens visum fuerit, etiam dumtaxat confirmari debeat); priore vero huiusmodi deficiente, vel eo amoto, subprioris vel praesidentis aut vicarii dictae domus, in spiritualibus et temporalibus, pleno iure ordinario (itaque eorum quilibet in praemissis casibus prior pro tempore existens praefatus, utpote territorium particulare, et per praesentes, ut praefertur, de novo separatam et dismembratam huiusmodi, vere habens, in dicta terra aliisque sibi subiectis locis iurisdictionem quasi episcopalem exercere, ac synodum convocare, et in ea examinatores, servata tamen Concilii Tridentini decretorum forma, deputare, atque concursus pro parochialibus ecclesiis in praefata terra aliisque sibi ut praefertur subiectis locis praefatis existentibus conferendis indicere, ac beneficia quaecumque ecclesiastica in ecclesiis dictae terrae illiusque territorii per praesentes, ut praefertur, separatorum et dismembratorum huiusmodi erigere et instituere, illaque, ac etiam nunc existentia, et quae in posterum quandocumque extiterint, iuxta facultatem archiepiscopis et aliis Ordinariis collatoribus de iure, usu vel consuetudine competentem, salvis tamen et illaesis semper remanentibus omnibus et quibuscumque reservationibus et affectionibus apostolicis, etiam conferre, et in eis instituere, ac litteras dimissoriales suis subditis, ab aliquo catholico antistite, gratiam et communionem Sedis Apostolicae habente, clericali characterem insigniri et ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines rite se promoveri facere cupientibus, concedere, ac sacramentum Confirmationis a vicinioribus archiepiscopis vel episcopis sibi magis benevisis subditis administrari facere, sacraque olea ab eo quem ma-

Balnearia cum toto agro, suis limitibus terminato, Sedi apostolicae subiicitur.

luerit ex dictis archiepiscopis vel episcopis recipere, necnon primordiae parochialis ecclesiae illique inservientium, ac aliarum ecclesiarum, capellarum, oratoriorum, hospitalium aliorumque piorum locorum, et respective in eis beneficia obtinentium, ac aliorum subditorum praefatorum, ubicumque existentium, causas beneficentiales, matrimoniales, ac civiles et criminales vel mixtas ad forum ecclesiasticum spectantes, quotiescumque et ubicumque casus evenierit, quin locorum Ordinarii ullam in subditos, aliosque praedictos, eorumque respective bona, redditus et proventus, iurisdictionem, superioritatem, dominium vel potestatem, etiam ratione cuiuscumque contractus, necnon cuiusvis generis delicti etiam turbatae iurisdictionis, vel alterius etiam gravioris speciei, et specialem mentionem requirentis, vel alterius rei, ubicumque locorum contractus initus et delictum commissum fuerit et res ipsa consistat, exercere valeant, non obstantibus omnibus et quibuscumque processibus contra illos vel illorum aliquem per quoscumque locorum Ordinarios vel eorum vicarios in spiritualibus generales, vel quosvis alios ad id ab eisdem locorum Ordinariis deputandos, etiam in casu negligentiae moderni et pro tempore existentis prioris praefati, pro tempore factis, necnon quibuscumque etiam excommunicationis vel suspensionis et aliis quibuscumque sententiis promulgatis, quas nullas et invalidas nulliusque roboris vel momenti fore volumus, necnon quomodolibet ad praemissa omnia praefata etiam in alterius quam dicti prioris pro tempore existentis iurisdictionem quomodolibet per subditos aliasque personas huiusmodi praestito seu etiam praestando consensu, quem non valere decernimus et decla-

1 Male edit. Main. legit quia pro quin (n. 7.).

ramus, cognoscere, decidere et terminare absque voto et consilio assessoris, quatenus prior pro tempore existens praefatus in iure canonico versatus existat, sin minus, cum consilio et voto prout de iure assessoris in aliquâ approbatâ universitate studii generalis doctorali laurea insigniti, vel saltem in iure canonico licentiat, in iis tamen causis in quibus de fisci vel partium interesse agitur, libere et licite possit et valeat) eadem apostolicâ auctoritate etiam perpetuo subiicimus et supponimus.

§ 8. Et insuper priori pro tempore existenti praefato, ut quaecumque litterae apostolicae, etiam in formâ Brevis, tam gratiam quam iustitiam concernentes, et praesertim super dispensationibus matrimonialibus, et in formâ significavit, quae a nobis ac Apostolicâ Sede pro personis eiusdem prioris pro tempore existentis iurisdictioni subiectis, posthac conceduntur¹ et ad partes transmittentur, eidem moderno pro tempore existenti priori, tamquam loci Ordinario, non autem archiepiscopis vel episcopis vicinioribus, dirigantur et committantur; dictusque prior pro tempore existens litteras praefatas aperire et exequi, necnon in causis et negotiis, quae huiusmodi litterae concernent, procedere; eidemque priori pro tempore existenti, ut² litteras Poenitentiariae nostrae Apostolicae, eidem priori pro tempore existenti pro illarum executione directas, et ad supplicationem personarum prioris pro tempore existentis praefati iurisdictioni subiectarum expeditas, etiam aperire, illasque etiam exequi, in omnibus et per omnia libere et licite valeat ac debeat, ut alii quicumque locorum Ordinarii in suis civitatibus et dioecesibus procedere possunt et debent,

1 Edit. Main. legit conceduntur (n. 7.).

2 Praepos. in hinc abiicimus (n. 7.).

Conceduntur
quaedam alia
eidem priori
in aliquam per-
fectae iuridic-
tionis ordinari-
ae.

perpetuo pariter concedimus et indulgemus.

Clerus saecularis
eisdem eccle-
siae subiectus.

§ 9. Et ut divinus cultus in dictâ parochiali ecclesiâ decentius honorificentiusque procedat, priori pro tempore existenti praefato, ut presbyteros et clericos saeculares, sibi, ratione iurisdictionis praefatae, subditos, ad ea personalia servitia, quae, cum veste talari et superpelliceo, dictae ecclesiae tamquam parochiali et quasi cathedrali hactenus praestare consueverunt, et quae de iure praestare tenentur, pariformiter posterum praestanda cogere, et, pro celebratione missarum solemnium sive cantandarum in festivitatibus, diaconum et subdiaconum ex eodem clero assumere, necnon diaconos et subdiaconos aliosque clericos ad suos respective ordines in dictâ parochiali ecclesiâ exercendos, iunctaque eis de iure munera adimplenda, etiam cogere et compellere; presbyteris vero et clericis praefatis, ut in choro dictae parochialis ecclesiae iisdem modo et formâ, quae hactenus observata fuerunt, sedere, ac in processionibus sub unâ eademque cruce cum fratribus praefatis incedere, iisdemque prioribus et clericis, qui in vespers festivitatum vespers, et in maiori hebdomadâ divina officia horasque canonicas unâ cum fratribus praefatis, iuxta eorumdem fratrum ritum, in dictâ parochiali ecclesiâ illiusque choro psallentes recitaverint, ut pro illis horis, quas, ut praefertur, recitaverint, non obstante ritus huiusmodi diversitate, proprio oneri, absque novâ divini officii iuxta proprium ritum recitatione, satisfacere; necnon priori pro tempore existenti praefato, ut defunctorum clericorum spoliū super collâ, breviario et bireto consistens, iuxta consuetudinem in pluribus dioecesibus illarum partium vigentem, exigere; et attento, quod, ut similiter ac-

cepimus, prior et fratres pro tempore existentes praefati in possessione, seu quasi, quamdam portionem seu decimas piscium, qui a quibuscumque personis in maritimâ dictae terrae Balneariae piscantur, necnon fructuum et aliarum rerum comestibilium, quae in dictâ terrâ etiam in diebus festivis venduntur, exigendi et percipiendi reperiuntur, priori et fratribus pro tempore existentibus praefatis, ut eandem portionem seu decimas piscium piscatorum et rerum vendendarum huiusmodi posterum etiam exigere et percipere, ac piscantes et vendentes huiusmodi portionem seu decimas huiusmodi priori et fratribus pro tempore existentibus praefatis dumtaxat, et non alii¹ vel aliis, tradere et omnino respondere; contradictores vero et inobedientes aut rebelles corrigere, mulctare, et etiam sub ecclesiasticis sententiis, censuris, aliisque condignis poenis compescere, libere et licite respective possint et valeant, ac etiam respective debeant et teneantur ac obligati existant, auctoritate praedictâ etiam perpetuo respective concedimus et indulgemus.

§ 10. Praesentes quoque, ac omnia et singula praemissa, ullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod causae, propter quas eadem praemissa facta fuerint, coram locorum Ordinariis, etiam tamquam Sedis praefatae delegatis, examinatae, verificatae, et ab eis approbatæ, ac interesse forsitan habentes ad id vocati, citati et auditi non fuerint, nec desuper suum consensum praestiterint, seu ex quavis aliâ causâ, vel quocumque praetextu, quaesito colore vel ingenio, notari, impugnari, invalidari, retractari, ad viam et terminos iuris re-

1 Edit. Main. legit aliis pro alii (n. 7.).

Haec constitu-
tio perpetuum
robore obtineat.

duci, seu in ius vel controversiam vocari, aut adversus illos et illas quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari minime posse, nec sub ullis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendendi, sed semper ab illis excipi, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum, et enim, in quo antea quomodolibet erant, statum, restituta, reposita et plenarie reintegrata, ac de novo etiam sub¹ quacumque posteriori datâ per magistrum seu procuratorem generales aut pro tempore existentem priorem praefatos quandocumque² eligendâ, concessas, ac semper perpetuo validas et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, eisdemque³ ministro ac procuratori generalibus necnon priori nunc et pro tempore existenti suffragari debere, nec eos desuper a quoquam, quavis auctoritate fungente vel dignitate fulgente, etiam sub quovis praetextu, quaesito colore vel ingenio, causâque et occasione, inquietari, molestari, perturbari aut impediri ullatenus unquam posse; sicque et non aliâs per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, et causarum palatii apostolici auditores, necnon eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, dictaeque Sedis nuncios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, definiendi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari, definiri et interpretari debere, et, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoran-

ter, contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

§ 11. Quocirca pro tempore existenti S. R. E. cardinali dicti Ordinis fratrum Praedicatorum protectori, ac dilectis filiis causarum curiae Camerae Apostolicae generali auditori, ac nostro et Sedis Apostolicae nuncio in regno Neapolitano commoranti, nunc et pro tempore existentibus, motu simili per apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte ministri seu procuratoris generalium, aut pro tempore existentis prioris praefatorum, aut alicuius eorum, requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisque et eorum cuilibet in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ easdem praesentes et in eis contenta huiusmodi ab omnibus inviolabiliter observari, cosque et eorum quemlibet illis pacifice frui et gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, ac, legitimis super his habendis servatis processibus, servatâque formâ Concilii Tridentini, sententias, censuras et poenas huiusmodi incurrisse declarando ac etiam iteratis vicibus aggravando: invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii saecularis auxilio.

§ 12. Non obstantibus nostrâ et Can-

Derogatoriae.

¹ Male edit. Main. legit *sua* pro *sub* (R. T.).
² Male edit. Main. legit *quodcumque* (R. T.).
³ Male edit. Main. legit *eligendo* pro *eligenda* (R. T.).
⁴ Edit. Main. legit *eisdem* (R. T.).

nisi in certis expressis casibus, et in illis ultra unam dietam a fine suae dioecesis ad iudicium avocetur, sed¹ ne iudices a Sede praefatâ deputati contra quoscumque procedere, seu alii vel aliis vices suas committere praesumant, ac in generali Lateranensi Concilio editâ de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, et quibusvis aliis apostolicis constitutionibus et ordinationibus, necnon Ordinis fratrum Praedicatorum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, ac quibusvis privilegiis et indultis ac litteris apostolicis eidem Ordini ac Ordinariis locorum et quibusvis ecclesiasticis et locis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam consistorialiter, et motu, scientiâ ac potestatis plenitudine similibus, ac aliâs quomodolibet etiam per nos pluries concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione aliâs de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissio et formâ in illis traditâ observatâ, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, latissime et plenissime ac specialiter et expresse, hac vice dumtaxat, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, derogamus et derogatum esse volumus; cele-

risque contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§ 13. Volumus autem ut ipsarum praesentium exemplaribus, etiam impressis, alicuius in dignitate ecclesiasticâ constitutae personae sigillo et notarii manu obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae adhiberetur praesentibus si forent originaliter exhibitae vel ostensae.

§ 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae abolitionis, avocationis, extinctionis, silentii, impositionis, approbationis, confirmationis, roboris adiectionis, separationis, dismembrationis, exemptionis, liberationis, subiectionis, suppositionis, concessionis, indulti, decreti, derogationis infringere¹, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCLXXVIII, idibus septembris, anno v.

Dat. die 13 septembris 1727, pontif. anno v.

CCXLI.

Conceditur iurisdictio et diversae facultates praefecto palatii apostolici pro tempore existenti².

¹ Vocem *infringere* nos addimus (R. T.).
² Aliâ huius Pontificis const. edit. MDCCLXXIV, die 17 augusti, pontif. i, restituta fuit cardinali vicario Urbis iurisdictio cumulativa in omnibus causis.

¹ Potius lege seu pro *sed* (R. T.).

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Constitutio
Innocentii XII
quae incipit
Romanus Pon-
tifex, xv kalen-
das octobris
suppreffit tri-
bunalia parti-
cularia ex pri-
vilegiis Roma-
norum Pontifi-
cum constituta,
eisque ad ius
commune redu-
xit.

§ 1. Cum, occasione constitutionis fel-
licis recordationis Innocentii PP. XII
praedecessoris nostri quae incipit *Ro-
manus Pontifex*, xv kalendas octobris
MDCXCII editae, per quam idem Inno-
centius praedecessor particularia tribu-
nalia et speciales iudices vigore privi-
legiorum a Romanis Pontificibus prae-
decessoribus suis diversis temporibus
concessorum in Curia Romana eatenus
constituta et constitutos suppressit, abo-
levit et abrogavit, privilegiaque eiusmodi
ad viam et terminos iuris reduxit, va-
riae identidem obortae sint lites et
controversiae super iurisdictione prae-
fecti palatii apostolici, quae per eam-
dem constitutionem non secus ac alio-
rum particularium iudicum ex privilegio
ita sublata fuisse contendebatur, ut nec
quaevis sacrorum canonum legumque
civilium dispositio, nec omnium fere
gentium mores et consensus, neque
quantumvis longaeva, ac scientibus et
prudentibus praedecessoribus praedictis
antea servata consuetudo, ac eiusdem
iurisdictionis exercitium, ipsi praefecto
palatii apostolici quicquam de cetero
adversus memoratam constitutionem suf-
fragari possent; contra vero crebrae ad
nos querimoniae delatae fuissent, a re-
cto ordine et ratione plane alienum
esse, causas interesse eiusdem palatii
praefecto agitari¹, familiaresque nostros
ad quaelibet almae Urbis tribunalia,
non sine obsequii, quod nobis et pala-
tio praedicto impendunt, detrimento
distrahi:

Ad ea, aliaque
tollenda per has
litteras in for-

§ 2. Hinc est quod nos, eiusmodi
lites et controversias, quae promptam

¹ Comma istud imperfectum esse dignoscitur;
forsan legendum causas interesse eiusdem pa-
latii concernentes ab aliis quam a praefecto
agitari (R. T.).

iustitiae administrationem impediunt, ma-
aliaque multiplicia incommoda ac tur-
bas adferunt, dirimere, simulque om-
nem de cetero debitandi in praemissis
occasionem penitus tollere cupientes,
atque non minus ad Romani Pontificis
pro tempore existentis decus et di-
gnitatem, quam ad ipsius palatii apo-
stolici providum regimen et utilitatem
ac dictorum familiarium commoditatem
nostrae dirigentes considerationis in-
tuitum, de nonnullorum venerabilium
fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium
ad id a nobis specialiter deputatorum,
qui rem ipsam mature ac diu discus-
serunt, consilio, venerabili fratri Cam-
illo patriarchae Constantinopolitano,
moderno ac pro tempore existenti e-
iusdem palatii apostolici praefecto (firmam
in reliquis remanente enarratam Inno-
centii praedecessoris constitutione), in
quibusvis causis interesse ipsius palatii
apostolici quomodolibet concernentibus,
civilibus, criminalibus et mixtis, omni-
modam et privativam, ac, quoad delin-
quentes in palatio apostolico, ubi Ro-
mani Pontifices pro tempore resident,
seu eorum residentiae deputato vel
deputando, et delicta inibi perpetrata,
prout quoque quoad delicta etiam ex-
tra palatium huiusmodi ubicumque in-
ter nostros et eiusdem Pontificis fami-
liares commissa, plenariam et privati-
vam itidem; in delictis autem, quae ex-
tra dictum palatium inter familiarem et
non familiarem admissa fuerint, si reus
fuerit familiaris, similiter privativam,
sin minus, cumulativam cum aliis iudi-
cibus ceteroquin competentibus; quod
vero ad causas civiles attinet, ubi dum-
taxat familiaris sit reus et executive
tantum procedatur, privativam quoque
iurisdictionem, cum omnibus et singulis
facultatibus necessariis et opportunis,
auctoritate apostolicam, tenore praesen-

ma Brevis so-
quentes conce-
duntur faculta-
tes praefecto
sacri palatii a-
postolici.

tium concedimus et indulgemus: et, si
agatur actione reali adversus familiarem
eiusmodi, tunc eidem praefecto palatii
sola competat facultas concedendi licen-
tiam exequendi sententias, mandata vel
decreta, vulgo *Exequatur*, quae absque
reassumptione cognitionis meritorum
causae praestetur; quod et cum artifi-
cibus aliisque patentibus eiusdem pa-
latii apostolici munitis ex veteri more
et aequa honestate servatur. Declaran-
tes, quod nomine familiarium non ve-
niant nisi in albo seu tabella dicti
palatii et ut vulgo dicitur *Rollo* descri-
pti, quodque memorata iurisdiclio in
omnibus casibus praemissis concessa
sit et esse ac competere intelligatur,
sive delinquentes et familiares aut aliae
personae huiusmodi ecclesiasticae, ac
etiam in ecclesiastica dignitate consti-
tutae, sive saeculares fuerint.

Praeservatur
praefectus sa-
cri palatii apo-
stolici ab irre-
gularitate.

§ 3. Porro eidem Camillo patriar-
chae, ac pro tempore existenti palatii
apostolici praefecto, ut, muneris huius-
modi ac praemissorum ratione et oc-
casione, in negociis et causis crimina-
libus quibuscumque, quoties opus fuerit,
se immiscere, et in eis consilium, man-
data et iussiones tam verbo quam in
scriptis dare, ac debitae executioni de-
mandare seu demandari facere, etiamsi
sanguinis effusio membrorumque mutilatio
seu etiam mors inde sequatur,
libere et licite ac absque alicuius poe-
nae vel censurae ecclesiasticae incursu
possit et valeat, dummodo tamen a
sententia in causa sanguinis per sei-
psum ferenda omnino abstineat, aucto-
ritate et tenore praefatis facultatem
concedimus et inperitumur.

Adimitur fa-
cultas has liti-
ras quomodoli-
bet impugnari.

§ 4. Decernentes, ipas praesentes lit-
teras et in eis contenta quaecumque,
etiam ex eo quod quilibet in praemis-
sis interesse habentes seu habere quo-
modolibet praetendentes, illis non con-

senserint, nec ad ea vocati, citati et
auditi, nec causae, propter quas eadem
praesentes emanarint, sufficienter ad-
ductae, verificate et iustificate fuerint,
vel ex alia quacumque quantumvis le-
gitima, pia et privilegiata causa, colore,
praetextu et capite, etiam in corpore
iuris clauso, etiam enormis, enormis-
simae et totalis laesionis, nullo unquam
tempore de subreptionis vel obreptionis
aut nullitatis vitio, seu intentionis
nostrae, vel interesse habentium con-
sensu, aliove quolibet quantumvis ma-
gno ac formali et substantiali defectu
notari, impugnari, infringi, retractari,
ad terminos iuris reduci, seu adversus
illas aperiitionis oris, restitutionis in
integrum, aliudve quodcumque iuris,
facti vel gratiae remedium intentari vel
impetrari, seu impetrato, aut etiam motu
proprio concesso vel emanato, quem-
piam in iudicio vel extra illud uti seu
se iuvare posse, sed easdem praesen-
tes litteras semper firmas, validas et ef-
ficaces existere et fore, suosque plena-
rios et integros effectus sortiri et obti-
nere, ac illis, ad quos spectat et pro tem-
pore quodcumque spectabit, in omni-
bus et per omnia plenissime suffragari,
et ab eis respective inviolabiliter ob-
servari, sicque et non aliter in prae-
missis per quoscumque iudices ordi-
narios et delegatos, etiam causarum
palatii apostolici auditores, ac ipsius
S. R. E. cardinales, etiam de latere le-
gatos, et alios quoslibet quacumque
praeeminentiā et potestate fungentes et
functuros, sublata eis et eorum cuilibet
quavis aliter iudicandi et interpretandi
facultate et auctoritate, iudicari et desi-
niri debere, ac irritum et inane si
secus super his a quoquam, quavis au-
ctoritate, scienter vel ignoranter, con-
tigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus, quatenus opus

Clausulae de-
rogatoriae.

sit, nostra et Cancellariae Apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, et, quoad ea quae praesentibus adversantur, praefata Innocentii praedecessoris, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxiv septembris mdcxxviii, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 24 septembris 1728, pontif. anno v.

CCXLII.

Declarantur nulla quaedam acta per Ordines regni Poloniae emanata adversus Nunciaturae apostolicae in eo regno libertatem et Pontificum auctoritatem.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

In supremo apostolicae dignitatis fastigio, meritis licet imparibus, per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam constituti, nostra et huius Sanctae Sedis iura ecclesiasticamque libertatem, ex commissi nobis caelitus pastoralis officii debito, sarta tecta lueri, et, si ea pravis quorumcumque ausibus violata esse novimus, ab eiusmodi violationibus asserere et vindicare tenemur, sicut, omnibus maturae considerationis trutinâ perpensis, aequitati et iustitiae consentaneum esse in Domino arbitramur.

§ 1. Alias siquidem, per nos accepto quod Ordines regni Poloniae in eorum diaetâ, sive comitiis Grodzensibus mense octobri mdcxxvi habitis, quamdam novellam legem seu constitutionem, non minus adversus bonae memoriae Vincentii, dum viveret, archiepiscopi Trapezuntini nostri et Apostolicae Sedis apud carissimum in Christo filium nostrum Augustum Poloniae regem illustrem tunc temporis nuncii personam ac dignitatem et Nunciaturae apostolicae in eodem regno tribunal, quam adversus ecclesiasticam libertatem nostramque et dictae Sedis auctoritatem

Exordium.

Ab Ordinibus regni Poloniae in comitiis Grodzensibus novella quaedam lex seu constitutio lata fuit adversus Nunciaturae apostolicae in eodem regno tribunal et ecclesiasticam libertatem.

1 Aliâ huius Pontif. const. ed. mdcxxvi, die 14 februarii, pontif. ii, declarata fuerunt nulla gesta per saecularem potestatem in ducatu Sabaudiae adversus monasterium S. Bernardi Ordinis canonicorum regularium S. Augustini, et const. ed. mdcxxix, die 19 decembris, pontif. vi, declarantur nulla edicta saecularium contra extensionem officii S. Gregorii VII.

et iurisdictionem tulerant atque promulgaverant, ac subinde, nempe die xxvi mensis novembris immediate subsequenti, quinque articulos, quos gradus executionis dictae novellae legis seu constitutionis vocant, ediderant, quibus, inter alia, sub carcerum, executionis militaris, aliisque atrocibus poenis et mulctis etiam pecuniariis districte inhibebatur omnibus et singulis causidicis et advocatis, ne de cetero coram eodem Vincentio archiepiscopo et nuncio, ac in Nunciaturae praefatae tribunali causas et lites, ut moris erat, defendere et actitare, aut ab eis aliqua gratiae vel iustitiae remedia negotiorumve expeditiones obtinere auderent; parochi autem et vicarii, ac superiores monasteriorum et conventuum censuras ecclesiasticas, quae a dictâ Nunciaturâ apostolicâ emanarent, in suis respective ecclesiis publicare, sub poenâ sequestri honorum quae possidebant, prohibebantur; ac insuper ut in domibus prope Nunciaturam praedictam milites statuerentur, qui, nedum causidicos et procuratores huiusmodi, sed etiam alios quoscumque ad eandem Nunciaturam recurrere volentes, inde arcerent et amandarent, expedire decernebatur; aliaque in maximum ecclesiasticae et pontificiae potestatis contemptum et iniuriam praescribebantur, perinde ac si inclytae nationi Poloniae, ob cultum pietatis et constantem in Romanos Pontifices et hanc Sanctam Sedem devotionem per omnes aetates summopere commendatae, ignotae fuissent gravissimae per sacros canones irrogatae poenae ac censurae in eos, qui arcam Dei sic attingere sacraque Ecclesiae iura contere non exhorrent: nos, praemissa omnia in amaritudine

cordis nostri serio considerantes, tum paternis nostris litteris, quas ad memoratum Augustum regem necnon venerabiles fratres archiepiscopos et episcopos et proceres regni Poloniae conscripsimus, tum aliis adhibitis mediis, arguimus, obsecravimus, increpavimus, instantes opportune et importune in omni patientiâ, ut enarrati excessus, debita actorum rescissione congruâque tantorum gravaminum reparatione, sarcirentur: caritati interea nostrae diuturniori longanimitate indulgentes, ut, qui illa admirantur, ita eam, a qua tam longe aberraverant, iustitiae viam tandem redirent. Quae dum praestolabamur, non sine novo animi nostri moerore, ad novellae legis seu constitutionis ac quinque articulorum huiusmodi executionem, per intimationem atque denunciationem, tum cancellario dictae Nunciaturae, ne aliquem actum iurisdictionis ab eâ dependentis exerceret, tum causidicis et advocatis praefatis, ne inibi ad causas ac negocia procuranda comparerent, factam, processum fuisse, ex epistolis eiusdem Vincentii archiepiscopi et nuncii cognovimus. Licetque subinde, postquam videlicet litterae nostrae praedictae in regnum Poloniae pervenerant, inhibitio, cancellario, causidicis et advocatis huiusmodi sicut praemittitur denunciata, relaxata fuerit, non tamen ad novellae legis seu constitutionis cum quinque articulis praedicti, uti par erat futurumque sperabamus, abolitionem devotum est. Quamobrem paterna nostra officia et monita interponere denuo non desuimus, ac demum venerabilem fratrem Camillum archiepiscopum Iconiensem ad eundem Augustum regem Poloniamque rempublicam nostram et dictae

Necnon extra-ordinarius nuncius adlocutus.

1 Aptius lege Poloniae (R. T.).

1 Forsan legendum *admisserant* (R. T.).

2 Videtur legendum *in pro ita* (R. T.).

Sedis nuncium extraordinarium adlegavimus, ei specialiter infungendo, ut omni studio ac animi contentione novellam legem seu constitutionem praedictam antiquari et abrogari, hancque a nobis molestiam et a nomine Polono labem depellere curaret.

Declaratio
nullitatis no-
vae regi praedictae
legis seu con-
stitutionis, non
quinque ar-
ticularum pro
illis exequ-
tione editorum.

§ 2. Cum autem, sicut nuper accepimus, pravis illorum praevalentibus consiliis qui ad tutelam et amplificationem saecularis potestatis pertinere arbitrantur ecclesiasticam auctoritatem modis omnibus impetere, quaecumque nos hac in re, charitate suadente, hucusque peregrimus, dictusque Camillus archiepiscopus et nuncius iussu nostro sedulo praestitit, parandae optatae quieti adeo non profuerunt, ut, iis penitus neglectis, perpetuam¹ ac per intolerabilem iniuriam actorum rescissio hactenus teneri nequiverit: hinc est quod nos, ne in tam apertam apostolicae auctoritatis atque ecclesiasticae immunitatis oppugnatione torpescere videamur, tametsi notorii et explorati iuris sit, ea omnia, quae in praedictum Sedis Apostolicae ac Ecclesiae eorumque iurium quovis modo attentantur, nullius prorsus roboris esse et momenti, quinimo felicitis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster dictae Sedis Romanaeque et aliarum inferiorum ecclesiarum ac personarum ecclesiasticarum iura quaecumque a praedictis huiusmodi per quamdam suam constitutionem die v iunii MDCXLI editam amplissime praeservaverit; nunc tamen Ecclesiae et ipsius Sedis Apostolicae iurium indemnitati peramplius providere volentes, ac omnium et singulorum, quae in praemissis seu eorum occasione quovis modo decreta, iussa, ordipata, acta et gesta fuerunt, seriem, causas et circumstantias, etiam aggra-

¹ Videtur legendum *perpetratorum* (R. T.).

vantes, ac personarum quarumcumque in eisdem praemissis quomodolibet culpabilium qualitates, dignitates, nomina et cognomina, aliave quaecumque, etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et exacte specificatis habentes, motu proprio, ac certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, novellam legem sive constitutionem et quinque articulos *gradus executionis* nuncupatos, ac quaecumque in eis contenta, necnon alia quaelibet in praemissis, seu eorum occasione, in dictis comitiis Groduenensibus in praedictum libertatis, immunitatis et iurisdictionis ecclesiasticae atque auctoritatis apostolicae respective quovis modo emanata, edita, acta, gesta et perpetrata, cum omnibus et singulis inde secutis, et forsitan quandocumque secuturis, penitus et omnino nulla, irrita, invalida, iniusta, damnata, reprobata, inania, et a non habente potestatem damnabiliter attentata, et de facto praesumpta, nullius plane roboris et momenti vel efficaciae esse et ab initio fuisse, ac perpetuo fore, neminemque ad illorum observantiam teneri, imo nec ea a quopiam observari posse vel potuisse, nec ex illis cuiquam aliquod ius, vel actionem, aut titulum etiam coloratum, aut possidendi seu quasi possidendi vel praescribendi causam acquisitam vel acquisitum fuisse vel esse, aut quandocumque acquiri vel competere posse, neque illa ullum statum facere vel fecisse, sed, perinde ac si nunquam emanassent aut facta fuissent, pro non extantibus et non factis perpetuo itidem haberi debere, tenore praesentium declaramus. Et nihilo minus ad maiorem et abundantiorum cautelam, et quatenus opus sit, illa

¹ Particulam *aut* nos addimus (R. T.).

omnia et singula, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, harum serie damnamus, reprobamus, revocamus, cassamus, irritamus, annullamus et abolemus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, ac pro damnatis, reprobatis, revocatis, cassatis, irritis, nullis, invalidis et abolitis, iuribusque et effectu penitus et omnino vacuis, semper haberi volumus et mandamus.

Declaratio
itidem censuras
a sacris cano-
nibus inflictas
incurrisse eos,
qui praedictis
omnibus opera-
m ad id praes-
titerunt.

§ 3. Ad haec omnes et singulos, cuiuscumque status, gradus, ordinis, praeseminentiae et dignitatis ecclesiasticae et facultatis fuerint, qui novellae legi seu constitutioni ac quinque articulis huiusmodi subscripserunt, sive illorum executionem, publicationem, intimationem ac denunciationem mandarunt et ordinarunt, illosve executi sunt, publicaverunt, intimaverunt et denunciarunt, vel in eis consilium, auxilium, favorem, vel quamvis aliam damnabilem operam praestiterunt, censuras omnes ecclesiasticas a sacris canonibus generalium conciliorum decretis ac apostolicis constitutionibus contra similia perpetrantes latas et inflictas, archiepiscopos vero et episcopos in praemissis quomodolibet culpabiles suspensionis a divinis, exercitio pontificalium eorumque iurisdictionis, et interdicti ab ingressu ecclesiae poenas eo ipso incurrisse, nec eos a censuris et penis huiusmodi, post debitam et condignam Ecclesiae realiter et cum effectu praestitam satisfactionem, a quoquam, nisi a nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente (praeterquam in mortis articulo, et tunc cum reincidentia in easdem censuras et poenas eo ipso quo convalescerint) absolvi et liberari posse aut valere, harum serie statuimus ac itidem declaramus.

Clansulae pe-
culiaris.

§ 4. Decernentes, easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque,

etiam ex eo quod praefati et alii quicumque in praemissis sive eorum aliquo ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, praeseminentiae et dignitatis existant, seu alias specificam et individuum mentionem et expressionem digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, causaeque, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, aut ex alia quolibet etiam quantumvis iuridica et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intensionis nostrae, vel interesse habentium consensu, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali ac incogitato et inexcogitabili defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas apertionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concesso vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et eiusdem Sedis nuncios, aliosve

¹ Particulam *ab* nos addimus (R. T.).

quoslibet quacumque praeminentiā et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, et irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatorias. § 5. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrā et Cancellariae Apostolicae regulā de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicā, vel quavis firmitate aliā roboratis, statutis et consuetudinibus, ac usibus et stylis etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibuscumque personis, etiam quantumvis sublimibus et specialissimā mentione dignis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiā et potestatis plenitudine similibus, seu ad quorumcumque personarum, etiam imperiali, regali, aliāque qualibet mundanā vel ecclesiasticā dignitate fulgentium, instantiam, vel earum contemplationem, seu aliās quomodolibet, in genere vel in specie, etiam consistorialiter, in contrarium praemissorum concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, et quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu

quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et formā in illis traditā observatā, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliās in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxv septembris mdcclxxviii, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 25 septembris 1728, pontif. anno v.

CCXLIII.

*Declarantur quaedam allata dubia super constitutione Pretiosus, ad favorem fratrum Praedicatorum iam pridem editam.*²

Benedictus Papa XIII.

Beatissime Pater,

Magister ac procurator generales Ordinis Praedicatorum, provoluti pedibus S. V., humillime eidem exponunt, exorta hactenus fuisse plura dubia circa intelligentiam constitutionis *Pretiosus*, super quibus maxime Ordo ipse vexatur. Quoniam vero divinae placet providentiae, ad Ecclesiae eiusdemque Ordinis firmitatem, Beatitudinem Vestram in vivis, iuxta servida oratorum ac Ordinis vota,

¹ Ut supra pag. 72 b (n. r.).

² Laudata constit. edit. fuit mdcclxxvii, die 26 maii, pontif. iii. Hac de re vide etiam huius Pontificis constit. edit. mdcclxxviii, die 10 decembris, pontif. v.

Fides habenda transumptis.

Supplex libellus magistri ac procuratoris generalium Ordinis Praedicatorum pro declaratione dubiorum.

conservare, eapropter supplices exorant, quatenus dignetur Sanctitas Vestra ore proprio apostolicam circa eadem dubia mentem aperire. Dubia vero selectiora ac graviora haec sunt:

Dubium I. De omnimoda subiectione confratritatum in ecclesiis Ordinibus erectarum superioribus eiusdem Ordinis

I. An, stantibus omnimodā subiectione ac dependentiā a superioribus aut delegatis Ordinis praescriptā a Sanctitate Vestra confratribus aut congregatis quarumcumque societatum pro tempore in ecclesiis, oratoriis aut claustris Ordinis praedicti erectarum, vel etiam convenientium pro opere pio aut devotione aliquā exercendā, necnon omnimodā pertinentiā ad ecclesias et conventus Ordinis ipsius bonorum quorumcumque praedictarum societatum, harum confratres sive congregati, etiam illi qui aliās peculiare oratorium ac societatem aliam ab Ordine independentes habeant, in eligendis, removendis, mutandis officialibus, in processionibus, custodiā, usu, administratione quarumlibet rerum, atque in omnibus et singulis aliis quae quomodocumque pertineant ad societates ipsas fundatas, vel quatenus convenientes, ut supra, ad ecclesias, oratoria aut claustra, praedictam subiectionem et dependentiam sub poenis in constitutione taxatis habere; mobilia vero et signanter sacrae imagines et suppellectilia, eorumque, sicut et cuiuslibet altaris, oratorii, sacrarii ac ecclesiae claves, penes fratres residere; hisque confratres et congregati praedicti, tamquam veri et simplices bonorum Ordinis ministri et administratores, in maius Dei servitium a fratribus ipsis assumpti, et, datā saltem occasione, amovibiles, *privative* quoad Ordinarios quoscumque locorum, rationem administrationis cuiuscumque generis bonorum, toties quoties requisiti fuerint, reddere, necnon, *privative* quoque quoad Ordinarios praedictos, superiores tamquam vere propria, ac pleno iure non ad confraternitates quasvis laicorum sed ad Ordinem pertinentia, non solum oratoria aut ecclesias, quae ante Ordinis ingressum ad societates illas spectabant, ac Ordini postmodum per unionem perpetuo accesserunt, sed etiam oratoria, capellas, altaria

societatum quarumvis in ecclesiā parochiali Ordinis perpetuo unitā vel uniendā erectarum, necnon societatum SS. Nominis Iesu, Rosarii, aliarumque ad Ordinem spectantium usibus quandocumque extra ecclesias aut claustra Ordinis destinata vel destinanda, quamvis ipsarum societatum aut confratrum expensis fabricata vel fabricanda, eorumque suppellectilia et ornamenta quaecumque, in omnibus et per omnia, ad inelar bonorum, suppellectilium ac ornamentorum societatum per solos fratres ipsos dumtaxat in omnibus et per omnia administratarum, sive aliās pleno iure et dominio ad Ordinem ipsum pertinentium, visitare, tamquam vere dispositioni Concilii Tridentini, sess. xxii, cap. viii et ix, pluribusque Congregationum episcoporum et regularium ac concilii decretis non subiecta, debeant ac teneantur?

II. An, spectatā immediatā soli Summo Pontifici ac Romanae Ecclesiae Ordinis ac omnium et singulorum ad ipsum spectantium subiectione, cum amplissimā exemptione praedictorum omnium a iurisdictione cuiuscumque alterius, a Sanctitate Vestra in confirmatione ac innovatione constitutionum praedecessorum suorum validissime firmatā, et si opus sit restitutā, Ordinarii quicumque locorum, capellas, oratoria aut altaria quaecumque, etiam in grangiis Ordinis erecta, aut in ecclesiis parochialibus Ordini perpetuo unitis vel uniendis, saltem cum clausulā *salvis iuribus episcopalibus*, praeter altare parochiae, ac cetera animarum curam et administrationem sacramentorum, ad tramites Concilii Tridentini, sess. xxv, cap. xi, spectantia, alia altaria, aut ecclesias ipsas, aut ornamenta, suppellectilia et mobilia altaris, cui sit adnexum beneficium aliquod saeculare, a fratribus praedictis posita, posita vero a beneficiato, non assistente superiore locali Ordinis visitare; praelati vero inferiores, parochi, capitula, aliive clerici saeculares in ecclesiis, oratoriis, claustris, capellis quibuscumque Ordinis, hucusque dictis, officium parochiale exercere, conciones aut sermones habere, sacramenta administrare vel infirmis ministranda accipere, cadavera sepelire, vel, non determinatā cum

Dubium II. De omnimoda exemptione eorumdem fratrum a iurisdictione Ordinarii et parochiorum.

fratribus congruâ delationis horâ, portare, missas cantare, vel, libere non annuentibus fratribus ipsi, celebrare, exequias quaslibet, excommunicatis vel iisdem admissis, solemnes cum thurificatione aut aspersione aquae benedictae, aut aliter quam a Sanctitate Vestra permissum est in saepedictâ constitutione, § 74, sive non libere, ultra unum dumtaxat parochum, a defuncto ante mortem, vel post mortem ab haeredibus electi aut vocati, ac aliam quamcumque functionem peragere possint et valeant?

Dubium III. De approbatione fratrum ad confessiones saecularium audientium.

III. An, circa approbationem fratrum, praevio examine, et ad confessiones saecularium audiendas, episcopi teneantur, iuxta sancita a sanctae memoriae Clemente X in Bullâ *Superna*, fratres generaliter repertos idoneos generaliter quoque et sine limitatione temporum, locorum aut personarum approbare, ac saltem fratres graduatos, sive aetate maturos, in primo examine simpliciter ac generaliter eodem modo approbare vel reprobare, quod alias a Congregatione Concilii decretum universaliter refertur; subindeque, non obstante alias consuetâ in patentibus litteris ad eas pro arbitrio episcoporum renovandas temporis praefixione, semel sic approbatos, nisi gravis superveniat causa confessiones ipsas spectans, a confessionibus suscipiendis arceri aut suspendi non possint?

Dubium IV. Num firma remanere debeant quae eidem fratribus concessa sunt pro habendis concionibus.

IV. An, ut firma et illibata permaneant quae post Tridentini sessionem v, cap. II, sanctum Pium V et Clementem X, praedicatoribus Ordinis Sanctitas Vestra concessa voluit, fratres pro habendis concionibus quadragesimalibus aut annualibus in ecclesiis aut oratoriis eiusdem ipsorum Ordinis, solummodo et quidem ad terminos constitutionis praedictae laudati Clementis X, benedictionem ab episcopo petere, licentiam vero ac litteras patentes, necnon pro singularibus concionibus moralibus, sive panegyricis, atque pro promovendis societatibus supradictis, benedictionem a solo eorum superiore dumtaxat petere et obtinere teneantur; haecque etiam locum habere debeant ex Bullâ *Pretiosus*, ubi iidem fratres in ecclesiis aut oratoriis praedictis soli in Quadragesimâ vel per annum conciones habere solent ac con-

sueverunt, ac etiamsi electionem, nominationem, aut etiam eleemosynam a communitate quacumque extraneâ, atque insuper intra praedicta tempora conciones aut sermones singulares in ecclesiis, quae non sunt ipsius Ordinis, ex devotione cleri vel populi consuetudine, aut etiam conventionem aliquâ sint habituri? Quum obstet decretum Congregationis Concilii in unâ *Theanensi*, post emanatam constitutionem ipsam *Pretiosus*, latum XIX iunii MDCCXXVIII.

Dubium V. Circa Ordinariorum iurisdictionem in moniales sibi subiectas.

V. Circa ordinariam iurisdictionem in moniales sibi subiectas quam restitutam voluit Sanctitas Vestra Ordini suo ad terminos Tridentini et constitutionum S. Pii, an ad episcopum pertineat, ultra explorationem voluntatis puellae iuxta idem Concilium, sess. XXV, cap. XVII, dare facultatem ad congregandum capitulum pro vestitione aut professione, sive ad dandum habitum aut emittendam professionem, aut exigere attestationem de peractis exercitiis spiritualibus, disponere etiam *privative* quoad superiores Ordinis de dote ipsius post emissam professionem, *privative* quoque, aut *cumulative* cum ipsis, dare licentiam pro extraneorum accessu ad colloquendum monialibus, aut subscribere licentias pro ingressu monasteriorum in casibus necessitatis, non obstante contrariâ eiusdem Tridentini dispositione, iuxta declarationem S. Pii V in constitutione *Etsi Mendicantium*, a Sanctitate Vestra confirmatam; in visitatione quoque ac ingressu clausurae, episcopo, toties quoties opus erit, facultate ab ipso Tridentino ac Sanctâ Sede delegatâ, competentibus, aliud quodcumque, praeter clausuram ipsam materialem, aut non associante superiore, visitare, ac etiam ingrediendo cum pluviali et stola, contra decretum Congregationis Concilii in unâ *Florentina*, XXIX iunii MDCLXXXIV, aut cum praeparatione non strati sed sedis cum baldachino in alterutrâ, aut in utraque ecclesiâ, aut receptus a monialibus processionaliter, sive cum cruce erectâ, aut cum cantico *Benedictus*, aut ab ipsis accipiendo crucem deosculandam, contra decreta praedictae Congregationis, ad dubia *Visitationis clausurae*, XIX ianuarii MDCLXXXVI?

Dubium VI. De personis utriusque sexus Tertii Ordinis S. Dominici.

VI. Quantum ad personas utriusque sexus Tertii Ordinis S. Dominici, an, spectatis omnibus quae Sanctitas Vestra mandare dignata est, illae quae non habent requisita omnia in constitutione *Pretiosus* praescripta, sed absque voto in domibus propriis degunt, nec habitum Ordinis patentes, sed vel absconditum, vel in signo, aut parte aliquâ eiusdem deferunt, solis tantummodo indulgentiis et gratiis spiritualibus Tertio Ordini ibidem concessis, et, si sint clerici in sacris ordinibus constituti, etiam facultate recitandi officium, ac respective celebrandi missam, sub ritu tamen romano, de Sanctorum ac Beatorum Ordinis Praedicatorum, iuxta indulta huic Ordini a Sanctâ Sede facta vel facienda, dummodo tamen in iis, quae proprium institutum spectant, magistro Ordinis in eadem constitutione praescriptum obedientiam ac reverentiam servant; personae vero seorsim in domibus privatis, cum voto habitu et regulâ eiusdem Tertii Ordinis viventes, etiam pro anno probationis, non minus ac quae collegialiter vivunt, omnibus et singulis in praedictâ constitutione, et signanter circa sacramentorum receptionem, et earum cadaverum post mortem sepulturam, necnon plenissimam exemptionem a iurisdictione cuiuscumque Ordinarii concessis, frui, gaudere et potiri possint et debeant? Possint nihilominus superiores Ordinis, ad tollendas innumeras lites, absque ullo praeiudicio propriae iurisdictionis processu cuiuscumque longissimi etiam centum et biscentum annorum temporis, ubi non adsit legitima consuetudo in contrarium ante vel post editam constitutionem ipsam *Pretiosus* introducta, ac ubi parochus citra omnem controversiam et difficultatem acquiescat, et non aliter, permittere, quatenus parochus ipse hisce praedictis tertiariis, mortaliter aut habitualiter infirmis, sacram Eucharistiam in mortis articulo, Paschate et in aliis solemnitatibus, ac etiam, urgente peculiari aliquo rationabili motivo, Extremam unctionem ministrare, eorumque cadavera, cum obierint, usque ad fores ecclesiarum Ordinis exclusive associare, tumque, titulo congruae eleemosynae, non vero cu-

iuscumque parochialis quartae, aut cuiuscumque alterius canonicae portionis sibi debitae, iuxta taxam inter Ordinarium et superiorem loci per modum regulae perpetuo retinendae firmandam, illud, quod ab iisdem conveniens iudicatum fuerit, recipere libere ac licite possit ac valeat?

VII. An declarationes, quas vivae vocis oraculo super iis dubiis edere dignabitur Sanctitas Vestra, censi debeant tamquam litteraliter scriptae, insertae et expressae in praedictâ constitutione *Pretiosus*, etiam cum avocatione et extinctione litium desuper pendendum, facultate sublata cuicumque tribunali, etiam S. R. E. cardinalibus, aliter iudicandi, declarandi et definiendi, decreto irritante, commissione executionis, mandato de habendâ fide exemplaribus etiam impressis, cum aliis omnibus in eadem constitutione contentis, et signanter cum clausulis praeservativis ac derogativis quibuscumque obstantibus, itaut non solum ibidem recensitis, sed etiam censi debeat ac sit derogatum omnibus et singulis individuâ etiam conventionibus, etiam in limine foundationis, etiam cum iuramento factis, provincialibus quoque et synodalibus decretis, tribunalium quorumcumque sententiis, ac Congregationis S. R. E. cardinalium responsionibus, decisionibus, decretis, rescriptis, resolutionibus, et praedictis quidem etiam si semel vel pluries, etiam in formâ specificâ et specialiter a Sanctâ Sede approbatis vel confirmatis, sive etiam clausulis et formulis undequaque extraordinariis conceptis, approbatis vel confirmatis, ac etiam quavis specificâ et individuâ ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, mentione dignis, itaut eodem pacto pro insertis haberi debeant?

Dubium VII. De declarationibus super iis dubiis a Sanctissimo edentis.

Ex audientia Sanctissimi, die XXVIII septembris MDCCXXVIII. — Factâ per me relatione, Sanctitas Sua benigne declarando dubia, ut in adiunctis precibus excitata, ad I, III, IV, VI et VII respondit *in omnibus affirmative*; ad II vero et V *negative in omnibus*. Per id tamen Sanctitas Sua episcopis, qui *privative* vel *cumulative* licentias pro accessu vel in-

Declarationes praedictae.

gressu in monasteria subiecta Ordinis dare vel subscribere aliàs consueverunt, non intelligit prohibere quin possint etiam in posterum easdem dare vel subscribere, *cumulative* tamen semper cum Ordinis superioribus, et non aliàs. Ubi autem iidem episcopi renuant, sufficiat licentia sive subscriptio Ordinis superiorum ad utrumque effectum. Decretis Congregationum, constitutionibus et aliis quibuscumque, quomodolibet in contrarium facientibus, quoad omnia superius declarata, minime refragantibus.

Dat. die 28 septembris 1728, pontif. anno v.

CCXLIV.

Unitur officium auditoratus generalis causarum confidentialium officio causarum Curiae auditoratus generalis Camerae Apostolicae¹.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex in¹ supremo Apostolicae Sedis solio dispositione incommutabili divinaeque providentiae constitutus ut noxia evellat et destruat, ac evulsa et destructa in utiliore providae directionis erigat dignitatem, interdum, quae rationabilibus ex causis a Sede Apostolica disposita sunt, subinde, rerum experientia suadente, maioribus ex causis alterat et immutat, ac his pastoralis officii sui partes sollicite et prudenter interponit, prout, rerum temporumque

¹ Hac de re vide Sixti V const. edit. MDLXXXVII, die 30 octobris, pontif. II; et in alià huius Pontificis, constit. edit. MDCCXXVIII, die 24 septembris, pontif. V, agitur de iurisdictione praefecti palatii apostolici.

² Male, ut patet, edit. Main. legit de pro in (R. T.).

qualitatibus debite pensatis, conspicit in Domino salubriter expedire.

§ 1. Aliàs siquidem (et postquam felicis recordationis Pius Papa V praedecessor noster, et tunc suus, omnium causarum confidentialium pro tempore movendarum cognitionem et decisionem ac litterarum apostolicarum a pia memoriae Pio PP. IV etiam praedecessore nostro, tunc suo, super huiusmodi confidentiis emanatarum executionem sibi et successoribus suis reservaverat, et postmodum, ob varias et continuas pro tempore existentis Romani Pontificis in gravissimis et arduissimis totius reipublicae christianae negotiis occupationes, causae ipsae in Romanam Curiam pro tempore motae et introductae per particularem iudicem ex delegatione apostolicam audiri, decidi et cognosci consueverant, ipse vero iudex, nedum solo Romani Pontificis nutu amovibilis, sed etiam sibi contra ordinarios collatores episcopos et alios superiores praelatos hac confidentiali labe praedicta infectos procedendi facultas praecclusa existeret, cui etiam in huiusmodi causarum prosecutione ut plurimum delegabantur diversae simoniacae pravitates et aliae illicitae pactiones, quae, licet ex ipsis confidentiis resultarent, seu illis mixtae et coniunctae forent, tamen a nonnullis praetendebatur, eas sub facultatibus iudici praedicto concessis minime comprehendi, nec in illis ab ipso sine speciali Sedis Apostolicae rescripto posse procedi; unde eveniebat, ut, modo ipsius iudicis mutatione, quae interdum contingebat, facultatum suarum angustiam, ac etiam delinquentium cavillationibus et subterfugiis, eiusdem iudicis auctoritas saepius eluderetur, ac ea quae ad purgandam hac contagione Dei Ecclesiam a dictis praedecessoribus sapientissime sancita fuerant, ut plurimum debito ef-

Causae confidentiales praedictae primum ab ipso Pontifice cognosci et decidi consueverant.

fectu carebant, in animarum perniciem et scandalum plurimorum)

Tum vero a Sixto V unum officium auditoratus generalis quorundamque causarum confidentialium est erectum.

§ 2. Eiusdem recordationis Sixtus Papa V, similiter praedecessor noster, incommodis praedictis obviare cupiens, operae pretium duxit praedicti iudicis personam speciali titulo et denominatione decorare, illiusque iurisdictionem ampliare, ut in tribunali suo tum iudicia tum cetera ad id munus pertinentia perpetuo stabilirentur, ac ad certum debitumque finem ordinarentur; motu eius proprio, meraque deliberatione et eius certa scientia, et de apostolicae potestatis plenitudine, unum officium auditoratus generalis quorundamque confidentialium, etiam simoniacam pravitatem et quamcumque aliam illicitam pactionem inducentium, seu connexitatem aliquam cum confidentia habentium causarum rerumque omnium inde resultantium, pro uno generali illarum auditore, qui omnium et singularum causarum huiusmodi ordinarius iudex exerceret¹, et officium ipsum ad eius vitam obtineret, illudque in eiusdem Sixti praedecessoris huiusmodi et pro tempore existentis Romani Pontificis manibus quandocumque resignare licite posset, ad instar aliorum Romanae Curiae officiorum vacabilium et resignabilium, apostolicam auctoritate perpetuo erexit et instituit; illique sic erecto et instituto pro illius dote decimam partem omnium et singulorum fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum ac etiam distributionum quotidianarum, etiam solis praesentibus et divinis officiis interessentibus dari et per eos percipi solitarum, et aliorum quorundamque emolumentorum, ac etiam pensionum annuarum, cum interventu confidentiae vel aliàs simoniacae aut alià illicita pa-

ctione interveniente seu cum his confidentiis aliquam dependentiam vel connexitatem habente indebite perceptorum, ad quorum restitutionem quoscumque per ipsius auditoris sententiam condemnari, etiamsi postmodum per alios iudices causam fortasse revideri et dictam sententiam confirmari seu reformari, ac etiam super quibus post litem desuper in officio huiusmodi intentatam quomodolibet componi vel aliàs concordari contigisset, necnon omnia et singula alia iura, salaria, regalia et emolumenta quaecumque ordinaria et extraordinaria undecumque et quomodocumque provenientia, etiam sportulas vel alio quocumque nomine nuncupata, quae iudices causarum confidentialium huiusmodi in dicta Curia pro tempore deputati quomodolibet et quocumque titulo vel causa habere, consequi, lucrari et percipere consueverant, seu etiam potuissent ac debuissent, cuiuscumque qualitatis, quantitatis et valoris fuissent, apostolicam auctoritate praedictam, etiam perpetuo applicavit et appropriavit.

§ 3. Ipseque auditor pro tempore existens omnibus et singulis privilegiis, quibus veri familiares, tunc sui, et Romani Pontificis pro tempore existentis, continuique commensales, praelati domestici, Sedisque praedictae notarii quomodolibet fruuntur, potiuntur et gaudent, sibi similiter perpetuo concessis et indultis...¹; omnes et singulas dictarum confidentialium, simoniacam pravitatem vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, seu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque omnium inde resultantium, causas huiusmodi in eadem Curia quomodocumque, et qualitercumque, ac alias quascumque personas, etiam cardi-

Et nonnullis concessis privilegiis, ampliatum facultate et iurisdictione in praedictis causis, illum duxit.

¹ Potius lege *existeret* (R. T.).

¹ Plura desunt ad complendam syntaxim, ut patet ex tomo VIII, pag. 796 a (R. T.).

nalatus honore, ac patriarchali, archiepiscopali et episcopali dignitatibus fulgentes, etiam per viam inquisitionis, aut ex officio, aut apostolicâ delegatione, vel aliâs quomodolibet motas et movendas (ac etiam quae, per viam appellationis a sententiis definitivis vel interlocutoriis vim definitivae habentibus, per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos ac etiam dictae Sedis legatos vel nuncios pro tempore latis et promulgatis, ad Sedem praedictam pro tempore interpositae, seu reclamationis iudicialis, aut nullitatis, ad Sedem eamdem eatenus devolutae erant, vel in posterum devolverentur, itaut causae appellationum huiusmodi per eum solum cognosci, nec alteri¹, nisi per commissionem in signaturâ gratiae, vocato ipso auditore, propositam, et manu eiusdem Sixti praedecessoris signatam, committi possent) summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figurâ iudicii, solâ veritate inspectâ, et manu regiâ, ac terminis substantialibus, qui de stylo seu ordinatione palatii apostolici observari consueverant, penitus omissis, ac etiam quibusvis appellationibus, nullitatibus et aliis diffugiis prorsus semotis, procedendo, unâ cum omnibus et singulis earum incidentiis, dependentiis, emergentiis, annexis et connexis, ac etiam toto negotio principali, audiendi, cognoscendi, decidendi, sineque debito terminandi, etiam singulis diebus et horis feriatis et non feriatis, praeterquam in honorem Dei feriatis;

§ 4. Nec non super omnibus et singulis confidentiis, etiam aliquam dependentiam vel connexitatem cum simoniâ vel aliâ illicitâ pactione habentibus, seu mixtis huiusmodi, rebusque omnibus

¹ Pessime ed. Main. legit *alterari* pro *alteri* (R. T.).

inde resultantibus, tam ad procuratoris fiscalis denunciationem et promotionem, quam etiam partium accusationem, seu ex mero officio, inquirendi; omnes et singulas huiusmodi confidentialem et simoniâcam pravitatem vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, seu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque omnium inde resultantium causas, coram quibusvis iudicibus, etiam palatii apostolici causarum auditoribus, inter quascumque personas motas et movendas, ad se et suum tribunal avocandi, ac omnes et singulos dictarum confidentiarum et simoniârum auctores, machinatores, consocios, complices, et alios, quos opus esset, ac sua quomodolibet interesse putantes, etiam per edictum publicum, si ad eos tutus non pateret accessus, citandi; et, constituto sibi, quantum sufficere videretur, de indiciis, ad personam vel aliâs legitime comparendum, sub excommunicationis aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, ac privationis omnium et singulorum beneficiorum et officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa et alia quaecumque imposterum obtinenda, nec non pecuniariis aliisque eius arbitrio, etiam, iuxta demeritorum exigentiam, corporis afflictivis poenis, monendi; eisque ac quibusvis iudicibus tam ordinariis quam commissariis, etiam quacumque auctoritate fungentibus et functuris, sub similibus sententiis, censuris et poenis, tam in dictâ Curia quam extra eam ubilibet inhibendi; detinentes quoscumque libros, scripturas, computa, instrumenta et alia documenta publica et privata, dictarum confidentiarum causas, etiam, ut praeferebatur, mixtas, quomodolibet concernentia, ad illa exhibenda, nec non quoslibet testes ad se examini subiiciendum, ac veri-

latis testimonium perhibendum, etiam ex officio, vel aliâs, prout sibi visum foret, per similes censuras et poenas cogendi et compellendi; eosque, necnon contradictores quoslibet et rebelles, in¹ sententias, censuras et poenas etiam privationis huiusmodi incidisse, servatâ formâ Concilii Tridentini, declarandi, auxiliumque brachii saecularis invocandi; necnon unum locumtenentem in huiusmodi causis cum simili vel limitatâ potestate, quoties visum foret, constituendi et deputandi, eumque revocandi ac alium eius loco subrogandi;

§ 5. Necnon litteras seu² constitutiones Pii IV et Pii V praedecessorum huiusmodi super dictis confidentiis editas, ac omnes et singulas sententias in dictis causis confidentiarum, tam eatenus per earum iudices, qui pro tempore fuissent, latis, quam imposterum per tunc futurum auditorem huiusmodi eiusque successores ac locumtenentes ferendas, viâ executivâ, nullâ telâ iudiciariâ servatâ, ac quacumque appellatione remotâ, ac aliâs iuxta litterarum seu constitutionum praedictarum ac etiam facultatum dictis iudicibus per eum et praedecessores suos quomodolibet concessarum formam, continentiam³ et tenorem, plenarie et totaliter exequendi et executioni demandandi, mandataque executiva et alia quomodolibet necessaria et opportuna decernendi et relaxandi; et generaliter omnia et singula alia, quae in praemissis omnibus et singulis quomodolibet necessaria et opportuna fuissent, faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, mandandi, decernendi, statuendi, ordinandi et exequendi, plenam et liberam et omnimodam facultatem, po-

¹ Male edit. Main. legit *per* pro *in* (R. T.).

² Particula seu addimus ex loc. parall. (R. T.).

³ Pessime edit. Main. legit *continentium* pro *continentiam* (R. T.).

testatem et auctoritatem haberet et habere deberet;

§ 6. Quodque officium notariatus eorumdem causarum, de cetero perpetuis futuris temporibus, ad meram et liberam pro tempore existentis auditoris praedicti dispositionem spectaret et pertineret, ipseque pro tempore existens auditor officium notariatus huiusmodi quibusvis personis, de quibus sibi visum foret, per suas patentes litteras, sigillo officii sui auditoratus munitas, gratis vel pro pretio reperibili, concedere et assignare, ac solutâ sibi solitâ compositione resignationis de dicto officio notariatus pro tempore faciendae, necnon personam, cui officium ipsum notariatus pro tempore concessisset et assignavisset, ad illud illiusque liberum exercitium absque aliâ dicti Sixti praedecessoris et pro tempore existentis Romani Pontificis concessione et assignatione, recipere et admittere, ac per eos, ad quos spectabat et pro tempore spectasset, recipi et admitti, ac illis de solitis et consuetis iuribus et emolumentis responderi facere libere et licite valeret, eisdem auctoritate et tenore similiter perpetuo statuit et ordinavit: ac aliâs, prout in litteris apostolicis eiusdem Sixti praedecessoris desuper sub datum in kalendas novembris, pontificatus sui anno II, plenius continetur.

§ 7. Cum itaque postmodum officium auditoratus generalis causarum confidentialium, vel aliâs ut praefertur mixtarum huiusmodi, per liberam dimissionem venerabilis fratris nostri Francisci Friderici de Iordanis, moderni archiepiscopi Melitensis, nuper dictarum causarum confidentialium auditoris, de dicto auditoratu, quem tunc obtinebat, praevia tamen restitutione pretii eiusdem officii cum Dataria nostrâ concordati, in manibus nostris factam et per

Necnon concessit, ut officium notariatus eorumdem causarum ab libera pro tempore existentis auditoris praedicti dispositionem spectaret.

Causae praedictae confidentialium.

nos admissam, vacaverit et vacet ad praesens: nos, incommodis praedictis, ac cavillosis iudicii competentis allegationibus consultius obviare, ac promptiorem adversus tam perniciosam in exitum animarum labem providae iustitiae manum excitare cupientes, necnon Pii IV, Pii V ac Sixti praedecessorum huiusmodi respective litterarum et constitutionum praedictarum, necnon praedictorum privilegiorum, indultorum, gratiarum et facultatum pro tempore existenti causarum confidentialium huiusmodi auditori quomodolibet concessorum, ac sententiarum desuper forsitan latorum et inde secularum quarumcumque tenores, necnon litium et causarum super confidentiis huiusmodi, aut alias ut praefertur, contra quoscumque coram eodem auditore nunc quomodolibet introductarum et adhuc indecisarum pendendum, status et merita, nominaque et cognomina litigantium praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, et ex certa scientia meraque deliberatione nostris, et de apostolicae potestatis plenitudine similibus, ab officio auditoratus generalis quarumcumque causarum confidentialium praefatarum, per dictum Sixtum praedecessorem, ut praefertur, erecto et instituto, et ad praesens per dicti Francisci Friderici archiepiscopi dimissionem praefatam vacante huiusmodi, omnimodam praedicti officii auditoratus generalis quarumcumque causarum confidentialium venalitatem, ac omnimodam illius resignabilitatem, ei illudque pro tempore obtinendi¹, in illius erectione et institutione ab eodem Sixto praedecessore ut praefertur factis, apostolica auctoritate quomodolibet concessas, tributas et indultas, et usque nunc ad instar aliorum officiorum va-

cabilium et resignabilium exercitas, perinde ac si venalitas et resignabilitas huiusmodi tunc minime concessae, tributae et indultae, ac nunquam exercitae fuissent, apostolica auctoritate perpetuo abdicamus, abstrahimus, penitusque supprimimus, extinguimus et abolemus.

§ 8. Illisque sic abdicatis, abstractis, suppressis, extinctis et abolitis, officium auditoratus generalis quarumcumque causarum confidentialium et simoniacam pravitatem et quamcumque aliam illicitam pactionem inducentium seu aliquam connexitatem cum simoniae labe habentium praedictum, et ad praesens ut praefertur vacans, cum reliquis omnibus et singulis privilegiis, indultis, gratiis, facultatibus, immunitatibus, libertatibus, omnimodaque in praemissis iurisdictione, necnon omnibus et singulis iuribus, salariis et emolumentis quibuscumque, ordinariis et extraordinariis, undecumque et quomodocumque provenientibus, etiam sportulis vel alio quocumque nomine nuncupatis, iudiciis causarum confidentialium praedictarum in dicta Curia alias pro tempore deputatis quomodolibet et quocumque titulo vel causa haberi, consequi, lucrari et percipi solitis et consuetis, quaeve indices praedicti, ante erectionem officii auditoratus causarum confidentialium huiusmodi a praedicto Sixto praedecessore ut praefertur factam, habere, consequi, lucrari et percipere consueverant, potuerant et debuerant, et in illius erectione huiusmodi ab eodem Sixto praedecessore, in eiusdem officii auditoratus generalis causarum confidentialium huiusmodi tunc ut praefertur facta, officio huiusmodi illiusque auditori generali pro tempore existenti perpetuo applicata et appropriata fuerant, apostolica

Annexio praedicti officii auditoratus generalis causarum confidentialium officio auditoratus generalis causarum curiae Camerae Apostolicae.

¹ Edit. Main. legit *provide* (R. T.).

² Forsan legendum *obtinendi* (R. T.).

¹ Iterum repetenda vox *erectione*, vel aliter lectio emendanda (R. T.).

auctoritate praedicta de novo perpetuo erigimus et instituimus; illudque sic de novo erectum et institutum officio causarum curiae Camerae Apostolicae auditoratus generalis (ita quod liceat causarum curiae Camerae nostrae huiusmodi generali auditori, illiusque locumtenentibus nunc et pro tempore existentibus, omnibus et singulis beneficiis indultis, gratiis, facultatibus, immunitatibus, libertatibus, ac quacumque privativa quoad omnes alios quoscumque iudices in causis confidentialibus, aut alias ut praefertur mixtis, aut quamcumque cum eis connexitatem quomodolibet habentibus, prout causarum confidentialium huiusmodi tunc et pro tempore existens auditor uti, frui, potiri et gaudere consuevit, ac si officii causarum confidentialium huiusmodi venalitas illiusque resignabilitas a nobis ut praefertur abdicatae non fuissent, uti, frui, potiri et gaudere, necnon omnia et singula iura, obventiones, salaria, regalia et emolumenta quaecumque ordinaria et extraordinaria undecumque et quomodocumque provenientia, ac etiam sportulas aliasque quocumque nomine nuncupata, et a pro tempore existente causarum confidentialium huiusmodi auditore generali ratione causarum confidentialium huiusmodi auditoratus generalis percipi et exigi solita, percipere et exigere possint et valeant, sublata tamen facultate auditori generali causarum confidentialium huiusmodi per eiusdem Sixti praedecessoris litteras praedictas concessa disponendi de officio notariatus earundem causarum, quarum acta et consuetae expeditiones, cum primum per cessum vel decessum aut privationem seu amotionem dilecti filii Ioannis Baptistae Constantini, qui dictum notariatus officium ad praesens

possidet et exercet, vel cuiusvis alterius qui illud pro tempore quomodolibet obtinebit, aut alias quovis modo vacare contigerit, servata in reliquis quoad dictum notariatus officium forma et dispositione litterarum praedicti Sixti praedecessoris, tunc per causarum curiae Camerae nostrae Apostolicae notarios confici et respective subscribi omnino debeant) dicta apostolica auctoritate acque principaliter, non autem subiective et extinctive, eadem apostolica auctoritate perpetuo applicamus et appropiamus.

§ 9. Et ut omnis per applicationem et appropriationem a nobis per praesentes ut praefertur facta¹ confusio tollatur iurisdictionis, et ut universis et singulis constet, liquidoque appareat, qua facultate, quave iurisdictione causarum curiae Camerae nostrae praedictae auditor generalis nunc et pro tempore existens huiusmodi in iudicandis terminandisque confidentialibus causis utatur, eidem auditori causarum curiae praedictae generali nunc et pro tempore existenti, ut ipse imposterum, ac perpetuis futuris temporibus, in singulis suis mandatis desuper quoad causas confidentiales huiusmodi expediendis, eius solitis et consuetis inscriptionibus et titulis aliam inscriptionem aliumque titulum nempe auditoratus generalis causarum confidentialium huiusmodi adiungat.

§ 10. Necnon omnes, qui in exercitio auditoratus causarum confidentialium huiusmodi quoad numerum litterarum patentium pro officialibus et ministris per civitates et dioeceses a tunc pro tempore existentibus causarum confidentialium huiusmodi auditoribus praedictis expediri solitarum irrepserunt, abusus penitus amovere cupientes, auditori causarum curiae Camerae nostrae praef-

Conceditur praedicto auditori generali causarum curiae Camerae Apostolicae, ut in mandatis, praeter alios titulos, adiungat illud auditoratus causarum confidentialium.

Praescribitur eidem auditori, ut unum datum sit auctoritatem sibi pro qualibet dioecesi Ordinarius eligere possit.

¹ Coniunct. et nos addimus (R. T.).

¹ Aptius lege *factam* vel *factas* (R. T.).

dictae generali nunc et pro tempore existenti, ut ipse unum dumtaxat commissarium sibi pro quavis dioecesi, Ordinariorum iurisdictione¹, ad assumendas informationes processusque construendos, aliaque circa causas et materias in eorundem Pii IV et Sixti praedecessorum respective litteris praedictis expressas et contentas sibi benevisa facienda et gerenda, per suas patentes litteras gratis et absque ullâ solutione eligere et constituere; eidemque commissario, sic ab eo ut praefertur electo et constituto, facultatem notarium sibi benevisum assumendi, et procuratorem fiscalem, etiamsi de alienâ dioecesi extiterint, constituendi, in causis tamen particularibus contingentibus, facultatem concedere posse, apostolicâ auctoritate praedictâ perpetuo eorundem praesentium edicto praecipimus et mandamus.

^{Commissarii praedicti alique ministri quos praefati audientes, huius iurisdictioni subiacent.} § 11. Ut autem commissarii, alique ministri et officiales, a causarum curiae Camerae nostrae huiusmodi auditore generali nunc et pro tempore existente praedicto ad causas confidentiales huiusmodi conficiendas aliaque praemissa exequenda ut praefertur eligendi et constituendi, tuto ac libere eorum respective ministeriis, eis et eorum cuilibet demandandis, incumbere possint et valeant, commissarios videlicet praedictos a quorumcumque Ordinariorum et iudicum plenarie et perpetuo, quo vero ad notarios et procuratores fiscales a commissariis ipsis in singulis causis particularibus ut praefertur deputandos, eisdem tantum causis durantibus, quatenus contra Ordinarios ipsos inquiri et procedi contigerit, et non aliâs, ab eorundem Ordinariorum iurisdictione respective eximimus, eosque causa-

¹ Forsan legendum ab Ordinariorum iurisdictione exemptum (R. T.).

rum curiae Camerae nostrae praedictae auditoris generalis nunc et pro tempore existentis iurisdictioni subiicimus et supponimus. Volumus autem, quod commissarii pro tempore ut praefertur eligendi et constituendi huiusmodi ecclesiasticae personae, vitae, morum honestate, prudentiâ, rerum experienciâ, aliâque omni debitâ ad eorum ministeria exequenda idoneitate praediti existant, et quoad eos omnia et singula servantur quae in Concilio Romano tit. ix, cap. iii, in verbo *Subcollectores*, servari debere Concilium ipsum demandat.

§ 12. Praesentes quoque validas et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis observari debere, neque sub quibuscumque similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus et aliis contrariis dispositionibus, etiam per nos et successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, sub quibuscumque verborum expressionibus et formis, ac quibusvis clausulis et decretis, pro tempore factis, comprehendi vel confundi, sed semper et perpetuo ab illis excipi, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse et fore, sicque et non aliâs per quoscumque iudices, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, dictaeque Sedis nuncios, iudicari et definiri debere, irritumque et inane decernimus, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 13. Non obstante causarum confidentialium praedictarum auditoratus generalis aliâs a Pio IV et Sixto V prae-

^{Clausulae irritantes speciales.}

^{Contra eorum derogatio.}

decessoribus praedictis, ut praefertur, respective factâ¹, et, quatenus opus sit, de iure quaesito non tollendo, aliisque nostris et Cancellariae Apostolicae regulis, necnon Pii IV et Pii V ac Sixti praedecessorum praefatorum ac aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiae et Camerae praedictae non alienandis, et male alienatis recuperandis, illisque non obligandis, ac eiusdem Pii IV praedecessoris praefati de gratiis eiusdem Camerae interesse quomodolibet concernentibus in dictâ Camera intra certum tempus praesentandis ac registrandis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, causarum confidentialium auditoratus, a nobis per praesentes, ut praefertur, abdicati, ac de novo erecti et applicati, auditori pro tempore existenti, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et efficacissimis clausulis, ac etiam irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine ac merâ deliberatione praedictis, ac aliâs in contrarium praemissorum omnium et singulorum praedictorum quomodolibet pluries concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque singulis et totis tenoribus habenda sit mentio specialis, perinde ac si in eisdem praesentibus eorum tenores et de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, inserti forent, pro expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, latissime et plenissime ac expresse, ad validissimum praemissorum omnium et singulorum praedictorum effectum, etiam specialiter

¹ Videtur deesse erectione (R. T.).

et expresse motu pari derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae abdicationis, abstractionis, suppressionis, extinctionis, abolitionis, novae erectionis, institutionis, applicationis, praecepti, mandati, exemptionis, subiectionis, suppositionis, decreti, derogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXVIII, nonis decembris, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 3 novembris 1728, pontif. anno v.

CCXLV.

Erigitur insignis collegiata terrae Fabriani in cathedralem, ac terra praedicta in civitatem¹.

**Benedictus XIII,
Pontifex maximus.**

Notoriae sunt fraternitatibus vestris sane compertae qualitates et praerogativae, quibus terra Fabriani in Piceno sita praefulgeat. Hinc nos, enixis et iteratis dilectorum filiorum illius communis et populi de hac Sanctâ Sede non semel benemeriti supplicationibus indulgere cupientes, insignem collegiatam ecclesiam S. Venantii, in dictâ existentem, in cathedralem, ac terram ipsam in civitatem erigere intendimus.

§ 1. Fabrianum Piceni oppidum, Terra¹ nuncupatum, situm est in dioecesi Ca-

¹ Aliâ huius Pontificis const. ed. MDCCXXVIII, die xxviii maii, pontif. iv, erecta fuit terra Roncilionis in civitatem.

<sup>Praese in co-
traventiones.</sup>

^{Exordium.}

¹ Hinc terra
Fabriani in Pi-
ceno

stifideles complectitur sub dominio huius Sanctae Sedis. Extat in illo insignis collegiata ecclesia in honorem S. Venantii martyris, magnifice et eleganter exstructa, a priore, unica dignitate, et undecim canonicis cum octo cappellanis aliisque pluribus presbyteris et clericis ministrata, ubi exercetur cura animarum, et sacra suppellectili ad divina peragendam suffultum, ac pluribus Sanctorum reliquiis decoratum. Ad sunt in dicta terra aliae tres parochiales, inter quas altera collegiata, ecclesiae, duodecim virorum et novem monialium coenobia, quindecim confraternitates, quinque hospitalia et Mons Pietatis. Territorium ad quinquaginta circiter miliaria in circuitu extenditur, ac quindecim oppida complectitur et plures pagos. Ceterum ecclesiae dictae terrae eximiis iisque pluribus Beatorum exuviis ditantur, signanter Ss. Romualdi ac Silvestri abbatum, debita veneratione et condigno decore custoditis.

§ 2. Quid vobis videtur? Auctoritate omnipotentis Dei sanctorumque apostolorum Petri et Pauli, ac nostrâ, declaramus memoratam ecclesiam in cathedralam, dictamque terram Fabriani in civitatem erigimus et instituimus, ac ecclesiam ipsam ecclesiae cathedrali Camerinensi aequae et principaliter perpetuo canonice unimus, annectimus et incorporamus, sub immediatâ ut prius huic Sanctae Sedi subiectione, cum insigniis, praerogativis, exemptionibus et privilegiis, quibus dicta ecclesia Camerinensis et aliae cathedrales gaudere solent, necnon assignatione praefati eius territorii pro illius dioecesi, et cum derogationibus, indultis, concessionibus et clausulis necessariis et opportunis in decreto et schedulâ consistorialibus latius et uberius extendendis, cum decreto quod memorati communitas et

populus teneantur de proprio domum episcopalem assignare, ac insuper congruam pro vicario generali ibidem moraturo, iuxta oblationem ab ipsis factam, necnon sacrarium sufficienter instruere de suppellectilibus sacris ad pontificalia exercenda, et necessarios sumptus impendere pro erectione seminarii. Volumus autem, et apostolicâ auctoritate decernimus, quod, nisi adimpleto in omnibus per dictos communitatem et populum decreto assignationum et sacrarii instructionis praefatarum, effectu gratiae erectionis et unionis huiusmodi per nos factarum minime gaudeant, itaut nec dicta ecclesia nomen cathedralis assumere, nec terra praefata civitas denominari possit, donec et quousque praefata omnia adimpleantur. *In nomine Patris †, et Filii †, et Spiritus Sancti † Amen.*

In concistorio secreto habito feriâ II, die IV novembris MDCCXXVIII.

Dat. die 4 novembris 1728, pontif. anno V.

CCXLVI.

Motusproprie, quo revocatur alius Motusproprie ad favorem collegii triginta notariorum Curiae Capitolinae.

Benedictus Papa XIII,
Motu proprio, etc.

§ 1. Dopo esser stata impressa e pubblicata in questa nostra città di Roma la cedola di nostro Motoproprio, che nel dì XXIII ottobre prossimo passato segnammo a suppliche ed in favore del collegio delli trenta notari della Curia Capitolina, essendo pervenute a nostra notizia le doglianze degli altri tribunali di Roma per esser state in quella espresse e concesse alla detta Curia, benchè a noi, nè in voce nè tampoco nel breve

† Motusproprie, qui revocatur, signatus fuerat sub die XXIII octobris proxime praeteriti.

sommario riferite, molte cose pregiudiziali a' detti tribunali, ed esorbitanti, e contrarie tanto alli sagri canoni, quanto alla consuetudine di Roma, e specialmente tra le altre, che la detta Curia ed i suoi giudici laici possano lecitamente e legittimamente procedere nelle subaste, deliberazioni, cessioni e vendite de' beni ed effetti enfiteutici dei luoghi pii ed ecclesiastici posseduti nell'utile dominio dai laici sino alla totale terminazione o consumazione senz' alcuna licenza, ma col mero *exequatur* del giudice ecclesiastico nel mandato *De deliberando* solamente, con quella ragione erroneamente dedotta che tali atti, e gli altri ulteriori sino alla consumazione inclusiva, riguardino solamente l'utile dominio de' beni posseduti da' laici, e non si vulneri, nè tocchi niente, anzi si riservi il diretto dominio e la proprietà a favore de' luoghi pii ed ecclesiastici, e che la detta Curia Capitolina goda la giurisdizione privata in tutte e singole liti e cause fra i cittadini ed incolti di Roma, anche in vigore di diverse Bolle de' Pontefici nostri predecessori, e dell'istesso statuto, a tenore specialmente del capitolo XLI del lib. I:

§ 2. Onde noi, che abbiamo sempre avuta ed abbiamo ferma intenzione di provvedere all'indennità d'ognuno secondo il diritto della giustizia, dopo aver riconosciuto ed esaminato il tenore del detto nostro Motoproprio, e fatta seria e matura riflessione alle cose in quello contenute, ben avvedutici d'esserci state quelle nella maggiore e più rilevante parte occultate, e come sopra non espresse nè in voce nè tampoco (come è solito praticarsi) nel breve sommario del medesimo Motoproprio, che suole contenere in compendio la sostanza di tutta la grazia in esso conte-

nuta (che se ci fossero state espresse, o in voce o nel detto sommario, avremmo avuto giusto motivo di non sottoscriverlo, e di rigettarne nella maggior parte l'istanza), quantunque fossino venuti in sentimento di ritirare a noi il detto nostro Motoproprio, pienamente rinvocare tutte le cose in quello contenute, ci piacque nondimeno per procedere più cautamente di sentirne il parere d'una particolar Congregazione composta d'alcuni nostri ministri legali, che a bocca deputammo per esaminare la sussistenza delle cose in quello contenute, la quale essendosi uniformata al nostro sentimento, ci siamo però determinati di moderare, e nella maggior parte affatto rinvocare, la predetta nostra cedola di Motoproprio, come appresso.

§ 3. Pertanto, avendo in questa per espresso e di parola inserito l'intero tenore dell'altra come sopra da noi segnata, e qualunque altra cosa quanto-sivoglia necessaria d'esprimersi, di nostro moto proprio, certa scienza e pienezza della nostra suprema potestà apostolica, dichiariamo e decretiamo, che il giudice laico non abbia, nè debba avere veruna giurisdizione sopra i beni enfiteutici delle chiese ed ecclesiastici, benchè il detto giudice proceda contro il dominio utile posseduto da' laici, riprovando e condannando noi la proposizione espressa nell'antidetta nostra cedola di Motoproprio, che la Curia Capitolina o giudice laico possa procedere lecitamente e legittimamente nelle subaste, deliberazioni, cessioni e vendite de' beni ed effetti enfiteutici de' luoghi pii ed ecclesiastici posseduti nell'utile dominio dai laici, ed insieme la ragione erroneamente ivi dedotta, che tali atti, e gli altri ulteriori da farsi, riguardino solamente l'utile dominio de' beni posseduti da' laici, e non si

Declarante quendam in praedicto Motoproprio contentam nullam robur esse, nec attendi debere, veluti de iurisdictione iudicis laici in bonis emphyteuticis ecclesiarum et ecclesiasticorum.

Quod tunc causae ut Pontifex animam indicet ad praedictum Motoproprium revocandum.

In praedicto Motoproprio nonnulla contenta fuerunt minus ferenda.

vulneri nè tocchi in niente, anzi che si riservi il diretto dominio e proprietà a favore de' luoghi pii ed ecclesiastici, essendo tal proposizione contraria alli sagri canoni, specialmente nel cap. *Quae in ecclesiis de constitut.*, ed all'opinione comune de canonisti e de' tribunali della Curia Romana e della Congregazione dell'Immunità, mentre il dominio diretto è annesso e connesso e complicato coll'utile, come accessorio e subordinato al diretto dell'enfiteusi ecclesiastiche, e per conseguenza da quello inseparabile, talmente che il giudice laico resta totalmente privato della giurisdizione sopra detto dominio utile, e tale opinione de' sagri canoni e canonisti, come sopra, abbiamo noi fortemente sostenuta nella Congregazione dell'Immunità, mentre eravamo in qualità di cardinale ed arcivescovo di Benevento.

Nemo de iurisdictione privativa Curiae Capitolineae in quibusque litibus et causis civilibus et iudicialibus ordo Romanus.

§ 4. Dichiariamo inoltre, che la detta Curia Capitolina non abbia nè debba godere la giurisdizione privativa in tutte e singole liti e cause tra cittadini ed incolti di Roma, essendo ciò contro l'inveterata consuetudine, ed in pregiudizio e spoglio di tutti li altri nostri tribunali, a' quali in vigore di tante Bolle de' Sommi Pontefici nostri predecessori compete simil giurisdizione, e specialmente al tribunale del reverendissimo cardinal vicario, a tenore del nostro Motoproprio spedito del mese di settembre del mcccxiv. E perciò ordiniamo e vogliamo, che s'osservi la suddetta consuetudine e pratica, nello stesso modo e forma che si è sinora osservata nella Curia Romana, senza innovazione alcuna, massime che neanche lo *Statuto di Roma* lib. I, cap. xli, *De for. comp.*, allegato nel primo detto nostro Motoproprio, concede tal sorte di privativa assoluta; dichiarando e decretando noi, che per cittadini ed incolti

colti di Roma s'intendano quelli che tali sono secondo la disposizione del *ius comune* e del medesimo statuto.

§ 5. E benchè, chiunque per sorrezione ed orrezione procuri d'ottenere ed ottiene le grazie pontificie, debba restar privo in tutto e per tutto di quanto ha in tal forma ottenuto; nientedimeno, volendo noi praticare col detto collegio delli trenta notari di Campidoglio gli atti della nostra paterna beneficenza, ci contentiamo ed ordiniamo e vogliamo, che resti ferma al detto collegio dei trenta notari la grazia da noi fattagli della restituzione ed incorporazione dell'ufficio de' mastri giustizieri allo stesso collegio col suo libero esercizio e percezione di tutti li suoi frutti ed emolumenti nel modo e forma che abbiamo disposto nell'antidetta nostra cedola di Motoproprio.

§ 6. Quale, e tutte l'altre cose in essa contenute nelle rimanenti sue parti, di nostro simil moto proprio, certa scienza e pienezza della nostra assoluta potestà, rivochiamo, cassiamo ed annulliamo, e vogliamo che s'abbia e debba aversi per cassata, annullata e rivotata, e di niuna forza e valore, appunto come se non fosse mai emanata, proibendo espressamente ad ognuno, a quale spetti, che (a riserva della detta restituzione ed incorporazione del detto ufficio de' mastri giustizieri, esercizio di esso, e libera percezione de' suoi frutti) non abbia nè debba la detta nostra cedola di Motoproprio, come sopra segnata in favore dello stesso collegio, esser ammessa, nè attendersi mai in tempo alcuno, come da noi rivotata e pienamente annullata nelle rimanenti sue parti; e molto più proibiamo allo stesso collegio ed alli trenta notari, che lo compongono ora, e *pro tempore* esistenti, che non ardiscano (salva sola-

Rata habenda declarator rescriptio eidem collegio facta officii de' mastri giustizieri quod vocant.

Renovatio et abolitio praedicti Motoproprii.

mente l'incorporazione del detto ufficio de' mastri giustizieri) farne uso alcuno, nè in qualunque tempo ed occasione allegarla, nè in giudizio nè fuori di esso, e tanto nei tribunali della nostra città di Roma, quanto in tutti gli altri tribunali del distretto di essa e del nostro Stato; e rispettivamente l'istesso proibiamo a qualsivoglia altre persone anco fuori del nostro Stato Ecclesiastico circa la proposizione come sopra contraria ai sacri canoni, opinione comune de' canonisti, de' tribunali della curia Romana, e della Congregazione dell'Immunità, essendo tale la mente e volontà nostra precisa.

Claufulae.

§ 7. Volendo e decretando che alla presente nostra cedola di Motoproprio, benchè non s'ammetta nè registri in Camera e ne' suoi libri secondo la disposizione della Bolla di Pio IV nostro predecessore *De registrandis*, non possa in alcun tempo mai opporsi di surrezione, orrezione, nè d'alcun altro vizio o difetto della nostra volontà ed intenzione, ma che vaglia e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione e vigore colla nostra semplice sottoscrizione, e che così e non altrimenti debba sempre giudicarsi, definirsi ed interpretarsi dai tribunali della nostra Camera e Rota, dai giudici di detta Curia Capitolina, e da qualunque altro tribunale e giudice secolare ed ecclesiastico, e da qualsivoglia Congregazione, benchè composta de' reverendissimi cardinali, togliendo loro, ed a ciascuno di essi, ogni facoltà ed autorità di giudicare, definire ed interpretare diversamente, dichiarando noi d'adesso preventivamente nullo ed invalido tutto ciò che scientemente o ignorantemente si facesse o si tentasse di fare in contrario, ancorchè non vi siano stati chiamati, citati nè sentiti il detto collegio, ed i suoi notari, e

qualsivoglia altre persone che v'avessero o pretendessero d'avervi interesse: non ostanti la soprariferita nostra cedola di Motoproprio, e le cose in essa contenute, le ragioni, e motivi allegati, decreti e clausole nella medesima apposte, la regola della nostra Cancelleria *De iure quesito non tollendo*, la Bolla del detto Pio IV *De registrandis*, e qualsivoglia altre costituzioni ed ordinazioni apostoliche nostre e dei nostri predecessori, leggi, statuti, riforme, usi, stili, consuetudini, ed ogn'altra cosa che facesse o potesse fare in contrario; alle quali tutte e singole, avendone il tenore qui per espresso ed inserto di parola in parola, e supplendo noi colla pienezza della nostra suprema potestà a qualunque vizio e difetto si sostanziale che formale che potesse intervenire, questa volta sola, per l'effetto predetto, pienamente ed ampiamente deroghiamo.

Dato dal nostro palazzo apostolico Vaticano, questo di xxix novembre MDCCXXVIII.

Dat. die 29 novembris 1728, pontif. anno v.

CCXLVII.

Conceditur coenobium Carmelitarum oppidi Medicinae, Bononiensis dioecesis, in grangiam alterius collegii Carmelitarum eorundem Bononiae instruendi.

**Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

In apostolici ministerii fastigio, disponente Domino, constituti, dum saepe recolimus quanta ad gregem dominicum

Exordium. — Religiosa Ordinis Carmelitarum litterarum scientia pra-

1 Alia huius Pontificis const. ed. die 3 augusti MDCCXXVI, pontif. III, quoddam conservatorium erectum fuit in conventu tertiariorum eiusdem Ordinis.

nostrae sollicitudini commendatum recte dirigendum religiosi Ordines, ingenuis artibus et divinarum litterarum scientiâ praestantes, conferant, hac ipsâ curâ nobis commissâ rem dignam nos facere existimamus, si eosdem Ordines ad ecclesiastica studia vehementer accendimus, quorum esse observantia regularis in viris Deo dicatis augetur, et egregiis moribus intusque et probis sententiis ad summi Dei gloriam et reipublicae bonum sedulo promovendum animi imbuuntur, qui postea virtutibus vere christianis per sacros et doctos viros ornati et contra ingruentium errorum insidias muniti, atque optime instructi, ceteros quoque per vias Domini secum recte ambulantes veluti manuducunt.

§ 1. Hos animi nostri sensus dum erga omnes Ordines regulares pro singulari nostrâ erga eos dilectione patefacere cupimus, dilectus filius Antonius Iosephus Amabilis Feideau, fratrum Ordinis B. Mariae Virginis a Monte Carmelo prior generalis, sacrarum doctrinarum cultum suaeque familiae decus in suis coenobiis instaurandi avidus, libello supplici nobis exposuit, se, unâ cum praecipuis eiusdem sui Ordinis sociis, in coenobio S. Mariae Transpontinae huius almae Urbis degentibus, consilium inisse ut in nostrâ civitate Bononiae, ubi omnium disciplinarum studia florere consueverunt, generale collegium et gymnasium, pro suae regulae alumnis in coenobio B. Mariae Gratiarum optimis facultatibus sedulo informandis, auctoritate nostrâ institueret, quemadmodum aliorum etiam Ordinum fratres, et praesertim nostri Praedicatorum et Minorum Conventualium, sua collegia seu gymnasia ibidem instituerunt, ex parvis conventibus in earum partium tractu speciatim dispersis quosdam redditus et proventus novis colle-

giis ab se conditis apostolicâ auctoritate adiungentes: quod sane nos ipsi in civitate nostrâ Beneventanâ a monachis Congregationis S. Petri Caelestini fieri quoque concessimus.

§ 2. Quo vero in hoc novo fratrum Carmelitarum collegio et gymnasio instituendo omnia rite et recte procederent, nobis propositum est ut conventum B. Mariae, eiusdem Ordinis et provinciae, situm in oppido Medicinae, dioecesis Bononiensis, in grangiam et praedium memorati coenobii Bononiensis converteremus, redditusque eiusdem coenobii Medicinensis, non quidem civium elemosynis, sed aere quatuor priorum generalium, ipsius coenobii filiorum, maximâ ex parte acquisitos, qui ad duo millia scutorum argenteorum adscendere dicuntur, novo collegio Bononiae erigendo incorporantes, applicaremus. Nos autem huiusmodi postulationibus, quae virtutis cultum et incrementum respiciunt, accurate perpensis, ac Dei gloriae et ecclesiae utilitati respondere compertis, huic operi conficiendo apostolicae firmitatis robur adicere constituimus, quoniam, rei, locorum, morum et temporum qualitate consideratâ, id in Domino salubriter expedire undequaue arbitramur.

§ 3. Atque eundem Antonium Iosephum Amabilem, cum suis sociis a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore consentes, eius supplicationibus annuentes et specialem gratiam ei facere volentes, coenobium et conventum Carmelitarum oppidi Medicinae, dioecesis Bononiensis, ut dictum est, in grangiam et praedium conventus Bo-

Coenobii Carmelitarum oppidi Medicinae redditus novo collegio Bononiae erigendo incorporandi consilium exponitur.

Coenobium Medicinense sit grangia et praedium collegii Carmelitarum Bononiae instituendi, servatis tamen constitutionibus Innocentii X.

noniensi B. Mariae Gratiarum eiusdem Ordinis auctoritate nostrâ apostolicâ convertimus, eiusque redditus duorum millium scutorum, cum quibuscumque rebus mobilibus, et bibliothecâ ibidem servatâ, generali collegio uti diximus ibidem instituendo, de plenitudine potestatis, tenore praesentium, perpetuo incorporamus et incorporatos esse volumus, ut eiusdem coenobii et collegii Bononiensis fratres his beneficiis cumulati ad pietatem et graviora studia excolenda alacrius incumbant, nec mendicando et ostiatim sibi victum quaerendo bonas horas in posterum terant. Constitutionibus tamen inhaerentes felicis recordationis antecessoris nostri Innocentii Papae X, quae incipiunt *Instaurandae* atque *Ut in parvis*, quarum plenae et viridi observantiae, pro nostri pastoralis officii debito gravissimis de causis, quas idem antecessor noster prae oculis habuit, maxime invigilamus, omnino volumus et mandamus, ut, perpetuis futuris temporibus, a conventu Bononiensi B. Mariae Gratiarum sex fratres presbyteri, cum tribus laicis probatae vitae et regulam Carmelitarum exacte professis, alantur in conventu Medicinensi, eiusdem ecclesiae iugi obsequio ac famulatu mancipati, atque incolarum spiritualibus necessitatibus sedulo inservituri. Nec tamen Bononiensis conventus novos alumnos eiusdem loci filios futuros prius instituat, quam provinciale capitulum Ordinis certum numerum praelectorum seu professorum, ac pariter filiorum, semper deinceps ibidem servandum, ante praefinierit.

§ 4. Omnes filii conventus Medicinensis, hactenus legitime electi, in posterum habeantur et sint veri et reales filii conventus Bononiensis; quibus tamen, si triginta annos religiosae professionis

impleverint, liberum sit in alterutro coenobio et conventu nimirum Medicinensi vel Bononiensi pro arbitrio suo commorari.

§ 5. In conventu Medicinensi nullus prior amplius instituat neque ullae omnino electiones habeantur, sed capitulum conventuale Bononiense singulis bienniis vicarium eligat, qui ceteris fratribus in conventu Medicinensi degentibus praesit, quique ibi sit oeconomus pro conventu Bononiensi. Illic idem vicarius, singulis trimestribus evolutis, coram priore et claviis conventus Bononiensis exactam accepti et expensi rationem reddere debeat, atque ubi in suae villicationis officio administrando minus fidelis compertus fuerit, statim sine ullâ formâ processus iudicialis deponi et pro culpae gravitate puniri possit.

§ 6. Prior et claviis conventus Bononiensis alteram eiusdem sui conventus fabricae partem, recipiendis praelectoribus et religiosis alumnis, ibidem studio litterarum operam daturis mox aedificandam curabunt; quae, unâ cum valetudinario et hospitalibus mansionibus, pernecessaria reputatur. Istic etiam in aede B. Mariae Gratiarum quotannis pro animabus fratrum conventus Medicinensis duo anniversaria et missae privatae a fratribus celebrabuntur.

§ 7. His ergo stabilitis, atque hac nostrâ constitutione motu proprio, ex certâ scientiâ, deliberatione et voluntate nostrâ firmatis, decernimus, easdem praesentes semper et perpetuo validas esse et fore, suumque plenarium effectum et robur habere, nullo eas tempore, nullâ occasione et causâ, quantumvis legitimâ et iuridicâ, irritas, invalidas, obreptitias et subreptitias dici unquam posse, etiamsi fratres conventus hominesque oppidi Medicinensis, seu

Modus regendi deinceps coenobium Medicinense praesentibus.

Bononiensis conventus fabricae partem recipiendis praelectoribus et religiosis alumnis, ibidem studio litterarum operam daturis mox aedificandam curabunt.

Illic festis perpetuum robur obtineant.

Filii conventus Medicinensis, hactenus legitime electi, in posterum habeantur et sint veri et reales filii conventus Bononiensis.

quicumque alii cuiuscumque dignitatis, gradus, conditionis et praeeminentiae, in praemissis omnibus et singulis et circa eos quomodolibet et quavis ex causâ, ratione, actione vel occasione ius vel rem habentes, vel se habere putantes, ad id nequaquam vocati essent, neque illis consensissent, etiamsi causae, ob quas hae nostrae litterae prodissent, adductae aut comprobatae non haberentur, vel intentionis nostrae¹ aut ius et rem habentium consensus deesset, aut quidlibet aliud, quantumvis magnum, non excogitatum, neque excogitabile, ac specialem propriamque mentionem et expressionem requirens, etiam propterea quod in praemissis eorumve aliquo solemnitates et quaevis alia, servanda atque adimplenda, servata et adimpleta revera non essent, aut denique ex quocumque alio capite, a iure vel facto, statuto aut consuetudine aliquâ procedente, sive etiam enormis maxinaeque laesionis colore, praetextu, ratione vel causâ, in ipso etiam corpore iuris expressâ, licet iustâ, rationabili, legitimâ, iuridicâ, piâ, ex privilegio ortâ, ac etiamsi talis esset quae ad robur et vim praemissorum omnino exprimi necessario deberet, fortasse propterea quod de voluntate nostrâ ceterisque superius enarratis nusquam appareret, aut nihil probari posset, has nostras litteras notari, impugnari, invalidas reddi, retractari, in ius vel controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, apositionis oris, reductionis ad viam et terminos iuris, vel facti aut gratiae vel iustitiae remedium impetrari, seu quomodolibet etiam motu simili concesso vel impetrato aut edito uti, seu se iuvare in

¹ Vel legendum *intentionis nostrae*, vel addendum *testimonium aut simile* (R. T.).

iudicio vel extra unquam posse, decernimus et iubemus; universis litibus et controversiis hac de re, si quae fortasse sunt aut fuerunt, perpetuum silentium imponentes.

§ 8. Has easdem litteras nostras sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus, etiam per nos et successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes et per Sedem Apostolicam motu pari, scientiâ et plenitudine potestatis, consistorii decreto, ex quibuslibet causis, et sub quocumque verborum tenore et formâ, ac cum quibusvis clausulis et decretis, licet in eis de his nostris litteris eorumque toto tenore et datâ specialis mentio fieret, pro tempore factis et concessis, ac faciendis et concedendis, non posse aut debere comprehendendi statuimus, sed eas, tamquam ad maius bonum tendentes, semper et omnino ab illis excipi, et, quoties illae prodierint, toties in pristinum et validissimum, atque in eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restitutas, repositas et plenarie integratas, ac denuo etiam sub quacumque posteriori datâ, quandocumque eligendâ, concessas esse et fore, sicque et non aliâs in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos, eiusdemque Sedis nuncios, et alios quoscumque, quavis auctoritate, potestate, praerogativâ et privilegio fulgentes, sublata eis et eorum cuilibet qualibet facultate et auctoritate aliter iudicandi et interpretandi, in quocumque foro et iudicio et in quacumque instantiâ indicari et definiri debere, sique, secus ac nos sancimus,

Haec litterae nuntis revocationibus et limitationibus subeunt.

super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, hoc totum irritum et inane habendum esse decernimus.

Depulatio Bononiensis archiepiscopi in exsecutorem.

§ 9. Quocirca venerabili fratri archiepiscopo Bononiensi, nunc et pro tempore existingi, motu simili per apostolica scripta mandamus, quatenus ipse, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Antonii Iosephi Amabilis requisitus fuerit, solemniter publicans, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistens, faciat auctoritate nostrâ easdem praesentes et in eis contenta huiusmodi ab omnibus inviolabiliter observari, eumque illis pacifice, frui et gaudere, non permit- tens eundem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, contradicentes quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, ac, legitimis super his habendis servatis processibus, servatâque formâ Concilii Tridentini, sententias, censuras et poenas huiusmodi incurrisse declarando, ac etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit brachii saecularis auxilio.

Claustrum de-rogatorium.

§ 9. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque in contrarium praemissorum quomodolibet editis vel edendis constitutionibus, conciliis, aliisque, ordinationibus quoque apostolicis vel statutis quavis firmitate roboratis, eorumque reformationibus, novis additamentis, stylo, usu, consuetudinibus, quamvis immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, litteris apostolicis, quae iisdem

fratribus conventus atque hominibus opidi Medicinensis, eorumque maioribus, concessae fuissent, seu personis ac locis quibuscumque, licet speciali et expressâ mentione dignis, sub quocumque tenore, formâ, et quibusvis derogatoriis et insolitis clausulis, irritantibusque decretis, generatim vel specialim, motu quoque huic simili, et in consistorio, aut aliâs quomodolibet, et saepe etiam in contrarium praemissorum concessis, approbatis, confirmatis et renovatis, quamvis discrete in eis caveretur ne iisdem his¹ nostris litteris apostolicis per quascumque alias motu quoque simili pro tempore editas, etiam derogatoriis derogatorias in se continentes, derogari unquam possit, vel iis censeatur his derogatum; quibus omnibus et singulis, quamvis de illis et eorum tenore specialis et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis expressio habenda aut quaelibet alia exquisita forma ad hoc servanda esset, illorum omnium et singulorum tenorem, formam et causas quascumque pias et ex privilegio deductas his nostris litteris pro plene et sufficienter insertis, ac de verbo ad verbum, nullo prorsus omisso, expressis habentes, illis in suo robore aliâs permansuris, ad praemissorum omnium et singulorum validissimam vim et effectum tantum, hac vice dumtaxat, latissime, plenissime ac sufficienter, necnon specialim et expresse, motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, harum serie derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter aut divisim ab eâdem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non

¹ Vocem *his* delenda videtur (R. T.).

possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Nemo hanc litteram infringere audeat.

§ 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, reddituum et proventuum incorporationis et applicationis, collegii et gymnasii institutionis et erectionis, sanctionis, concessionis, indulti, decreti et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXVIII, kalendis decembris, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 1 decembris 1728, pontif. anno v.

CCXLVIII.

Eximitur terra, vulgo Vetralla, a iurisdictione praesulis gubernatoris Viterbiensis in quibuscumque causis¹.

Benedictus Papa XIII.

Causae praesentis constitutionis.

§ 1. Volendo noi rimostrare alla nostra terra di Vetralla la nostra beneficenza, non meno in riguardo alla spesa di circa trentamila scudi fatta da quella comunità nell'erezione d'una chiesa collegiata ad onore del glorioso apostolo S. Andrea, ma anche per il merito fattosi presso di noi e nostri predecessori in diverse contingenze; per ciò, e per gli accertati rincontri avuti, che la terra suddetta, oltre ad essersi resa

¹ Aliā huius Pontificis const. ed. MDCCXXVIII, die xv novembris, pontif. v, erecta fuit terra Fabriani in civitatem; et constit. MDCCXXVI, die xviii septembris, pontif. III, nonnulla statuuntur pro civitate Ravennae.

copiosa in se stessa d'abitatori, abbia anche un contado numeroso di circa trecento casali abitati, con speranza, mediante il divino aiuto, che possa andar sempre più crescendo in avvenire:

§ 2. Di qui è che noi, di nostro moto proprio, certa scienza e pienezza della nostra suprema autorità, per decorazione maggiore di detta terra, vogliamo che in avvenire, in perpetuo, sia indipendente ed esente, conforme noi l'essentiamo e dichiariamo affatto libera, separata ed indipendente dalla podestà e giurisdizione del governatore *pro tempore* della città di Viterbo e nostra provincia del Patrimonio in tutte e singole cause civili, criminali, mere o miste, in prima, in seconda e qualunque altra istanza; volendo noi che tutte le cause de'cittadini o abitanti di Vetralla suddetta e suo contado, attive e passive, spettanti al foro secolare, dalla data del presente nostro moto proprio, si debbano incominciare, proseguire e terminare in prima istanza dal governatore presente e *pro tempore* di detta terra di Vetralla, che vogliamo sia in avvenire e in perpetuo eletto per Breve da noi e nostri successori; e che da decreti definitivi o sentenze del governatore suddetto si possa domandare ed avere il ricorso o appellazione ai giudici ordinari della nostra città di Roma, che hanno giurisdizione anche nel distretto.

§ 3. Ordiniamo perciò espressamente in virtù di sant'obbedienza al governatore di Viterbo e provincia del Patrimonio presente e *pro tempore*, e sotto le pene arbitrarie a noi e nostri successori, ai loro luogotenenti e ministri di qualunque titolo, che dalla data del presente nostro Motoproprio, sotto qualunque pretesto o privilegio concedutogli anche da noi e nostri prede-

Declaratio praedictae exemptionis.

Inhibiti gubernatori Viterbiensi hanc super re.

cessori, non presumano d'ingerirsi, anche ad istanza e col consenso delle istesse parti, nelle cause civili, communitative, criminali, mere o miste de'cittadini ed abitanti di Vetralla e suo contado suddetto; ma solamente possano proseguir quelle che si trovano già introdotte legittimamente avanti di loro, ed anche queste debbano averle intieramente decise e terminate come crederanno di ragione per tutto il mese d'aprile dell'entrante anno MDCCXXIX; volendo noi che spirato tal termine sia spirata affatto la loro giurisdizione nelle cause già introdotte come sopra, e che le cause suddette non terminate, nello stato e termine in cui allora si troveranno, s'intendano onninamente e pienamente devolute a' suddetti giudici ordinari della nostra città di Roma, che hanno giurisdizione anche nel distretto di essa.

Quoad causas criminales quomodo novus gubernator in praedicta terra se gerere debet.

§ 4. Per le cause poi criminali il suddetto governatore di Vetralla dovrà unicamente ed immediatamente dipendere dalla Consulta; e per le cause di quella Comunità, economia e buona amministrazione di essa, suoi effetti e proventi, dovrà parimente dipendere unicamente ed immediatamente dalla Congregazione del Buon Governo, allo arbitrio della quale rimettiamo il tassare e stabilire un conveniente salario o provisione da pagarsi mensualmente dalla stessa Comunità tanto al governatore perchè possa vivere con onesto decoro, quanto al barigello da eleggersi, conforme il solito, dalla Consulta, col peso di tenere continuamente quel numero di birri che si stimeranno necessari al buon servizio della giustizia ed alla custodia inoltre della selva communitativa.

Clansulae irritantes.

§ 5. Volendo e decretando, che il presente nostro Motoproprio, benchè

non ammesso nè registrato in Camera e ne' suoi libri, abbia in perpetuo il suo pieno effetto, vigore ed esecuzione, e contro di esso non si possa in alcun tempo opporre di obreazione e subreazione, mancanza della nostra volontà ed intenzione, nè qualsivoglia difetto, benchè degno d'espressa, speciale e individua menzione, e che non si possa diversamente interpretare, giudicare o definire anche dalle suddette ed altre Congregazioni de'reverendissimi cardinali; dichiarando noi nullo ed irritato tutto ciò che si facesse o si attentasse in contrario.

§ 6. Non ostante, quanto a tutte e singole cose premesse, che non vi siano stati citati, chiamati o sentiti il suddetto governatore di Viterbo e suoi ministri, il nostro fiscale generale, il commissario della nostra Camera, anche per l'interesse che vi potesse avere a titolo dell'affitto delle cancellerie di detta provincia, ed ogni altra persona che vi avesse o potesse avere interesse, la regola della nostra Cancelleria *De iure quaesito non tollendo*, le facoltà, prerogative e privilegi conceduti a tutti li sopradetti, ed ogni e qualunque altra ordinazione o costituzione apostolica nostra e de'nostri predecessori, leggi civili e canoniche, usi, stili, consuetudini, e qualunque altra cosa che facesse o potesse fare in contrario; alle quali tutte e singole, avendo il loro tenore qui per espresso e di parola in parola inserito, per questa volta sola ampiamente deroghiamo, perchè tale è la nostra certa, espressa e determinata volontà.

Dato in Roma dal nostro palazzo apostolico in Vaticano il dì vii decembre MDCCXXVIII.

Dat. die 7 decembris 1728, pontif. anno v.

Derogatoriae.

CCXLIX.

*Confirmantur motu proprio provisiones et conventiones initae inter religionem Dominicanam et ministros Camerae Apostolicae super exemptione a gabel-
lis, collectis et datis.*

Benedictus Papa XIII.

Motu proprio, etc.

Ab Ordine
Prædicatorum
varias obtem-
peras ex-
ceptas a
gabel-
lis.

§ 1. Godendo pacificamente la nostra religione domenicana tanto in questa nostra città di Roma, quanto in tutto il nostro Stato Ecclesiastico, in virtù si del dritto comune, che in vigore di varî particolari privilegi concessigli anche forse a titolo oneroso da diversi Pontefici nostri predecessori, e specialmente dalla gloriosa memoria di S. Pio V, ed ultimamente da noi nella nostra costituzione *Pretiosus*, data in Sezze li xxvi maggio mcccxxvii, l'esenzione da tutti e singoli dazi, gabelle, collette, imposizioni ed altri qualunque pesi, si camerali che comunitativi, alcuni dei quali, specialmente del macinato, nei tempi passati da detta religione sono stati pagati non ostante detta esenzione; ed essendo non di meno insorte alcune controversie tra detta religione e li ministri della nostra Camera sopra la liquidazione e tassa di dette esenzioni da noi benignamente ampliate ed accordate nell'accennata costituzione *Pretiosus*; fattosi perciò a noi ricorso si dal padre procuratore generale di esso Ordine, che dai ministri di detta Camera:

Quae a San-
ctissimo remis-
sas sunt audi-
turi non exami-
nandae, quique

§ 2. Noi, a fine di assicurare con ogni modo più facile l'esenzione a detta nostra religione, ed insieme provve-

1 Hac de re vide aliam huius Pontificis editam mcccxxviii, die 28 septembris, pontif. v, et const. *Pretiosus*, quae hîc laudatur, ed. mcccxxvii, die 26 maii, pontif. iii.

2 Particulam si nos addimus (n. r.).

dere all'indennità di essa nostra Camera, con levare ogni sospetto ed apertura alle frodi e pregiudizi, e così porre fine a qualunque controversia che potesse insorgere in avvenire, rimettesimo l'esame di tal affare al reverendissimo cardinale Accoramboni, già nostro uditore, a fine che, sentite le parti, quanto alli predetti pesi camerali solamente, eccettuatine però li beni di prima erezione de' conventi, monasteri e collegi fondati in detto nostro Stato Ecclesiastico, ed eccettuati ancora li pesi, dazi, gabelle, ed altre qualunque imposizioni meramente e solamente communitative, anche imposte con autorità apostolica, dalle quali volemo onninamente in tutto e per tutto esente detto nostro Ordine, a tenore del dritto comune di detta nostra Bolla *Pretiosus*, ed altre costituzioni apostoliche, e delle precise dichiarazioni di nostra mente sopra ciò fatte per mezzo del nostro reverendissimo segretario di Stato, particolarmente sotto li xx novembre mcccxxvii, riferisse a noi tutte le controversie sopra ciò inserite, e le ragioni che dall'una e dall'altra parte si fossero addotte, per potere poi prendere quelle risoluzioni che si fossero stimate adeguate per l'indennità d'ambi le parti; ed avendoci susseguentemente esso reverendissimo cardinale riferito, che dopo essersi tenuti avanti di lui diversi congressi, con l'intervento di monsignor commissario di detta nostra Camera, del suo sostituto, e del padre maestro frà Giovanni Domenico Agnani, compagno del detto padre procuratore generale, intervenuto anche per parte ed a nome del padre maestro generale dell'Ordine e dello stesso procuratore generale e del computista del nostro convento della Minerva, per l'interesse tanto del medesimo padre generale e

auditis partibus
ad Sanctissi-
mum referret.

suo ospizio, e de' conventi e collegi di Roma, quanto di tutti gli altri conventi dello Stato Ecclesiastico e de' monasteri di monache, collegi di terziarie, si di Roma che dello stesso Stato, che vivono sotto l'ubbidienza e regola Domenicana, ed in essi congressi esaminate maturamente tutte le esenzioni concesse dai Sommi Pontefici, si generalmente alla religione Domenicana, dell'uno e l'altro sesso, che alli conventi particolari del detto Ordine, specialmente della Minerva di Roma, come pure la quantità delle gabelle, che dai medesimi si pagavano, e delle altre, delle quali indipendentemente dalla suddetta nostra Bolla *Pretiosus*, ed avanti che questa emanasse, attualmente e realmente senza contrasto godevano la esenzione per il vitto, vestito, mantenimento di chiesa, e tutt'altro che occorreva per servizio de' religiosi, conventi e loro chiese, fosse finalmente nel congresso tenutosi nel di xxv aprile prossimo passato, di comun consenso, con riserva però della nostra approvazione, stabilito nel modo seguente:

Provisiones
et conventiones
praedictae.

1. Che in avvenire, come si dirà in appresso, tanto il convento della Minerva, ed il padre generale colli religiosi del suo ospizio, e tutti gli altri conventi e religiosi di Roma, compresi quelli di Monte Mario, S. Sabina, S. Nicolò de' Perfetti, S. Sisto, S. Clemente e S. Quirico, quanto ancora tutti gli altri conventi e religiosi dello Stato Ecclesiastico, monasteri di monache e collegi di terziarie, si di Roma che dello Stato suddetto, che vivono sotto l'ubbidienza immediata e regola dell'Ordine de' Predicatori, debbano pagare (a riserva però de' beni di prima erezione, per i quali dovranno godere le esenzioni nell'istesso modo e forma che l'hanno godute per il passato, e le godono

presentemente, e di qualunque peso comunitativo, come sopra) tutte e quali si siano gabelle, dazi, pesi, risposte ed imposizioni, tanto per ragione di vitto e vestito, quanto per ragione dei beni si in Roma che nello Stato Ecclesiastico suddetto, alle dogane generali, tesoriere, appaltatori camerali, ed altri, a quali spettassero dette gabelle e pesi, come appunto pagano i secolari laici, che non godano veruna esenzione, a guisa de' quali colle riserve suddette dovranno tenersi, ripararsi e regolarsi;

II. Che a tale effetto, e colle riserve ed eccettuazione delli sopradetti beni e pesi, debbano i suddetti padri, monache e collegi di terziarie del detto Ordine de' Predicatori, si di Roma che del detto nostro Stato, mediante il padre procuratore generale dell'Ordine o suo compagno rinunciare a tutte le costituzioni, Brevi, chirografi e privilegi, per quello però riguarda solamente le esenzioni suddette, e non altrimenti, finora loro concesse da Sommi Pontefici, e particolarmente da noi, benché fossero quelli stati concessi col titolo oneroso, con dichiarare di non volersene per detto effetto valere in avvenire, e che s'abbiano a considerare di niuna forza e valore, appunto come se non gli fossero mai state concesse;

III. Che all'incontro, ed in corrispettività della suddetta rinunzia, come sopra, da farsi da detti padri e monache Domenicane, si di Roma, che di detto nostro Stato, mediante il detto padre procuratore generale dell'Ordine o suo compagno, e non altrimenti, la nostra Camera sia tenuta ed obbligata di pagare annualmente, per tutte le esenzioni godute e concesse sino al presente al detto convento e padri della Minerva di Roma ed ospizio del padre generale, in tutto scudi quattrocento ses-

Reconcedendum
omnibus con-
stitutionibus a
pontificis et pri-
vilegiis quod
exemptiones
praedictas.

A Camera Apo-
stolica quantum
precunias an-
quidam soltau-
dum praedicti
Ordinis pro re-
nunciacione
praefata.

santa annui, regolandosi l'esenzione a ragione di scudi due per ciascun religioso di detto convento ed ospizio, cioè per il detto convento per bocche numero cento cinquanta, così fissate e stabilite, per altre bocche ottanta per l'ospizio del detto padre generale, e così in tutto per bocche numero duecentotrenta, altri scudi annui al convento di Monte Mario per numero sei religiosi, altri scudi sedici annui al collegio della Penitenziaria per numero otto bocche, altri scudi sedici similmente annui per numero otto bocche nell'ospizio di S. Quirico, altri scudi settantotto annui per numero trentanove bocche nelli conventi di S. Sabina e di S. Nicolò de' Perfetti, ed altri scudi quaranta parimenti annui per numero venti bocche nelli conventi de' Ss. Sisto e Clemente; che in tutto sono scudi seicento ventiquattro che dovranno pagarsi per li conventi e religiosi di Roma;

Camera obli-

fati.

iv. Che essendosi stabilite e fissate nelli conventi esistenti nello Stato Ecclesiastico bocche numero novecentosettantasei, sia tenuta la nostra Camera, in corresponsività, come sopra, di detta renunzia, di pagare per i detti conventi e loro religiosi annui scudi novecentosettantasei, regolando per questi l'esenzione a ragione di uno scudo per bocca.

Ex. eorum.

v. Che quanto alli monasteri e monache di Roma, e dello Stato Ecclesiastico e collegio delle terziarie di Bologna, soggetti immediatamente all'Ordine suddetto e non ad altri, de' quali monasteri e del numero delle loro monache e terziarie rispettivamente si dovrà dar nota distinta dal padre procuratore generale, debbasi dalla nostra Camera pagare per tutte le esenzioni competenti e pretese come sopra, rispetto alli monasteri e monache di Roma,

a ragione di scudo uno per ciascheduna, e per li monasteri e monache dello Stato e collegio delle terziarie di Bologna a ragione di giuli cinque per ciascheduna di esse annualmente, come sopra;

vi. Che dalla nostra Camera di sei in sei mesi, da principiare come si dirà in appresso, debbano farsi i suddetti pagamenti in mano del procuratore generale *pro tempore* di detto Ordine, al di cui carico e peso dovrà restare di farne il dovuto ripartimento a ciaschedun convento, monastero e collegio, si di Roma che dello Stato Ecclesiastico, senza verun peso, cura e rischio della nostra Camera;

vii. Che la detta nostra Camera debba dare il sale nel modo e forma e nella quantità che si è praticato fino al presente:

§ 3. E riflettendo noi, che le sopra espresse provvisioni e risoluzioni ridondano in evidente utilità di essa nostra Camera, attesa la generalità di dette esenzioni, e rispettivamente riescono di molta quiete a' detti nostri religiosi, e che in tal forma viene tolta l'occasione d'ogni litigio, ci siamo determinati di confermarle ed approvarle, affinché in perpetuo abbiano la dovuta esecuzione come in appresso. Quindi è che con la presente nostra cedola di Motoproprio, in cui abbiamo per espresso e di parola inserito l'intero tenore di tutti i Brevi, chirografi e costituzioni apostoliche, e particolarmente della nostra sopra accennata costituzione *Pretiosus*, e di tutti e singoli altri privilegi da questa Santa Sede in qualunque tempo conceduti alla detta nostra religione Domenicana dell'uno e l'altro sesso per la esazione del pagamento delle gabelle, dazi ed altre imposizioni spettanti alla nostra Camera, ed ogni altra cosa quanto

In cuius manu
facienda et
praedicta solu-
tio.Da sale, ut an-
tea faciendo.Confirmatio
religionum et
conventuum.

si voglia necessaria da esprimersi, inenrendo alle sopra registrate provvisioni e risoluzioni, quali in tutto e per tutto confermiamo ed approviamo, per l'esecuzione di esse, di nostro moto proprio, certa scienza, e pienezza della nostra suprema ed apostolica potestà, dichiariamo, decretiamo e vogliamo, che in avvenire, dall'infrascritto giorno, tanto il detto convento della Minerva di Roma ed il padre generale colli religiosi del suo ospizio, e tutti gli altri conventi e religiosi di Roma, compresi quelli di Monte Mario, S. Sabina, S. Nicolò dei Perfetti, S. Sisto, S. Clemente e S. Quirico, quanto ancora tutti gli altri conventi e religiosi dello Stato Ecclesiastico, monasteri di monache e collegi di terziarie, si di Roma che dello Stato suddetto, che vivono sotto l'ubbidienza immediata e regola dell'Ordine de' Predicatori, debbano pagare, conforme noi efficacemente l'obblighiamo a pagare (a riserva però de' beni di prima erezione, per i quali dovranno godere la esenzione nello stesso modo e forma che l'hanno goduta per il passato e la godevano presentemente, e di qualunque peso comunitativo come sopra) tutte e qualsivoglia gabelle, dazi, pesi, risposte ed imposizioni camerali, tanto per ragione di vitto e vestito, quanto per ragione de' beni si in Roma che in detto Stato Ecclesiastico, alle dogane generali, tesorieri, appaltatori camerali, ed altri a' quali dette gabelle e pesi spettassero, come appunto pagano i secolari laici che non godono veruna esenzione, a guisa de' quali, colle riserve suddette, vogliamo che in avvenire siano tenuti e reputati: al quale effetto noi, in nome e per li suddetti padri, monache e terziarie del detto Ordine dei Predicatori, si di Roma che del nostro Stato, colle riserve ed eccezzazioni dei

sopradetti beni di prima erezione e pesi comunitativi, e non altrimenti, colla nostra suprema autorità cediamo ed espressamente rinunziamo a tutte le costituzioni, Brevi, chirografi e privilegi, per quello però riguarda solamente le esenzioni suddette, e non altrimenti, sinora loro concesse da' sommi Pontefici, e particolarmente da noi, benchè queste fossero state concesse col titolo oneroso; dichiarando, volendo ed ordinando noi che non possano per detto effetto valersene in avvenire, e che si abbiano da considerare di niuna forza e valore, come se appunto non gli fossero state mai concordate.

§ 4. Ed all'incontro, in corresponsività della rinunzia che abbiamo come sopra fatta per li detti padri, monache e terziarie Domenicane, si di Roma che del detto nostro Stato, vogliamo ed ordiniamo, che detta nostra Camera sia tenuta ed obbligata, conforme noi efficacemente e validamente l'obblighiamo, a dover pagare annualmente per tutte le esenzioni godute e concesse sino al presente, al detto convento e padri della Minerva di Roma ed ospizio del padre generale in tutto scudi quattrocento sessanta annui, regolandosi l'esazione a ragione di scudi due per ciascun religioso di detto convento ed ospizio, cioè rispetto a detto convento per bocche numero centocinquanta, così fissate e stabilite, e per altre bocche ottanta per l'ospizio del detto padre generale, che in tutto sono bocche numero duecento e trenta, altri scudi dodici annui al convento di Monte Mario per numero sei religiosi, altri scudi dodici annui al collegio della Penitenziaria per numero otto bocche, altri scudi sedici annui all'ospizio di S. Quirico parimente per numero otto bocche, altri scudi settantotto annui alli conventi di S. Sabina e

Præscribitur
ut a reveren-
dis Camera
Apostolica an-
notatum prædi-
cta solutio ero-
getur singulis
diebus et diebus
Ecclesiasti-
can conventu-
bus.

di S. Nicolò de' Perfetti per bocche numero trentanove, ed altri scudi quaranta parimente annui alli conventi di S. Sisto e di S. Clemente, che in tutto fanno la somma di scudi seicentoventiquattro, da pagarsi per li conventi e religiosi di Roma; e quanto ai conventi esistenti in detto nostro Stato Ecclesiastico, essendosi stabilite e fissate bocche numero novecentosettantasei, e per queste essendosi regolata e stabilita la esenzione a ragione di scudo uno per bocca, vogliamo che la nostra Camera, in corresponsività della suddetta rinunzia, sia tenuta e obbligata, conforme noi parimente l'obblighiamo, a pagare per li detti conventi e loro religiosi annui scudi novecentosettantasei. Rispetto poi alli monasteri e monache di Roma e dello Stato Ecclesiastico, e collegi delle terziarie della detta nostra città di Bologna, soggetti immediatamente all'Ordine suddetto e non ad altro (de' quali monasteri, e del numero delle loro monache e terziarie rispettivamente, si dovrà dare nota distinta dal padre procuratore generale), dovrà esser tenuta detta nostra Camera, come noi come sopra l'obblighiamo, a pagare per tutte le esenzioni suddette rispetto ai monasteri e monache di Roma a ragione di scudo uno per ciascheduna, e per li monasteri e monache dello Stato e terziarie di Bologna, a ragione di giuli cinque per ciascheduna di esse annualmente come sopra, e tali pagamenti vogliamo che dalla nostra Camera siano prontamente effettuati ed adempiti, e di sei in sei mesi, da principiare dalla data della presente cedola di Motoproprio, e che debbano farsi in mano del procuratore generale *pro tempore* del detto Ordine, a di cui carico e peso dovrà restare il farne il dovuto ripartimento a ciaschedun convento, collegio e mo-

nastero, si di Roma che dello Stato Ecclesiastico, senza che la nostra Camera abbia ad averne e sentirne cura, peso e risico alcuno, ordinando noi per tale effetto al nostro monsignor tesoriere generale, che, in adempimento di ciò, ne diriga i suoi ordini, a' suoi debiti tempi, al depositario generale della nostra Camera, e che egli ne accetti e bonifichi in appresso li pagamenti ne' detti suoi conti, e tutto ciò senza verun pregiudizio della limosina del sale, solita darsi dalla nostra Camera ai conventi e collegi suddetti, quale vogliamo che debba continuarsi anche in avvenire nel modo e forma e nella quantità come si è praticato sinora.

§ 5. Volendo, dichiarando e decretando noi con la pienezza della nostra potestà pontificia, che tutto e quanto è stato da noi come sopra disposto ed ordinato per il buon regolamento di detta esenzione, debba perpetuamente ed inviolabilmente osservarsi ed eseguirsi, tanto per parte della Camera, quanto de' conventi de' religiosi e monasteri di monache Domenicane, si di Roma che del nostro Stato Ecclesiastico, e collegio delle terziarie di Bologna, e che abbia forza di contratto giurato; ed a riguardo della suddetta rinunzia si reputi come fatto a titolo oneroso, ed appunto come se vi fosse intervenuto il positivo consenso, obbligo e giuramento d'ambe le parti, senza che veruna di essa possa in verun modo ed in alcun futuro tempo, sotto qualunque pretesto e causa, benchè inopinata ed incognita, reclamare da quanto abbiamo di sopra disposto e stabilito, imponendo loro ed a ciascuna di esse perpetuo silenzio; e vogliamo che per la perpetua osservanza ed esecuzione delle cose premesse, e ciascuna di esse, restino perpetuamente obbligati, conforme noi colla

Extensio praedictorum.

nostra suprema autorità validamente ed efficacemente obblighiamo la detta nostra Camera, e rispettivamente i detti conventi e monasteri dell'Ordine dei Predicatori, si di Roma che del nostro Stato, e collegio delle terziarie di Bologna, e qualsivoglia rispettivamente loro beni, effetti, rendite e ragioni nella più ampia forma di detta nostra Camera, essendo tale la mente e volontà nostra precisa.

Clauulae irritantes.

§ 6. Volendo e decretando che alla presente nostra cedola di Motoproprio, da ammettersi e registrarsi in Camera secondo la disposizione della Bolla di Pio IV nostro predecessore *De registrandis*, non possa mai in alcun futuro tempo opporsi di surrezione, orrezione, nè di alcun altro vizio e difetto della nostra volontà ed intenzione, che mai sotto tali o altri pretesti possa essere impugnata, moderata o rievocata, e che così e non altrimenti debba giudicarsi, definirsi ed interpretarsi dal reverendissimo cardinale camerlengo, da' tesorieri generali, e da qualsivoglia altro giudice e tribunale, benchè collegiale, e da qualsivoglia Congregazione, ancorchè composta di reverendissimi cardinali, e da questi, ancorchè legati a latere, e da qualunque altro, togliendo loro ed a ciascuno di essi ogni facoltà e giurisdizione di definire ed interpretare diversamente, dichiarando noi fin d'adesso preventivamente nullo, irritato ed invalido tutto e quanto da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità scientemente o ignorantemente fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse di giudicare, contro la forma e disposizione della presente nostra cedola di Motoproprio, quale vogliamo che vaglia e debba sempre avere il suo pieno effetto, esecuzione e vigore colla semplice nostra sottoscrizione, benchè non vi sia-

no stati chiamati, sentiti nè citati monsignore commissario della nostra Camera, ed i conventi, monasteri e collegi suddetti, tanto di Roma quanto di detto nostro Stato, ed i loro superiori, sindici e deputati, ed ogni altro che vi avesse o pretendesse avervi interesse.

§ 7. Non ostante qualsivoglia Brevi, chirografi e costituzioni de' nostri predecessori, anche la nostra sopraccennata *Preliosus*, sopra la concessione si generalmente che particolarmente fatta alli conventi, monasteri e collegi del detto Ordine Domenicano, e quantunque a titolo oneroso, e, per quanto faccia bisogno, anchè le Bolle di Paolo II e Paolo IV, e del detto Pio IV *De rebus Ecclesiae et Camerae non alienandis*, etc., la regola della nostra Cancellaria *De iure quaesito non tollendo*, e qualsivoglia altre costituzioni ed ordinazioni apostoliche nostre e de' nostri predecessori, concili generali e provinciali, leggi civili e canoniche, statuti, riforme, usi, stili, consuetudini, e qualunque altra cosa che facesse o potesse fare in contrario, alle quali tutte e singole, avendone il tenore qui per espresso e di parola in parola inserto, e supplendo noi colla pienezza della nostra suprema potestà ad ogni vizio e difetto, quantunque sostanziale e formale, che vi potesse intervenire, questa volta sola o per l'effetto suddetto ampiamente ed espressamente deroghiamo, anche con amplissima derogatoria delle derogatorie più insolite ed effrenate.

§ 8. Decretando inoltre che alle copie impresse di questa nostra cedola, munita col sigillo di persona costituita in dignità ecclesiastica e sottoscritte da qualunque notaro pubblico, si presti la stessa fede in giudizio e fuori di esso, come se fosse esibita e presentata la stessa cedola originale.

Derogatoriae peculiares.

Fides habenda transumptis.

Dato dal nostro palazzo apostolico Vaticano, questo dì x decembre MDCCXXVIII.

Dat. die 10 decembris 1728, pontif. anno v.

CCL.

Declarantur inhabiles ad officia et dignitates religiosi S. Basilii Magni sibi procurantes archiepiscopatus et episcopatus, aliasque dignitates¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Causa huius constitutionis et preces procuratoris generalis nomine totius Ordinis.

§ 1. Cum, sicut dilectus filius modernus procurator generalis Ordinis sancti Basilii Magni, tam suo quam eiusdem Ordinis nomine, nobis nuper exponi fecit, iuxta consuetudinem hactenus servatam in Ecclesiâ et Ritu Graeco-unito ad archiepiscopatus et episcopatus religiosi Basiliani assumantur, saepe vero contingat quod aliqui praedictas dignitates per commendationes magnatum, non sine praefati Ordinis perturbatione, sibi procurant: dictus procurator generalis, quo ambitiosis via praeccludatur, opportunè in praemissis a nobis provideri et ut infra indulgeri plurimum desideret:

Declaratio inhabilitatis praedictae.

§ 2. Nos, eiusdem procuratoris generalis votis quantum cum Domino possumus benigne annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore consentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis incli-

¹ Consimilem prohibitionem contra ambitum officiorum, sive intra sive extra religionem obtinendorum, habent fere omnes religiones.

nati, ad officia et dignitates monachos omnes memorati Ordinis, qui sine expresso superioris generalis seu protoarchimandritae pro tempore existentis et memorati Ordinis consensu sibi archiepiscopatus, episcopatus, archimandrias aut quascumque alias dignitates procurarent, eo ipso ad illas inhabiles, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, declaramus.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, etc.¹

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis, etiam, etc.²

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xvi decembris MDCCXXVIII, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 16 decembris 1728, pontif. anno v.

CCLI.

Erigitur custodia Alsaciae Minorum Capuccinorum in novam provinciam Alsaticam nuncupandam³.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii, quo catholicae Ecclesiae per universum terrarum orbem diffusae regimini divina dispositione praesidemus, sollicitudo nos admonet, ut felici prosperoque religiosorum viro- rum divinis obsequiis sub austerioris vitae disciplinâ mancipatorum, suavique Christi odore de bonâ conversatione fragrantium statui, regimini et progressui, interdum etiam per novarum provincia-

¹ Ut supra pag. 587 b (n. T.).

² Ut supra pag. 471 a (n. T.).

³ De divisione provinciae Insulensis eorundem fratrum, vide Clementis XI constit. edit. MDCCXXI, die 11 Ianuarii, pontif. XXI; et in huius Pontificis constit. edit. MDCCXXIX, die 12 Martii, pontif. V, agitur de alternativâ officialium provinciae Brixiensis.

rum institutionem, providere studeamus, sicut sublimium principum de Ecclesiâ Dei optime meritorum vota postulant, ac, rerum, temporum, locorum et personarum qualitatibus mature perpensis, ad omnipotentis Dei gloriam et religionis incrementum atque animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Quibusdam de causis conventus Alsaciae, olim de provincia Helvetica, ab ea segregati et in quendam erecti.

§ 1. Nomine siquidem carissimi in Christo filii nostri Ludovici Francorum regis christianissimi nobis nuper expositum fuit, quod, cum provincia Helvetica Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum, quae conventibus in variis ditionibus sitis constabat, inter alios conventus huiusmodi, etiam illos complecteretur qui in Alsatiâ dominio eiusdem Ludovici regis christianissimi subsunt, multiplicaeque incommoda ac detrimenta praefatis conventibus Alsaciae eorumque fratribus inde enata fuissent, ac proinde dicti fratres definitorio capituli generalis ipsius Ordinis in almâ Urbe nostrâ novissime celebrati exposuissent nullum aliud efficacius huiusmodi damnis sarcientiis aliisque in posterum avertendis remedium suppetere, quam quod praedicti eorum conventus Alsaciae non modo ab Helveticis plane segregarentur, sed etiam in novam provinciam erigerentur, definitorium capituli generalis praedicti die xxv iunii MDCCXXV censuit atque decrevit, ut dicti conventus Alsaciae ab ipsâ provinciâ Helveticâ penitus et totaliter separarentur, ac, tamquam custodia a praefatâ provinciâ Helveticâ in posterum independens, pro tunc, donec sufficientem ac necessarium fratrum et conventuum numerum haberet, soli ministro generali eiusdem Ordinis immediate subiacerent, et aliâs, prout in decreto definitorii capituli generalis huiusmodi desuper edito, cuius tenorem praesentibus pro plene et sufficienter

expresso haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, per enarratam provisionem, a definitorio dicti capituli generalis, sicut praemittitur, captam, minime statui ac religiosae tranquillitati praefatorum fratrum et conventuum Alsaciae usquequaque consultum sit; praedicta vero custodia undecim ad praesens conventus et quatuor hospitia, necnon singuli conventus religiosos regulari observantiae et disciplinae numero sufficientes habeant; ac in Ordine praefato plures reperiantur provinciae, quarum aliquae minori, aliae pari, et nonnullae non multo maiori quam praefato conventuum numero constituuntur; duoque ex dictis hospitibus, utpote in quibus satis est¹ religiosorum, in conventus formales facile erigi valeant; et, si fratres Helvetii eam curam praefatorum conventuum in ditione eiusdem Ludovici regis christianissimi existentium ac in Helvetiâ positorum gessissent, etiam antehac erigi potuissent; hisque accedat quod in custodia praefatâ, ultra novitiatum, ubi quatuordecim novitii continuo retinentur, ac quorum numerus augeretur, si per ministrum provincialem regeretur, philosophiae et sacrae theologiae studia vigeant, quodque intra dictae custodiae limites illius fratres ad victum et vestitum necessaria abunde, nec magno labore, ex quaestuatione ac fidelium liberalitate parent et inveniant: quibus aliisque gravibus rationibus consideratis plurimum expedire videtur, custodiam praefatam in provinciam erigi: nobis propterea eiusdem Ludovici regis nomine fuit humiliter supplicatum ut in praemissis opportunè providere et ut infra indulgeri de benignitate apostolica dignaremur.

¹ Edit. Main. legit *et pro est* (n. T.).

Erectio prae-
fata.

§ 3. Nos igitur, pio¹ ipsius Ludovici regis desiderio hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere, ac firmiori solidiorique memoratorum conventuum in Alsatiâ praedicti Ludovici regis dominio subiectâ, ut praefertur, consistentium, statui et quieti prosperoque regimini salubriter prospicere cupientes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praefatam custodiam in novam Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum provinciam Alsaticam nuncupandam, quae a propriis ministro provinciali ac definitoribus ceterisque superioribus, iuxta eiusdem Ordinis statuta eligendis, nominandis et deputandis, regi et gubernari debeat, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, erigimus et instituimus; ac ipsi novae provinciae sic erectae et institutae, illiusque conventibus, hospitibus, domibus, ac ministro provinciali et definitoribus, ceterisque superioribus pro tempore existentibus, fratribusque et personis quibuscumque, ut omnibus et singulis privilegiis, gratiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, praerogativis, praeceminentiis, indulgentiis et indultis, quibus aliae eiusdem Ordinis provinciae, illarumque conventus, hospitia, domus², superiores et fratres aliaeque personae tam de iure, usu et consuetudine, quam aliâs quomodolibet utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pari modo et absque ullâ prorsus differentiâ uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, eâdem auctoritate harum serie similiter perpetuo concedimus et indulgemus.

Clausula.

§ 4. Decernentes, ipsas praesentes litteras semper firmas, etc.³

¹ Male edit. Main. legit *pro* (R. T.).

² Male ed. Main. legit *domos* pro *domus* (R. T.).

³ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon custodiae, et provinciae ac Ordinis praefatorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xiv decembris MDCCXXVIII, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 14 decembris 1728, pontif. anno v.

CCLII.

Praecipitur ut serventur constitutiones generales Ordinis Minorum de Observantiâ Reformatorum, et Breve Urbani VIII super praecedentiâ eorundem in provinciâ Romanâ¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Cum, sicut accepimus, aliâs (postquam iussu felicitis recordationis Urbani Papae VIII praedecessoris nostri quaedam pro salubri regimine et gubernio dilectorum filiorum fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ Reformatorum nuncupatorum familiae cismontanae generales constitutiones in ipso primordio institutionis provinciarum in eodem Ordine editae et promulgatae fuerant, per quas inter alia modus seu ordo praecedendi inter ipsos fratres sub gravibus poenis praescriptus, et ab ipso Urbano praedecessore per suas in simili formâ Brevis die xxii decembris MDCLXII expeditas litteras, quarum initium est *Aliâs, etc.*, approbatus fuit,

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² Hac de re vide Urbani VIII const. edit. MDCLXII, die 22 decembris, pontif. xx, et Alexandri VIII const. edit. MDCLXV, die 23 decembris pontif. xi, quae hic laudantur.

Ordo praecedendi a generalibus Ordinis constitutionibus praescriptus et ab Urbano VIII approbatus fuit.

quem fratres provinciae Romanae dicti Ordinis exacte servarunt, donec, instantibus ministro provinciali, definitorio, ministris exprovincialibus et aliis fratribus graduatis eiusdem provinciae Romanae, recolendae memoriae Alexander Papa VII etiam praedecessor noster, per suas in pari formâ Brevis die xxiii decembris MDCLXV emanatas litteras incipientes *Pastoralis, etc.*, formam eiusmodi praecedendi moderando, statuit quod in eâdem provinciâ romanâ nulli fratrum ius praecedendi sive honoratoris loci competeret, nisi ministro commissario, vicario et procuratori generalibus, ministro, commissario, vicario et procuratori generalibus, ministro, commissario et vicario provincialibus, custodi, commissario, visitatori, guardianis, praesidenti, seu commissario, et vicariis localibus, qui tamen, expletis eorum officiis, ad locum et praecedentiâ Ordinis redirent, tam illi¹, qui ad² habitum per dictos fratres gestari solitum susceperant, ac de cetero susceperant, quam ii, qui se a fratribus de Observantiâ ad fratres Reformatos provinciae praefatae canonice transtulerant et transferrent, exceptis tamen eis qui ministri generalis seu commissarii generalis eiusdem cismontanae familiae officio functi erant et functuri essent, qui post superiores actuales immediate locum haberent, et aliâs prout in ipsis Alexandri praedecessoris litteris uberius continetur)

Hinc oris
dissidia.

§ 2. Definitores actuales dictae provinciae, ubi primum hae Alexandri praedecessoris litterae prodierunt, se in earum dispositione minime comprehendi praetenderent, idque die iii martii MDCLXVI a Congregatione tunc existentium S. R. E. cardinalium et Romanae Curiae praelatorum super negotiis visi-

² Male edit. Main. legit *illuc* pro *illi* (R. T.).

³ Praeposit. ad delenda videtur (R. T.).

tationis apostolicae ecclesiarum et locorum piorum huius almae Urbis auctoritate apostolicâ deputatorum, tametsi non sine altercatione, decerni obtinuerint; prout etiam secretarii generales actuales, exprocuratores et exdefinitores generales, quantumvis procul dubio in memoratis Alexandri praedecessoris litteris comprehensi, praecedentiâ iuxta supradictas generales Ordinis constitutiones et Urbani praedecessoris litteras, non tamen absque quærimoniis, gavisifuerint; et, ad sedanda dissidia subinde enata, eandem praecedentiâ, sub nomine ac titulo loci commoditatis, nunc secretariis curiae, provinciae, visitatorum, nunc scriptoribus, lectoribus, exprovincialibus aliisque fratribus graduatis dictae provinciae, cum non mediocri illius perturbatione, concedere opus fuerit;

§ 3. Quamobrem, ut his malis aliquod remedium adhiberetur, anno MDCCV institutum fuit pro moderatione praefatarum Alexandri praedecessoris litterarum; sed, cum Congregatio tunc similiter existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita demandasset exquiri desuper votum proximi capituli generalis dicti Ordinis, et animadversum fuisset, quod, praeter dilationem celebrationis eiusdem capituli generalis, in eo vix tractari ac discuti soleant res ad universum Ordinem praefatum spectantes, non autem privative unius provinciae contentiones: demum ad deputationem Congregationis particularis nonnullorum eorundem S. R. E. cardinalium et Romanae Curiae praelatorum pro negotio huiusmodi examinando devenit fuit. Verum, quia nonnulli fratres missionarii dictae provinciae per decretum cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum in possessione seu quasi

Pro quibus
actantibus
tam operae
dantur, sed
frustra.

possessione praecedentiae, qua fruebantur, manuteneri obtinuerant, pro parte sese huic rei opponentium habito adversus eiusmodi decretum ad felicis recordationis Clementem PP. XI praedecessorem pariter nostrum recursu, ipse Clemens praedecessor per tunc quoque existentem auditorem suum mandavit, nihilominus innovandum esse, neque dictum decretum executioni demandandum fore, donec et quousque controversia per praefatam Congregationem particularem cardinalium et praelatorum ab eo deputatam resolveretur, ac interim servari debere in omnibus et per omnia supradictas Alexandri praedecessoris litteras. Cumque, sicut nobis quoque innotuit, curâ et studio graviorum dictae provinciae religiosorum, qui concitatos illius fratrum animos placare, et, ne huiusmodi lis et quaestio in publicum efferretur, impedire adnixi sunt, Congregatio particularis cardinalium et praelatorum ad illam cognoscendam et decidendam deputato, prout praemittitur, hactenus minime habita fuerit:

§ 4. Hinc est quod nos, attendentes, nihil magis spiritui humilitatis, quem fratres Ordinis praefati in primis profitentur, adversari, quam similes super praecedentiâ inter eos agitari contentiones et aemulationes, quae religiosae et fraternae quoque invicem charitatis serenitatem obnubilare consueverunt, simulque considerantes, rationi ac recto ordini consentaneum esse ut fratres dictae provinciae Romanae unam eandemque praecedendi formam per enarratas generales totius Ordinis constitutiones ac Urbani praedecessoris litteras praescriptam, quam tenent fere omnes reliquae ipsius familiae cismontanae provinciae, observent: motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ delibera-

1 Forsan legendum nihil omnino (R. T.).

tione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, litem et causam super eadem praecedentiâ in memoratâ Congregatione particulari cardinalium et praelatorum seu alibi ubicumque pendentem (illius statum ac merita et alia quaecumque, etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirunt, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et specificatis habentes) in statu et terminis, in quibus de praesenti reperitur, ab eadem Congregatione particulari cardinalium et praelatorum ac quibuscumque aliis iudicibus et tribunalibus ad nos harum serie avocamus, illamque perpetuo supprimimus et extinguimus, ac perpetuum desuper silentium imponimus.

§ 5. Praeterea generales constitutiones quoad praecedentiâ pro fratribus eiusdem Ordinis editas ut praefertur, emanatasque desuper supradictas Urbani praedecessoris litteras quarum initium est *Alias, etc.*, in praefatâ provinciâ Romanâ ab omnibus et singulis illius fratribus deinceps exacte et inconcusse servari, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, tenore praesentium praecipimus et mandamus.

§ 6. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, nec de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensûs, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci, in controversiam vocari, aut adversus illas apositionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, seu impetrato, ac etiam motu, scientiâ et

Praecipitur, ut serventur constitutiones generales quoad praecedentiâ editas et ab Urbano VIII approbatas.

Clauulae.

potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo unquam posse, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores ac praedictae S. R. E. cardinales etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque praeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatoria. § 7. Non obstantibus supradictis Alexandri praedecessoris litteris, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, praefatorum Ordinis et provinciae, etiam, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xvi decembris MDCCXXVIII, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 16 decembris 1728, pontif. anno v.

CCLIII.

Conceditur facultas definitorio generali Congregationis Hispaniarum canonicorum regularium Ordinis Praemonstratensis creandi unum vocalem in quolibet capitulo generali.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Causae huius concessio.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni definitores generales Congregationis Hispaniarum canonico-

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

¹ De habitu, missali et breviario Praemonstratensium dictae Congregationis Hispaniarum vide Clementis XI const. ed. MDCCV, die xxx maii, pontif. v.

rum regularium Ordinis Praemonstratensium, quod, cum in dictâ Congregatione multoties reperiantur aliqui canonici regulares titulo seu gradu praedicatorum generalium insigniti, et alii virtute ac meritis praestantes, qui progressus in litterarum studiis facere, dictaeque Congregationis decus ac dignitatem augere adnituntur, in capitulo vero generali eiusdem Congregationis pauci vocales adesse consueverunt, ipsi exponentes, quo religiosi ac litterarii eiusmodi canonicorum regularium labores aliquo condigno praemio donentur, definitorio generali eiusdem Congregationis unum ex praedictis canonicis regularibus in singulis capitulis generalibus vocalem creandi ac constituendi, facultatem tribui plurimum desiderant: nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 2. Nos igitur, ipsorum exponentium votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, eiusdem modernis et pro tempore existentibus definitores generalibus dictae Congregationis Hispaniarum, ut ipsi in quolibet capitulo generali dictae Congregationis unum ex praefatis canonicis regularibus, qui titulo seu gradu praedicatoris generalis insignitus reperitur, aut aliâ doctrinâ et

Congressio praedictae facultatis.

¹ Edit. Main. legit absolutos (R. T.).

meritis refulgeat, vocalem eiusdem capituli generalis, cum omnibus et singulis privilegiis, praerogativis, honoribus et oneribus quibus alii vocales huiusmodi utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti frui et gaudere possunt, creare, constituere et declarare libere et valide possint et valeant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Derogatorias. § 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Congregationis et Ordinis praedictorum, etiam iuramento, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xvii decembris mdccxxviii, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 17 decembris 1728, pontif. anno v.

CCLIV.

Confirmatur chirographum, quo denuo gubernium Castri Gandulphi unitum fuit praefecturae palatii apostolici, cum nonnullis declarationibus et facultatibus¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Procedimus. Aequitatis ac iustitiae ratio, ac praecleara venerabilis fratris Camilli patriarchae Constantinopolitani, palatii nostri apostolici praefecti, in nos et Apostolicam Sedem fidei et devotionis, aliaque multiplicia merita, assiduis, quos pro nobis et eadem Sede indefesse sustinet, laboribus coniuncta, postulant ut non solum ea, quae ad eius suorumque in praefectura palatii apostolici huiusmodi successorum favorem a nobis prodierunt,

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² De iurisdictione et facultatibus praefecti palatii apostolici, vide aliam huius Pontificis const. ed. mdccxxviii, die xxiv septembris, pontif. v.

quo inconcussa iuxta mentem et intentionem nostram firmiter subsistant, apostolicae confirmationis praesidio roboremus, sed etiam uberioribus illum in dies favoribus et gratiis prosequamur.

§ 1. Cum itaque alias, postquam dilectus filius noster Annibal S. R. E. presbyter cardinalis Albanus nuncupatus, eiusdem S.R.E. camerarius, gubernium terrae nostrae castri Gandulphi Albanensis dioecesis, quod per aliquot annos exercuerat, et antea praefecturae ipsius palatii apostolici cum plenaria iurisdictione ac independentem a quocumque alio tribunali annexum esse consueverat, sponte in manibus nostris dimisisset, nos, volentes ut huiusmodi gubernium praefecturae praefatae, eisdem modo et forma quibus olim reperiatur, tametsi hoc medio tempore, quo ab eadem praefectura separatum fuerat, quaedam in illo innovationes quoad exercitium iurisdictionis factae fuissent, de cetero quoque annexum remaneret, per chirographum manu nostra subscriptum et eidem Camillo patriarchae et praefecto directum, gubernium dictae terrae praefecturae praefatae, cum omnibus et singulis privilegiis, honoribus, praerogativis, ac plenaria et privativa iurisdictione in negociis et causis civilibus et criminalibus praefecti eiusdem palatii pro tempore existentis, independentem a quocumque alio tribunali, ac nonnisi nobis et pro tempore itidem esistenti Romano Pontifici immediate subiectum, denuo univimus et annexuimus, statuantes, quidquid dicto tempore intermedio in contrarium praemissorum actum fuisset, nullum statum in praedictum ipsius praefecturae facere seu fecisse, ac, quatenus opus esset, revocantes et annullantes quodcumque in-

¹ Edit. Main. legit *eidem* pro *eisdem* (R. T.).

Alias per chirographum denuo gubernium Castri Gandulphi praefecturae palatii apostolici unitum.

dultum, mandatum et chirographum adversus praemissa quomodolibet emanatum; et insuper memorato Camillo patriarchae et praefecto, ut, ratione gubernii huiusmodi, negociis et causis criminalibus praefatis se immiscere, ac in eis consilium, mandata et iussiones tam verbo quam in scriptis dare, et debitae executioni demandare, seu demandari facere, etiamsi sanguinis effusio, membrorumque mutilatio, seu etiam mors inde sequeretur, libere et licite, ac absque ullo irregularitatis aut censurae ecclesiasticae incursu, posset et valeret, dummodo tamen a sententia in causa sanguinis per ipsum ferenda abstinere, indulsimus; et alias, prout uberius continetur in dicto chirographo tenoris qui sequitur, videlicet:

Chirographum praedictum Camillo Cybo, tunc palatii apostolici praefecto directum.

« Monsignor Camillo Cybo patriarcha di Constantinopoli e maggiordomo del nostro palazzo apostolico. Avendo il reverendissimo cardinale Annibale Albani dimesso nelle nostre mani il governo di Castel Gandolfo dal medesimo esercitato per il passato, e che per prima era stato sempre unito alla prefettura del nostro palazzo apostolico con piena giurisdizione, independentemente da qualsivoglia altro tribunale; volendo riunire il suddetto governo, nello stato, modo e forma che prima si ritrovava, non ostante che in questo tempo intermedio fossero seguite delle innovazioni in ordine al medesimo nell'esercizio della sua giurisdizione, di nostro moto proprio, certa scienza, e pienezza della nostra potestà, riuniamo il suddetto governo alla prefettura del palazzo apostolico, con tutti e singoli privilegi, onori, prerogative, e con plenaria e privativa giurisdizione, tanto nelle materie civili, quanto che nelle criminali, del nostro maggiordomo *pro tempore*, independentemente da qualsi-

voglia altro tribunale, e solo a noi immediatamente soggetto; volendo che tutto ciò, che si fosse praticato in contrario nel tempo intermedio, non abbia da fare alcun stato in pregiudizio di detta prefettura, rivocando anche ed annullando, quando faccia di bisogno, ogni altro indulto, ordine e chirografo che vi potesse esser in contrario, ancorchè richiedessero speciale ed individua menzione, il tenore dei quali si abbia qui per espresso di parola in parola, essendo così mente e volontà nostra; ed affinché detta riunione di governo nello stato e forma di prima, ed esercizio di plenaria e privativa giurisdizione, da ogni altro tribunale, eccetto che da noi, indipendente, abbiano il loro pieno effetto, concediamo a voi con la nostra apostolica potestà la libertà, quando però ne abbiate di bisogno, e quando le facoltà ordinarie della prefettura del nostro palazzo non si stendessero anche al detto governo, di potervi lecitamente ingerire in qualunque negozio e causa criminale per conto del medesimo governo, quante volte vi occorrerà, con dare, eseguire, o far eseguire qualunque consiglio, ordine e mandato in voce o in scritto, ancorchè ne seguisse effusione di sangue, mutilazione di membri, ed anche la morte, senza che perciò incorriate in veruna irregolarità o censura ecclesiastica, purchè vi asteniate dal profondere per voi stesso sentenza di sangue; volendo e decretando che il presente nostro chirografo, ammettendosi e registrandosi in Camera e ne' suoi libri a tenore della Bolla di Pio IV nostro predecessore *De registrandis*, vaglia ed abbia forza e vigore, non ostante qualsivoglia altra costituzione ed ordinatione apostolica nostra, e de' nostri

¹ Edit. Main. legit *di pro da* (R. T.).

predecessori, leggi, statuti, riforme, uis, stili, consuetudini, e qualsivoglia altra cosa che facesse o potesse fare in contrario; alle quali tutte, e singole, avendone qui il tenore per espresso e di parola in parola inserto, per questa volta sola, ed all'effetto suddetto, pienamente deroghiamo. Dato dal nostro palazzo apostolico in Vaticano questo dì XVII aprile MDCCXXVIII

BENEDICTUS PAPA XIII.

Admissio in Camera praedicti chiographi.

Die xx aprilis MDCCXXVIII supradictum chiographum Sanctissimi in plena Camera exhibitum et praesentatum fuit, illudque commissum illustrissimo et reverendissimo domino Pamino Passarino Camerae Apostolicae clerico, et in Camera concistoriali diei xxiv eiusdem mensis, ad relationem praefati illustrissimi et reverendissimi domini Passarini, citato illustrissimo et reverendissimo domino Nicolao Lana dictae reverendae Camerae commissario generali, admissum et registratum fuit in libro signaturarum Sanctissimi sub folio 120. — Ita est: ANTONUS PETRUCCIUS Camerae Apostolicae secretarius.

Confirmatio relati chiographi.

§ 2. Nunc autem nos, considerantes validiora et stabiliora esse illa quae apostolici muniminis fulciuntur patrocinio, ac proinde praemissorum firmiori robori et efficaciae peramplius prospectum esse cupientes, simulque eidem Camillo patriarchae et praefecto rem gratam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, motu proprio, non ad ipsius Camilli patriarchae et praefecti vel cuiuscumque alterius pro eo nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ et maturâ delibe-

ratione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praeinsertum chiographum, omniaque et singula in eo contenta et in executionem chiographi huiusmodi facta et gesta, ac inde secuta et secutura quaecumque, tenore praesentium perpetuo confirmamus et approbamus, illisque perpetuae ac inviolabilis et irrefragabilis apostolicae firmitatis robor, efficaciam et validitatem adiungimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti et solemnitatum quarumcumque, quantumvis formalium et substantialium et de iure, statuto, stylo seu consuetudine, sive ex constitutionum et ordinationum apostolicarum etiam consistorialium praescripto et aliâs quovis modo etiam de necessitate in similibus observandarum et requisitarum¹, et alios quoscumque etiam inexcogitatos et inexcogitabiles defectus, si qui in praemissis quomodocumque et qualitercumque intervenerint, aut intervenire dici, censi, intelligi vel praetendi unquam possent, plenissime supplemus et sanamus, ac penitus et omnino tollimus, removemus et abolemus.

§ 3. Praeterea, attentâ connexionem et dependentiâ, quas gubernium dictae terrae habet cum praefectura eiusdem palatii apostolici, ne aliqua progressu temporis dubitandi oriatur occasio, praefatam plenariam ac privativam et a quocumque tribunali independentem iurisdictionem in causis et negotiis civilibus et criminalibus dictae terrae eidem Camillo patriarchae moderno seu pro tempore existenti praefecto palatii apostolici, sicut praemittitur, competentem, eiusdem plane naturae, extensionis et qualitatis esse et censi debere, ac illam, quam ipsi praefecto palatii apostolici quoad causas familiarium nostro-

¹ Edit. Main. legit observandam et requisitam (R. T.).

Declarationes quaedam.

rum seu Romani Pontificis huiusmodi per alias nostras desuper in simili formâ Brevis die xxiv mensis septembris proxime praeteriti expeditas litteras, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, concessimus et indulgimus¹, prout etiam ad causas mixtas dictaeque terrae comitatum et districtum extendi, ac illas et illos comprehendere, harum serie statuimus et declaramus.

Facultates nonnullae.

§ 4. Porro eundem Camillum patriarcham modernum, ac pro tempore existentem dicti palatii apostolici praefectum, utpote nostris seu Romani Pontificis praedicti obsequiis continuo addictum, in praefatâ terrâ Castri Gandulfi eiusve comitatu et districtu residere non posse attendentes, quo praemissa plenius faciliusque suum sortiantur effectum, eidem Camillo patriarchae moderno et pro tempore existenti praefecto huiusmodi, ut etiam in almâ Urbe et Romanâ Curia omnimodam iurisdictionem praefatam in negotiis et causis civilibus et criminalibus ac mixtis, quae ad illum in terrâ, comitatu et districtu praedictis, ut praefertur, spectat, per se ipsum seu auditorem aut locumtenentem suum in omnibus et per omnia ac in quavis instantiâ, etiam restitutionis in integrum et recursuum, perinde ac si in eiusmodi terrâ, comitatu et districtu personaliter resideret, et inibi causas praefatas cognosceret et terminaret, seu cognosci et terminari faceret, exercere libere et licite possit et valeat, et quibusvis iudicibus quacumque auctoritate, dignitate et praeeminentiâ ecclesiasticâ vel saeculari etiam in ipsâ Curia praefulgentibus inhibendi, ne in

¹ Verba concessimus et indulgimus addimus ex loco parallelo supra const. CCXLI, pag. 725, linea 1 (R. T.).

causis, quae ad suam omnimodam iurisdictionem huiusmodi pertinent, se intromittant, sed illas ad se seu auditorem vel locumtenentem suum, ut praefertur, remittant, omniaque et singula in praemissis et circa ea necessaria et quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi et exequendi, plenam et liberam facultatem et licentiam, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, harum serie concedimus et impartimur, ita tamen quod propterea non liceat praefatis Camillo patriarchae moderno et pro tempore existenti praefecto, seu auditori vel locumtenenti suo, ratione gubernii praedicti carcerari facere in eadem Urbe aliquem etiam ex terrâ, comitatu et districtu, neque aliquam executionem personalem, realem vel mixtam extra terram, comitatum et districtum praedictum facere.

§ 5. Decernentes, ipsas praesentes litteras de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae vel quocumque alio defectu seu nullitate impugnari non posse, sed semper validas et efficaces fore et esse, sicque in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, et eiusdem S. R. E. cardinalem, etiam camerarium, necnon Camerae Apostolicae praesidentes clericos, et quosvis alios quavis auctoritate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac regulâ nostrâ de iure quaesito non tollendo, necnon felicitis recordationis Pii Papae IV praedecessoris nostri de gratiis quaecumque interesse Camerae Apo-

Clauulae.

Derogatorias.

stolice prae dictae concernentibus in eadem Camera intra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis, itant praesentes litteras ibidem praesentari et registrari nunquam necesse sit, et quibusvis aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac stylo et usu Urbis et Curiae huiusmodi, et tam eiusdem Urbis, quam terrae, comitatus et districtus praefatorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, eorumque reformationibus et novis additionibus, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis personis et iudicibus sub quavis forma concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum et quorumcumque aliorum hic forsitan exprimendorum et inserendorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx decembris MDCCXXVIII, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 20 decembris 1728, pontif. anno v.

CCLV.

Confirmatur decretum de prohibitione libri, cui titulus Istoria delle guerre di Europa del marchese Francesco Maria Oltieri¹.

¹ Constit. edit. MDCCXXVIII, die 15 iunii, pontificatus v, damnati fuere alii duo libri gallico idiomate scripti; et constit. edit. MDCCXXIX, die 8 octobris, pontif. vi, annullantur quaedam folia eodem idiomate exarata contra recitationem officii S. Gregorii VII.

Decretum sacrae Congregationis eminentissimorum et reverendissimorum dominorum S. R. E. cardinalium a sanctissimo domino nostro Benedicto Papa XIII, sanctaeque Sede Apostolica, ad indicem librorum eorumdemque prohibitionem, expurgationem et permissionem in universa republica christiana specialiter deputatorum, ubique publicandum.

Sacrae Indicis Congregationis decreto damnatus et prohibitus fuit ubicumque et quocumque idiomate impressus imprimendusve liber cui titulus: *Istoria delle guerre avvenute in Europa e particolarmente in Italia per la successione alla monarchia delle Spagne, dall'anno 1696 all'anno 1725, scritta dal conte e marchese Francesco Maria Oltieri, academico della Crusca, Roma, 1728*: tamquam continens expressiones offensivas et iniurias principibus, necnon aliquibus nationibus, atque viris sanguine, dignitate ac principum ministeriis conspicuis, et narrationes rerum minime subsistentium. Nemo itaque cuiuscumque gradus et conditionis praedictum librum in posterum vel imprimat, vel legat, vel retineat. Si quis interim habuerit, inquisitoribus seu locorum Ordinariis, a praesentis decreti notitia, tradat, sub poenis in Indice librorum prohibitorum contentis.

Quibus per me infrascriptum secretarium sanctissimo domino nostro Benedicto XIII relatis, Sanctitas Sua decretum sacrae Congregationis approbavit et executioni mandari iussit. In quorum fidem, manu et sigillo eminentissimi et reverendissimi domini cardinalis De Via, supradictae sacrae Congregationis praefecti, presens decretum signatum et munitum.

Romae in palatio apostolico Vaticano, die xvii ianuarii MDCCXXIX.

Dat. die 17 ianuarii 1729, pontif. anno v.

CCLVI.

Conceditur indulgentia plenaria visitantibus die xi februarii aliquam ex eccle-

Decretum praedictum Sacrae Congregationis Indicis, quo praedictus liber prohibitus fuit.

Approbatio relati decreti.

sis fratrum Ordinis Servorum B. M. Virginis ubicumque existentibus¹.

Benedictus Papa XIII, Universalis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Concessio praefatae indulgentiae plenariae ad septennium tantum.

§ 1. Ad augendam fidelium religionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris pia charitate infenti, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis fratrum Ordinis Servorum B. M. V., ubicumque existentibus, die xi mensis februarii a primis vespers usque ad occasum solis dici huiusmodi singulis annis devote visiterint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac S. M. E. exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus ad septennium tantum valituris.

Fides habenda transumptis.

§ 2. Volumus autem, ut, si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium aliquid vel minimum detur, aul sponte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint; utque praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xix ianuarii MDCCXXIX, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 29 ianuarii 1729, pontif. anno v.

¹ Aliae indulgentiae iisdem ecclesiis concessae fuerunt a Clemente XI constit. edit. MDCCIV, die 11 iunii, pontif. IV, pro tertia dominica septembris.

Bull. Rom. — Vol. XXII.

97

CCLVII.

Confirmantur privilegia omnia sacro Ordini Cisterciensi adhuc concessa¹.

Benedictus Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

In apostolicae dignitatis fastigio per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam nullo licet meritorum nostrorum suffragio constituti, privilegia, gratias et indulta religiosi Ordinis, quos tamquam fertilia agri dominici cultorum plantaria sapiens Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum pietas instituit, ac sincerae apostolicae dilectionis prosequimur affectu, provide concessa, ut firma, semper et illibata persistant, apostolici muniminis nostri praesidio libenter roboramus.

§ 1. Nuper siquidem pro parte dilecti filii Andochii Pernot abbatis generalis totius Ordinis Cisterciensis nobis expositum fuit, quod idem sacer et inclitus Ordo a S. Roberto primo illius abbate fundatus, et abinde mirifice propagatus, atque a domino Bernardo Ecclesiae doctore mellifluo illustratus, ita alumnorum suorum sanctimoniam praefulsit, omnigenae virtutis floribus vernavit, ac uberrimis redundavit fructibus, ut illius odor, sicut agri pleni suavitas cui Dominus benedixit, totam repleverit Ecclesiam, et veluti fons hortorum irriguus ceteros religiosos Ordines fecundaverit, unde Deo et hominibus acceptus multis privilegiis et indultis nedum a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, verum etiam ab imperatoribus regibusque et aliis sublimibus principalibus, quo Ordo praedictus illiusque monachi liberius divinis officiis vacare et adversus quoscumque ausus

¹ Similis confirmatio facta fuit a Sixto V const. edit. MDLXXXVI, die 17 maii, pontif. II.

¹ Nescio an legendum principibus (R. T.).

Exordium.

Ordo Cisterciensis pluribus privilegiis donatus a Romanis Pontificibus, tam ab aliis principibus ornatus existit.

ac noxios incursus sese tueri possent, muniri ac donari promeruerit, quae novissime a felicitis recordationis Sixto Papa V praedecessore nostro confirmata ac innovata fuerunt per quasdam suas desuper in simili formâ Brevis die xvii maii MDLXXXVI expeditas litteras tenoris qui sequitur, videlicet:

Constitutio Sixti V qua privilegia praedicta confirmata et innovata fuerunt.
§ 2. Sixtus Papa V, ad perpetuam rei memoriam. Pontifex Romanus primarius Christi Dei, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xvii maii MDLXXXVI, pontificatus nostri anno II.

Confirmatio ut in rubrica.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, idem Andochius abbas generalis, experientia ipsâ edoctus eam esse rerum humanarum vicissitudinem ut optimae etiam leges et privilegia facile hominum temporumve iniuriâ infringantur atque sensim labefactentur nisi novis praesidiis saepius fulciantur, praemissa, quo firmitus subsistant serventurque exactius, apostolicae confirmationis nostrae robore constabili plurimum desideret: nobis propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignemur. Nos igitur, qui praedictum Ordinem Cisterciensem praeclaris in Ecclesiâ Dei meritorum decoribus ac laudum praeconiis eximie ac longe lateque fulgentem in visceribus paternae gerimus charitatis, ipsius Andochii abbatis generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum

¹ Reliqua vide in tom. VIII, pag. 706 et seq. (n. 1.).

praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ac etiam motu proprio et ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praeinsertas Sixti V praedecessoris litteras, ac omnia et singula in eis contenta, necnon privilegia, praerogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conservatorias, facultates, indulta et alias gratias universo Ordini praefato, eiusque monasteriis, capitulo generali, definitivis, superioribus, monachis et personis quibuscumque per memoratos et alios quoslibet Romanos Pontifices praedecessores nostros concessa et innovata (quatenus tamen non fuerint revocata, aut sub aliquâ revocatione comprehensa, et aliâ iuxta easdem Sixti V praedecessoris litteras), tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui in praemissis quomodolibet intervenerint, supplemus, necnon, quatenus opus sit, illa omnia et singula, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus, harum serie innovamus seu de novo concedimus et indulgemus.

§ 3. Decernentes pariter, easdem praesentes litteras de subreptionis vel obreptionis seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae vel quovis alio defectu notari, argui vel impugnari nullatenus posse, sed semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et quandocumque spectabit in futurum, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordina-

Clausulae cum derogatoriis.

rios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praedictae cardinales, etiam de latere legatos, ac Sedis Apostolicae nuncios, aliosve quoslibet quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis quae in praesentis Sixti V praedecessoris litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus quoque, ut praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo abbatis generalis alteriusve ex superioribus Ordinis huiusmodi munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxv ianuarii MDCCXXIX, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 25 ianuarii 1729, pontif. anno v.

CCLVIII.

Mandatur publicari decretum canonizationis B. Ioannis Nepomuceni¹.

Benedictus Papa XIII.

Decretum Pragense canonizationis B. Ioannis Nepomuceni, canonici ecclesiae metropolitanae Pragae.

Referunt decretum praedictum.

§ 1. Cum a sanctissimo domino nostro Benedicto XIII, die xi ianuarii anni cur-

¹ Aliâ huius Pontificis const. edit. MDCCXXVI, die 31 decembris, pontif. III, publicata fuit canonizatio B. Stanislai Kostkae.

rentis MDCCXXIX, coacta coram se fuerit Congregatio generalis sacrorum rituum, in eâque per reverendissimum dominum cardinalem de Althan ponentem seu relatorem proposita causa Pragensis canonizationis B. Ioannis Nepomuceni ecclesiae metropolitanae Pragae canonici, super dubio: *An et de quibus miraculis constet in casu, et ad effectum de quo agitur*; Sanctitas vero Sua, auditis tunc votis dominorum consultorum et reverendissimorum dominorum cardinalium, post fusas ad Deum preces, die xviii eiusdem mensis Cathedrae Romanae divi Petri sacrâ, ex propositis miraculis, sequentia approbaverit: nimirum, primum *perrennis incorruptionis linguae B. Ioannis in secundo genere*; secundum in actu recognitionis eiusdem linguae coram Pragensi archiepiscopo aliisque iudicibus a Sede Apostolicâ delegatis pluribusque de clero et populo nobilibusque viris patratum, videlicet: *repentinae intumescitiae et mutationis coloris praedictae linguae, item in secundo genere*; quartum, *instantaneae sanationis Annae Theresiae Cretsin a paralyti in brachio sinistro, in tertio genere*; et sextum *praeservationis a submersione Rosaliae Hodanchianae, quae in flumen deciderat, similiter in tertio genere*:

§ 2. Tandem ad instantiam reverendi patris domini Ioannis Rodulphi Sporck, episcopi Adratensis electi, canonici metropolitanae Pragae et postulantis, habita fuit die xv februarii eiusdem anni coram praedicto sanctissimo domino nostro alia Congregatio generalis eorumdem sacrorum rituum, propositoque per memoratum reverendissimum dominum cardinalem ab Althann altero, quod supererat in eadem causâ, dubio, an scilicet, *stante approbatione quatuor miraculorum, tuto quandocumque procedi possit ad solemnem canonizationem ipsius*

Confertur in altera Congregatione decretum pro canonizatione.

beati, in casu, etc.; omnibusque unanimi sententiâ affirmative respondentibus: idem sanctissimus dominus noster, accitis postmodum coram se reverendo patre domino Carolo Alberto Cavalchino, archiepiscopo Philippensi, fidei promotore, et me infrascripto sacrae Congregationis secretario, praesens canonizationis B. Ioannis Nepomuceni quando-cumque faciendae decretum expediri et publicari mandavit. Die xvi eiusdem mensis februarii et anni mdccxxix.

Dat. die 16 februarii 1729, pontif. anno v.

CCLIX.

Mandatur peculiari chirographo erectio collegii Cerasoli nationis Bergomensis, eiusque unio collegio Urbis nobilium, vulgo Nazareno¹.

Benedictus Papa XIII.

Monsignor Francesco Maria Pittoni, vescovo d'Imeria, nostro editore.

*Testamentum
Flaminii Cera-
sola refertur.*

§ 1. Ci è stato rappresentato per parte del conte Girolamo Cerasola di Bergamo, che il fu Flaminio Cerasola nel di lui testamento rogato per gli atti del Salvetti, notaro di questa nostra città, li 10 novembre 1640, istituì, sopra tutti i suoi beni che possedeva in Roma, una perpetua primogenitura e *fideicommisso* a favore del fu Girolamo Cerasola seniore, e de' di lui discendenti si maschi che femmine in infinito, con ordine di primogenitura, col peso però che dei frutti di detti suoi beni si dovessero investire ogni anno scudi trecento, e

¹ Alla huius Pontificis const. edit. mdccxxviii, die 28 iunii, pontif. v, quaedam capitalia applicata fuere seminario Civitatis Plebis; et Clementis XII const. edit. mdccxxxi, die 6 novembris, pontif. vi, confirmantur nonnulla statuta pro bono regimine quorundam seminariorum Hispaniae.

sempre moltiplicarsi per fino a tanto che con questi si fosse costituito un capitale sufficiente per l'erezione e mantenimento perpetuo di un collegio in questa stessa città, quale dovesse chiamarsi il collegio Cerasola, capace di sei alunni Bergamaschi, sotto la direzione di un rettore e d'un pedante, nella maniera e forma e cogli stessi ordini, regole e statuti co' quali si trovava già di quel tempo eretto il collegio Mattei; e perchè il detto Girolamo Cerasola, suo primo erede istituito, si trovava fuori di Roma, e che perciò non poteva assistere all'adempimento di questa sua volontà, nominò e dichiarò suoi esecutori testamentari ed amministratori perpetui di detta sua eredità li guardiani *pro tempore* della Compagnia de' Ss. Bartolomeo et Alessandro della nazione Bergamasca, incaricando a questi il peso di fare detto investimento e moltiplico, e di adempire con ogni possibile sollecitudine l'erezione di detto collegio; et affinché questi non ricusassero tale amministrazione, lasciò alla stessa Compagnia un legato di scudi cento annui, da detraersi e ritenersi prima di ogni altra cosa dai frutti delli stessi beni primogeniali, col solo peso in perpetuo d'una messa quotidiana ed un anniversario, dando insieme agli stessi guardiani la facoltà di nominare li sei alunni, seguita che fosse l'erezione di detto collegio, unitamente col total governo del medesimo, e sostituendo inoltre detto collegio alla successione dell'intera eredità in caso di mancanza delle linee mascholine e femminine dell'erede istituito;

§ 2. E che sin dall'anno 1644 li predetti guardiani esecutori testamentari entrarono in possesso dell'amministrazione di tutti i beni di detta primogenitura, e da detto tempo fino all'anno

*Verum rebus
negligenter ab
exequutoribus
administratis
variae ortae
sunt lites ab
haeredibus sub-
stitutis inten-
tatae.*

1708, dopo il decorso di anni sessantotto, non poterono gli eredi istituiti e sostituiti godere verun frutto di detta primogenitura, poichè le entrate di esse, amministrate da' detti esecutori testamentari con poca diligenza ed economia, appena erano sufficienti alla soddisfazione del legato ed adempimento del moltiplico, ed altri pesi e legati pii ordinati dal testatore; e che dopo la morte del suddetto Girolamo Cerasola seniore, primo erede istituito, portatosi a Roma il conte Gerardo Cerasola di lui figlio, padre di esso supplicante, l'anno 1662, e nuovamente l'anno 1704, bramando godere una volta qualche beneficio di detta primogenitura, intentò giudizio contro detti guardiani esecutori testamentari per l'immissione al possesso de' beni di detta primogenitura, ed alla totale amministrazione di essi, attesa la sua attuale permanenza in Roma, e dopo una lunga e dispendiosa lite sostenuta nel tribunale della nostra Rota, gli riuscì ottenere con due sentenze conformi l'immissione al possesso de' capitali spettanti alla primogenitura impugnata sì pertinacemente da' detti guardiani, quali poi rinunciarono alla lite, con restare a loro peso la continuazione del moltiplico co' frutti de' capitali già sino a quel tempo investiti e moltiplicati; alla qual lite si aggiunse anche l'altra non meno strepitosa e dispendiosa, proseguita anche dallo stesso supplicante dopo la morte di detto conte Gerardo suo padre sino al presente, avanti ad una Congregazione particolare di prelati deputata dalla felice memoria di Clemente XI nostro predecessore sopra il rendimento de' conti dell'amministrazione fatta da detta Compagnia e suoi guardiani *pro tempore*, e sopra l'effettiva aperizione di detto collegio; nella qual Congregazione venuta a causa an-

che la fabbrica di S. Pietro per il ritardato adempimento di detta opera pia, dopo varie perizie giudiziali, fu da detta Congregazione riconosciuto apertamente con quanta negligenza fossero state amministrate dette rendite, poichè sotto li 17 febbraio 1726 fu da detta Congregazione particolare condannata la Compagnia suddetta a dover reintegrare il moltiplico destinato per il collegio Cerasola nella quantità di luoghi settantaquattro di monti per l'importo di scudi ottomila cinquecentodieci non investiti a suo debito tempo, abilitando insieme la medema a poter per detta somma crearne un censo a favore di detto moltiplico, e a pagarne i frutti alla ragione de' luoghi de' monti, e ordinando che il collegio dovesse aprirsi in principio dell'anno 1727; per quale aperizione noi con nostro Breve spedito li 30 settembre di detto anno 1726 gli prorogassimo il termine ad altri tre anni, permettendogli, durante detta proroga, il libero godimento de' frutti di detto moltiplico in beneficio di detta Compagnia; e proseguitasi da esso supplicante la causa in detta Congregazione particolare sì per detto rendimento de' conti che per lo stabilimento de' capitali necessari per l'erezione e mantenimento di detto collegio, poichè trovandosi questi ascendere al valore di scudi trentaseimila novecentocinquantesi e quaranta, credeva esso supplicante che fossero esuberanti per tal mantenimento, e che perciò come primogenito e cessionario di detta fabbrica gli si dovesse con tutta giustizia assegnare ed applicare tutto il sopravanzo di detti capitali, non ostanti le valide ragioni dedotte in detta Congregazione particolare, questa con suo rescritto de' 30 settembre 1728 dichiarò che si dovesse onninamente aperire detto collegio in principio del-

l'anno 1730, in cui terminava la detta nostra proroga, coll'assegnamento di tutte le entrate di detto moltiplico, e con facoltà di erogare la somma di scudi seicento de' capitali di esso in provvista delle necessarie suppellettili per detta aperizione, tassando anche la pigione di casa dove si dovesse aprire il collegio, che non eccedesse annui scudi centottanta, e condannata inoltre la Compagnia a dover pagare ad esso supplicante la somma di scudi mille per doverli erogare in estinzione de' propri debiti, l'assolvè da detto rendimento de' conti, dichiarando che questi fossero stati legittimamente resi, e confermando insieme la precedente risoluzione sopra l'imposizione del censo per il valore de' suddetti luoghi settantaquattro dei monti non investiti;

§ 3. E che per sostenere egli lungo tempo tante dispendiose liti, gli è convenuto, per pura necessità di supplire alle gravi spese di esse e al proprio mantenimento, gravarsi di varî debiti, e in particolare d'un censo in sorte di scudi millecinquecento, imposto l'anno 1720 a favore dell'abadia di S. Gregorio di Roma, con obbligo de' beni di detta primogenitura in vigore d'indulto impetrato dalla felice memoria di Clemente XI nostro predecessore; e per essere continuate anche susseguentemente le spese di dette liti, non avendo perciò egli potuto corrispondere al pagamento de' frutti di detto censo, e molto meno dell'annuo legato di scudi cento dovuto a detta Compagnia dei Bergamaschi, si trova per tal causa sequestrate da molto tempo le sue entrate, dalle quali per sola pietà de' giudici gli è stata assegnata la tenue somministrazione di scudi cinque il mese, insufficienti al proprio necessario mantenimento; vedendosi perciò ridotto in

stato sì deplorabile, molto ripugnante alla propria condizione, e così inabilitato a poter passare allo stato matrimoniale per propagare l'agnazione artificiale voluta dal testatore nell'istituzione di detta primogenitura, e che nella lunga serie d'anni ottantanove ancora non si è adempita l'erezione di detto collegio con tanto pregiudizio della propria patria, benchè dal testatore si ordinasse l'adempimento più presto che si fosse potuto;

§ 4. Egli, sì per veder effettuata con stabilità e profitto l'opera pia, che per dar qualche sollievo alle sue estreme necessità, ha implorato la nostra clemenza, supplicandoci che vogliamo con la nostra suprema autorità unire ed aggregare detto nuovo collegio Cerasola al collegio Nazareno di questa città, e ordinarne in esso l'erezione, e benignamente permettere ad esso supplicante, che, come moderno possessore di detta primogenitura, possa farne l'effettiva erezione ed aggregazione, ed assegnare a detto collegio Nazareno tanti capitali del suddetto moltiplico, quanti siano sufficienti per il mantenimento non solo de' sei giovani nazionali secondo la mente del testatore, a nomina perpetua de' predetti esecutori testamentari, e nella forma prescritta in detto testamento, ma insieme di altri due giovani, quali egli brama aggiungere, a nomina però dello stesso supplicante ed altri primogeniti possessori *pro tempore*, nella forma e con le condizioni espresse in varî capitoli concordati col rettore di detto collegio, tra' quali si conviene, che, per memoria perpetua del testatore e di detto nuovo collegio, sopra una porta di detto collegio Nazareno situata in strada pubblica, visibile agli occhi di tutti, si debba porre l'iscrizione COLLEGIUM CERASOLI, o altra consimile.

Hinc preces
ultimi haeredis,
ut collegium
praedictum eri-
gendam unire-
tur collegio no-
bilitum Urbis,
vulgo Nazare-
no, sub quibus-
dam conditioni-
bus, quae inter
ipsum et recto-
rem dicti col-
legii convenie-
rant.

Capitula quae-
dam quibus
praedictae con-
tinentur

§ 5. Come da detti capitoli sottoscritti da detto rettore li 21 gennaio prossimo passato del tenore seguente, cioè:

Io infrascritto rettore del collegio nobile detto il Nazareno di Roma mi esibisco ed accetto di prendere li sei alunni del collegio Cerasola da erigersi, e rispettivamente gli altri due che si vogliono aggiungere, con li seguenti patti però e condizioni: — I. Saranno li suddetti alunni nel predetto collegio ammaestrati non solo in tutto ciò che concerne il santo timor di Dio, la civiltà ed il buon costume, ma ancora in tutte le scienze, cominciando dai primi rudimenti della grammatica, fino a tutta la teologia; e di più nella geometria, geografia e ogni altra scienza matematica; e tutti questi studi gli averanno in collegio senza alcuna loro spesa e con tutta comodità senza andare fuori di casa. — II. Li suddetti otto alunni saranno distribuiti secondo la loro età nelle camerate de' signori convittori nobili di detto collegio, da' quali non dovranno esser differenti nell'esatta osservanza della disciplina del collegio medesimo, siccome nè meno nella qualità degli abiti, tanto in casa quanto fuori, da provvedersi a proprie spese, essendo tale la mente del testatore. — III. La nomina de' medesimi alunni resterà sempre libera appresso quelli che ha ordinato il testatore, e rispettivamente a chi sarà dovuta o riservata dalla Santità di Nostro Signore, li quali però non potranno eleggere alcuno che sia minore d'anni nove o maggiore d'anni sedici, rendendosi a questi difficile la disciplina del collegio; e nel caso che avessero maggiore età d'anni sedici, resterà in arbitrio del rettore di esso collegio di riceverli secondo le informazioni favorevoli che ne averà; parimente non potranno eleggere se non chi è nato nobile, in conformità della mente del testatore, il quale vuole che i suoi alunni si eleggano a tenore delle costituzioni del collegio dei signori Mattei di Roma, e diversamente eleggendosi, il collegio suddetto non sarà obbligato ad accettarli. — IV. Se mai accadesse che alcuno de' predetti alunni fosse insofferente ostinatamente, et inosservante delle

leggi sostanziali del collegio, o commettesse qualche grave colpa, per cui meritasse di esserne licenziato, in tal caso sarà libero al rettore del collegio poterlo licenziare, acciò non resti tutto il convitto pregiudicato dalla malizia di un solo; dovrà però prima passarne parola con chi averà la nomina de' medesimi, per buona convenienza, ed acciò possano sostituire altro soggetto. — V. Per gli alimenti de' suddetti alunni si contenterà il collegio che gli si dia un fisso perpetuo assegnamento annuo, da pagarsi tre mesi per tre mesi anticipatamente, e da concordarsi fra li superiori del medesimo collegio ed il signor conte Girolamo Cerasola, odierno erede del pio benefattore; e siccome il collegio si obbliga a tenere otto luoghi perpetuamente addetti al servizio ed educazione de' predetti alunni, senza poterne disporre a favore di altri convittori che se gli presentassero, così non intende che il predetto assegnamento annuo debba cessare, in caso dai signori, ai quali appartiene, si trascurasse la nomina di alcuno de' suddetti alunni, e si lasciasse vacante alcuno degli otto predetti luoghi, ma dovrà correre continuamente lo stesso annuo assegnamento. — VI. Quando però si stimasse meglio di assegnare al collegio un fondo, ossia capitale certo, sicuro e non fallibile in Roma, che dia il medesimo annuo frutto da concordarsi come sopra, il collegio l'accetterà, a condizione però che resti obbligata l'eredità all'evizione di tal fondo o capitale, per tutti gli accidenti che potessero occorrere, eccetto però se saranno luoghi de' monti camerali e non vacabili. — VII. Acciò poi resti perpetua la memoria del testatore e del collegio Cerasola, si porrà sopra una porta del sopradetto collegio Nazareno, situata in una pubblica strada, visibile agli occhi di tutti, una iscrizione con le parole seguenti o altre simili: COLLEGIUM CERASOLI. — VIII. Succedendo il caso di qualche lite, che da chiunque potesse muoversi ne' tempi presenti e successivi per causa dell'aggregazione dei suddetti alunni al collegio Nazareno, espressamente si dichiara che il medesimo collegio non intende nè vuole essere

obbligato ad alcuna molestia di lite, ma che debba qualunque molestia e lite assumersi dal sopradetto erede e suoi successori.

E così mi esibisco, obbligo ed accetto come sopra e nel modo suddetto, avendo sottoscritto la presente di proprio pugno, e corroborata col sigillo del collegio, questo di 21 gennaio 1729. — PAOLINO DI S. GIUSEPPE, rettore del predetto collegio Nazareno, ecc. *Loco + sigilli.*

*Insuper supra-
dictus hactenus
obligavit duos
alumnos prae-
ter sex a testa-
tore praescri-
ptos in praedi-
cto collegio se-
se audierunt.*

§ 6. Facendo ancora il suddetto accrescimento delli due giovani, a motivo di essersi dal sopradetto testatore ordinato, che, seguita l'erezione per detti sei, e crescendo in avvenire l'entrata, dovesse accrescersi maggior numero di giovani, benchè quest' accrescimento mai sarebbe stato sperabile, o almeno assai difficile, dall'amministrazione dei guardiani della Compagnia de' Bergamaschi, che per il passato si sono sempre opposti alla detta erezione, pretendendo non essere le rendite del multiplico neppur sufficienti alla medesima erezione di soli sei, per voler erogare largamente una gran parte di esse rendite nelle altre spese necessarie per l'istessa formale erezione; e che, fatto il suddetto assegnamento ed accettato dal collegio Nazareno e suo rettore suddetto, vogliamo applicare tutto il sopravanzo de' capitali di detto multiplico, libero ed esente da qualunque vincolo e peso, a beneficio di esso supplicante, affinché col prezzo di esso possa intieramente soddisfare a' suoi creditori, e così liberare i beni della primogenitura da' predetti sequestri, e insieme sovvenire ad altre proprie urgentissime necessità:

*Centas prae-
dictae chirogra-
phi.*

§ 7. E noi riflettendo che in tal forma vien perfettamente adempita la mente del testatore sinora trascurata, e che questa riuscirà non solo stabile e permanente colla memoria del collegio Cerasola bramata dall' istitutore, at-

tesa l'accordata iscrizione, ma insieme di molto maggior vantaggio della nazione Bergamasca per l'istante accrescimento degli altri due giovani, oltre li sei prefissi dal testatore, e di considerabilissimo profitto di quei che saranno eletti, poichè col buon esempio e direzione si de' religiosi di detto collegio Nazareno, che degli altri giovani, che in esso in gran numero continuamente si ritengono, e col comodo della molteplicità delle scuole, che ivi si esercitano, potranno con maggior facilità e beneficio apprendere le virtù cristiane ed ogni qualità di scienze, il che non si potrebbe verisimilmente sperare in un piccol collegio distinto in casa privata composto di soli sei giovani sotto la direzione e cura di un sol rettore ed un pedante secondo l'ordinazione del testatore, senza comodo di scuole in casa, e che non si reca verun pregiudizio alla Compagnia dei Bergamaschi e guardiani di essa, alli quali si riserva l'istessa facoltà di nominare perpetuamente i sei giovani studenti, non dovendosi avere in considerazione l'amministrazione e governo del collegio riservatagli dal testatore, perchè in una Compagnia composta di tanti soggetti, attesa la solita annual mutazione e variazione de' guardiani *pro tempore* destinati esecutori ed amministratori, non può perfettamente adempirsi tal peso con profitto del collegio, e risguardando altresì al presente stato infelice del supplicante possessore di detta primogenitura, al quale, come discendente dal pio testatore, mediante la presente grazia si dà con giustizia e con equità qualche sollievo col sopravanzo del multiplico proveniente dalle rendite della stessa primogenitura, senza verun pregiudizio dell'Opera Pia, siamo volentieri condescendi a fargliene

la grazia nella forma, come in appresso.

*Brevia apilloga
unanim, quae
ante dicta sunt.*

§ 8. Avendo pertanto nel presente nostro chirografo per inserto e di parola in parola registrato l'intero tenore del testamento del suddetto Flaminio Cerasola, come sopra rogato, dell'ordinazione di detto multiplico da farsi dalli guardiani *pro tempore* della Compagnia de' Ss. Bartolomeo ed Alessandro de' Bergamaschi deputati perpetui esecutori testamentari, dell'obbligo di erigere detto collegio Cerasola, colla prefissione di sei giovani della nazione di Bergamo, sotto la cura di un rettore e di un pedante, e nel modo e forma, ordini e statuti co' quali si trovava già eretto il collegio Mattei, e coll'amministrazione e governo di detti esecutori testamentari, ed altre condizioni, obblighi, dichiarazioni, pesi ed altro in esso prescritto, de' decreti, risoluzioni e sentenze di detta Congregazione particolare, della proroga di tre anni da noi concessa a detta Compagnia ad erigere detto collegio ed applicazione in tanto dell'entrate di detto multiplico a beneficio della medesima per le cause espresse nell'accennato Breve, del preciso stato, capacità, regole e costituzioni di detto collegio Nazareno, della precisa quantità e qualità de' capitali di detto multiplico e loro annua rendita, de' debiti, de' quali esso supplicante si trova come sopra gravato, ed ogni altra cosa quanto si voglia necessaria d'esprimersi:

*Mandatur prae-
dicto auditori
pontificio, ut
nonnulla ex-
ceptioni man-
det ad praedi-
ctam unionem
conficiendam.*

§ 9. Di nostro moto proprio, certa scienza, e pienezza della nostra suprema potestà, vi ordiniamo che in nome nostro diate e concediate, siccome noi diamo e concediamo, al predetto conte Girolamo Cerasola supplicante, ampla ed assoluta facoltà di poter liberamente (e non ostante le riserve e dichiara-

zioni fatte dal predetto testatore a favore de' guardiani *pro tempore* di detta Compagnia de' Ss. Bartolomeo ed Alessandro de' Bergamaschi, si rispetto all'erezione che all'amministrazione e governo del collegio erigendo, e qualunque altro ostacolo risultante dalla disposizione del suddetto Flaminio Cerasola, e non ostante le risoluzioni, decreti e sentenze di detta Congregazione particolare e proroga come sopra da noi concessa, alle quali cose tutte colla pienezza della nostra potestà *motu proprio* deroghiamo) istituire ed erigere, e rispettivamente unire ed aggregare detto nuovo collegio Cerasola dentro lo stesso collegio Nazareno, nei modi e forme stabilite e concordate ne' sopra inserti capitoli, colla destinazione in perpetuo de' sei giovani della stessa nazione da eleggersi sempre da' guardiani della detta Compagnia de' Bergamaschi nel modo prefisso in detto testamento, e con l'augumento di altri due giovani della medesima nazione, quando ci siano, ed, in mancanza di questi, anche di qualunque altro luogo e nazione, da nominarsi però da esso supplicante ed altri possessori *pro tempore* di detta primogenitura, e nell'atto di detta erezione assegnare, cedere e rinunciare irrevocabilmente ed in perpetuo a detto collegio Nazareno l'entrante rata de' capitali fruttiferi di detto multiplico come sopra terminato, quanta sia sufficiente per il mantenimento perpetuo di detti otto giovani, nel modo che si concorderà con li superiori di detto collegio, con far trasferire detta rata di capitali in credito del medesimo.

§ 10. E seguita per istromento pubblico detta erezione ed assegna, noi uniamo ed aggregiamo detto collegio Cerasola a detto collegio Nazareno, e

*Unitur prae-
dictum colla-
gium, ut supra,
ac praescribitur
ad quos spe-
ctet alumnos
nominare.*

lo soggettiamo a tutte le costituzioni, leggi, statuti e regole di esso collegio, ed adesso, e per quando sarà seguita la stipulazione dell'istromento, consegniamo ed approviamo detta erezione ed aggregazione, dichiarandola valida e legittima, e che con questa sia stata pienamente e intieramente adempita la mente del suddetto Flaminio Cerasola testatore, come se così ed in questa precisa forma fosse dal medesimo ordinato e prescritto, sanando ogni vizio e difetto sì di ragione che di fatto, che da qualunque persona sotto qualunque pretesto e causa si potesse in qualunque tempo allegare e dedurre contro detta erezione e aggregazione, con trasferire al collegio aggregato, e per esso al detto collegio Nazareno, tutti e singoli pesi e prerogative volute e ordinate dal suddetto testatore, siccome se fosse seguita l'effettiva e formale erezione del collegio Cerasola. Ed affinché questa abbia senza verun ritardo la pronta esecuzione, e che detta nazione Bergamasca non venga defraudata del beneficio di detta erezione, e l'Opera pia non resti in alcun tempo infruttuosa, vogliamo e decretiamo che detta Compagnia e suoi *pro tempore* guardiani, interpellati giudizialmente dell'erezione ed aggregazione di detto collegio, debbano, secondo la facoltà concessagli dal testatore, nominare ed eleggere li sei giovani Bergamaschi che dovranno entrare per alunni in detto collegio, e mancando quelli, di nominare, o li giovani nominati, di accettar la nomina, col portarsi effettivamente al possesso de' luoghi destinati in detto collegio, passati che saranno quattro mesi dal giorno dell'interpellazione, vogliamo che tal nomina per questa sola volta si devolva è spetti a detto signor conte Girolamo Cerasola suppli-

cante, e che l'istesso debba servarsi in tutte l'altre future vacanze di qualche luogo di detti alunni, con la prefissione però del termine d'un sol mese dal giorno della vacanza, con che però detto supplicante ed altri primogeniti successori *pro tempore* debbano nominare giovani dell'istessa nazione, nei quali concorrano sempre li requisiti prescritti dal testatore.

§ 11. E seguita l'assegna, come sopra, de' capitali, che si concorderanno, vi ordiniamo che tutto il sopravanzo di essi capitali del multiplico (detratta però prima l'entrante rata del valore de' frutti di tutti i capitali dell'intiero multiplico da noi applicati a detta Compagnia nel sopra riferito nostro Breve a tutto il corrente anno MDCCXXIX non esatti dalla detta Compagnia de' Bergamaschi, alla quale applicazione noi non intendiamo in alcun modo pregiudicare) l'applichiate, rilasciate e condoniate liberamente, conforme noi l'applichiamo, rilasciamo, e condoniamo allo stesso conte Girolamo Cerasola supplicante, libero ed esente da qualunque vincolo ed obbligo, col peso però di far qualche pia elemosina a suo arbitrio a favore della chiesa di S. Biagio chiamata de' Matarazzari, che nuovamente si fabbrica per ordine nostro, affinché con detto sopravanzo di multiplico possa esso supplicante soddisfare i suoi creditori, e recuperare l'entrate della primogenitura, come sopra, sequestrate, ed insieme supplire ad altre sue premurose urgenze; ed a tal fine esimerete e libererete il sopravanzo di detti capitali da tutti li pesi e vincoli di esso multiplico, erezione e dotazione di detto collegio Cerasola, e da qualunque altro, a quali si trovano presentemente soggetti detti capitali, ed in questa forma, senza far

*Prescribuntur
quaedam alia
exequutioni
mandanda favo-
re ultimi h. a-
redis suppli-
cantis.*

precedere alcuna citazione o altro atto giudiziale, e senza attendere qualunque inibizione, *nihil transeat*, o altro impedimento di qualsivoglia giudice apposto o che si potesse apporre sopra detti capitali di multiplico, ne pronuncierete decreti, concederete le opportune facoltà, darete gli ordini opportuni, e tanto per l'assegna e cessione dell'entrante rata di detti capitali, quanto per la cassazione e delezione de' vincoli dal sopravanzo di detto multiplico e libera consegna a favore di detto supplicante, gliene concederete e farete spedire i necessari mandati, e farete tutt'altro, che per il totale adempimento e perpetua fermezza e sussistenza di questa nostra grazia stimerete in qualunque modo esser necessario, per esser così mente e volontà nostra precisa ed espressa.

*Clausulae am-
plissimae cum
derogatoriis.*

§ 12. Volendo e decretando che al presente nostro chirografo, benchè non ammesso nè registrato in piena Camera, non possa mai darsi, nè opporsi di surrezione, orrezione nè di alcun altro vizio o difetto della nostra volontà ed intenzione, nè che mai sotto tali o altri qualunque pretesti ed eccezioni, benchè valide e legittime, anche di *iur quaesito* al terzo, e pregiudizio di esso, possa essere impugnato, moderato, rivotato o ridotto *ad viam iuris*, proibendo anco ogni aperizione *oris*, e che così e non altrimenti in adempimento della nostra precisa volontà debba sempre giudicarsi, definirsi ed interpretarsi da qualunque giudice e tribunale, Congregazioni anche di reverendissimi cardinali, legati *a latere*, camerlengo di santa Chiesa, tesoriere, presidenti, uditori di Rota, chierici di camera, giudici della fabbrica di S. Pietro, e qualunque altro tribunale, togliendo loro ogni facoltà e giurisdizione di definire e d'in-

terpretare diversamente, e dichiarando noi fin d'adesso preventivamente nullo, irritato ed invalido tutto ciò che da ciascheduno di essi, con qualsivoglia autorità, scientemente o ignorantemente, fosse in qualunque tempo giudicato, o che si tentasse di giudicare contro la forma o disposizione del presente nostro chirografo, quale vogliamo che vaglia e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione e vigore con la semplice nostra sottoscrizione, benchè non vi siano stati chiamati, sentiti nè citati detta Compagnia de' Ss. Bartolomeo ed Alessandro de' Bergamaschi, e suoi moderni guardiani, agenti e procuratori, gli ulteriori sostituti a detta primogenitura, ed altre qualsivoglia persone, ancorchè privilegiate o privilegiatissime che ricercassero speciale ed individua menzione, quali in qualunque tempo vi avessero o pretendessero avervi qualunque interesse, non ostante tutte e singole cose premesse, e specialmente la disposizione del suddetto Flaminio Cerasola, l'obbligo imposto a detta Compagnia e suoi guardiani *pro tempore* di erigere detto collegio sotto la cura di un rettore e di un pedante, e nel modo e forma, e con le regole e statuti del collegio Mattei, e con l'amministrazione e governo perpetuo di detti guardiani esecutori testamentari, ed altri obblighi, pesi, dichiarazioni ed altro risultante dal sopra riferito suo testamento, le risoluzioni, decreti e sentenze di detta Congregazione particolare, e, per quanto faccia bisogno, l'accennato nostro Breve di proroga e di applicazione, li privilegi competenti alla fabbrica di S. Pietro, benchè risultanti da costituzioni apostoliche, la Bolla di Pio IV nostro predecessore *De registrandis*, la regola della nostra Cancelleria *De iure quaesito non tollendo*, decreti camerari

e concistoriali, la costituzione sopra la riforma de' tribunali di questa città da noi pubblicata l'anno MDCCLXXVIII, e qualisiano altre costituzioni ed ordinazioni apostoliche nostre e de' nostri predecessori, benchè munite di forme e clausole anche derogatorie, ed altre più efficaci, cffrenate, insolite, inusitate ed irritanti, delle quali se ne ricercasse speciale individuazione, quali vogliamo che si abbiano qui per registrate di parola in parola, la disposizione de' concili generali e provinciali, leggi civili e canoniche, statuti, riforme, stili, usi, consuetudini, e qualunque altra cosa che facesse o potesse fare in contrario; alle quali tutte e singole, avendone il tenore qui per espresso e di parola in parola inserto, e supplendo noi con la pienezza della nostra potestà pontificia ad ogni vizio e difetto quantunque sostanziale e formale che vi potesse intervenire, e per questa volta sola, e per la piena e totale esecuzione ed effetto si esprime nel presente nostro chirografo, ampiamente ed espressamente deroghiamo.

Dato dal nostro palazzo apostolico Vaticano, questo di XVIII febbraio MDCCLXXIX.

Dat. die 18 februarii 1729, pontif. anno v.

CCLX.

Statuitur alternativa in electione provincialis et definitorum provinciae Brixiensis ex duabus custodiis Brixiensi et Bergomensi faciendā Ordinis Capuccinorum.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Prooemium. Pastoralis officii nobis divinitus commissi cura animum nostrum sollicitat ad

1 Alia huius Pontificis const. ed. MDCCLXXVIII, die XVI decembris, pontif. v, erecta fuit custodia

ea peculiari paternae charitatis studio statuenda, per quae religiosorum virorum, qui, spretis mundi illecebris, Altissimi obsequiis sese sub suavi arctioris vitae iugo devoverunt, quieti et felici regimini opportunis rationibus salubriter consulatur.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper *Expositio facti.* fecit dilectus filius Ioannes Maria a Venetiis, frater expresse professus et definitior et custos provinciae Venetae, necnon commissarius visitator generalis provinciae Brixiensis, Ordinis fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum nuncupatorum, quod, cum dicta provincia Brixiensis constet duabus custodiis seu nationibus, nempe Brixiensi, quae viginti, et Bergomensi, quae tredecim conventus habet, fratres Bergomenses, utpote votorum sive suffragiorum numero inferiores, passim excluduntur ab honore provincialatus, ac etiam a praecipuis guardianatibus, in quibus fratres Brixienses quandoque per sexennium continuum perdurant, unde et ambitus confovetur et iustitia distributiva laeditur, inter quas duas custodias seu nationes praefatas graves contentiones, odia et scandala frequenter, et praesertim occasione celebrationis capitulorum dictae provinciae, oriuntur, non sine notabili religiosae disciplinae et fraternae charitatis detrimento.

§ 2. Ideo ipse Ioannes Maria, qui occasione visitationis eiusdem provinciae has turbas et inordinationes animadvertit, animi sui sensum protulit ad occurrendum eiusmodi aliisque incommodis exinde provenientibus plane expedire, quod alternativa in provincialatu praefatae provinciae stabiliatur, ita ut bis minister provincialis ex custodia

Alsaciae Minorum Capuccinorum in provinciam Alsaticam nuncupandam.

1 Edit. Main. legit quae pro quas (R. T.).

Brixiensi, quae plures habet conventus, ac semel ex custodia Bergomensi eligatur; et quia custodia Brixiensis decem ab hinc annis provincialatum huiusmodi obtinet, idem minister provincialis in capitulo provinciali proxime celebrando ex custodia Bergomensi assumatur; definitiorum vero provinciae praefatae duo ex singulis custodiis huiusmodi esse debeant; guardiani ultra triennium iuxta laudabilem multarum aliarum provinciarum ipsius Ordinis consuetudinem in eorum muneribus perdurare nequeant, ne nimirum regimini et superioritati assuescant, quodque guardianatibus unius custodiae indiscriminatim praeficiantur fratres alterius custodiae, ac familiis conventuum dictae provinciae fratres utriusque custodiae promiscue adscribantur. Quare dictus Ioannes Maria nobis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, ipsius Ioannis Mariae votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ut in posterum in praefata provincia Brixiensi supra memorata alternativa in illius provincialatu exacte servetur, ita quod duobus trienniis minister provincialis ex fratribus custodiae Brixiensis, altero vero triennio ex fratribus custodiae Bergomensis eligatur; et in proximo capitulo provinciali

1 Videtur legendum *definitorum* vel *definitorum* (R. T.).

dictus minister provincialis ex eadem custodia Bergomensi assumatur, utque ex singulis custodiis praefatis duo definitores provinciales semper esse debeant, et guardiani ultra triennium in eiusmodi muneribus durare non possint, guardianatus autem unius custodiae absque ullo discrimine conferantur fratribus alterius custodiae, atque in conventibus provinciae praefatae fratres utriusque custodiae de familia promiscue ac insimul collocentur et convivant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, statuimus et ordinamus.

§ 4. Decernentes, ipsas praesentes litteras semper firmas, etc. *Clausulae.*

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Ordinis, provinciae, custodiarum et conventuum praefatorum, aliisque, etiam iuramento, etc. *Derogatio contrariorum.*

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXI februarii MDCCLXXIX, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 21 februarii 1729, pontif. anno v.

CCLXI.

Mandatur publicari decretum declarationis martyrii venerabilis servi Dei fratris Fidelis a Sigmaringa Ordinis Capuccinorum.

Benedictus Papa XIII.

Decretum Constantiense seu Curienae beatificationis et canonizationis, sive declarationis martyrii venerabilis servi Dei fratris Fidelis a Sigmaringa sacerdotis professi Ordinis S. Francisci Capuccinorum, primi ex mis-

1 Ut supra, pag. 471 a (R. T.).

2 Ut supra, pag. 471 a (R. T.).

1 Alia huius Pontificis const. ed. MDCCLXXIX, die XII martii, pontif. v, habetur beatificatio eiusdem.

tionem sacrae Congregationis de Propaganda Fide ab haereticis in odium fidei interempti.

Referitur decretum praedictum.

§ 1. Habita fuit Congregatio generalis sacrorum rituum coram sanctissimo domino nostro Benedicto XIII die xv februarii currentis anni MDCCXXIX, in qua per reverendissimum dominum cardinalem Cienfuegos ponentem relatorem, ad instantiam patris fratris Maximiliani a Wanghena postulitoris, proposita fuit causa Constantiensis seu Curiensis beatificationis et canonizationis sive declarationis martyrii venerabilis servi Dei fratris Fidelis a Sigmaringa sacerdotis professi Ordinis sancti Francisci Capucinorum, super dubio *An constet de martyrio et causâ martyrii, necnon de signis seu miraculis in casu de quo agitur.* In eam autem Sanctitas Sua, auditis tum dominorum consultorum tum reverendissimorum cardinalium suffragiis, nil tunc decernere, sed resolutionem differre voluit, ut prius de more tum suis tum aliorum precibus caelestis luminis et auxilii uberiores copiam imploraret. Quibus abunde impletis, infra scriptâ die divo Matthiae apostolo sacrâ, postquam in ecclesiâ S. Sixti Ordinis Praedicatorum novissime electum Adratensem episcopum consecrasset, super proposito dubio sequens responsum sive decretum edidit, videlicet: *Constare de martyrio et causâ martyrii, necnon de miraculis: primo extinctionis incendii arcis Maiensfeldae statim post invocatam servi Dei opem secutae; quarto subitae sanationis dexteræ mamillae sororis Caeciliae Mansingerin ab inflammatione et acutis doloribus; quinto instantaneae sanationis oculi infantis Pauli Francisci Papussin; et septimo repentinae sanationis Gasparis Stiher a diuturno dorsi dolore cum laesione motus: tamquam miraculis tertii generis.*

§ 2. Praesensque beatificationis venerabilis servi Dei Fidelis a Sigmaringa per litteras apostolicas in formâ Brevis cum consuetis indultis in basilicâ Lateranensi quodcumque faciendae¹ decretum expediri et publicari mandavit die xxiv februarii MDCCXXIX.

Dat. die 24 februarii 1729, pontif. anno v.

CCLXII.

Prohibetur, ne conventus quorumvis Ordinum Mendicantium denuo erigerentur in Hispaniis intra quinque aut saltem quatuor leucas a conventibus iam erectis Ordinis Minorum².

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Apostolici officii, quo, auctore Domino, fungimur, sollicitudo nos admonet, ut, paternam christifidelium, qui e fluctibus saeculi in religiosae vitae portum confugerunt, ac in humilitatis et paupertatis spiritu Altissimi obsequiis sese sub suavi arctioris regulae iugo manciparunt, curam gerentes, felici illorum statui et tranquillitati, quantum nobis ex alto conceditur, consulere satagamus, sicut, rerum, locorum, temporum et personarum qualitatibus maturae considerationis trutinâ perpensis, in Domino expedire arbitramur.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recordationis Clemens Papa VIII praedecessor noster, provide considerans in provinciâ Carthaginensi Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum eam conventuum praedicti Ordinis multitudinem iam existere, ut, si

¹ Edit. Main. legit *facienda* (R. T.).

² Hac de re primo actum fuit a Clemente VIII in constit. edit. MDCL, die 11 iulii, pontif. IX, quae constitutio confirmata deinde fuit ab aliis Romanis Pontificibus.

Mandatum ut illud publicetur.

Exordium.

A Clemente VIII hoc idem, quo hac constitutione sancitur, statutum fuit pro provincia Carthaginensi.

alii ibidem de novo erigentur¹, illorum religiosi christifidelibus oneri admodum forent, et a puritate regulae, quam profitebantur, desciscere cogerentur, quo sibi eleemosynas ad vitae sustentationem pararent; his aliisque rationibus adductus, de voto Congregationis tunc existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae, per quasdam suas in simili formâ Brevis die xi iulii MDCL expeditas litteras perpetuo statuit et ordinavit, ut deinceps intra quinque aut quatuor leucas a conventibus provinciae et Ordinis praedictorum iam aedificatis nullus fratrum eiusdem Ordinis Recollectorum et Discalceatorum etiam nuncupatorum conventus exmisset²; et subinde, ad tollenda gravia dissidia quae inter fratres Ordinum Mendicantium in diversis partibus Hispaniarum super fundatione novorum conventuum non sine maximo regularis disciplinae detrimento ac populorum scandalo in dies oriebantur³, recolendae memoriae Alexander VII pluresque alii Romani Pontifices praedecessores nostri memoratas Clementis praedecessoris litteras, praeviis decretis dictae Congregationis cardinalium etiam in contradictorio iudicio emanatis, nedum ad alias Ordinis praefati in regnis Hispaniarum provincias, sed etiam ad omnes fratres Ordinum Mendicantium huiusmodi per diversas eorum in pari formâ Brevis litteras extenderunt et ampliarunt: et aliâs prout in praefatis Clementis et Alexandri aliorumque praedecessorum litteris, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

Causae praedictae.

§ 2. Cum autem, sicut accepimus,

¹ Aptius lege *erigerentur* (R. T.).

² Forsan *erexisset* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *oriebatur* (R. T.).

processu temporis varia hac in re ab eadem Congregatione cardinalium prodierint decreta, quibus praefatas Alexandri aliorumque praedecessorum litteras, enarratam Clementis praedecessoris dispositionem, quae ad fratres Recollectos et Discalceatos huiusmodi limitata fuerat, ad omnes Ordines Mendicantes, ut praefertur, extendentes et ampliantes, tum servandas fore, tum e contrario aliquot ex eisdem Ordinibus Mendicantibus minime obstare resolutum fuit; licetque plures saluberrimae constitutiones, certos modum et formam in fundatione et erectione novorum conventuum regularium omnino praescribentes, a Sede Apostolicâ, et praesertim ab ipso Clemente VIII ac pia memoriae Urbano VIII et Innocentio X Romanis Pontificibus praedecessoribus itidem nostris, severaliter¹ promulgatae fuerint, quia tamen nonnulli ex Ordinibus regularibus ab eadem Sede novos ubique locorum conventus de solâ Ordinarii licentiâ fundandi specialem facultatem sibi concedi obtinuerunt, tot in dictis regnis Hispaniarum erecti fuerint, ac in dies erigantur novi conventus, ut fratres antiquorum conventuum prope necessaria careant sustentatione, ac plerasque lites ad impendendam² novorum conventuum huiusmodi institutionem coram locorum Ordinariis ac dilecto filio nostro et dictae Sedis in eisdem regnis Hispaniarum nuncio, et formâ stabili, sustinere cogantur, haecque incommoda in primis sentiant fratres supradicti Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ, utpote qui, aliam³ paupertatem profitentes, ob temporum calamitatem et multiplicitatem novorum conventuum huiusmodi passim excrecentem, necessariam

¹ Sic legit ed. Main. (R. T.).

² Videtur legendum *impediendam* (R. T.).

³ Forsan legendum *altam* (R. T.).

Pontifex lites
hac super
pendentes ad
se advocat.

alimoniam vix consequi, minusque praefatarum litium expensas subire valent: § 3. Ille est quod nos, eiusdem Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ indemnitati et quieti, simulque antiquorum conventuum conservationi in dictis Hispaniarum regnis, quantum cum Domino possumus, salubriter providere cupientes, ac lites et causas inter eosdem fratres Minores et alios Ordinum Mendicantium praefatorum super erectione novorum conventuum huiusmodi coram Ordinariis locorum nunciove praefatis, aliisque iudicibus et tribunalibus quibuscumque, occasione diversitatis decretorum a dictâ Congregatione cardinalium emanatorum, seu facultatum novos conventus praedictos erigendi concessarum, ut praefertur, vel aliâs quomodolibet exactas et pendentes (quarum omnium et singularum statum et merita, nominaque et cognomina iudicum et colligantium quorumvis¹ etiam speciali mentione dignorum, ac alia etiam de necessitate exprimenda, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et specificatis haberi volumus) a² locorum Ordinariis et nuncio, aliisque iudicibus et tribunalibus huiusmodi harum serie ad nos advocantes, illasque penitus omnino extinguentes, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, ne ullus in posterum quorumvis Ordinum Mendicantium, etiam eiusmodi fratrum Minorum de Observantiâ, in regnis Hispaniarum conventus, sive domus aut locus regularis, vigore quorumcumque privilegiorum a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris seu etiam a nobis hactenus concessorum seu confirmatorum (salvâ tamen et firmâ remanente, quoad Ordinem fratrum Praedica-

¹ Edit. Main. legit *quarumvis* (R. T.).

² Praep. a nos addimus (R. T.).

torum, litterarum nostrarum sub plumbo anno Incarnationis dominicae MDCCXXVII, vii kalendas iunii, pontificatus nostri anno III, expeditarum, quibus per praesentes nullatenus derogare intendimus, formâ et dispositione), aut in vim decretorum a memoratâ Congregatione cardinalium editorum, seu alio quovis praetextu vel causâ, intra quinque aut saltem quatuor leucas a conventibus dicti Ordinis fratrum Minorum de Observantiâ, seu Recollectorum, Discalceatorum, aliove quocumque nomine nuncupatorum iam erectis, sine speciali et expressâ huius Sanctae Sedis licentiâ de novo erigi, fundari, seu aliâs quomodolibet institui, vel inceptus seu incepta perfici et absolvi possit et valeat, tenore praesentium statuimus et prohibemus.

§ 4. Decernentes, easdem praesentes litteras, etiam ex eo quod quicumque etiam specificâ et individua mentione et expressione digni in praemissis ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, specificatae et verificatae fuerint, aut ex aliâ quacumque causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis aut obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensûs, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine pari-

Clausulae.

bus concesso vel emanato quempiam in iudicio et extra illud uti seu se iuvare posse, sed ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et dictae Sedis nuncios, et alios quoslibet quacumque potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatoriae.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, ac recolendae memoriae Bonifacii Papae VIII similiter praedecessoris nostri de unâ, et in concilio generali editâ de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore praesentium in iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac quorumcumque Ordinum Mendicantium, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, etiam motu et potestatis ple-

nitudine similibus, aut aliâs quomodolibet per nos et Romanos Pontifices praedecessores nostros in contrarium eorumdem praemissorum concessis, ac etiam pluries confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter ac exactissime et accuratissime expressis, insertis, servatis et specificatis respective habentes, illis aliâs in suo robore permanentis, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse ac plenissime et amplissime derogamus et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die VII martii MDCCXXIX, pontificatus nostri anno V.

Dat. die 7 martii 1729, pontif. anno V.

CCLXIII.

Declaratur, illos, qui a S. R. E. communionem ecclesiasticâ separati reperiuntur, non esse participes indulgentiae anni iubilaei, aliarumque spiritualium gratiarum².

Benedictus Papa XIII.
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper nos, attendentes, christi-
fideles in civitate et dioecesi Parisiensi

¹ Ut supra pag. 72 b (R. T.).

² Hoc iubilaeum pro civitate et dioecesi Pa-

litteras in forma Brevis pro civitate et diocesi Parisiensi, indulgentias anni iubilaei, a quoque spiritualia gratias concedentes.

diversis impedimentis detentos ad hanc almam Urbem nostram pro caelestibus thesauris anni iubilaei a nobis indicti consequendis accedere non potuisse, et propterea illorum spirituali consolationi et animae saluti providere volentes, supplicationibus dilecti filii nostri Ludovici Antonii S. R. E. presbyteri cardinalis de Noailles nuncupati, metropolitanae ecclesiae Parisiensis ex concessione et dispensatione apostolica praesolis, nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, per alias nostras desuper in simili forma Brevis die xii mensis novembris proxime praeteriti expeditas litteras, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus civitatis et dioecesis huiusmodi, vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, quatuor ecclesias vel cappellas, aut loca pia, per Ordinarium Parisiensem arbitrio suo semel tantum deputandas, per quindecim dies continuos vel interpolatos (quos pro personis infirmis, senibus, praegnantibus, virginibus, viduis et aliis quovis alio legitimo impedimento detentis, ac capitulis, congregationibus tam saecularium quam regularium, sodalitatibus, universitatibus, confraternitatibus, ecclesias vel cappellas aut loca pia huiusmodi processionaliter visitantibus, atque ob alias causas, prout ipsi Ordinario videretur, ad minorem numerum arbitrio pariter suo reduci posse voluimus) devote et reverenter vistantibus, et ibi quinquies orationem dominicam et toties solutationem angelicam pro peccatorum suorum remissione, ac christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione,

parisiensi indictum fuerat ab hoc Pontifice constit. edit. mcccxxviii, die 13 novembris, pontif. v.

1 Pessime ed. Main. legit *sensibus* pro *senibus* (R. T.).

atque Ecclesiae necessitatibus pie ad Deum orando recitantibus, ut plenariam eiusdem anni iubilaei omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem semel tantum consequerentur, perinde ac si quatuor ecclesias dictae almae Urbis pro consequendo iubilaeo eiusmodi deputatas statutis ad id diebus personaliter visitassent et alia ad hoc requisita adimplevissent; et ad hunc effectum illis, ut confessarios, quos praedictus Ordinarius iubilaei huiusmodi causa in statutis ecclesiis deputasset, sibi eligere valerent, presbyteros saeculares, vel cuiusvis Ordinis regulares, qui, confessionibus eorum diligenter auditis, eos et eorum quemlibet a quibusvis peccatis, criminibus, excessibus ac delictis etiam quantumcumque gravibus et enormibus, etiam Sedi Apostolicae reservatis, ac in litteris, quae die Coenae Domini legi consueverunt, contentis, necnon censuris et poenis ecclesiasticis, ad effectum ipsius iubilaei consequendum tantum, iniuncta eis poenitentia salutari, absolvere possent; necnon ut illi, qui forsitan Romam venerant, ac iubilaeum ipsum consecuti erant, denuo etiam illud iuxta dictarum litterarum nostrarum tenorem consequi possent, auctoritate apostolica concessimus et indulimus; praeterea eidem Ordinario, ut cuiusvis Ordinis monialibus, ac orphanorum aliarumque mulierum in communi viventium congregationibus, ad iubilaeum intra monasteria domosve suas consequendum conditiones, modum et tempus praescribere, et denique in praemissis omnibus et singulis eius arbitrio facere, ordinare, providere, et quaecumque sibi bene visa remedia adhibere posset, prout animarum saluti expedire iudicaret, facultatem tribuimus: et alias, prout in litteris nostris praedictis, ad bimestre tantum a die illa-

rum publicationis valituris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus; uberius continetur.

Declarat ut in rubrica.

§ 2. Cum autem nos, probe agnoscentes, pastorem nostram curam et sollicitudinem in catholicae fidei, sine qua impossibile est placere Deo, unitate atque integritate retinenda et custodienda praecipue sitam esse, ac propterea, licet animo fuerimus maxime alieni ut illi, qui a S. R. E. communione ecclesiastica separati reperiuntur, indulgentiae eiusmodi anni iubilaei, aliarumque spiritualium gratiarum in enarratis nostris litteris concessarum participes fierent, ac satis superque nostrum erga eos animum occasione alterius indulgentiae ad divinam opem initio apostolici nostri regiminis implorandam per nos indictae explicaverimus; nihilominus, omnem etiam in praemissis dubitandi occasionem remove, mentemque et voluntatem nostras certiores reddere volentes, auctoritate apostolica, tenore praesentium, declaramus, palamque et notum facimus, nostrae intentionis nulloatenus esse aut fuisse praefatas litteras nostras, ac indulgentiam anni iubilaei, gratiasque spirituales praefatas, ac alia in eisdem litteris concessa et contenta quaecumque, iis suffragari posse aut debere, qui per Romanos Pontifices praedecessores nostros ab eiusdem S. R. E. charitate segregati fuerunt, ac cum quibus proinde nulla nobis et ipsi Romanae Ecclesiae communio ecclesiastica existit; quandoquidem nos decretis et constitutionibus eorumdem Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum adversus illos editis firmissime insistentes, sicuti hactenus constanter adhaesimus, ac semper benediciente Domino inhaesuri sumus, eos,

nisi resipuerint, a communis societatis charitate prorsus alienos ab omnibus haberi ac censi volumus et intendimus.

Clausulae.

§ 3. Sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac praefatae S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et quosvis alios qualibet auctoritate fungentes seu functuros, sublati eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariarum.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, litteris nostris praedictis, ac quibusvis apostolicis, et in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplum transumptum.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die viii martii mcccxxix, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 8 martii 1729, pontif. anno v.

CCLXIV.

Indicitur beatificatio servi Dei fidelis a Sigmaringa Ordinis Capuccinorum.

¹ Ut supra pag. 66 a (R. T.).

² Alia huius Pontificis const. ed. mcccxxviii, die 14 maii, pontif. iv, indicta fuit beatificatio

**Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.**

Pronomium a
cultu servus Dei
exhibendo.

Beatorum martyrum, quos nec tribulatio, nec angustia, nec fames, nec nuditas, nec periculum, nec persecutio, nec gladius a charitate Christi separare potuerunt, sed lorica fidei indutos ac mucrone spiritus (quod est verbum Dei) accinctos, bono certamine peracto, cursuque feliciter consummato, victores post agonem coronam iustitiae donavit in caelis iustus iudex, gloriosos triumphos ac trophaea in terris celebrari, devotaque fidelium veneratione honorari decet; ut, qui sanguinis sui pretio immortalitatem emerunt, illustriaque invictae constantiae, fortitudinis ac virtutis suae exempla reliquerunt, infirmitatem nostram, inter saeculi tentationes laborantem, assiduam suam apud Deum, cui in stolis candidis die ac nocte serviunt in templo eius, intercessionem iuvare ac roborare dignentur. Quam in rem pro pastoralis nostro munere, quo Ecclesiae catholicae regimini divina dispositione praesidemus, propensis studiis incumbentes, flagrantia id ipsum orthodoxorum regum et aliorum christifidelium vota libenter exaudimus, prout ad gloriam omnipotentis Dei, ad christianae religionis decus, fideique catholicae incrementum, ac sanctae matris Ecclesiae exaltationem cognoscimus in Domino salubriter expedire.

Iudicium hac
super re Congregationis Ri-
tualis.

§ 1. Cum itaque, mature diligenterque discussis et perpensis per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum processibus de huius sanctae Sedis Apostolicae licentia confectis

servi Dei Ioannis de Prado Ordinis Minorum Excalceatorum de Observantia; et const. edit. mcccxxx, die 24 Ianuarii, pontif. vi, indicitur beatificatio servi Dei Petri Forerii.

super martyrio et causa martyrii Dei servi Fidelis a Sigmaringa, presbyteri expresse professi Ordinis Minorum sancti Francisci Capuccinorum nuncupatorum, qui olim a suis superioribus regularibus in praefectum sacrarum missionum, quae in partibus Rhaetorum auctoritate eo tempore existentium eiusdem S. R. E. cardinalium negotiis propagandae fidei praepositorum tunc primum institutae fuerant¹, destinatus, cum in hoc munere haereticorum conversioni eximiam indefessamque operam navaret, ab iis vario telorum genere in odium ipsius fidei catholicae anno mdcxxii crudeliter trucidatus, palmam martyrii accepisse asserebatur, ac super signis, prodigiis et miraculis, quae ad manifestandum mundo finalem illius perseverantiam a Deo edita et patrata fuisse dicebantur, praedicta Congregatio cardinalium coram nobis constituta, auditis etiam consultorum suffragiis, censuerit posse, quandocumque nobis videretur, eundem Dei servum publice Beatum nuncupari cum solitis indultis:

§ 2. Hinc est quod nos, piis atque enixis carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum catholici et Romanorum regis in imperatorem electi, et carissimae in Christo filiae nostrae Elisabethae Christinae earumdem Hispaniarum catholicae ac Romanorum reginae eius coniugis, neenon venerabilium itidem fratrum nostrorum negotiis propagandae fidei huiusmodi praepositorum aliorumque dictae S. R. E. cardinalium ac quamplurium Germaniae antistitem et procerum, totiusque praefati Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Capuccinorum, et nominatim Maximiliani a Wanghena eiusdem Ordinis professoris huiusque causae postulatoris supplicationibus nobis et huic

¹ Male edit. Main. legit fuerat (R. T.).

Beati nomen
praedicto ser-
vo Dei imper-
tetur, eiusque
cultus permitti-
tur.

Sanctae Sedi super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, de supradictae Congregationis cardinalium consilio et assensu, auctoritate apostolica, tenore praesentium, indulgemus, ut praefatus servus Dei Fidelis a Sigmaringa posterum Beati nomine nuncupetur, eiusque corpus et reliquiae venerationi fidelium (non tamen in processionibus circumferendae) exponantur, imagines quoque radiis, splendoribus exornentur, ac de eo quotannis die felicitis eius transitus, seu alia die non impedita illam immediate sequenti, recitetur officium et missa celebretur de communi unius martyris iuxta rubricas breviarii et missalis romani.

Missae et offi-
cii recitandi de
eo facultas con-
ceditur.

§ 3. Porro recitationem officii et missae celebrationem huiusmodi fieri concedimus dumtaxat in universo Ordine Minorum S. Francisci Capuccinorum utriusque sexus, quem idem Dei servus martyrio illustravit, in loco de Sigmaringa dioecesis Constantiensis provinciae Moguntinae, in quo natus est, in oppido civitate nuncupato Friburgi dictae dioecesis, ubi regularem professionem emisit, diuque versatus fuit, in civitate Curiensi, ubi ipsius corpus, ac pago Veldekirchii Curiensis dioecesis, ubi eius cranium respective asservantur, ab omnibus utriusque sexus christifidelibus tam saecularibus quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, et, quantum ad missas attinet, etiam ab omnibus sacerdotibus ad ecclesias in quibus festum peragitur confluentibus. Praeterea, primo dumtaxat anno a datis hisce litteris et quoad Indias a die quo eadem litterae illuc pervenerint inchoando, in ecclesiis Ordinis, loci, civitatis et pagi praefatorum solemnia beatificationis ipsius servi Dei cum officio et missa sub ritu duplici maiori, die ab Ordinariis respective constituto,

postquam tamen in ecclesia Lateranensi de Urbe celebrata fuerint eadem solemnia, pro qua re diem xxiv currentis mensis martii assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii dictae Congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti eiusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xii martii mdcxxxix, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 12 martii 1729, pontif. anno v.

CCLXV.

Reintegrantur conventus et patres S. Marcelli Urbis, Ordinis Servorum B.M.V., ad pristinam et antiquam possessionem curae actualis ecclesiae parochialis S. Nicolai in Arcione.

Benedictus Papa XIII.

§ 1. Cum santissimus dominus noster Benedictus divina providentia Papa XIII supplicationibus reverendissimi patris magistri Petri Mariae de Pieris, generalis Ordinis Servorum B. Mariae Virginis, ac admodum reverendorum Iosephi Mariae Curti procuratoris generalis, prioris et patrum eiusdem Ordinis venerabilis conventus S. Marcelli de Urbe benigne inclinatus, chirographum, manu Sanctitatis

Alia ab en-
dammet. Non
Pontifice chiro-
graphum hac
super re ema-
navit.

¹ Concessa fuit dicta ecclesia parochialis dictis fratribus a Sixto IV const. ed. mcdlxxviii, ablata vero ab Urbano VIII const. ed. mdcxli.

Suae die vi currentis mensis subsignatum, nobis pro exequutione in eo contentorum direxerit tenoris sequentis, videlicet:

Chirographum
praedictum
postdicto audi-
tori directum.

§ 2. Monsignor Francesco Maria Pitoni vescovo d'Imeria, nostro uditore. Ci ha rappresentato il maestro fra Pier Maria Pieri, generale dell'Ordine de'Servi della SS. Vergine, anche per parte di frà Giuseppe Maria Curti, procurator generale, e del priore e religiosi di detto Ordine del convento di S. Marcello di questa nostra città, che, possedendo detta loro religione da tempo antico la chiesa parrocchiale di S. Nicola in Arcione, fu questa con tutti i suoi beni e rendite dalla felice memoria di Sisto IV nostro predecessore con suo Breve, che incomincia *Sollicitudo pastoralis officii*, spedito l'anno MCDLXXVIII, unita ed incorporata a detto loro convento di S. Marcello, con facoltà di poter i religiosi di detto convento esercitare o far ivi esercitare la cura delle anime annessa a detta chiesa; ma che, dopo esser stata questa da essi esercitata sino all'anno MDCXLI, per colpa di quei religiosi che risiedevano in detta chiesa e casa parrocchiale, ne furono essi rimossi dalla visita apostolica per ordine della felice memoria di Urbano VIII nostro predecessore con decreto emanato li 23 febbraio 1641, e successivamente dalla felice memoria d'Innocenzo X, parimente nostro predecessore, privata anche la detta loro religione della facoltà di nominare il parroco, ed eretta in detta chiesa una vicaria perpetua da conferirsi ad un sacerdote secolare per libero concorso da farsi, precedente il dovuto esame ed approvazione del nostro reverendissimo cardinal vicario *pro tempore*, coll'assegnamento della congrua in annui scudi sessanta, da conseguirsi sopra i canoni

perpetui delle case ed altre rendite di detta chiesa, e coll'abitazione nella casa parrocchiale con suo orto, oltre gli altri emolumenti ordinari ed straordinari che provengono per ragione dell'esercizio della cura delle anime, col peso però di dover celebrare a proprie spese tanto la festa della Purificazione della SS. Vergine, ed in essa dispensar le candele, quanto l'altra di S. Nicolò, e di dover inoltre tener provvista la chiesa e sagrestia di cera, olio, utensili, paramenti, ed altre cose necessarie per la celebrazione delle messe ed altri divini uffizi, e di restaurar l'istessa chiesa, altari, sagrestia, casa parrocchiale e strade adiacenti, con aver riservato a detto loro convento di S. Marcello la proprietà e cura abituale di detta chiesa, con tutti li capitali e rendite di essa, e le devoluzioni delle case a quella spettanti, detratta la suddetta congrua assegnata, col peso però di pagare i quindenni ed altri pesi camerali, e di adempire in detta chiesa di S. Marcello tutti gli anniversari lasciati ed ordinati in detta chiesa di S. Nicola in Arcione, non compresi però i legati e donazioni con pesi di messe o altre opere pie già lasciate o che potessero lasciarsi in avvenire alla stessa chiesa e suoi altari, quali ordinò che dovessero restar a comodo e peso di detto vicario curato, conforme fu in primo luogo eletto il fu sacerdote Domenico Cerroni, come dal Breve di detto Pontefice spedito li 20 marzo 1648.

§ 3. Avendo perciò essi sofferta tal privazione lo spazio di ottanta e più anni, bramando veder un giorno riposto detto loro convento nell'antica prerogativa, e liberato insieme dalla gravezza dell'annua somministrazione di detta congrua, avendo perciò implorato la nostra clemenza, supplicandoci che conti-

Proces dicto-
rum patrum pro
restitutione in
pristinam pos-
sessionem.

nuando verso di loro le nostre paterne beneficenze compartite sino al presente in tante guise a detta loro religione, volessimo reintegrar detto convento di S. Marcello nel pristino possesso della cura attuale di detta chiesa di S. Nicola in Arcione, col ridurla nuovamente allo stato di paroco regolare, e benignamente permettergli che quella possa di nuovo liberamente amministrarsi dalli religiosi di detto convento di S. Marcello, da eleggersi da esso generale dell'Ordine, con rimuovere a tale effetto il sacerdote Girolamo Amato Calbini, moderno vicario curato di detta chiesa, al quale si offerirono essi pronti di somministrare, per fino che viverà, quella decente congrua che da noi fosse stata stabilita;

Causae prae-
sentis chirogra-
phi favore di-
ctorum patrum
emanati.

§ 4. E noi, risguardando non solo l'antico possesso dell'esercizio di detta cura goduto sì lungo tempo dai religiosi di detto convento di S. Marcello, ma riflettendo altresì alla maggior gloria di Dio ed al profitto della salute delle anime di quella parrocchia, poichè li regolari per la loro molteplicità possono con maggior facilità e decoro supplire alle veci del paroco nell'amministrazione de' sacramenti, specialmente agl'infermi, e nella celebrazione delle feste ed altre funzioni ecclesiastiche, e con la loro predicazione ed esercizio di altre opere divote e pie, alle quali sogliono attendere secondo l'obbligo del loro istituto, promuovere sempre più anche la divozione verso la SS. Vergine, atteso il consenso dato a noi stesso dal detto moderno vicario curato, ordinassimo la reintegrazione di detti religiosi alla cura attuale di detta chiesa parrocchiale di S. Nicola in Arcione, con riservare a detto moderno vicario Calbini, che lodevolmente ha esercitata la cura, durante la sua vita naturale, tutti

gli emolumenti certi ed incerti che sogliono ritraersi dall'esercizio di detta cura, come se attualmente egli lo proseguisse, unitamente coll'abitazione della casa parrocchiale annessa a detta chiesa, o in luogo di essa, la somministrazione d'annui scudi quaranta per la pigione d'altra casa da condursi altrove da detto vicario, con riservargli inoltre il *ius* della sepoltura nella stessa chiesa parrocchiale, come se avesse continuato l'esercizio della cura sino alla di lui morte, ed unitamente la facoltà di poter in essa udire le confessioni de' fedeli, sopra di che ne fu da voi d'ordine nostro sottoscritto e spedito decreto li 22 dicembre 1728; e che in appresso, essendosi tra essi religiosi e detto vicario Calbini fatto amichevolmente qualche trattato sopra la liquidazione di detti emolumenti certi ed incerti, come sopra riservati, dopo varie dubbietà, finalmente colla vostra mediazione e col comun consenso d'ambe le parti siasi stabilito e concordato in vostra presenza, che per l'intero valore di tutti e singoli emolumenti, certi ed incerti, come sopra riservati, unitamente con la pigione della casa parrocchiale, debba detto vicario Calbini, durante la sua vita, ricevere l'annua somma di scudi trecentoquaranta in tanti frutti di luoghi di monti, che dovranno attergersi a suo favore da detti padri di S. Marcello, e che con questo assegnamento debba egli restar contento e soddisfatto per tutto quello che potesse pretendere per causa di detti emolumenti certi ed incerti, ed abitazione riservata, con patto anche giurato che non possa domandar di vantaggio per causa di detti emolumenti, e per qualunque altra possibile pretensione, pensata e non pensata, tanto *de praeterito* quanto *de futuro*, in modo che, durante la sua vita, non

possa nè debba in verun modo contravenire a detto stabilimento, e che sopra di esso ne sia stato fatto da voi nuovo decreto il 10 del passato mese, accettato, approvato e sottoscritto anche si dal maestro generale de' Servi, che dal medesimo vicario Calbini sotto li 16 dello stesso mese;

*Preces alias
enuntemur pa-
trum ad quas
dam alia obli-
ganda.*

§ 5. Per il che ci hanno di nuovo supplicato, che per compimento delle nostre grazie vogliamo benignamente permettergli, che possano liberamente assumere l'esercizio della cura attuale di detta chiesa parrocchiale, ed ordinare la di loro formale reintegrazione al possesso della medesima, con derogare per tale effetto agli accennati decreto della Congregazione della visita e Breve d'Innocenzo X, e dargli insieme facoltà di potere in appresso erigere in detta chiesa e casa un convento formale, con rimuovere tutti gli ostacoli delle costituzioni apostoliche e decreti della nostra Congregazione dei vescovi e regolari e della disciplina; e noi, affinché gli ordini da noi come sopra dati abbiano la dovuta e pronta esecuzione, attese sì le ragioni e motivi sopra espressi, che lo stabilimento della congrua per detto vicario Calbini concordata ed accettata nel modo suddetto, siamo volentieri disposti a consolarli, come in appresso.

*Confirmatur
constitutio Si-
sti IV qua pro-
dicta parochia-
lis ecclesia de-
rio conventui
unita fuit.*

§ 6. Avendo pertanto nel presente nostro chirografo per inserto e di parola in parola registrato l'intero tenore del suddetto Breve di Sisto IV nostro predecessore, come sopra spedito, in cui detta chiesa parrocchiale di S. Nicola in Arcione fu unita ed incorporata a detto convento di S. Marcello, di tutte le facoltà e prerogative in esso concesse a' detti religiosi, del suddetto decreto della Congregazione della visita apostolica, dell'altro sopra enunciato Breve

d'Innocenzo X parimente nostro predecessore, in cui, dopo la remozione di detti padri da detta chiesa parrocchiale, fu istituita una vicaria perpetua per un sacerdote secolare, delli motivi, riserve, assegnamenti, obblighi, condizioni, pesi ed altro in essi rispettivamente prescritto, de' decreti da voi d'ordine nostro come sopra pubblicati, e specialmente dello stabilimento della congrua per detto vicario Calbini nell'annua somma di scudi trecentoquaranta, nella forma sopra espressa e dalle parti accettato, delle costituzioni apostoliche e decreti di detta nostra Congregazione de' vescovi e regolari e della disciplina, e di qualunque altra Congregazione proibente la fondazione dei nuovi conventi, de' requisiti che si ricercano per tale fondazione, ed ogni altra cosa quanto si voglia necessaria di esprimersi, confermando ed approvando noi l'unione e concessione fatta dal suddetto Sisto IV a favore di detto convento di S. Marcello, con tutte le facoltà, prerogative, onori e pesi, ed in tutto e per tutto nella forma espressa nel sopra riferito suo Breve, ed insieme rinvocando ed annullando in tutto e per tutto, con la pienezza della nostra suprema autorità, il sopra riferito decreto della Congregazione della visita apostolica ed il susseguente Breve d'Innocenzo X, come se questi non fossero mai emanati e rispettivamente spediti, di nostro moto proprio, certa scienza, e pienezza della nostra suprema potestà, vi ordiniamo che in nome nostro reintegriate, siccome noi reintegriamo, il detto convento e padri di S. Marcello dell'Ordine de' Servi della SS. Vergine nel pristino ed antico possesso della cura attuale di detta chiesa parrocchiale di S. Nicola in Arcione, riducendola nuovamente allo stato di paroco rego-

lare di detto Ordine, e nuovamente diate e concediate, siccome noi diamo e concediamo, alli religiosi di detto convento ampia ed assoluta facoltà di poter liberamente, non ostante la disposizione del suddetto decreto della Congregazione della visita apostolica e del Breve d'Innocenzo X, amministrare ed esercitare in perpetuo la cura delle anime di detta chiesa parrocchiale, e di godere, possedere e rispettivamente convertire in uso e mantenimento proprio e di detta chiesa tanto detta chiesa parrocchiale quanto tutti li canoni, frutti e rendite ecclesiastiche, profane e di qualsivisia altra qualità e specie, in qualunque modo spettanti a detta chiesa, tanto per titoli antichi ed in tempo che detta cura si esercitava da essi religiosi, quanto in appresso pervenutigli per qualunque disposizione, legato, titolo o lascita susseguita in tempo ch'è stata esercitata da detti vicari curati, coll'obbligo però di dover adempire tutti i pesi, si perpetui che temporanei, antichi e moderni, ed insieme tutti gli altri utili ed emolumenti certi ed incerti, ordinari ed straordinari, che sogliono provenire dall'esercizio della cura delle anime anticamente percetti e goduti da detto convento di S. Marcello, e rispettivamente da detto vicario curato Calbini, quale a tal fine dal giorno dell'esecuzione del presente nostro chirografo noi rimoviamo da detta vicaria e dall'esercizio di detta cura d'anime, e, dal giorno della dimissione e rispettivamente della reintegrazione di detti religiosi, gli riserviamo ed assegniamo, durante la sua vita, per sua intera congrua, computati tanto gli annui scudi sessanta somministratigli sinora da detto convento di S. Marcello, quanto ogni altra rendita, utile ed emolumento, certo ed incerto, ordinario ed straordinario,

che potesse provenire e ritraersi dall'esercizio di detta cura d'anime, e compresa anche la pigione della casa in luogo dell'abitazione della casa parrocchiale, in tutto e per tutto annui scudi trecentoquaranta moneta, liberi ed esenti da qualunque obbligo e peso, in tanti frutti di luoghi di monti, che dovranno attergersi da' detti religiosi di S. Marcello a favore di esso vicario Calbini prima d'entrare in possesso dell'esercizio di detta cura, così da voi tassati e stabiliti col consenso d'ambe le parti nel sopra riferito vostro decreto, come sopra accettato, approvato e sottoscritto, in modo che detto Calbini, attesa questa assegnazione, non possa nè debba pretendere, durante la sua vita, veruna altra cosa per causa di detti emolumenti, e per qualunque altra possibile ragione causa e titolo pensato e non pensato, tanto *de praeterito* quanto *de futuro*, in conformità di detto decreto.

§ 7. Vogliamo però e decretiamo, che tanto il paroco, quanto il priore, vicario o rettore, confessori ed altri religiosi, si sacerdoti che laici, che dovranno risiedere in detta chiesa di S. Nicola in Arcione e sua casa parrocchiale, debbano nominarsi, eleggersi e deputarsi liberamente e privatamente dal predetto maestro priore generale di detto Ordine e degli altri generali successori *pro tempore* in perpetuo, coll'approvazione però rispetto al paroco e confessori del nostro reverendissimo cardinal vicario, riservando in tutto il rimanente la giurisdizione alli provinciali *pro tempore* della provincia romana, secondo la disposizione delle leggi, costituzioni e decreti dell'Ordine; concedendo inoltre noi al detto maestro generale ed altri successori suddetti ampia ed assoluta facoltà di poter in detta chiesa e casa parrocchiale ad ogni loro arbitrio,

*Da religiosis
dicti Ordinis,
qui in praedi-
cta parochia
domicilio
debent.*

senz'altro beneplacito, indulto o licenza di questa Santa Sede e di detta Congregazione de' vescovi e regolari e disciplina, erigere e fondare un convento formale con la destinazione del numero de' religiosi, secondo la capacità dell'abitazione, e con altre formalità prescritte dalle costituzioni apostoliche e decreti di detta Congregazione de' vescovi e regolari e dell'altra della disciplina, e di stabilir in esso le necessarie regole, secondo le costituzioni dell'Ordine suddetto, per il buon governo e retta amministrazione di detta chiesa e nuovo convento; ed in questa forma in esecuzione del presente nostro chirografo ne pronuncierete decreti, concederete le opportune facoltà, ed in caso di bisogno rilascerete e farete spedire i necessari mandati, e farete tutt'altro che per il totale adempimento e perpetua sussistenza di questa nostra grazia stimerete in qualunque modo esser necessario, per esser così mente e volontà nostra espressa.

§ 8. Volendo e decretando, che al presente nostro chirografo, benchè non ammesso nè registrato in Camera, non possa mai darsi nè opporsi di surruzione, orrezione, nè d'alcun altro vizio o difetto della nostra volontà ed intenzione, nè che mai sotto tali o altri qualunque pretesti, ragioni ed eccezioni, benchè giuridiche, anco di *iurisdictionis* al terzo, possa essere impugnato, moderato, rivotato o ridotto ad *viam iuris*, nè concedersi contro di esso qualunque aperizione *oris*, e che così e non altrimenti debba sempre ed in ogni futuro tempo giudicarsi, definirsi ed interpretarsi da qualunque giudice ordinario, commissario o delegato, e da qualsisia tribunale, benchè collegiale, Congregazioni anche de' reverendissimi cardinali, legati a latere, camerlengo di Santa

Chiesa, tesoriere, presidenti, uditori di Rota, chierici di camera, e qualunque altro, togliendo loro ogni facoltà e giurisdizione di definire ed interpretare diversamente, e dichiarando noi sin da adesso preventivamente nullo, irritato ed invalido tutto ciò che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità, scientemente o ignorantemente, fosse in qualunque tempo giudicato contro la forma e disposizione del presente nostro chirografo, quale vogliamo che vaglia e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione e vigore con la semplice nostra sottoscrizione, benchè non vi siano stati chiamati, sentiti nè citati il predetto Girolamo Amato Calbini, moderno vicario curato di detta chiesa di S. Nicola in Arcione, gli altri regolari di questa nostra città, il difetto del consenso de' medesimi, e di qualunque altra persona che necessariamente si cercasse, ed altre qualsivoglia persone, ancorchè privilegiate e privilegiatissime, che ricercassero speciale ed individua menzione, quali in qualunque tempo vi avessero o pretendessero avervi qualsisia interesse.

§ 9. Non ostanti tutte e singole cose premesse, e specialmente li soprariferiti decreto della Congregazione della visita apostolica e Breve d'Innocenzo X, l'erezione di detta chiesa di S. Nicola in Arcione in vicaria perpetua per un sacerdote secolare stabilita da detto Pontefice in detto Breve, dichiarazioni, condizioni, applicazioni ed altre clausole, quantunque efficaci ed effrenate, in esso espresse, le Bolle di collazione di detta chiesa parrocchiale spedite a favore del predetto sacerdote Calbini, le costituzioni e decreti di dette Congregazioni de' vescovi e regolari e della disciplina, proibenti specialmente l'erezione e fondazione di nuovi conventi, la Bolla di

Derogatoria.

Pio IV nostro predecessore *De registrandis*, la regola della nostra Cancelleria *De iure quaesito non tollendo*, e quali si siano altre costituzioni ed ordinazioni apostoliche, nostre e de' nostri predecessori, concernenti specialmente l'esercizio della cura delle anime e la concessione di esse ai regolari, la disposizione del Concilio Tridentino ed altri concili generali e provinciali, leggi civili e canoniche, statuti, riforme, stili, usi, consuetudini, e qualunque altra cosa che facesse o potesse fare in contrario, alle quali tutte e singole, avendone il tenore qui per espresso e di parola in parola inserito, e supplendo noi colla pienezza della nostra potestà apostolica ad ogni vizio e difetto quantunque sostanziale e formale che vi potesse intervenire, per questa volta sola, e per la piena e totale esecuzione ed effetto di quanto si esprime nel presente nostro chirografo, ampiamente ed espressamente deroghiamo, anche con specialissima derogatoria delle derogatorie più insolite, efficaci ed effrenate.

Dato dal nostro palazzo apostolico Vaticano, questo di 9 marzo 1729. — BENEDICTUS PAPA XIII.

Demandatur
praedicta omnia, quae in
relato chirographo continentur, de iure
exequutioni per
auditiorem potestatem.

§ 10. Volentes itaque iniuncta nobis ab eodem sanctissimo domino nostro Papa debitae exequutioni demandare, utendo facultatibus nobis in eodem chirographo tributis, attentà assignatione annuorum scutorum trecentum quadraginta pro congruà ut infra reservatà favore admodum reverendi domini Hieronymi Amati Calbini, moderni vicarii curati venerabilis ecclesiae parochialis S. Nicolai in Arcione, eius vità naturali durante, per dictum venerabilem conventum et patres S. Marcelli Ordinis Servorum in exequutionem eiusdem chirographi expletà, mediante attergatione tot locorum montium, prout ex

fide domini suprintendentis generalis secretariarum locorum montium nobis exhibità tenoris prout in eà, praedictos venerabilem conventum et reverendos patres S. Marcelli Urbis Ordinis Servorum B. Mariae Virginis ad pristinam et antiquam possessionem curae actualis praedictae ecclesiae parochialis S. Nicolai in Arcione, eiusdem sanctissimi domini nostri Papae nomine, reintegramus et reintegrari mandamus, eademque ecclesiam parochialem ad statum parochi regularis eiusdem Ordinis iterum reducimus, eisdemque reverendis patribus conventus S. Marcelli amplam et absolutam facultatem libere, et non obstantibus dispositione decreti editi per sacram Congregationem visitationis apostolicae die xxiii february mdcxli, et Brevis respective sanctae memoriae Innocentii X expediti die xx martii mdcxlviii, in perpetuum administrandi et exercendi curam animarum eiusdem ecclesiae parochialis, ac fruendi, gaudendi, et in proprios usus ac in manutentionem eiusdem ecclesiae convertendi tam domum parochialem quam omnes et singulos canones, aliosque fructus, redditus et proventus cuiusvis generis et speciei ad ecclesiam praedictam quavis de causà, iure ac titulo quomodolibet spectantes et pertinentes, et alios quoscunque redditus, utilia et emolumenta certa et incerta, ordinaria et extraordinaria, ex huiusmodi curae animarum exercitio quomodolibet provenientes, cum onere tamen adimplendi omnia onera cuiusvis generis eiusdem ecclesiae, praevià remotione praedicti admodum reverendi domini Hieronymi Amati Calbini, ac firmà illius favore remanente assignatione annuorum scutorum trecentumquadraginta liberorum et exemptorum a quacumque obligatione et

1 Videtur legendum parochiae (n. r.).

onere in tot fructibus locorum montium a die possessionis specialiter ut supra attergatorum pro integrâ congruâ ipsi reservatâ, comprehensâ pensione domus in locum habitationis parochialis, ac pro omni et toto eo quod ipse quovis praetextu et causâ praetendere quomodolibet posset, et cum confirmationibus, revocationibus, reservationibus, et aliis in eodem chirographo expressis, eidem reverendissimo patri magistro generali, eiusque respective successoribus facultatem et auctoritatem privative quoad omnes alios eligendi, et nominandi reverendos parochum, priorem, vicarium seu rectorem, confessarios, aliosque religiosos tam sacerdotes quam laicos de familiâ collocandos in eadem ecclesiâ S. Nicolai eiusque domo parochiali, praeviâ tamen approbatione, quoad parochos et confessarios, eminentissimi et reverendissimi domini cardinalis vicarii, ac sine praeiudicio, quoad reliqua, iurisdictionis admodum reverendorum patrum provincialium pro tempore provinciae romanae, iuxta dispositionem constitutionum, legum et decretorum eiusdem Ordinis, necnon in eadem ecclesiâ et domo parochiali, eorum arbitrio, et absque alio beneplacito apostolico, indulto seu licentiâ sacrae Congregationis episcoporum et regularium ac disciplinae, erigendi et fundandi formalem conventum eiusdem Ordinis, modis et formis in eodem chirographo expressis, simili auctoritate concedimus et impartimur, et pro praemissorum omnium effectu et executione quaecumque mandata de reintegrando, immittendo, manutenendo, expellendo, et alia desuper necessaria decernimus et relaxamus, iuxta in omnibus et per omnia formam, seriem ac tenorem memorati chirographi, non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis supra relatis,

decreto sacrae Congregationis visitationis apostolicae ac Brevis sanctae memoriae Innocentii X, decretis et resolutionibus sacrarum Congregationum episcoporum et regularium ac disciplinae, conciliis, legibus, statutis, ceterisque aliis, quibus idem sanctissimus dominus noster Papa in praeinserto chirographo derogavit. In quorum fidem, etc.

Datum Romae, ex palatio Vaticano, et ex aedibus nostris, hac die XII martii MDCCXXIX. — BENEDICTUS PAPA XIII.

Dat. die 12 martii 1729, pontif. anno v.

CCLXVI.

Dispensantur et absolvuntur a voto magistratus et electi civitatis Pampilonensis, quo sese adstrinxerant scenicas operas et comoedias nullo unquam tempore permissuros¹.

Benedictus Papa XIII.

Motu proprio, etc.

§ 1. Exponi nuper nobis fecerunt magistratus seu electi publici repraesentantes civitatis Pampilonensis, quod, cum ipsi de anno MDCCXXI, ut a contagio seu pestilentiae imminenti flagello liberarentur, cum approbatione et consensu vicarii generalis, etiam nomine civium et incolarum praedictae civitatis, illorum tamen consensu praecedenter non requisito, voto perpetuo sese adstrinxerint, nullo unquam tempore scenicas operas seu comoedias facere, nec illas fieri permittere, neque coetus comoediorum seu histrionum admittere; et subinde, paucos post annos voti prompte servati, teste experientia agnoverint illius observantiam

¹ De commutatione praedicti voti cum alio opere, vide alias huius Pontificis constit. edit. MDCCXXV, die 9 martii, pontif. I, et MDCCXXVI, die 28 aprilis, pontif. II.

potius ad destructionem quam ad publicam aedificationem esse versuram, non solum quia cives et incolae, dum prius comoediis honestis detinebantur, prout summâ cum honestate semper illae expletae fuerunt, ad alia minus honesta oblectamenta, choreas, tripudia, aliasque privatas recreationes sese divertebant, sed etiam quia pia domus orphanorum et spuriorum¹ praedictae civitatis², cuius est theatrum, in quo praedictae comoediae recitabantur, redditibus et proventibus, qui ex dictis comoediis non modice exigebantur, ex quibus praedicti orphani et spurii alebantur, privata prorsus remansit;

¹ Et postea obtinuerunt commutari in aliud pium opus annuum praeviâ tamen eiusdem dispensatione.

§ 2. Hinc, ne pia domus praedicta perpetuo subsidio diutius orbata remaneret, ac ut cives et incolae praefatae civitatis gratiae receptae memoriam perpetuo conservarent mediante aliquâ piâ actione publicâ seu sacrâ functione singulis annis in gratiarum actionem explendâ, iidem oratores votum praedictum, praeviâ dispensatione in utroque foro, in obligationem publice exponendi solemnem ritum et pompâ sanctissimum Eucharistiae sacramentum per tres continuos dies a reverendissimo episcopo civitatis praedictae praescribendos, quorum ultimo, post solemne sacrificium, hymnum *Te Deum laudamus* pro gratiarum actione musicis modulis cantare facere, et in festo Purificationis B. Mariae Virginis pariter singulis annis solemnem supplicationem indicare tenerentur, per nos commutari obtinuerunt per litteras apostolicas in formâ Brevis nostrae Poenitentiariae de illius consultatione et de mandato nostro expeditas sub datum VII idus martii, pontificatus nostri anno I, directas eidem

¹ Pessime edit. Main. legit *superiorum* pro *spuriorum* (R. T.).

² Male etiam legit *civitates* (R. T.).

reverendissimo episcopo Pampilonensi vel eius vicario generali.

§ 3. Cumque super huiusmodi commutationis executione non leves ortae fuerint difficultates, et praesertim quia pro triduâ expositione Sanctissimi Venerabilis annualim faciendâ cum missâ solemnem et musicâ ac processione pariter ritu solemnem peragendâ visum fuit quod omnino dos congrua perpetuo assignanda foret, ne contingeret aliquando ob huiusmodi defectum tales solemnes et votivas functiones praeteriri, et pro tali certâ dote constituendâ coarctari deberent omnes de gremio dictae civitatis ad certam contributionem, quae non ita de facili habenda praevia fuit, citra censuram, quod ea, quae pietatis intuitu praescribi contingeret, extorsioni imputarentur; ideo, ad haec evitanda, ac pro maiori conscientiarum quiete, habito per ipsos noviter ad nos recursu, supplicando ut, loco supradictae annuae commutationis, aliquod aliud pietatis opus, non tamen praescribere dignaremur: nos, attentis expositis, praedictam voti commutationem confirmantes, illud in eleemosynarum quingentorum monetae solvendorum fabricae ecclesiae fratrum Carmelitarum Calceatorum de Tudela in Hispaniis in utroque foro commutavimus, dummodo vere constare nobis fecissent de effectivâ solutione enunciatae eleemosynae pro unicâ dumtaxat vice, prout ex consimili Brevis nostrae Poenitentiariae sub datum VI kalendas maii, pontificatus nostri anno II.

§ 4. In cuius nostri Brevis executionem cum fidem exponentes plene constare nobis fecissent de reali solutione superius memoratae eleemosynae per authenticam quietantiam seu attestationem prioris et fratrum eiusdem

Rursus quibusdam de causis, loco supradictae annuae commutationis, aliud pietatis opus pro unica vice tantum praescriptum eidem fuit.

Quisquam tamen quatuor man-
dasset ab ob-
servantibus
modicam soluti-
onem soluti de-
clari sunt.

conventus in eadem nostrâ Poenitentiariâ exhibitam; nos benigne declaravimus praedictam civitatem Pampilonensem, eiusque magistratum, cives et incolas de cetero ab observantiâ huiusmodi emissi voti in utroque foro solutos esse ac remanere, ut prius antequam illud emitteretur, ita quod a nemine quavis auctoritate fungente et quovis intuitu et praetextu eadem opera et scenicae recreationes imposterum impediri possent, prout ex alio consimili Brevi eiusdem nostrae Poenitentiariae de simili mandato expedito xii kalendas aprilis pontificatus nostri anno iii.

Litas hac super re inter Ordinarium et eorundem exortas, quibus factum est ut a Pontifice votum praedictum ad pristinam observantiam restitutum fuit.

§ 5. In cuius pariter exequutionem cum ipsi oratores, obtentâ prius debitâ licentiâ ab officiali principali Ordinarii Pampilonensis, coeperunt comoedias parare et assuetam comicorum societatem instruere, paratisque omnibus ad recitandum, Ordinarius praedictus, nemine instante aut reclamante, diffinitivam promulgavit sententiam, in qua, sine praeiudicio praedictorum Brevium, declaravit saepedictum votum validum, legitimum ac obligatorium, et omnibus interdixit recitationem comoediarum sub poenis pecuniariis et censuris ecclesiasticis, et occasione huiusmodi sententiae plures recursus hinc inde habiti fuere ad reverendissimum nostrum in Hispaniis nuncium, aliaque tribunalia; ac exposito subinde nobis ex parte provisoris seu vicarii generalis eiusdem civitatis, a veritate alienum esse quidquid per oratores pro obtinendâ relatâ commutatione fuerat praecedenter nobis narratum, quae propterea exequutioni nullatenus demandari, sed immo penitus revocari debebat, veluti subreptionis aut obreptionis vitio laborans, nedum circa expositâ minime verificata, verum etiam quoad realem qualitatem comoediarum et histrionum, ex quorum

obscenis artibus animarum pericula oriri solent, attento quoque, quod enunciata scuta quingenta, in elemosynam ut supra soluta, extracta fuissent, ut ipse asserebat, ab hospitalibus dictorum orphanorum et expositorum, non vero erogata de proprio, prout ab oratoribus assertum fuerat: nos, mutato in melius consilio, supra enunciatas litteras in formâ Brevis editas pro commutatione praelaudati voti revocare non dubitavimus, prout illas revocavimus ac pro revocatis haberi voluimus ac si nunquam editae fuissent; votum huiusmodi propterea, per nos subreptitiae commutationis, ad pristinam et plenam observantiam restituimus, ex novo eiusdem Poenitentiariae Brevis, sub datum x kalendas ianuarii, pontificatus nostri anno iv.

§ 6. De quo habitâ per exponentes notitiâ, et de rationibus subreptionis et obreptionis per vicarium praedictum nobis deductis, iidem oratores, sentientes sese valde laesos tam propter expressionem quod comoediae sint inhonestae et obscenae, quando in oppositum tam opera quam recitationes omni honestate repraesentantur et a catholico rege permittuntur, quam ex causâ solutionis enunciatae elemosynae per ipsos de proprio adimpletae, non autem ex effectibus eiusdem hospitalis: nobis idcirco iterum supplicarunt, ut, praeviâ confirmatione priorum Brevium, ad nos avocando et extinguendo quaecumque litem desuper quomodolibet et ad cuiusvis instantiam exortam, ac sublato de medio quocumque alio posteriori Brevis in contrarium ut supra obtento, benigne declarare dignaremur, magistratum oratorum¹ et populum praedictae civitatis haberi et reputari pro liberis et absolutis a quocumque voto et ligamine vigore enunciatorum Brevium in

¹ Forsan *oratores* (n. T.).

Proces praedictorum magistratum prorevocatione huius postremi Brevis.

utroque foro dispensato. Nos itaque, habitâ prius in praemissis relatione tam praefati reverendissimi nostri nuncii, quam plurium religiosorum eiusdem regni Hispaniarum, attentâ solutione memoratae elemosynae de proprio adimpletae, et in eadem nostrâ Poenitentiariâ legitime iustificatâ, iustitiae quoque causâ publicae, ne praeiudicium ullo modo afferatur hospitali praedicto orphanorum et proietorum, et quod iuxta relationes praedictas comoediae et opera scenica ibidem eâ qua decet honestate exponi et rapraesentari assolent, pro ipsorum et populi praedicti conscientiarum quiete, attento praesertim civium et incolarum dissensu, qui, in expositione memorati voti, vocati neque requisiti ullatenus fuerunt, prout nobis sufficienter constare curarunt, eorum precibus annuere prout infra decrevimus.

Confirmantur et approbantur Brevis supra tractata favore dictorum oratorum expedita pro commutatione et dispensatione voti.

§ 7. Motu igitur proprio, certâ scientiâ ac de apostolicae potestatis plenitudine, verum et integrum tenorem omnium supra relatorum Brevium tam dispensationis et commutationis enunciati voti, quam illorum revocationis, ac statum et merita causae super illorum executione ac observatione respective praedicti voti quomodolibet introductae et adhuc forsitan pendentes in eadem curiâ episcopali Pampilonensi et coram eodem nuncio apostolico Hispaniarum et alio quocumque iudice et tribunali, praesentibus pro expressis habentes, lites praedictas ad nos avocantes, illas penitus extinguimus et abolemus, ac procuratori fiscali dictae curiae episcopalis et aliis quibuscumque ad causam quomodolibet admissis et interesse quomodolibet habere praetendentibus, perpetuum silentium imponimus, ac, praeviâ revocatione, annullatione et abolitione novissimi Brevis revocatorii ad instantiam

praedicti provisoris seu vicarii generalis Pampilonensis tamquam subreptitiae seu obreptitiae obtenti, quod nullius roboris et efficaciae declaramus ac si nunquam emanasset, supra relata priora Brevia favore dictorum oratorum expedita pro commutatione et dispensatione voti signanter annis MDCCXXV¹ et MDCCXXVII, cum omnibus in eis contentis, specialiter, expresse et amplissime confirmamus, approbamus, renovamus et reconvalescimus, ac totali et omnimodae exequutioni demandari decernimus et mandamus.

§ 8. Necnon, quatenus opus sit, attentâ solutione praedictorum sententiarum quingentorum per oratores expletâ, prout per nos in secundo Brevis iniunctum extitit, de qua plene et per authenticam quietantiam seu attestationem prioris et patrum conventus praedicti constare fecerunt, iterum declaramus praedictam civitatem Pampilonensem, eiusque magistratum, cives et incolas ab observantiâ huiusmodi emissi voti in utroque foro solutos esse ac remanere, prout prius antequam illud emitteretur, ita quod a nemine, quavis auctoritate fungatur, et quovis sub praetextu, causâ vel quoesito colore, eadem opera ac scenicae recreationes imposterum perpetuo impediri possint.

§ 9. Decernentes, praesenti nostro motui proprio, licet non admissio neque in Camerâ nostrâ registrato, non posse ullo unquam tempore opponi de subreptione, obreptione, vel altero quovis vitio aut defectu voluntatis vel intentionis nostrae, etiam ex eo quod praedictus provisor seu vicarius generalis, vel eius procurator fiscalis, et alii forsitan interesse habentes ad hoc vocati non fuerint, vel ex quavis aliâ causâ quantumvis legitimâ, urgenti et iuridicâ, etiam

¹ Edit. Main. legit 1525 (n. T.).

Denique idem alios huiusmodi praedicti voto declarantur.

Claustrum.

necessario exprimendâ, notari, impugnari, invalidari, ad terminos iuris reduci, et in ius ac controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari posse, sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios, commissarios, vel delegatos et causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam a latere legatos, nunciosque apostolicos iudicari et definiri debere, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ac ex nunc irritum et inane, nulliusque roboris et efficaciae, quidquid secus super iis et circa ea, quavis auctoritate, etiam a nobis aut successoribus nostris pro tempore existentibus, contigerit attentari.

Derrogatoriae

§ 10. Non obstantibus praemissis ac novissimo Brevis revocatorio supra relato, constitutione Pii IV praedecessoris nostri de registrandis, regulâ Cancellariae nostrae de iure quaesito non tollendo, constitutionibus conciliaribus, generalibus et specialibus, ac quibusvis aliis legibus, statutis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, constitutionibus, ordinationibus, privilegiis et indultis apostolicis, per nos et Romanos Pontifices praedecessores nostros, sub quibusvis tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam motu simili concessis, confirmatis, approbatis seu innovatis; quibus omnibus et singulis, ac omnibus aliis hic non expressis, quae forsitan praesenti gratiae obesse possent, etiamsi de illis specialis, specifica et expressa mentio habenda et certa forma servanda foret, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, motu et scientiâ similibus spe-

cialiter et expresse derogamus, ac plene et sufficienter derogatum esse decernimus et declaramus.

Datum Romae, ex nostro palatio apostolico Vaticano, hac die xvii martii MDCCCXIX.

Dat. die 17 martii 1729, pontif. anno v.

CCVII.

Promulgatur canonizatio B. Ioannis Nepomuceni ecclesiae Pragensis canonici¹.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Christus Dominus, qui, priusquam in caelum ascenderet, suae Ecclesiae supra firmam petram aedificatae spondit, se usque ad finem saeculi curaturum, ne ullo unquam tempore adversus eam portae inferi praevalerent, sive cruentae persecutionum procellae, sive impia dogmata haereticorum eam concutere identidem conarentur, quotidie sub oculis nostris suae huius promissionis maxima argumenta, ad christianam fortitudinem in suorum fidelium cordibus augendam, edere non cessat. Quum enim singuli fidei catholicae articuli, ipsius Redemptoris nostri et Apostolorum ore vulgati, magnos praecones et sanguine suo coram tyrannis aliisque Dei hostibus purpuratos testes habuerint, tandem repertus est etiam qui sacramentum Poenitentiae secretamque peccatorum confessionem auricularem, ordinario eius ministro sacerdoti factam contra posteriorum aetatum haereticos in antecessum propugnaturus, martyr invictus oppeteret: quam

Exordium.

¹ Aliâ huius Pontificis const. ed. MDCCXXVI, die xxxi decembris, pontif. III, promulgata fuit canonizatio B. Stanislai Kostkae.

quidem confessionem, unâ cum lege et obligatione divinitus latâ quae ad illius secretum attinent religiose celandi, antiquissimi Ecclesiae patres miro semper unanimique consensu commendaverunt et tota Ecclesia ab initio observavit ac modo sanctissime observat.

Ioannes Nepomucenus pro sigillo sacramentalis confessionis contra haereticos tuendo a Deo datus.

§ 1. Itaque sub finem saeculi a Christo nato xiv, quum in vineam a Christo Domino plantatam eiusque pretioso sanguine aspersam ventus urens pravorum dogmatum irruisset, Waldensium et Albigensium infausta sobole (Catharis nimirum, Patarenis et Manichaeis) in catholicam veritatem bacchante, quae, praeter alia permulta, Confessionis et Poenitentiae sacramentum subvertere conabatur, quumque ex pestilentissimis libris Wicleffi prognata Hussitarum secta florentissimo regno Bohemiae immineret, perinsignis ecclesia Pragensis, praecipua Romanae filia ac totius regni mater, filium suum Ioannem Nepomucenum pro sigillo sacramentalis Confessionis undequaque servando, adversus novos inferorum conatus murum opposuit; unde factum ut Ioannis constantia, glorioso martyrio coronata, compluribus signis in totâ Bohemiâ et Germaniâ a Deo illustrari meruit: quae tandem hanc S. R. E., cui, auctore Christo Domino, praesidemus, permoverunt, ut virum Deo carum sanctorum Christi martyrum canonî per nos adscribendum sanciret. Priusquam vero anteactam caeremoniam enarrare adgrediamur, maxime decet ut de beato martyre aliqua proferamus, ut illius sanctitatis memoria in fidelium animos dulcius illabatur.

Ioannes Nepomuceni ortus, educatio et mu-

§ 2. Nepomuci, Bohemiae oppido, Pragâ in Bavariam ituris obvio, perque S. Adalbertum Pragensem antistitem et martyrem signis olim nobilitato, Ioannem ineunte iam saeculo xiv parentes eius, pietate magis quam avorum titulis

clari, precibus et votis ad Dei Matrem fuis impetraverunt. Egregia et vere christiana pueri indoles probe exculta statim illuxit; formulâ enim presbyteris divinum sacrificium facturis inserendi perceptâ, sponte suâ ad coenobium monachorum Cisterciensium, Nepomuco adiacens, primo mane decurrere singulisque Dei ministris ad aras operaturis ministrare consuevit. Adultior factus, mitioribus litteris, ac postea gravioribus disciplinis, quae Dei obsequiis destinandum iuvenem praecipue decerent, sedulo instructus, ecclesiasticae militiae nomen dare constituit; praemissoque in tantae rei cogitatione mense ab omnibus negotiis vacuo, presbyteratum suscepit; eique in aede Pragensi B. Virginis, quam *Laetam Curiam* appellant, verbi Dei promulgandi onus iniunctum est: quod, a summis et disertis viris ibidem antea occupatum, tantâ ipse prudentiâ et fervore implevit, ut Evangelii semina audientium cordibus inserens, populi expectationem acquaverit, ac superiorum, qui in eodem officio praeiverant, desiderium extinxerit. Hinc, universis doctrinam virtutemque Ioannis collaudantibus, inter metropolitanae ecclesiae Pragensis canonicos, Ioanne archiepiscopo agente, unâ plane omnium voce cooptatus est, ei statim in eadem ecclesiâ coram Caroli IV imperatoris filio Wenceslao Romanorum et Bohemiae rege IV sacras conciones habenti, nova provincia imposita, qua Ioannes pro suâ modestiâ se frustra abdicare tentavit. Compluribus annis poenitentiam contra scelera, aulae licentiam, corruptosque mores strenuus ecclesiastes praedicavit, Wenceslao sanâ eius eloquentiâ victo, necdum in vitiorum sordes lapso, multa viri Dei suasu faciente: qui tanto etiam eius ornandi studio incensus est, ut praeci-

puis regni dignitatibus, praepositurâ scilicet ecclesiae Wisserhadensis, post archiepiscopalem primariâ, et Sedis Litomisliensis fastigio episcopali, ultro oblatis, Ioannem honestare percuperet.

Lucro anima-
rum interplusbo-
porae respuit:
si confessarius
Ioannae regi-
dae.

§ 3. Sed ille, opulento lucro anima- rum unice intentus, huiusmodi se ho- norum amplitudini generoso consilio subduxit; ne tamen illorum contemptu in superbiae notam incurreret, summum tandem eleemosynarii munus, a rege eiusque optimâ coniuge Iohanna Alberti Bavariae ducis filiâ collatum, accepit: in quo exercendo praeclaris animi do- tibus toti aulae praeluxit, et Ioanna re- gina, christianis virtutibus instructissima, suae conscientiae arbitrum esse voluit: quod exemplum Pragensis arcis sancti- moniales secutae, ad summum perfe- ctionis apicem eo duce convolarunt. Haec prima in viro Dei sanctitatis prae- ludia absolutam consummationem aliunde acceperunt, ubi, pro custodiendo sacramenti Poenitentiae sigillo, nullâ humanâ vi reserando, animam suam ponere non dubitavit. Etenim labente anno Domini MCCCLXXXIII, quum Wen- ceslaus paternae virtutis immemor, a- gente humani generis hoste, in flagi- tiorum abyssum praeceps ruisset, pien- tissima regina, viri sceleribus maxime offensa, crudelitatem eius perhorrescens, uni Deo se totam dicare constituit, ab eo in tantâ calamitate subsidium et solatium deprecatura. Sacrum propterea confessarii tribunal adire frequentius, cum lacrymis conscientiam aperire, af- flictere se, egenorum curam suscipere, Deum assidue cogitare, et diu noctu- que obsecrare, ut meliorem coniugi mentem daret, quem pridem a pessimo vitae instituto revocare optans, seorsum privatis obsecrationibus saepenumero adgressa fuerat.

§ 4. Sed rex, crimina criminibus ad-

dens, piis optimae reginae officiis in furorem actus, eo prolapsus est, ut, quae illa in sacramentali confessione eleemosynario atque uni Deo aperiret, ab eo sibi patefieri debere, nefario ausu contenderet, magnisque hoc pollicita- tionibus a Ioanne extorquere semel at- que iterum laboravit. Mox novum regis atrocissimum facinus in coco, veribus transfixo, atque igne affari iusso, aliis prae horrore et stupore tacentibus, a Ioanne leniter obiurgatum, eius imma- nitatem in Dei famulum irritavit. Quare eleemosynarium contumeliis affectum, carceri et vinculis mancipat, inde non educendum minatus, nisi reginae con- fessionem pandat. At eius constantiam in vinculis et postmodum in convivio Wenceslaus expugnare frustra molitus, catastae impositum, tormentis et facibus ad latera admotis, ut secretum prode- ret, torqueri imperat: quo in agone Christi pugil, nihil prorsus nisi suavis- sima Iesu et Mariae nomina ingeminans, vitam et mortem Domino commendavit. Carcere hinc dimissus, curatisque vul- neribus, vir Dei secum immaniter acta prudens celavit, resumptoque pristino concionum exercitio in aede principe, quum ad populum verba illa Christi Domini protulisset, *modicum videbitis me, et iam non multa loquar vobiscum*, sibi pro Christi et Ecclesiae lege oc- cumbendum praenunciavit. Tum uber- rimis lacrymis regni infortunia et even- turas brevi calamitates memorans, inque magno luctu omnes relinquens, concio- nem absolvit. Supremum igitur agonem sibi instare praenosceus, antiquam Dei- parae imaginem veneraturus, Bolesla- vian profectus, eius praesidium vehe- mentissimis precibus flagitavit. Inde Pragam vespere pervigilii dominicae Ascensionis reducem e fenestrâ rex conspicatus, ad se arcessit, mortem in-

confessionis a-
trocissime pati-
tur et mortem
subit.

terminatus, nisi arcanas coniugis con- fessiones statim exponat. Sed fortissi- mus Dei miles intrepide reluctatus, im- pium facinus quod ab se requirebatur, non voce, sed capitis vultusque gravi- tate aversatus est. Mox iussu regio a satellitibus comprehensus, aliò clam deportatur, noctuque manibus et pedi- bus vinctus, ad pontem Moldavae, Pra- gam praeterfluentis, deductus, in subie- ctum flumen praecipitatur.

Ioannis marty-
rium et sancti-
tas miraculis
praelecta.

§ 5. Ioannis caedem, quam Wences- laus latere voluerat caelestia statim miracula prodiderunt. Totus enim Mol- davae fluvius continuo flammis reluxit, et martyris corpus, secundo flumine quasi facibus undique cinctum descen- dens, effusam ad spectaculum civitatem attraxit, reginâ ipsâ sceleris nesciâ, coniugi necis auctori prodigium indi- cante: qui criminis conscientia tortus, humanum consortium triduo ferre non potuit. Postero die repertum martyris corpus, caedisque causâ patefactâ, ad proximam aedem S. Crucis perlatum est, subinde ad metropolitanam eccle- siam, ubi aegros quamplurimos sacra- rum exuviarum contactu sanatos ve- tera monumenta copiose testantur. Si- gnis postea non paucis ad martyris, qui Dei gloriam eloquio iuxta ac silentio amplificare studuerat, loculum sepulera- lem patefactis, eius veneratio et fama sanctitatis, in toto regno Bohemiae per medias haeresum et bellorum flammâs mirifice aucta, Germaniam universam et septentrionales oras pervagata est. Hisce de rebus uberes commentarii, Ioannis martyrium, miracula et cultum imme- morabilem minimeque interruptum re- censes, ab anno MDCCXV ab annum MDCCXX in sede archiepiscopali Pragensi publicâ solemnique caeremoniâ confe- cti sunt: quo tempore invicti martyris corpusculo iuridice recognito et carne

ac membris in cineres pridem conver- sis, licet tota ossium compago superes- set, lingua, sigilli confessionis sacramen- talis inexpugnabilis custos, in ore et cranio terrâ pleno prorsus incorrupta, flexilis et vivida reperta est. Haec vero, in thecâ honorifice inclusa, anno MDCCXXI in solemnî supplicatione maximo chri- stiani populi gaudio circumlata est.

§ 6. His porro commentariis ad piaë recordationis antecessorem nostrum Cle- mentem Papam XI allatis, perque ve- nerabiles fratres nostros S. R. E. car- dinales sacrorum rituum Congregationi praepositos canonico examine compro- batis, officium et sacrosanctum missae sacrificium de eo sub ritu communi unius martyris in Bohemiâ, Germaniâ aliisque regionibus celebrandi, sacrique corporis, ex tumulo seorsum posito et repagulis ferreis munito, infra mensam altaris transferendi facultas concessa est: quo translato, novisque commen- tariis hac de re apostolicâ auctoritate conscriptis, die xxvii ianuarii anno Do- mini MDCCXXV sacrae linguae prodigiosa incorruptio denuo explorata, omnes quotquot aderant permultos gravissimos viros reiue anatomicae peritos repen- tino spectaculo in summam admiratio- nem convertit, ubi in conspectu univer- sorum spatio ferme unius horae lingua suboscure a radice, quasi rubrum co- lorem induens et palam intumescens, huiusmodi colorem sensim in purpu- reum mutavit.

§ 7. Itaque per venerabiles fratres nostros S. R. E. cardinales viri Dei mar- tyrio et prodigiis coram nobis accurate recognitis atque perpensis, et duobus praesertim ex recentioribus miraculis, una cum iis quae ad linguam perti- nent, voce unanimi comprobatis; uno scilicet Annae Teresae Crebsin, a sex mensium paralysi et atrophâ in laevo

Ioannis mar-
tyrium a Roma-
na Ecclesia ca-
nonice compro-
batum et eius
lingua incorru-
pta.

Ioannis mar-
tyrium a Sede a-
postolica reco-
gnita et unius
quaque relata.

brachio percussae, quae, sub finem novemdiurni ieiunii a se instituti in honorem B. Ioannis, momento citius convaluit; altero vero in septenni puella Rosalia Hodanckiana, noctu in flumen Wactavam lapsa, quae, eiusdem viri Dei patrocinio a matre implorato, post horae spacium ex aquis, ubi mersa iacuerat, incolumis educta est: nos Ioannem Nepomucenum, ob servatam legem arcani confessionis sacramentalis violentia nece peremptum, consueto Ecclesiae Romanae ritu in sanctorum Christi martyrum canonem referre decrevimus: pro quo referendo carissimus in Christo filius noster Carolus VI imperator electus Hispaniarum catholicus et Romanorum, Hungariae ac Bohemiae rex illustris, et carissima in Christo filia nostra Elisabetha Christina, eiusdem Caroli uxor, et Amalia vidua clarae memoriae Iosephi olim imperatoris electi, itidemque carissimus in Christo filius noster Fridericus Augustus Poloniae rex illustris, compluresque S.R.E. cardinales archiepiscopi, episcopi et Germaniae principes ab initio causae supplices preces huic Apostolicae Sedi porrexerant, suasque iam porrigit venerabilis frater Ferdinandus archiepiscopus, et prae ceteris dilecti filii, capitulum et canonici metropolitanae ecclesiae Pragensis, eximia et plane singulari erga collegam suum devotione inflammati.

§ 8. In tribus ergo consistoriis et plenario conventu eorumdem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, nobiscum Romae praesentium, universis ad beatum Christi martyrem Ioannem Nepomucenum pertinentibus pro more discussis, unanimi sententia per Apostolicae Sedis notarios coram nobis excepta, post tantae rei perficiendae solemnem diem indictam, perque

orationes, ieiunia et eleemosynas omnipotentis Dei opem in re tantam absolvendam serventissime imploratam, omnibus, quae ad antecessorum nostrorum Romanorum Pontificum constitutiones et S. R. E. disciplinam agenda erant, summam religione peractis, hac ipsa die in honorem B. Iosephi confessoris et Deiparae sponsi Deo sacra, una cum iam dictis venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis et episcopis, et maximam utriusque cleri et populi frequentiam, in sacrosanctam basilicam Lateranensem Deo supplicantes convenimus, ubi semel, iterum et tertio, pro Christi famulo Ioanne Nepomuceno sanctorum martyrum canonem adscribendo per dilectum filium nostrum Michaëlem Fridericum S. R. E. tituli S. Sabinae presbyterum cardinalem ab Althann nuncupatum repetitis precibus exorati, post cantatas sacras orationes et Spiritus Sancti gratiam humillime invocata, ad honorem sanctae et individuae Trinitatis, fidei catholicae exaltationem, et christiani nominis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei Patris, Filii et Spiritus Sancti, et beatorum apostolorum Petri et Pauli, ac nostram, de eorumdem venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum, nobiscum in plenario conventu basilicae Lateranensis praesentium, consilio et unanimi consensu, beatum Ioannem Nepomucenum, ecclesiae metropolitanae Pragensis in regno Bohemiae presbyterum et canonicum, de cuius sanctitate, martyrio, causa martyrii et miraculis plene constabat et constat, sanctorum martyrum canonem adscribendum decrevimus et definivimus, prout praesentium tenore discernimus, definimus et adscribimus, eundemque per omnes christifideles tamquam vere sanctum et Christi mar-

tyrem honorari mandavimus et mandavimus, statuentes ut ab universa Ecclesia in eius honorem aedes sacrae et altaria, in quibus incruentum sacrificium Deo offeratur, aedificari, et quotannis xv kalendas iunias solemnitas eius ut sancti martyris celebrari possint.

Indulgentiae
visitantibus Io-
annis exuvias
concessae.

§ 9. Insuper eadem auctoritate omnibus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, qui eodem solempni die in memoriam beati Christi martyris Ioannis Nepomuceni quotannis ad eius exuvias, quae Praegae in aede principe in honorem B. Viti martyris Deo sacra adservantur, venerandas accesserint, annum et quadragenam; iis vero qui in octavam eiusdem diei festi, quadraginta dies de iniunctis seu quomodolibet eis debitis poenitentis misericorditer in Domino relaxavimus et relaxamus.

Exponitur
quidquid ge-
stum in eius ca-
nonizatione.

§ 10. Postremo gratis Deo actis, quod Ecclesiam suam insigni hoc novoque luminari illustrare voluisset, cantata in honorem sancti martyris Ioannis Nepomuceni solempni oratione, in ara maximam basilicae Lateranensis sacrosanctum missae sacrificium celebravimus cum eiusdem martyris commemoratione, omnibusque christifidelibus tunc praesentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam concessimus.

§ 11. Decet igitur ut pro tam peculiari magnoque beneficio nobis concesso omnes benedicamus et glorificemus Deum Patrem, bonorum omnium auctorem, cui est honor et gloria in saecula, assiduis precibus ab eo flagitantes, ut per intercessionem electi sui martyris Ioannis Nepomuceni a peccatis nostris indignationem suam avertens ostendat nobis faciem misericordiae suae, immittatque timorem sui super gentes quae non cognoverunt eum, ut tandem cognoscant quia non est alius Deus nisi Deus noster.

Hae litterae

§ 12. Ceterum quia difficile foret,

praesentes nostras litteras ad singula loca, ad quae opus esset, adferri, volumus ut earum exemplis, etiam impressis, manu publici notarii subscriptis et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticae constitutae munitis, eadem ubique fides habeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si essent exhibitae vel ostensae.

§ 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae definitionis, decreti, adscriptionis, relationis, mandati, statuti, relaxationis et voluntatis infringere, vel ei ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXVIII, XIV kalend. aprilis, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 18 martii 1729, pontif. anno v

✠ EGO BENEDICTUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

- †
- †
- †
- † Ego Petrus episcopus Sabinensis cardinalis Ottobonus, S. R. E. vicecancellarius.
- † Ego Laurentius episcopus Tusculanus cardinalis Corsinus.
- †
- † Ego Ioseph Renatus tituli S. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis Imperialis.
- †
- † Ego Annibal tituli S. Clementis presbyter cardinalis S. Clementis S. R. E. camerarius.
- † Ego Ludovicus tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Pius de Mirandola.
- † Ego Ioannes Antonius tituli S. Petri ad Vincula presbyter cardinalis de Via.
- †
- † Ego Antonius Felix tituli S. Balbinae presbyter cardinalis Zondadari.
- † Additur forma sigilli ut supra pag. 6 a (R.T.).

Nemo hanc
paginam infrin-
gere audeat.

ubique adem
obteneant.

Sanctorum
martyrum ca-
nonem adscribi-
tur.

† Ego Petrus Marcellinus tituli S. Mariae
Transtyberim presbyter cardinalis Cor-
radinus.

†
†
†

† Ego Curtius tituli S. Eustachii presbyter
cardinalis Origus.

† Ego Melchior tituli S. Mariae Angelorum
presbyter cardinalis de Polignac.

†
†
†

† Ego Nicolaus tituli Ss. Nerei et Achillei
presbyter cardinalis Spinula.

†
†

† Ego Iulius tituli S. Chrysogoni presbyter
cardinalis Alberonus.

†
†

† Ego Cornelius tituli S. Caeciliae presbyter
cardinalis Bentivolus de Aragonia.

†
†

† Ego Ludovicus tituli S. Priscae presbyter
cardinalis Belluga et Moncada.

†
†

† Ego Michaël Fridericus tituli S. Sabinae
presbyter cardinalis de Althann.

†
†

† Ego Alvarus tituli S. Bartholomaei in In-
sulâ presbyter cardinalis Cienfuegos.

† Ego Bernardus Maria tituli S. Bernardi
ad Thermas presbyter cardinalis de Co-
mitibus, maior poenitentiarius.

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Matthaei in
Merulana presbyter cardinalis de Al-
teriis.

† Ego Vincentius tituli S. Onuphrii presby-
ter cardinalis Petra.

† Ego Prosper tituli S. Silvestri in Capite
presbyter cardinalis Marefusus.

† Ego fr. Augustinus tituli S. Mariae super
Minervam presbyter cardinalis Pipia.

† Ego Nicolaus tituli S. Mariae in Domnica
presbyter cardinalis Coscia.

†
†

† Ego Nicolaus Mariae tituli S. Ioannis et
Pauli presbyter cardinalis Lercarius.

†
†
†

† Ego fr. Georgius tituli S. Augustini pres-
byter cardinalis Sèleri Ordinis Prae-
dicatorum.

†
†
†

† Ego fr. Vincentius Ludovicus tituli S. Pan-
cratii presbyter cardinalis Gotti Ordinis
Praedicatorum.

† Ego dominus Leander tituli S. Calixti pres-
byter cardinalis de Porzia Ordinis S. Be-
nedicti.

† Ego Petrus Aloysius tituli S. Laurentii in
Pane et Perna presbyter cardinalis Ca-
rafa.

† Ego Ioseph tituli S. Mariae de Transpon-
tina presbyter cardinalis Accorambonus.

†
†

† Ego Benedictus S. Mariae in Viâlatâ dia-
conus cardinalis Pamphilius.

† Ego Laurentius S. Agathae ad Montes dia-
conus cardinalis de Alteriis.

† Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium
diaconus cardinalis Columna.

† Ego Fabius Ss. Viti et Modesti diaconus
cardinalis de Abbatibus Oliverius.

†
†

† Ego Alexander S. Mariae in Cosmedin
diaconus cardinalis Albanus.

† Ego Alexander S. Mariae de Scalâ diaco-
nus cardinalis Falconerius.

† Ego Nicolaus S. Mariae ad Martyres dia-
conus cardinalis Iudice.

† Ego Antonius S. Nicolai in Carcere dia-
conus cardinalis Bancherius.

† Ego Carolus S. Mariae in Porticu diaco-
nus cardinalis Collicola.

† Ego Carolus S. Mariae in Porticu diaco-
nus cardinalis Collicola.

† Ego Carolus S. Mariae in Porticu diaco-
nus cardinalis Collicola.

† Ego Carolus S. Mariae in Porticu diaco-
nus cardinalis Collicola.

CCLXVIII.

*Confirmatur summarium indulgentia-
rum concessarum crucibus, rosariis,
nummismatibus et coronis benedictis
ab abbate monasterii Montisserrati
Congregationis Vallisoletanae Ordinis
S. Benedicti*¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Piis orthodoxorum principum de Ec-
clesiâ Dei multis nominibus optime me-
ritorum studiis paternâ charitate liben-
ter obsecundamus, sicut ad omnipotentis
Dei gloriam bonorumque operum incre-
mentum et christifidelium devotionem
ad pietatis opera incitandam et confo-
vendam salubriter in Domino expedire
arbitramur.

Summarium
praedictum a
Congregatione
indulgentiarum
recognitum et
approbatum
fuit.

§ 1. Pro parte siquidem carissimi in
Christo filii nostri Philippi Hispaniarum
regis catholici, et carissimae in Christo
filiae nostrae Elisabethae, earumdem
Hispaniarum reginae catholicae, coniu-
gum, nobis nuper expositum fuit, quod
aliâs summarium indulgentiarum cruci-
bus, nummismatibus, rosariis et coronis a
pro tempore existente abbate monasterii
Montisserrati Congregationis Vallisoletanae Ordinis sancti Benedicti in Catha-
launiâ benedictis concessarum de man-
dato Congregationis venerabilium fra-
trum nostrorum S. R. E. cardinalium
indulgentiis et sacris reliquiis praepo-
sitorum per sex consultores ad id spe-
cialiter deputatos confectum et ab eâ-
dem Congregatione cardinalium reco-
gnitum et approbatum fuit tenoris qui
sequitur, videlicet:

*Sommario delle indulgenze date alle croci, ro-
sarii e medaglie benedette dall'abate del*

¹ Aliâ huius Pontificis const. edit. mcccxxvi,
die 19 augusti, pontif. iii, actum fuit de modo
electionis abbatis dicti monasterii.

*monasterio della Madonna di Monserrato in
Spagna.*

La Santità di nostro signore Papa Bene-
detto XIII, dopo aver udito il voto della
sacra Congregazione delle indulgenze e re-
liquie, concede alle croci, rosari e medaglie
benedette dall'abate del monastero della
Madonna di Monserrato le seguenti indul-
genze:

Referatur
ipsiusmet sum-
marium.

i. Chi sarà solito dire una volta la setti-
mana la corona del Signore o della Madon-
na, o il rosario, la terza parte, o l'ufficio
divino o il piccolo della Madonna o dei
morti, ovvero i sette salmi penitenziali o
graduali, ovvero averà per usanza d'inse-
gnare la dottrina cristiana, o visitare i car-
cerati o gl'infermi di qualche spedale, o
di sovvenire i poveri, o d'intervenire alla
messa, o dirla essendo sacerdote, se, vera-
mente pentito o confessatosi da confessore
approvato dall'Ordinario, si comunicherà in
qualsivoglia degli infrascritti giorni, cioè
Natale del Signore, Epifania, Resurrezione,
Ascensione, Pentecoste, feste della SS. Tri-
nità e *Corpus Domini*, feste della Purifica-
zione, Concezione, Annunziazione, Assunzione
e Natività della beatissima Vergine, nel
di primo di novembre festa di tutti i Santi,
e nel giorno festivo di S. Benedetto, e di-
votamente pregherà Dio per l'estirpazione
delle eresie e degli scismi, per l'augumento
della fede cattolica, per la pace e concordia
de' principi cristiani, e per gli altri bisogni
di santa Chiesa, in esso giorno acquista la
remissione di tutti i suoi peccati e l'in-
dulgenza plenaria.

ii. Chi farà le stesse cose nelle altre feste
del Signore, della beatissima Vergine, nelle
feste de' santi apostoli, di S. Giuseppe, e
de' santi Mauro e Placido, Scolastica e Gel-
trude dell'Ordine di S. Benedetto, in cia-
scuno di detti giorni conseguirà sette anni
ed altrettante quarantene d'indulgenza.

iii. Chi sarà solito dire una o più volte
il giorno *Benedetta* sia la purissima ed im-
macolata Concezione, guadagni per ogni volta
il giorno quaranta giorni d'indulgenza.

iv. Ciascuno che dirà il rosario, corona
della Madonna in onore della sua purissi-

ma ed immacolata Concezione, pregandola che interceda appresso il suo divino Figliuolo acciò viva e muoia senza peccato mortale, consegua sette anni d'indulgenza.

v. Chi farà ogni giorno orazione per la estirpazione delle eresie, consegua ogni settimana vent'anni d'indulgenza.

vi. Ciascuno che la sera prima di andare a dormire farà l'esame della sua coscienza, e cinque volte il *Pater noster* e l'*Ave Maria* con proposito di confessarsi, consegua un anno d'indulgenza, ed essendo confessato e comunicato in quel giorno, ne consegua dieci anni.

vii. Ciascuno che, mosso dalla devozione che porta a S. Giuseppe, S. Benedetto, S. Mauro, S. Scolastica e S. Geltrude, dirà il salmo *Miserere mei, Deus, etc.*, o cinque volte il *Pater noster* e l'*Ave Maria*, dicendo che Dio signor nostro, per la loro intercessione, conservi la sua Chiesa, ed a lui dia buona morte, consegua cento giorni d'indulgenza.

viii. Chi sarà solito una volta almeno la settimana dire la corona o il rosario o l'ufficio della Madonna o de' morti, o i vesperi ed un notturno almeno colle laudi, o i sette salmi penitenziali colle litanie e sue preci, o per divozione del SS. Nome di Gesù o delle cinque piaghe dirà cinque volte il *Pater noster*, o per divozione del nome della Madonna cinque volte l'*Ave Maria*, o l'antifona *Sub tuum praesidium, etc.*, con qualsivoglia orazione approvata della Madonna, guadagni in quel giorno che ciò dirà cento giorni d'indulgenza.

ix. Chi farà qualunque sorte d'orazione preparatoria avanti di celebrare la messa o comunicarsi, o di recitare l'ufficio del Signore o della B. Vergine, consegua ogni volta cinquanta giorni d'indulgenza.

x. Chi visiterà i carcerati o gl'infermi degli spedali, aiutandoli con qualche opera pia, ovvero in chiesa insegnando la dottrina cristiana, o in casa a' propri figli, parenti o servitori, oltre le indulgenze per ciò concesse da altri Sommi Pontefici, guadagni ogni volta duecento giorni d'indulgenza.

xi. Chi nel giorno di venerdì penserà divotamente alla passione e morte di Gesù

Cristo signor nostro, e dirà tre volte il *Pater* e l'*Ave Maria*, in quel giorno guadagni cento giorni d'indulgenza.

xii. Chi accompagnerà divotamente il santissimo Sacramento, quando è portato per viatico agl'infermi, oltre le indulgenze che per opera così pia hanno date altri Sommi Pontefici, acquisti sette anni d'indulgenza.

xiii. Chi per divozione della passione di Gesù Cristo signor nostro digiunerà li venerdì dell'anno, o per divozione della Madonna li sabati, guadagnerà per ognuno dei suddetti giorni indulgenza di sette anni e sette quarantene; e quelli che confessati e comunicati avranno esercitato per tutto l'anno la predetta devozione, l'indulgenza plenaria, quale goderanno quelli che morendo dentro l'anno avranno avuta intenzione di compirla.

xiv. Chi dirà tre volte il *Pater noster* e l'*Ave Maria* per li fedeli che sono in transito, conseguirà quaranta giorni d'indulgenza.

xv. Chi col suo esempio o consiglio ridurrà a penitenza qualche peccatore, consegua il perdono della terza parte delle pene dovute a' suoi peccati.

xvi. Chi si confesserà e comunicherà nei giorni di Giovedì santo e Pasqua, e pregherà sua divina maestà per l'esaltazione della santa madre Chiesa e conservazione del Sommo Pontefice, consegua l'indulgenza che Sua Santità concede in detti giorni nella benedizione che dà pubblicamente al popolo.

xvii. Chi udirà o sentirà la santa messa, e se è sacerdote pregherà per la prosperità de' principi cristiani e per la tranquillità de' Stati loro, guadagni l'indulgenza di sette anni e sette quarantene.

xviii. Chi pregherà per la conservazione et augumento della religione di S. Benedetto, sarà partecipe di tutte quelle opere buone che si faranno in essa religione.

xix. Qualesivoglia che per infermità o altro impedimento legittimo non potrà sentire o dir messa, o recitare l'ufficio divino o di nostra Signora, o fare altri esercizi di virtù prescritti per conseguire le suddette indulgenze, le conseguirà dicendo in luogo di

esse tre *Pater noster* e tre *Ave Maria* ed una *Salve regina*, ed al fine di essa dirà *Benedetta sia la SS. Trinità, e Lodato sia il SS. Sacramento e la purissima Concezione della SS. Vergine Maria concepita senza peccato originale*, con condizione però che sia confessato e comunicato, o almeno sia contrito nel cuore, con proponimento di confessarsi.

xx. Qualunque che in articolo di morte, avendo ricevuti li sacramenti, o, non avendoli ricevuti per alcun impedimento, sarà contrito, dicendo *Gesù e Maria* col cuore, non potendo colla bocca, guadagni indulgenza plenaria di tutti i suoi peccati.

xxi. Tutte le indulgenze dette di sopra può ciascuno guadagnarle per sé o pure applicarle per le anime del purgatorio.

Comanda Sua Santità, che nella distribuzione ed uso di queste medaglie, corone, ecc., si osservi il decreto della felice memoria di Alessandro VII stampato sotto li 6 febbraio 1659, cioè che le medaglie, corone, ecc., benedette colle sopraddette indulgenze, non passino la persona di quelli a' quali saranno concesse, o a' quali da questi saranno distribuite per la prima volta, e che non possano prestarsi ad altri o darsi precariamente, altrimenti perdano l'indulgenza che hanno, e che perdendosene una non se ne possa sostituire in suo luogo un'altra, non ostante qualunque concessione o privilegio in contrario.

Inoltre dichiara, che se qualcheduna delle suddette croci, corone, rosari o medaglie si perdesse, non se ne possa sostituire un'altra che non sia stata benedetta dall'abate di Monserrato.

Proibisce di più, che per queste croci, corone, rosari e medaglie non si possa prendere qualunque minima cosa, sotto pena della perdita di tutte le indulgenze, ed altre pene canoniche da darsi da' vescovi o dagli inquisitori della fede a' questori od altri che rendono venali le cose sacre.

Dichiara ancora la Santità di nostro signore, che tutte le altre indulgenze e grazie che si asseriscono concesse a dette medaglie, croci e corone, le quali non sono contenute espressamente nel presente som-

mario, siano nulle e dalla Santità Sua espressamente revocate. Dato li 2 gennaio 1727.

I. card. Pico praefectus. — RAPHAELLO COSCINO GIROLANI segretario.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti Philippus rex et Elisabetha regina summarium huiusmodi, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderent: nos, laudabilia eorumdem Philippi regis et Elisabethae reginae erga res sacras studia plurimum in Domino commendantes, piisque eorum precibus favorabiliter annuere paternam benignitatem cupientes, de memoratorum cardinalium consilio, praeinsertum summarium indulgentiarum auctoritate apostolica tenore praesentium approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus. Praeterea nunc et pro tempore existenti praesidenti seu superiori praedicti monasterii, absente vel impedito illius abbate, cruces, rosaria, numismata et coronas huiusmodi benedicendi facultatem, auctoritate et tenore praedictis, concedimus et impertimur: salva tamen semper in praemissis auctoritate praedictae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque etc.

§ 4. Volumus autem, ut praesentium litterarum transumptis, etc.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxi martii MDCCXXIX, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 21 martii 1729, pontif. anno v.

1 Ut supra pag. 471 a (n. r.).

2 Ut supra pag. 72 b (n. r.).

CCLXIX.

Confirmatur constitutio Innocentii XIII, super prohibitione mercaturae rerum novarum Iudaeis tum in Statu tum extra Statum Ecclesiasticum degentibus¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Constitutio
praedicta Inno-
centii XIII re-
fertur.

§ 1. Alias emanarunt a recolendae memoriae Innocentio XIII praedecessore nostro litterae in simili formâ Brevis, tenoris qui sequitur, videlicet:

Ad futuram rei memoriam. Ex iniuncto nobis caelitus apostolicae servitutis munere, etc.².

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xviii ianuarii mdccxxiv, pontificatus nostri anno iii.

Causae pro-
positae non val-
uerunt confirmari
a Benedicto
XIII.

§ 2. Cum autem, sicut dilecti filii mercatores civitatis et comitatus Avenionensis exponi nobis nuper fecerunt, ipsi praemissa, quo firmiter subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri plurimum desiderant: nos, specialem ipsis mercatoribus gratiam facere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas³ fore censentes, supplicationibus illorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praesentis Innocentii praedecessoris litteras, cum omnibus et singulis in eis

¹ Laudata constit. edita fuit mdccxxiv, die 14 (verius 18 R. T.) ianuarii, pontif. iii.

² Reliqua habes tom. xxi, pag. 963 b et seq. (R. T.).

³ Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

contentis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. etiam de latere legatos, civitatibusque et comitatibus praefatorum vicelegatos, aliosve quoslibet quacumque praecminentiam et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiendum debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis quae idem Innocentius praedecessor in praesentis litteris voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatoriae.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die xxi martii mdccxxix, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 21 martii 1729, pontif. anno v.

CCLXX.

Conceduntur nonnulla privilegia quibusdam familiaribus Sanctitatis Suae¹.

¹ Ab eodem Pontifice const. ed. mdccxxiv, die xv decembris, pontif. i, concessa fuerunt privilegia omnibus familiaribus, et a Clemente XII

Benedictus Papa XIII,
Venerabilibus fratribus Francisco Burghesio archiepiscopo Traianopolitano, cubiculi nostri praefecto, Francisco Mariae Pitonio episcopo Himetensi, auditori nostro, Angelo Mariae Errico Beneventanae, capellano secreto, Ioanni Baptistae Calsamilla Ianuensis, magistro domus nostrae, Ioanni Capobianco, clerico capellae nostrae secretae, et Carolo Antonio Fiorillo, itidem Beneventanae respective civitatum vel dioecesium, cubiculi nostri adlutori, familiaribus continuis commensalibus nostris, salutem et apostolicam benedictionem.

Procedendum.

§ 1. Circumspecta Romani Pontificis gratiarum dispensatoris providentia devotos et fideles suos, illos praesertim etc.¹

Clausulae finalis.

§ 2. Ceterum² volumus pariter atque decernimus, ut illis ex vobis, quibus similes testandi de bonis ac pensiones transferendi facultates a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, quorum respective etiam familiares continui commensales erant, concessae fuerunt, praesentes litterae, quoad facultates testandi de bonis et transferendi pensiones huiusmodi, minime suffragentur.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxii martii mdccxxix, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 22 martii 1729, pontif. anno v.

CCLXXI.

Confirmatur decretum capituli generalis Ordinis Praedicatorum super suppressione Congregationis Angelorum in provinciâ Galloprovinciae aliis erectae³.

conceduntur const. ed. mdccxxxi, die xxv iulii, pontif. ii.

¹ Reliqua ut tom. xx, pag. 24, et supra pag. 120 huius tomi (R. T.).

² Ista § addatur etiam sup. pag. 120 (R. T.).

³ De confirmatione erectionis Congregationis praedictae vide Alexandri VII constit. edit. mdclxv, die 30 iunii, pontif. iii.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Ioannes Sicard, frater expresse professus provinciae Galloprovinciae Ordinis Praedicatorum, nomine dilecti etiam filii Ioannis Iosephi Robert prioris provincialis dictae provinciae, quod alias, nempe die viii martii mdclx, a quodam Ioanne Baptista Marini tunc temporis magistro generali praefati Ordinis Congregatio Angelorum nuncupata ex nonnullis conventibus provinciae eiusmodi erecta, ac subinde die xix iulii mdclxiv suâ ac etiam apostolicâ auctoritate confirmata fuit, cum iuribus ac privilegiis alteri Congregationi Britannicae eiusdem Ordinis concessis, eâ tamen expressâ lege et conditione in patentibus litteris ipsius Ioannis Baptistae magistri generalis desuper editis adiectâ, quod scilicet in dictâ Congregatione Angelorum eiusque conventibus regularis observantia secundum tenorem constitutionum praescriptarum exacte et accurate servaretur; itant a praefatis privilegiis ipso facto excideret et excidisse censeretur statim atque a regulari observantia huiusmodi descivisse constaret.

Congregatio
praedicta Ange-
lorum iam inde
ab anno mdcxx
erecta et aucto-
ritate apostoli-
ca confirmata
fuit.

§ 2. Enatoque postmodum dubio, an per quaedam decreta die xxviii septembris eiusdem anni mdclxiv emanata a Congregatione tum existentium S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, quibus inter alia electiones in capitulo provinciali provinciae praefatae confirmabantur, supradicta Congregatio Angelorum dissoluta fuisset, reque ad felicis recordationis Alexandrum Papam VII praedecessorem nostrum ab eodem Ioanne Baptista magistro generali delatâ, idem Alexander praedecessor de dictorum cardinalium consilio memoratam Congregationem Angelorum, in qua tunc

Decretum ema-
natum die xxviii
septembris anno
mdclxiv a con-
gregatione dis-
soluta fuisset,
ab Alexandro
VII confirmata
est.

vigebat regularis observantia ac disciplina, in suo statu et privilegiis auctoritate apostolica confirmavit et manuteneri mandavit, voluitque vicarium praefatae Congregationis vocem habere in capitulis provincialibus eiusdem provinciae deinceps celebrandis, prout habebat vicarius alterius Congregationis Britannicae; et alias, prout in ipsius Alexandri praedecessoris litteris in simili forma Brevis die xxx iunii MDCLXV desuper expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

Denique in capitulo generali in Bononiensi iustis de causis suppressa fuit et decretum hac super re emanatum.

§ 3. Verum, cum in nupero capitulo generali praedicti Ordinis in civitate nostra Bononiensi habito, in vim seu executionem quarundam nostrarum in pari forma Brevis litterarum, quas die viii aprilis MDCCXXV super eiusmodi congregationibus provinciarum dicti Ordinis in universum acceptis ad idem capitulum generale in civitate praefata congregatum dedimus, post maturam rei discussionem statutum atque ordinatum fuisset, tamquam conducibile ad regularis disciplinae instaurationem, quas-cumque congregationes ab hac Sancta Sede non erectas nec confirmatas, sed solâ facultate ordinariâ religionis institutas, neque a suis provinciis respective seiunctas, quotiescumque non custodirent veterem observantiam eorum quae in primaevo erectionis fervore praescripta fuere, suis provinciis omnino reunendas esse, factâ potestate per dictum capitulum generale dilecto filio Thomae Ripoll moderno magistro generali Ordinis praefati, habitâ de singulis Congregationibus huiusmodi pleniore ratione, eas supprimendi et reuniendi originalibus provinciis, quas a suo laudabili fine decidisse reperisset; atque comper-tum fuisset, quinque conventus, quibus

supradicta Congregatio Angelorum constabat, ob fratrum penuriam, temporum iniuriam, rerumque vicissitudinem, ac inopiam, aliasque calamitates, a primae-va regulari observantiâ defecisse, nec illis suppetere unde suorum religiosorum necessitatibus subvenire possent, ac insuper ad duplicem contributionem, unam quidem priori provinciali dictae provinciae, alteram vero eiusdem Congregationis vicario pro rebus ad illam spectantibus faciendam, teneri et obligatos existere: dilecti filii Ludovicus Manche vicarius ultimo electus, et Hyacinthus Dantrechauz exvicarius, alique alumni dictae Congregationis, enarratae ordinationi capituli generalis inhaerentes, ab eodem Thoma magistro generali petierunt atque obtinuerunt praedictam Congregationem Angelorum dissolvere et suppressi, illiusque conventus memoratae provinciae restitui ac reuniri; et alias, prout continetur in decreto ipsius Thomae magistri generalis eâ super re die v iunii MDCCXXVIII edito, tenoris qui sequitur, videlicet:

Nos frater Thomas Ripoll, sacrae theologiae professor, totius Ordinis fratrum Praedicatorum magister generalis et servus. Quo primum ad supremum Ordinis regimen, meritis licet imparibus, electi fuimus, ab omnibus totius capituli generalis Bononiae celebrati patribus specialiter nobis commissum est, ut allaboraremus ad reunionem conventuum cum provinciis, e quarum sinu prodierunt, ubi certo constare poterit congregationes et talium conventuum selectu formatas ex primaevo erectionis suae fervore decessisse, quocumque tandem eventu vel casu labefactata disciplina proveniat. Cum itaque non sine moerore didicerimus Congregationem nostram Angelorum in provinciâ nostrâ Galloprovinciae erectam ut ibi adamussim ad rigorem exactioris observantiae viveretur, tamen ob varias iniurias temporum diversasque calamitates ita a praescriptis severioribus statutis excessisse, et unus idem-

Decretum praedictum super Congregationis praefatae suppressione et conventuum reunionem.

que sit vivendi modus a ceteris provinciae eiusdem conventibus non satis absimilis, quo subsistere possit praefixa separatio et duorum superiorum vel capitum institutio, maxime cum ex praefatae Congregationis institutae litteris patentibus expresse notetur die xix iulii MDCLXIV ipsi concessa vel concedenda privilegia eâ dumtaxat lege et conditione valere vel valitura, et non aliter, ut in eius conventibus regularis observantia secundum tenorem constitutionum nostrarum exacte et accurate servetur, adeo ut a praedictis privilegiis, concessionibus et gratiis excidat ipso facto et excessisse censetur statim atque a regulari observantiâ excessisse constiterit: his aliisque adducti momenti, votisque, petitioni ac precibus tum recens electi in vicarium tum exvicarii ac plurium eiusdem Congregationis alumnorum inclinati, harum serie, nostrique auctoritate officii, ac de mandato nobis a praefato capitulo generali facultate, praedictam Congregationem Angelorum dissolvimus et annullamus, et tenore praesentium suppressam ac solutam declaramus, omnesque conventus illius Congregationis unum et restitimus provinciae nostrae Galloprovinciae unitosque denunciamus. Hinc annuentes precibus admodum reverendi patris magistri Ludovici Mauche in vicarium nuper electi, et a nobis ad maturam rei discussionem confirmati, ipsum ab onere vicarii generalis eximimus, et exemptum, acceptatâ eius renunciatione, declaramus, dantes admodum reverendo patri magistro provinciali moderno eiusque successoribus omnem in et super dictos conventus personasque ad ipsos quomodolibet spectantes auctoritatem et potestatem, quam erga ceteros eiusdem provinciae conventus et personas exercere solet et debet ex sui officii provincialis et confirmationis a nobis emanatae die xxi maii transacti; praecipientes in virtute Spiritus Sancti et sanctae obedientiae, necnon sub formali praecepto, omnibus fratribus ad dictam Congregationem antea spectantibus, ut praedicto reverendo patri magistro provinciali provinciae nostrae Galloprovinciae subsint et pa-

1 Videtur legendum *mandatâ* (R. T.).

reant, ipsumque velut legitimum caput et unicum superiorem habeant, venerentur et agnoscant; quem etiam plurimum in Domino et paternis visceribus hortamur ne quidam detur vel contendatur ad molliorem disciplinam aditus, et singulis in coenobiis dictae provinciae vitam regularem uniformiter erigat, lapsam restituat, et ubicumque viget intactam conservet. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Non obstantibus in contrarium quibuscumque. Datum Romae, in conventu nostro S. Mariae super Minervam, die v iunii anni MDCCXXVII. — Frater THOMAS RIPOLL, magister Ordinis. — Frater IOANNES SICARD, magister et secretarius. Loco + sigilli. — Registr. fol. 90.

§ 4. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, licet suppressio dictae Congregationis, illiusque conventuum restitutio provinciae praefatae, sic factae, optatum habeant successum, ipsorumque conventuum fratres sub uno eodemque provinciae praefatae capite quietius et felicius regulari observantiae insistant, maioriq[ue] animorum concordia Altissimi obsequiis famulentur; nihilominus, quia dicta Congregatio etiam auctoritate apostolica erecta et praesertim per supradictas Alexandri praedecessoris litteras confirmata fuerat, ipse Ioannes Iosephus prior provincialis vereatur, ne id validitati suppressionis et unionis huiusmodi obstet, illasque aliquando in dubium revocari contingat: quare praefatus Ioannes exponens supradicti Ioannis Iosephi prioris provincialis nomine nobis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, ipsorum Ioannis exponentis ac Ioannis Iosephi prioris provincialis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque

Confirmatio
re. l. ai. decreti.

ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, suppressionem Congregationis Angelorum provinciae Galloprovinciae, illiusque conventuum reunionem eidem provinciae, per dictum Thomam magistrum generalem Ordinis fratrum Praedicatorum, sicut praemittitur, factas¹, expeditumque desuper eiusdem Thomae magistri generalis decretum praeinsertum, cum omnibus et singulis in eo contentis ac inde ceteroquin legitime secutis, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui in praemissis quomodolibet interverint, supplemus.

Clausulas.

§ 5. Decernentes, ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos et Sedis Apostolicae nuncios, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

¹ Male edit. Main. legit *factae* (R. T.).

§ 6. Non obstantibus praedicti Alexandri praedecessoris litteris, aliisque praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis, provinciae et conventuum praedictorum, ac quibusvis aliis, etiam iuramento, etc.¹.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die xxvi martii mdccxxix, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 29 martii 1729, pontif. anno vi.

CCLXXII.

Statuuntur et ordinantur nonnulla pro stabiliendâ reformatione iuxta constitutiones Urbani VIII et Innocentii X in provinciâ Pedemontanâ Ordinis fratrum B. Mariae de Monte Carmelo².

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Apostolatus officium infirmitati nostrae, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, divinitus commissum, salubriter exequi satagentes, exorta inter religiosos viros, quos vota sua Altissimo in sanctitate et iustitiâ paceque fraternâ reddere decet, dissidia opportunis rationibus dirimere, ac felici prosperoque illorumque regimini, quantum cum Domino possumus, consulere studemus, sicut, omnibus mature consideratis, ad omnipotentis Dei gloriam et religionis incrementum expedire arbitramur.

§ 1. Aliâs siquidem (postquam anno mdcxlvii, seu alio veriori tempore, in provinciâ Pedemontanâ Ordinis fratrum B. M. de Monte Carmelo reformatio introducta fuerat sub observantiâ constitutionum a felicis recordationis Urba-

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² Hac de re vide constit. Innocentii XI edit. mdclxxxvii, die 27 martii, pontif. ii, et Clementis XI constit. edit. mdccxv, die 26 octobris, pontif. xv.

Derogatorias.

Prooemium.

Quam 4. praedicta reformatio primo in praefatâ provinciâ introducta fuit et variis constitutionibus et statutis regulata.

no VIII ac Innocentio X Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris pro conventibus in eodem Ordine reformatis et reformandis editarum, quae tamen in provinciâ praedictâ non aliter tunc acceptae¹ erant quam cum praeservatione quorundam decretorum, quae leges municipales appellabant, ac consuetudinum et statutorum particularium; ac subinde anno mdcl, vel circiter, altera magis exacta sive secunda reformatio, sub enarratis constitutionibus pure, simpliciter, et ad litteram observandis, cum renunciatione legum municipalium, consuetudinum et statutorum particularium huiusmodi, in eandem provinciam invecta fuerat; recolendae vero memoriae Innocentius Papa XI, etiam praedecessor noster, hanc secundam reformationem per totam provinciam praefatam promovere et paulatim extendere desiderans, sub certis modo et formâ tunc expressis in primis statuerat, ut singulis trienniis, sine cuiuscumque consensu, tribus dictae provinciae conventibus eiusmodi reformationi tum deputatis, unus aliorum eiusdem provinciae conventuum adiungeretur, quo tandem tota et integra provincia praedicta² sensim exacte reformaretur, pluraque alia decreverat et ordinaverat pro salubri istius secundae reformationis progressu et directione per quasdam suas in simili formâ Brevis die xxvii martii mdclxxxvii expeditas litteras, quae postmodum a pia memoriae Clemente Papa XI praedecessore quoque nostro cum omnibus et singulis in eis contentis per ipsius in pari formâ Brevis litteras die xxvi octobris mdccxv desuper editas confirmata et approbata et innovata fuerunt) per nos accepto quod secundodicta reformatio primum in conventibus Astensi,

¹ Forsan *acceptatae* (R. T.).

² Ed. Main. legit *provinciae praedictae* (R. T.).

Dolianensi et Clarascensi eiusdem provinciae ad praescriptum praefatam Innocentii XI praedecessoris litterarum introducta, ac successive ad conventus Taurinensem et Vinovi extensa et propagata, inimico homine superseminante zizania, iisque in dies succrescentibus, non solum optatum felicemque successum non habuerat, sed, exortis inter utriusque mox recensitae reformationis alumnos³ simultatibus, dissidiis et contentionibus, regularis disciplina non modicum in praefatâ provinciâ detrimentum acceperat, quin imo sub specie ac praetextu pacis et unionis initae inter aliquos ex dictis alumnis, qui omnium utriusque reformationis alumnorum nomen seu partes assumpserant, diversis congregationibus, capitulationibus et conventionibus per eos propriâ etiam et privatâ auctoritate factis, atque a quampluribus dictae provinciae fratribus executioni quoque cum mutatione habitus regularis demandatis, ac quodam asserto capitulo provinciali Taurinensi nulliter celebrato, ipsa provincia ab aliquot annis, ex causâ eiusmodi unionis ab unâ parte impugnatae et ab aliâ propugnatae, in deteriore statum quoad spiritualia et temporalia prolapsa dignoscebatur: quibus a nobis sedulo, ut par erat, perpensis, venerabili fratri Gaspari Pizzolanti episcopo Cerviensi tunc eiusdem Ordinis priori generali dedimus in mandatis ut universam provinciam praefatam visitaret, attributâ illi alium sibi ad hoc munus explendum subdelegandi facultate: cum ex actis visitationis a dilecto filio Ioanne Dominico Berardo presbytero Congregationis Oratorii S. Philippi Neri per memoratum Gasparem episcopum tunc priorem generalem vigore dictae facultatis ei per nos concessae deputato cum duobus

³ Edit. Main. legit *alumnis* (R. T.).

fratribus expresse professis eiusdem provinciae rite et accurate ac laudabiliter peractae totum dictae provinciae statum perspectum exploratumque habuerimus, ac illi prompto et salutari remedio subveniendum esse agnoverimus, longeque gratissimum nobis fuerit audire, omnes pene provinciae reformationis alumnos sincero, ut decet, animo sese submittere iis quae a nobis et hac Sancta Sede etiam pro amplectenda secunda reformatione praescriberentur :

Postea, toto dictae provinciae statu perspecto, ad praesentes ordinationes emittendas decrevum est.

§ 2. Hinc est quod nos, pro pastoralis nostrae curae et sollicitudine eiusdem provinciae illiusque fratrum tranquillitati et salubri directioni prospicere, ac exactam enarratarum constitutionum observantiam, quae hucusque ob rerum temporumque vicissitudines¹ statim restitui nequivit, nunc, benedicente Domino, expedite ac unico contextu in universa provincia praefata constabilire cupientes, ut pinguius et uberius pia eiusdem Innocentii XI praedecessoris mens et intentio adimpleatur, propositaque sibi secundodicta reformatio plenarium suum sortiatur effectum, de nonnullorum ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, qui iussu nostro eiusmodi negotium sedulo examinarunt, consilio, congruum et opportunum duximus in hunc finem ea, quae infra sequuntur, auctoritate apostolica statuere, decernere et ordinare.

I. Itaque annullamus, cassamus et irritamus omnes propositiones, pactiones, capitulationes ac conventiones utriusque partis praedictae super unione primae et secundae reformationis huiusmodi factas in Congregatione habitae in conventu Vinovi, necnon in capitulo provinciali celebrato in conventu Pini mense maio MDCCXXIV, prout etiam tam in congressu, ut vocant, quam in congregatione

¹ Edit. Main. legit *vicissitudinis* (R. T.).

Taurinensi mensis ianuarii MDCCXXVII; similiter nullum irritumque declaramus assertum capitulum provinciale Taurinense peractum mense maio eiusdem anni MDCCXXVII, cum omnibus inde seculis. — II. Pro faciliiori tamen unionis et reformationis totius provinciae praefatae effectu obtinendo, omnia ab assertis priore provinciali aliisque officialibus et prioribus in dicto capitulo provinciali Taurinensi electis seu deputatis acta et gesta usque ad tempus publicationis praesentium nostrarum litterarum dumtaxat, et non ultra, quoad utrumque forum de benignitate apostolica sanamus et convalidamus. — III. Facultatem tribuimus infra dicendo executori praesentium litterarum huiusmodi in utroque pariter foro omnes et singulos dictae provinciae fratres tam primae quam secundae reformationis a censuris et poenis ecclesiasticis, si quas quomodolibet incurrerunt, absolvendi¹, ac cum eis dispensandi super irregularitate quam contrahere potuerunt, vel ex dispositione iuris et constitutionum apostolicarum, vel ex superiorum sententia et declaratione, occasione tractatus seu executionis enarratae unionis, celebrationis congregationum et capitulorum, vel usurpatae iurisdictionis, sive ex transitu de secunda ad primam reformationem sine Sedis Apostolicae licentia, cum ipsorum reintegratione ad vocem activam et passivam et restitutione in pristinum statum, perinde ac si praemissa facta non fuissent; quam tamen facultatem limitamus ad eos dumtaxat fratres provinciae praedictae, qui harum nostrarum litterarum dispositioni² in omnibus et per omnia debita promptaque obedientia parebunt et acquiescent, et non alias, dictusque executor cam-

¹ Vocem *absolvendi* nos addimus (R. T.).

² Edit. Main. legit *dispositione* (R. T.).

dem facultatem uni vel pluribus committere et delegare valcat. — IV. Ad haec, praevia suppressione et abolitione primae reformationis in dicta provincia Pedemontana anno MDCLVII, seu alio veriori tempore, cum praeservatione legum municipalium, consuetudinum et statutorum particularium, inductae et acceptatae, sicut praemittitur, statuimus et declaramus, totam ac universam provinciam praefatam sub constitutionibus editis ab Urbano VIII et Innocentio X praedecessoribus praedictis reformatam esse, ac regi debere, itaut deinceps perpetuis futuris temporibus in omnibus et singulis eiusdem provinciae conventibus dictae constitutiones inviolabiliter, ac pure, simpliciter et ad litteram serventur, non obstante nec attento quocumque alio usu vel abusu in aliis provinciis reformatis ipsius Ordinis nunc vel pro tempore vigente, necnon abrogatis ac prorsus sublatis quibuscumque decretis, legibus municipalibus, consuetudinibus et statutis particularibus in eadem provincia Pedemontana quomodolibet conditis, introductis, seu condendis et introducendis ex quacumque etiam superiorum et capitulorum generalium auctoritate, etiam sub obtentu quod non sint neque dicantur contraria observantiae et disciplinae regulari atque constitutionibus praefatis; quae omnia tamquam abusum et corruptelam declaramus. — V. Districte praecipimus et mandamus, quod habitus et vestes tam internae quam externae pari forma, colore et materia ab omnibus fratribus provinciae sic reformatae omni sublata inter eos differentia deferantur. Cumque in ipsorum conventibus minus clare et expresse sit dispositum quoad materiam dictarum vestium ex illis verbis: *vestimenta fratrum lanea sint ex grossiori et viliori panno*: adeout antehac plures subortae

fuerint controversiae, num deberent esse ex vero panno; et diversae super hoc prodierunt resolutiones, sive provisiones: hinc, quo in posterum in provincia praefata omnis dissensionum et interpretationum super materia habitus regularis huiusmodi causa et occasione¹ removeatur, volumus ut vestimenta interiora; tibialia scilicet, sint lanea vel lineae; thoraces autem et femoralia aestivo tempore ex cannabe vel lino duro, aliis vero anni temporibus ex pellibus seu vili panno albi semper vel grisei ut aiunt coloris; materia porro capparum et tunicarum esse debeat ex panno, qui vulgariter dicitur *saglia*, sive *saia*, viliori et grossiori, non tamen ab ea, qua communiter universa religio non reformatata utitur, notabiliter diversa; et proinde praedicto executori iniungimus ut qualitatem huiusmodi panni *saglia* sive *saia* nuncupati dilucidius, pro iis quibus pollet zelo et prudentia, explicet ac definiat: quod autem attinet ad formam vestium externarum, nos mensuras in constitutionibus pro iisdem reformatis praescriptas districtius declarantes decernimus quod tunica competentis sit amplitudinis et usque ad talos descendat, atque a pectore et infra omnino sit consuta, et manicas bene largas habeat non nucleatas; scapulare tunicam ipsam paulo brevius existat, et in latitudine utrumque humerum non excedat; cappa vero sit satis ampla et modice sinuosa, talisque longitudinis, ut brevior etiam aliquantulum sit tunica superiore: quoad caputium tandem, ex ea parte quae caput tegit, rotundum esse debeat et latum, ipsiusque latitudo scapular hinc inde pertingat; in reliquo autem ante pectus brachiorum iuncturam non transeat, et pars posterior iusta sua proportionem acuminata cinctorium coope-

¹ Potius lege *occasio* (R. T.).

riat. Quae omnia intra mensem ab omnibus dictae provinciae fratribus tam primae quam secundae reformationis professis et deinceps professoris omnino executioni mandari debeant, cum verâ et reali assumptione et delatione habitus tam interni quam externi, prout supra iniunctum reperitur, neque deinde formam et materiam habitus huiusmodi dimittere vel immutare praesumant quovis praetextu, sub poenâ excommunicationis per contravenientes ipso facto incurrendâ, cuius absolutionem nobis et Romanis Pontificibus successoribus nostris reservamus. — vi. Quo vero fratres primodictae reformationis huius reformationis iugum libentius subeant, concedimus exprioribus, provincialibus aliisque fratribus, qui reperiuntur in possessione seu quasi possessione graduum, praecminentiarum, praecedentiarum et definitoriatus perpetui, ut ipsi, vitâ eorum naturali durante, in eadem possessione seu quasi possessione remanere et continuare possint, sublatis ceteroquin omnibus aliis praecementiis privilegiis quibuscumque, ita quod nullus deinceps in dictâ reformatione ullum gradum suscipere et assequi possit, nisi servatis modo et formâ, et adimpletis conditionibus ac ceteris omnibus, quae in praefatis constitutionibus praescripta reperiuntur. — vii. Mandamus quoque executori praedicto, ut, post earundem praesentium litterarum promulgationem, fratres provinciae praefatae in primâ reformatione professos, vel ad illam de licentiâ huius Sanctae Sedis translatos, enixe moneat, quod, iuxta praesentium litterarum seriem, enarratas constitutiones iureiurando acceptent, ac promittant se illas ad litteram amplecti et divinâ favente gratiâ fideliter observaturos; idemque iuramentum praestabunt omnes, qui in posterum professionem regula-

rem in illâ provinciâ emittant; secus vero eiusmodi monitioni obsequentes, qui in hac reformatione permanebunt, benigne ac peculiari charitate tractentur a superioribus, sicuti etiam in dictis constitutionibus quoad infirmos cavetur. Et si qui ex fratribus primae reformationis forsân (quod absit) acquiescere seu parere noluerint, facultatem tribuimus eidem executori licentiam eis concedendi transeundi ad aliam provinciam dicti Ordinis, sive etiam ad alium Ordinem ex Mendicantibus, dummodo prius benevolos receptores invenerint. — viii. Alii fratres in secundâ reformatione professi, vel ad eam legitime translati, quatenus illam deseruerint, ad primam reformationem quacumque ex causâ vel colore sine dictae Sedis licentiâ transierint, a memorato exectore, etiam sub censuris et poenis ecclesiasticis, compellantur ad observandum aliâs ab eis praestitutum et renovandum iuramentum de dictis constitutionibus reformationum pure, simpliciter et ad litteram ut supra servandis. — ix. Et quia eiusmodi provincia Pedemontana veluti unitum corpus sub uno capite, priore scilicet provinciali, iuxta praefatas constitutiones in futurum regi et gubernari debet, nos, vicarii provincialis aliorumque ministrorum officia supprimentes, mandamus eligi in capitulis provincialibus priorem provincialem cum assistente et quatuor definitores ac aliis officialibus iuxta statuta seu constitutiones dicti Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo; atque, attentâ nullitate supradicti capituli provincialis Taurinensis, committimus praefato executori, ut eos fratres, qui in epistolâ Secretariae nostrae Status ei directâ designantur, in priorem provincialem, assistentem, quatuor definitores et magistrum novillorum pro residuo tempore

currentis triennii mense maio anni proximi mcccxxx terminandi constituat ac deputet, quin ipse executor epistolam huiusmodi producere aut exhibere teneatur, sed simplici eius assertioni standum sit ac omnino fides habeatur, dictique officiales per eum sic deputati auctoritate nostrâ apostolicâ constituti censeantur; necnon idem executor pro reliquo tempore dicti triennii iuxta datam sibi a Domino prudentiam priores eligat et familias disponat et ordinet in singulis conventibus provinciae praefatae usque ad novum capitulum provinciale anno proxime, ut praefertur, celebrandum. — x. Demum executor praedictus unicum constituat novitium pro totâ provinciâ praefatâ in conventu Astensi, ubi de praesenti habetur, necnon designet et statuât professorium in conventu, quem magis ad id opportunum in Domino iudicaverit, et in quo ea concurrant, quae per dictas constitutiones requiruntur.

Deputatur executor praedictorum cum amplissimâ facultatibus.

§ 3. Ceterum de memorati Ioannis Dominici Berardi presbyteri Congregationis Oratorii S. Philippi Neri fide, prudentiâ, dexteritate, doctrinâ, charitate, integritate, vigilantia, ac religionis zelo plurimum in Domino confisi, eundem Ioannem Dominicum in executorem praesentium litterarum et commissarium apostolicum in universâ provinciâ Pedemontanâ huiusmodi usque ad futurum capitulum provinciale necnon in praesidentem ipsius capituli provincialis cum amplâ facultate et potestate nedum perficiendi et omnimodae executioni demandandi omnia et singula in ipsis litteris nostris contenta, sed etiam, ut post earum executionem regularis disciplina iuxta supradictas constitutiones re ipsâ inducatur, observetur ac firmiter stabilietur, adversus delinquentes inquirendi, querelas et recursus

audiendi, quascumque provisiones opportunas capiendi, abusus tollendi, fratres in conventibus constituendi, priores mutandi, aliaque in praemissis et circa ea quoquomodo necessaria et opportuna faciendi, gerendi, dicendi, mandandi, ordinandi, ac itidem exequendi, atque ad hunc effectum cancellarium aliosque ministros sibi benevisos assumendi, prout quoque contra inobedientes iuris et facti remediis ad poenas tam corporales quam spirituales summarie, de plano, sine strepitu et figurâ iudicii, quacumque appellatione et recursu sublatis, procedendi, auctoritate praefatâ, tenore praesentium, constituimus, sancimus ac deputamus. Mandantes propterea omnibus et singulis dictae provinciae superioribus, fratribus et personis, aliisque ad quos spectat, ut, ipsum Ioannem Dominicum in executorem, commissarium apostolicum in eadem provinciâ, ac praesidentem, sicut praemittitur, a nobis deputatum, reverenter suscipientes et recognoscentes, illi in omnibus et singulis praemissis prompte pareant et obsequantur, eiusque salubria monita et mandata humiliter suscipiant et efficaciter adimplere procurent; alioquin sententias sive poenas, quas rite tulerit in rebelles, ratas habebimus, et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

§ 4. Non obstantibus, quoad ea quae praesentibus adversantur, praedictis Innocentii XI et Clementis XI litteris, ac, quatenus opus sit, nostrâ et Cancellariae Apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon praefatorum Ordinis, provinciae et conventuum, aliisque

Derogantibus.

etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, stylis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, capitulorum generalium et provincialium decretis, privilegiis quoque, indultis et literis apostolicis, eisdem Ordini, provinciae et conventibus, ac illorum superioribus, fratribus et personis quibuscumque, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis in contrarium praemissorum concessis, editis, confirmatis et approbatis, ac pluries et quantiscumque vicibus innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quacvis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis, servatis et specificatis respective habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvi martii MDCCXXIX, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 26 martii 1729, pontif. anno v.

CCLXXIII.

Reintegratur motu proprio ecclesia S. Leonis civitatis Feretranae ad cathedra-

*litatem episcopi, capituli et canonicorum iuxta primaeum statum*¹.

Benedictus Papa XIII.

Motu proprio, etc.

§ 1. Nuper nobis innotuit quod ecclesia cathedralis civitatis Feretranae ab antiquissimo tempore erecta fuit in ecclesia S. Leonis eiusdem civitatis, ibique per plura saecula continuit cum non interruptâ episcoporum residentia; ex eo tamen quod temporum progressu illius dominium transivit in duces Urbini, qui illam non tam arte quam naturâ munitissimam multo militum praesidio urgentibus bellorum calamitatibus custodire satagebant, qua de causâ episcopo et canonicis eiusdem cathedralis tutus ac liber, ut decebat, non patebat accessus, ibique a sacris celebrandis divinisque officiis decantandis in maximum divini cultus detrimentum retrahebantur. Idcirco, ad tollendas canonicis excusationes residentiae non praestitae, felicitis recordationis Gregorius XIII, praedecessor noster, inhacrendo deliberationibus S. Pii V pariter praedecessoris, per suas litteras incipientes *Rationi congruit* expeditas sub datum Romae apud S. Petrum viii kalendas iunii MDLXXII, praedictam cathedralem Feretranam, cum episcopo et integro capitulo composito de unico praeposito et sex canonicis, transtulit ad ecclesiam collegiatam S. Bartholomaei Pinnæ Billorum eiusdem diocesis, declarando quod liceret episcopo et canonicis in praedictâ ecclesia S. Bartholomaei residere et inibi divina officia cum illius canonicis decantare, hoc insuper addito

¹ Hac de re vide Gregorii XIII constit. edit. MDLXXII, die 25 maii, pontif. i; et huius Pontificis const. MDCCXXVIII, die 15 novembris, collegiata terra Fabriani erecta fuit in cathedralem, ac terra praedicta in civitatem.

Cathedralem ecclesiam civitatis praedictae erectam fuisse ab antiquissimo tempore in ecclesia S. Leonis eiusdem civitatis refertur.

quod praedictae duae ecclesiae S. Leonis et S. Bartholomaei non amplius duae ecclesiae, una scilicet cathedralis et altera collegiata, nuncuparentur, sed unica tantum ecclesia cathedralis existeret, quodque in ecclesia S. Leonis cathedralitatis insignia remanerent, et dies festus eiusdem sancti titularis ibidem celebrari quotannis non desineret; et quia praeposito praedicta cura incumberebat animarum, deputato prius vicario ad nutum ammovibili, et segregatis deinde nonnullis stabilibus ex eadem praepositurâ, per constitutionem similis recordationis Innocentii XI pariter praedecessoris expeditam sub datum v idus novembris MDCLXXXII, archipresbyteratus cum actuali curâ animarum tanquam vera et propria parochia erecta fuit.

Cur cessatis causis translationis praedictae ecclesiae S. Leonis ad pristinum statum reducta non sit.

§ 2. Et quamvis per obitum ultimi ducis Urbini devoluto integro Statu ad Sedem Apostolicam, cessatis proinde anno MDCLXV bellorum turbinibus, amoto ingenti militum praesidio, eoque ad modicum numerum redacto, non solum civitas praedicta, sed et tota Feretrana provincia ut¹ praefata ecclesia ad pristinum reduceretur statum et cultum enixe exoptaverit, ob defectum tamen episcopalis palatii, ex quo antiquum aut prolapsum aut inhabitabile redactum fuerat, eorum vota ad Sedem Apostolicam exponere non valuerunt; sed obtentâ postmodum ad huiusmodi effectum a Camerâ nostrâ investiturâ palatii olim de iuribus ducum Urbini per chirographum similis recordationis Clementis X pariter praedecessoris, in quo summopere commendatur episcopalis residentia apud ecclesiam Leonis, causâ nihilominus remissâ et deinde propositâ in nostrâ Concilii Congregatione, resolutio dictae civitati prorsus contraria

¹ Edit. Main. legit in pro ut (n. t.).

emanavit, et, ratione dispendii in huiusmodi propositione passi, causa praedicta ulteriorem progressum non habuit.

§ 3. Nos autem serio considerantes, nullâ penitus culpâ tunc temporis civium multoque minus modernorum huiusmodi translationem expletam fuisse, sed ex mero rerum ac temporum accidentali eventu, bellisque tunc irruentibus, quorum ratione tale praesidium ibi residebat, quodque illius de causâ praedicti praedecessores translationem huiusmodi demandarunt; causis proinde cessatis, aequum etiam esse cessare quoque debere earum effectus, cum civitas praedicta non amplius sub extraneorum, sed nostrae Apostolicae Sedis pacifico et quieto dominio gubernetur; et, Deo favente, absque ullo bellorum metu, praesidium ad modicum militum et bene regulatum numerum redactum existat; attendentes quod introitus et redditus, quibus canonici sic translati potiuntur, pro cultu eiusdem ecclesiae S. Leonis fuerant assignati, quodque canonicis praedictis antiquae eorum ecclesiae restitutis, ecclesia nihilominus Pinnæ Billorum suo debito defraudata non remaneret obsequio, cum adhuc penes eam superessent binae dignitates, octo, et ultra, canonici, ac quatuor, et ultra, ministri mansionarii nuncupati; ac tandem animo revolvantes cultui divino congruum nec animarum saluti proficuum fore quod amplius ministris et quidem propriis destituta remaneat ecclesia praedicta mirabilis structurae in duodecimo nostrae salutis saeculo constructa, capax adhuc de praesenti, ut non solum ab antiquo, sed a maiori ministrorum numero ei inserviat, et in eâ divina officia decantentur: nos, qui iura ecclesiarum omni curâ tueri, custodire et reintegrare studemus, auditi prius re-

Causae praesentis constitutio.

latione et voto reverendissimi archiepiscopi Urbinatensis, praemissis providere prout infra decrevimus.

Pontifex ad
se advocat cas-
sam.

§ 4. Litteras itaque praedictas felicitis recordationis Gregorii XIII praedecessoris, decreta S. Pii V ac Innocentii XI, rescripta et resolutiones praedictae Congregationis Concilii, statum et merita causae coram eâ introductae et olim ibidem pendentes, modernum statum tam eiusdem ecclesiae S. Leonis, quam alterius S. Bartholomaei Pinnae Billorum in praemissis pro expressis ac respective de verbo ad verbum insertis habentes, causam huiusmodi, cum omnibus suis emergentibus, dependentibus annexis et quibuscumque connexis, in statu et terminis in quibus reperitur, ad nos advocantes, illam penitus cassamus et abolemus et extinguimus, ac pariter perpetuum silentium imponimus.

Reintegratio
ad cathedrali-
tatem praedi-
ctam ecclesiae
S. Leonis, cum
quibusdam or-
dinationibus.

§ 5. Ac motu proprio, non ad alicuius super hoc nobis porrectae petitionis instantiam, sed ex nostrâ certâ scientiâ, merâ deliberatione, ac de apostolicae potestatis plenitudine, ecclesiam praedictam S. Leonis civitatis Feretranae ad actualem episcopatum et cathedralitatem, episcopi et capituli et canonicorum residentiam, iuxta primaevum et antiquum statum, in omnibus et per omnia reintegramus et reponimus, mandantes praeposito et canonicis eiusdem ecclesiae S. Leonis antiquas possidentibus praebendas, quibus eorum praedecessores ante dictam translationem fruebantur, ut ad eandem ecclesiam accedere, penes eam residere, ibique more aliarum cathedralium divina recitare officia et sacra peragere quam citius debeant ac teneantur, ac si eorum translatio ad eandem ecclesiam S. Bartholomaei peracta nunquam foret, praedictamque ecclesiam Pinnae Billorum, cum suis dignitatibus et canonicis

etiam post translationem superadditis, ad eundem statum collegialitatis, in quo ante translationem praedictam constituta reperiatur, reponimus et reducimus; et, ad magis occurrendum decenti mentioni praedictorum capituli et canonicorum S. Leonis, mandamus et praecipimus communitati eiusdem nostrae civitatis et confratribus societatis SS. Sacramenti in eadem ecclesiâ erectae, ut singulis annis in perpetuum praeposito et canonicis sic restitutis persolvere ac exbursare debeant scuta sexaginta monetae romanae, pro medietate nempe a communitate et pro alterâ medietate a societate praedictâ sic aequaliter dividenda in augmentum earum praebendarum, quae ipsis auctoritate nostrâ assignamus; et, in uberiores supplementum cuiusvis summae quam fortasse amitterent per huiusmodi segregationem a dignitatibus et canonicis ecclesiae Pinnae Billorum, ipsisque quomodolibet usque modo obventae, tam ex dispositione supradictae constitutionis Gregorii XIII et S. Pii V, seu aliâs quomodolibet, statuimus itidem et mandamus ut, firmo remanente moderno archiepiscopo seu paroco dictae ecclesiae S. Leonis eius vitâ naturali durante, post illius obitum cura animarum praedicta a moderno statu parochi ad praeposituram revertatur, illique ut prius incorporaretur, restitutis etiam bonis pro praebendâ parochi segregatis et applicatis; et, ad hoc ut magis in dies divinus cultus augeatur, communitatem praedictam, ac cives et districtuales in Domino hortamur, ut per erectionem novarum praebendarum satagent quamprimum sacrorum ministrorum numerum augere, idemque explere studeant etiam ministri locorum piorum, si commode fieri valeat, eorum institutis, oneribus et laudabilibus consuetudinibus sem-

per salvis: declarantes, praesentes nostras litteras, in foris praedictarum ecclesiarum S. Leonis civitatis Feretranae et S. Bartholomaei Pinnae Billorum affixas et publicatas, quemlibet afficere et adstringere, ac si omnibus personaliter forent intimatae.

Executoriis
circulo et depu-
tatio.

§ 6. Et, ne huiusmodi nostrae dispositionis plenarius effectus ullatenus retardetur, in executorem eligimus et deputamus dilectum filium abbatem Iohannem Petrum de Rubeis clericum Vadsensem I. U. D., ac locum tenentem civitatis nostrae Pisauri, eiusque pro tempore in eo de munere locumtenentes successores, clericali tamen character insignitos, quatenus opportunis iuris remediis etiam suspensionis, excommunicationis ac privationis praebendarum et successive declarationis earum devolutionis ad nos et Datariam nostram, praefixo brevi¹ et competenti termino praefatis praeposito et canonicis ad nostris hisce mandatis parendum, eos ad omnia et singula praemissa exequenda cogat et compellat, et alia desuper necessaria expellat², quacumque appellatione et recurso penitus remotis, resolutiones itidem quascumque per dictam communitatem Feretranam facientas quoad expensas in praemissis necessarias cuiusvis alterius licentiâ et assensu minime requisitis pro eius arbitrio confirmet et approbet.

Clausulae
peculiares.

§ 7. Decernentes praesentibus nostris litteris, licet non admissis neque in Camera nostrâ registratis, non posse ullo unquam tempore opponi de subreptione, obreptione vel alio quovis vitio aut defectu voluntatis vel intentionis nostrae, etiam ex eo quod modernus episcopus Feretranus eiusque

procurator fiscalis, ac dignitates et canonici tam ecclesiae S. Leonis quam alterius S. Bartholomaei, et alii quicumque in praemissis forsitan interesse habentes vel habere quomodolibet praetendentes, ad hoc vocati, citati vel auditi non fuerint, vel ex quavis aliâ causâ quantumvis validâ, legitimâ, urgenti et iuridicâ, etiam necessario exprimendâ, notari, impugnari, invalidari, ad terminos iuris reduci, ac in ius et controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari posse, sique et non aliter per quoscumque iudices ordinarios, commissarios, delegatos, tribunalia collegialia, etiam S. R. E. cardinalium, et a latere legatos, nuncios apostolicos, causarum palatii apostolici auditores, et alios quavis auctoritate fungentes, semper iudicari et definiri debere, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate; ac ex nunc irritum et inane, nulliusque roboris et efficaciae declarantes quidquid secus super his et circa ea quavis auctoritate etiam a nobis vel successoribus nostris pro tempore existentibus contigerit attentari.

Derogatorias.

§ 8. Non obstantibus supradictis decretis S. Pii V, constitutionibus Clementis VIII et Innocentii XI, lite olim pendente in Congregatione Concilii, ac etiam constitutione felicitis pariter recordationis Pii IV praedecessoris nostri de registrandis, regulâ Cancellariae nostrae Apostolicae de iure quaesito non tollendo, conciliaribus etiam universalibus, provincialibus et synodalibus, ac quibusvis aliis constitutionibus apostolicis, per nos et Romanos Pontifices praedecessores, sub quibusvis tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis irritantibus et aliis de-

¹ Leg. in eodem pro in eo de (n. r.).

² Male ed. Main. legit *Brevi pro brevi* (n. r.).

³ Forsan *expediat* (n. r.).

cretis in genere et in specie etiam iteratis vicibus et motu simili concessis et approbatis aut innovatis, legibus, statutis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, reformationibus, consuetudinibus, ceterisque aliis in contrarium quomodolibet disponentibus; quibus omnibus et singulis, ac omnibus aliis hinc non expressis, et de quibus specialis, specifica, et individua, et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio aut quaevis alia forma ad hanc servanda foret, illorum tenorem praesentibus pro expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, motu et scientiâ similibus specialiter et expresse de rogamus, ac plene et sufficienter derogatum esse decernimus et declaramus.

Datum Romae, ex palatio nostro apostolico Vaticano, hac die xvi martii MDCCXXIX.

Dat. die 2 martii 1729, pontif. anno v.

CCLXXIV.

Declaratur facultas nuncio neapolitano concessa procedendi contra cuiuscunque Ordinis religiosos favore monachorum Congregationis Montis Virginis, idque motuproprio¹.

Benedictus Papa XIII.

Motu proprio, etc.

Monachos praedictos in monasteriis degentes, licet extra claustra deliquerint, exemptos esse a iurisdictione

§ 1. Exponi nuper nobis fecerunt dominus Gallus Gallucci abbas generalis, et abbas dominus Ramirus Girardus, procurator generalis Ordinis sancti Bene-

¹ Exempti fuerunt dicti monachi a facultate nuncii ab Urbano IV const. ed. MCCXLIV, die xiii ianuarii, pontif. II, subiecti vero postmodum a Clemente VIII const. ed. MDXCII, die xix iunii, pontif. I, et const. ed. MDCL, die xxii augusti, pontif. x.

dicti Congregationis Montis Virginis, quod, licet monachi omnes eiusdem Ordinis degentes in monasteriis sub obedientia abbatis cum aliis requisitis per Concilium Tridentinum statutis, etiamsi deliquerint extra claustra, iuxta privilegia ipsis concessa per felicis recordationis Urbanum Papam IV praedecessorem nostrum¹ in litteris apostolicis expeditis sub datum idibus ianuarii MDCLXIV, et dispositionem eiusdem Concilii, cap. XII, sess. XXV, *De regularibus*, sint prorsus immunes et exempti a iurisdictione nostri in regno Neapolitano reverendissimi nuncii, et subiecti privative tantummodo eorum superioribus regularibus, prout ita quoque declaravit Camerae nostrae generalis auditor per sententiam definitivam in contradictorio iudicio promulgatam contra curiam Nunciaturae die xxvii novembris MDCLXXI; novas nihilominus modernus nuncius excitavit praetensiones procedendi contra eosdem regulares sic exemptos vigore facultatum² sihi concessarum per felicis recordationis Clementem Papam VIII nostrum pariter praedecessorem in litteris apostolicis in formâ Brevis expeditis diebus xix iunii MDXCII³, et xxii augusti MDCL, sub inani etiam supposito, quod huiusmodi facultas ipsi delegata quoque appareat per idem Concilium Tridentinum in supra relato cap. XIV ac ex observantiâ approbatâ per felicis recordationis Clementem XI nostrum similiter praedecessorem, non attentâ remissione huiusmodi controversiae praecedenter factâ ad nostram eiusdem Concilii Tridentini Congregationem et alteram particularem specialiter delegatam: subortis proinde variis casibus, et remissâ illarum cognitione eidem nuncio, causa propterea in eadem Congregatione Concilii,

¹ Edit. Main. legit *nostrorum* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *1692* (R. T.).

praedicti nuncii demonstratur.

nec in alterâ particulari priori loco ut supra delegatâ, discussa neque propo- sita extitit. Agnoscentes modo ipsi oratores non leve sibi inferri praeiudicium per continuationem iurisdictionis praedicti reverendissimi nuncii in detrimentum eorum exemptionis praedictae, preces nobis humiliter porrexerunt, ut, pro maiori eorum tranquillitate, controversiam huiusmodi ad nos avocare, et privilegia praedicta iuxta sensum dicti Concilii Tridentini et litterarum apostolicarum interpretari ac declarare, et sic ab ulterioribus vexationibus desuper usque modo passis eximere, liberare, et aliâs opportune, prout iuris fuerit, apostolicâ auctoritate providere dignarcmur.

Licet inter monachos praefatos et praedictum nuncium exorta abulatur.

§ 2. Nosque, ut dissensiones et iurgia inter ecclesiasticos omni celeritate dirimantur, et ad hoc ut privilegia per Romanos Pontifices concessa contrario sensu non explicentur, auditis prius per reverendissimum episcopum Himeriensem nostrum modernum auditorem de speciali nostro mandato partibus praedictis, earumque procuratoribus et defensoribus, tam in voce, quam in scriptis, visisque et consideratis omnibus de iure videndis et considerandis, iuxta illius sensum nobis relatum, et cum illius voto, privilegia praedicta et exemptionem respective declarare, litesque huiusmodi terminare, prout infra, decernimus. Litteras itaque apostolicas Urbani Papae IV favore dictae Congregationis Montis Virginis, et respective Clementis VIII favore praedicti reverendissimi nuncii privilegia, et facultates¹ in eis aliisque posterioribus litteris etiam Clementis XI concessas et expressas, dispositionem quoque praedicti Concilii Tridentini in enunciato cap. XIV, et aliâ quaecumque decreta in praemissis et circa ea quomodolibet edita, et acta desuper

¹ Edit. Main. legit *facultate* (R. T.).

gesta, totumque ac integrum statum et merita causae in eadem Congregatione Concilii, alterâ particulari Congregatione, et alio quocumque iudice et tribunali pendenti¹, rationes itidem utrique parti competentes singulariter praesentibus pro expressis de verbo ad verbum habentes, causam et litem praedictam in statu et terminis, in quibus ad praesens reperitur, cum omnibus et singulis illius emergentibus, dependentibus, annexis et connexis, et cum clausulâ, quam et quas, etc., ad nos avocantes, illam penitus extinguimus et abolemus, ac partibus praedictis perpetuum silentium imponimus; et auctoritate nostrâ apostolicâ declaramus et decernimus privilegia concessa dicto reverendissimo nuncio in regno Neapolitano per eundem Clementem VIII non aliter intelligi posse et debere, quam de facultate procedendi contra cuiuscunque Ordinis regulares exemptos, qui tamen sint devii et errantes, et extra claustra in delicto deprehenduntur; nullam propterea ipsi competisse, neque competere facultatem procedendi privative neque cumulative contra monachos et regulares degentes in conventibus et monasteriis sub obedientia abbatum, aliorumque superiorum, et cum aliis requisitis per Concilium Tridentinum praescriptis; respectu enim istorum totam iurisdictionem privative spectare ad superiores regulares, etiamsi monachi seu regulares extra claustra ita notorie deliquerint, ut populo scandalum publice oriatur, iuxta dispositionem Concilii Tridentini in supra relato capitulo; et in casu negligentiae superiorum regularium esse locum praefixioni termini sicut ab episcopo, ita etiam a reverendissimo nuncio, ut, eo transacto, iurdictio ad ipsum devolvatur iuxta censuram Concilii praed-

¹ Edit. Main. legit *pendente* (R. T.).

dicti; verba autem illa in primo dicto privilegio Clementis VIII ut *iidem regulares sciant, se, praeter eorum superiorum correctionem, nostram etiam animadversionem incururos*, intelligi semper debere de regularibus deviiis et errantibus ac extra claustra vitam degentibus. Non obstante quacumque asserta contraria observantia.

Litterae apostolicae Urbani IV quibus praedicti monachi exempti fuerunt a iurisdictione praefati nuncii non sententia ab apostolica Camera eorumdem favore lata confirmantur.

§ 3. Litteras apostolicas proinde eiusdem Urbani IV et exemptiones ibidem concessas eidem Congregationi Montis Virginis, ac sententiam per eundem Camerae Apostolicae generalem auditorem in criminalibus latam praedicta die XXVII novembris MDCLXXI (in qua pronunciatum extitit; reverendissimo nuncio nullum ius competisse et competere cognoscendi causas civiles, criminales et mixtas praedictorum monachorum Congregationis Montis Virginis intra claustra cum requisitis Concilii degentibus¹ etiam extra ea delinquentium et in delicto deprehensorum, esseque privative subiectos eorum superioribus iuxta exemptionem ipsorum favore concessam in praecitatis litteris Urbani IV et Concilio Tridentino praedicto) in omnibus et per omnia confirmamus, approbamus, convalidamus et renovamus, suumque debitum sortiri effectum, ac omnimodae executioni perpetuis temporibus demandari apostolicam auctoritate statuimus.

§ 4. Decernentes, praesentibus nostris litteris, licet non admissis neque in Camera nostra registratis, nullo unquam tempore opponi de subreptione vel alio quovis vitio aut defectu voluntatis vel intentionis nostrae ex eo quod modernus nuncius in regno Neapolitano, eiusque promotor fiscalis, et alii quicumque in praemissis forsitan interesse habentes vel habere quomodolibet practendentes,

¹ Legendum *degentium* (R. T.).

ad hoc vocati, citati vel auditi non fuerint, vel ex quavis alia causa quantumvis valida, legitima, urgente et iuridica, etiam necessario exprimenda, notari, impugnari, invalidari, ad terminos iuris reduci, ac in ius et controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque iuris et facti vel gratiae remedium impetrari posse, sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios, commissarios, delegatos, tribunalia collegialia, etiam S. R. E. cardinalium Congregationem particularem ut supra deputatam, a latere legatos, nuncios apostolicos, causarum palatii apostolici auditores, et alios quavis auctoritate fungentes, semper iudicari debere, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate; ac ex nunc irritum et inane, nulliusque roboris et efficaciae declarantes quidquid secus super his et circa ea, quavis auctoritate etiam a nobis vel successoribus nostris pro tempore existentibus contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, necnon dictis constitutionibus Clementis VIII ut supra editis, ac quacumque asserta contraria observantia, altera constitutione felix recordationis Pii IV pariter praedecessoris nostri de registrandis, etc.¹

Datum Romae, ex nostro palatio apostolico Vaticano, hac die XXVI martii MDCCXXIX.

BENEDICTUS PP. XIII.

Dat. die 26 martii 1729, pontif. anno V.

CCLXXV.

Revocatur concessio sacelli S. Michaelis archangeli in ecclesia collegiata S. Eustachii facta favore collegii procu-

¹ Reliqua ut supra pag. 823 b et seq. (R. T.).

ratorum Urbis; ac praedicta ecclesia in pristinam possessionem dicti sacelli reintegratur¹.

Benedictus Papa XIII,
Motu proprio, etc.

A capitolo et canonici dictae ecclesiae iam inde ab anno MDII praefatum sacellum S. Michaelis collegii procuratorum Urbis concessum fuisset narratur.

§ 1. Essendo pervenuto a nostra notizia per le diligenze da noi usate in occasione d'aver visitata la chiesa collegiata di S. Eustachio di questa nostra città, che nell'anno MDII il capitolo e canonici di detta chiesa con la presenza ed intervento del procuratore del fu cardinal Piccolomini di quel tempo titolare di detta chiesa concessero e donassero imprudentemente e con gran disturbo della chiesa al collegio dei procuratori l'uso della cappella di S. Michele arcangelo esistente nella loro antica chiesa, acciò in essa potessero detti procuratori esercitare le loro opere di pietà e celebrarvi la festa di detto santo per loro particolar divozione, col peso della tenuissima ricognizione di soli due ducati annui di Camera, e che con tale concessione detti canonici perdesono la libertà di potere in detta cappella far quelle sacre funzioni che spettano o al sacro ministerio di essi canonici o alla celebrazione de' divini uffizi, poichè nei tempi passati detto collegio de' procuratori col fondamento di detta concessione pretese di poter chiudere detta antica cappella con ferrata, e di quella ritenere appresso di loro la chiave, per il che l'anno MDXIV convenne stabilir nuove convenzioni; e con tutto ciò essendo insorte susseguentemente nuove controversie, e quelle dedotte giudizialmente anche nella no-

¹ Alia huiusmodi Pontificis constit. edit. MDCCXXVI, die 17 februarii, pontif. II, suppressa fuit parochialis ecclesia B. Gregorii ad Pontem Quatuor Caputum de Urbe, eiusque fructus et iura unita ecclesiae S. Angeli in Foro Piscium.

stra Rota, ottennero detti procuratori con decreto de' XXVIII giugno MDCCXX il mandato *de manulendo* nel possesso di detta cappella e di ritenere la chiave di essa, mediante il loro cappellano privatamente a detti canonici, e quello spedito, ne pigliarono anche l'attual possesso; ma ciò non ostante detti canonici hanno sempre continuato a celebrarvi le messe, ed esercitarvi altre sagre funzioni ad ogni loro arbitrio, e che essendosi negli anni scorsi data l'occasione di rifabbricare ed ampliare detta chiesa con i capitali lasciati a tal fine da un pio benefattore, conforme fu eseguito nella forma nobile che ora si vede, detto collegio de' procuratori si oppose al proseguimento di detta fabbrica, e n'infentò nuovo litigio, dal quale trovandosi molto alieni detti canonici, sotto il dì IV marzo MDCCXXVI con la mediazione e presenza del reverendissimo cardinal Corradini vennero ad una transazione, nella quale, preservate ad ambe le parti le loro ragioni, detto collegio de' procuratori pagò in contanti a detto capitolo per rifabbricar detta cappella la somma di scudi centocinquanta ed altra somma si obbligò di pagare, con aver rilasciato quello, che non era suo, cioè a comodo della nuova cappella tutti i cementi ed alcune colonne, che si trovavano nell'antica cappella, col peso però a detti canonici di dover fare un ordine di banchi, dove potessero risiedere detti procuratori in occasione di celebrar la festa di S. Michele arcangelo, e nelle funzioni de' funerali de' procuratori defunti, ma che con tutto ciò non sono stati mai pagati detti scudi centocinquanta residuali, e se ne ritarda il pagamento sempre con nuove liti e controversie, e specialmente che sebbene essi canonici hanno rinnovata detta

cappella nella nuova nobil- forma che al presente si vede con spesa di circa scudi duemila, pretendono non di meno essi procuratori, che detti canonici non possano ritenere in essa sepoltura già ivi fabbricata per i bambini ed altri defunti della parochia di detta loro chiesa, ed in oltre, che si debba chiudere ower murare una porta ivi esistente per cui si va al campanile, la quale da noi attentamente riconosciuta, non solo non rende alcuna deformità alla cappella, per trovarsi con buona struttura addossata al muro, ma secondo il sito dell'antica cappella si vede situata nel suolo della chiesa; anzi che non potendosi andare al campanile per altra parte, converrebbe con molta indecenza uscir dalla chiesa, e con grandissimo incomodo e considerabile spesa privarsi d'un sito o comodo di casa per far altrove detta porta, pretendendo di più impedire, che detti canonici, non possano in detta cappella ritenere il tabernacolo, farvi l'esposizione del Venerabile, collocarvi il santo sepolcro nella settimana santa, farvi le sante communioni nel tempo della santa Pasqua, ed in altre solennità ed altre sagre funzioni, che vi sono state sempre esercitate da tempo antichissimo; e che quantunque detti canonici, per esimersi da tali vessazioni con ogni possibile celerità, e sottrarsi da grave dispendio delle liti sofferte per il passato, avessero ricorso alla nostra Congregazione della Visita per veder con una sollecita risoluzione terminato ogni litigio, e ne fosse a tal fine deputato anche il ponente, glie ne fu da detti procuratori impedita la proposizione, con aver fatto dichiarare, che la cognizione di queste controversie, attesa l'antica pendenza, dovesse spettare a detta nostra Rota.

Canas praoc. § 2. Ed avendo noi fatta matura ri-

flessione all'ingiustizia di tali pretese, come fondate tutte dall'antica concessione fatta incautamente da detti canonici senza veruno assenso di superiore ecclesiastico per la sola tenue prestazione di due ducati annui, avendo somma premura di difendere, conservare e reintegrare i dritti delle chiese e togliere tutti i motivi che possano in qualunque modo apportar dispendio a dette chiese e distrarre gli ecclesiastici dalla dovuta attenzione del servizio di Dio e dall'esercizio delle sacre funzioni, e riflettendo altresì all'esorbitanza delle pretese di detti procuratori in presumere un assoluto dominio in detta cappella nuovamente rifabbricata ed adornata a spese di essa chiesa con molta distinzione delle altre cappelle di essa, ed impedire a detti canonici la ritenzione in essa del tabernacolo, amministrazione de' sacramenti, esercizio d'altre sagre funzioni, sepoltura, e comodo di passare al campanile, tanto necessario a detta chiesa, dopo aver riconosciuto e fatto anche riconoscere da persone legali il tenore delli istrumenti di concessione, transazione, ed altri atti seguiti tra dette parti, e ben ponderate le ragioni competenti a ciascuna di esse, ci siamo determinati con la nostra suprema autorità, per togliere un continuo fomite di liti tanto passate quanto future¹ la pace alla chiesa, levar la causa produttiva di tante inquietudini e spese di liti in pregiudizio della chiesa, escludendo da essa detti procuratori: e perciò abbiamo² di avocare a noi tutte le liti sopra le cose premesse pendenti tra dette parti, e quelle terminare ed estinguere, con imporre alle dette parti perpetuo silenzio, e reintegrar detta

¹ Deest perturbanti aut simile (R. T.).

² Deest stabilito vel simile (R. T.).

chiesa nel libero ed antico possesso di detta cappella, con la revocazione e rescissione della suddetta concessione ed altri contratti susseguiti, mediante però la restituzione della somma pagata da detti procuratori nell'ultimo istrumento di transazione, come in appresso.

De praedictis omnibus exor-
tan- hinc ad se
Pontifex avo-
cat.

§ 3. Avendo per tanto nella presente Cedola di nostro motoproprio per espresso, inserito, e di parola in parola registrato l'intero tenore dell'istrumento di donazione e concessione perpetua dell'accennata cappella di S. Michele arcangelo esistente in detta chiesa di S. Eustachio fatta dalli predetti canonici di detta chiesa a favore del collegio de' procuratori di questa nostra città col peso ed obbligo de' medesimi di pagare ogni anno ai detti canonici, quando però questi intervengono alla messa solenne da cantarsi ogni anno nel giorno della festa, due ducati d'oro di Camera, con li patti che a detti procuratori sia lecito di fabbricare in essa una sepoltura per loro servizio, e che li canonici siano obbligati dare al di loro cappellano il comodo della sagrestia di detta loro chiesa per ivi ritenere una cassa per conservazione dei paramenti, vestiti ed altri ornamenti di detta cappella ad arbitrio di detti procuratori, e con altri capitoli e dichiarazioni e convenzioni espresse nell'istrumento sopra di ciò rogato li v dicembre MDII, delle capitolarioni tra dette parti seguite, accordate e stipulate in altro istrumento per gli atti del Vannucci, notaro pubblico di questa città, li II agosto MDXIV, dell'istrumento di transazione stipulato tra dette parti li IV marzo MDCCXVI, per gli atti del Neri ed Angelici notari capitolini, della pianta in essa inserta, e di tutti li patti condizioni ed obblighi in esso stipulati,

de' giuramenti in essi rispettivamente prestati, del decreto di manutenzione emanato in detta nostra Rota li XXVIII giugno MDCXXX, degli atti susseguentemente fatti in detta nostra Rota, del preciso stato presente di detta chiesa e cappella, delle ragioni che sopra di essa assistono a ciascheduna di dette parti, ed ogni altra cosa quanto si voglia necessaria d'esprimersi, non ad istanza o richiesta di detti canonici, nè di verun'altra persona, ma di nostro moto proprio, certa scienza, e con la pienezza della nostra suprema potestà, avocando primieramente a noi da detta nostra Rota e da qualunque altro tribunale tutte le liti e cause per qualunque capo e titolo, tanto antico quanto moderno, introdotte e pendenti tra detto capitolo e canonici di S. Eustachio ed il collegio di detti procuratori sopra il dominio ed uso di detta cappella in vigore dei suddetti istrumenti di donazione, concessione ed altre capitolarioni e transazioni stipulate tra dette parti, e rispettivamente in vigore del suddetto mandato *de manutenendo* ottenuto da detta Rota, e per qualunque altro titolo, causa e ragione, con tutte le loro emergenze, dipendenze, annessi e connessi, nello stato e termini ne' quali presentemente si trovano, quelle tutte espressamente ed universalmente estinguiamo ed aboliamo, ed imponiamo a dette parti perpetuo silenzio.

§ 4. E con la pienezza della nostra suprema autorità cassiamo, rivochiamo, annulliamo, ed in tutto e per tutto rescindiamo il suddetto istrumento di donazione e concessione di detta cappella, come sopra fatta da detto capitolo, e canonici a favore di detto collegio dei procuratori detto giorno v dicembre MDII, e tutte le altre capito-

Revocatur concessio praedicta facta favore collegii procuratorum Urbis.

lazioni e transazioni seguite e stipulate tra dette parti in qualunque tempo concernenti detta cappella, come se detti contratti non fossero mai stati stipulati; e dichiariamo e decretiamo, che a detti procuratori non competane possa competere in avvenire alcuna ragione ed azione sopra detta cappella, quale liberiamo ed esentiamo da qualunque peso e servitù, e che come tale spetta ed appartiene liberamente, privatamente ed assolutamente a detta chiesa di S. Eustachio e suo capitolo e canonici, libera ed esente da qualunque peso e servitù, con l'assoluta esclusione e rimozione di detti procuratori e loro cappellano suddetto in perpetuo, e che perciò sia lecito a detti canonici di esercitare in essa tutte le sagre funzioni ecclesiastiche ad ogni loro libero arbitrio indipendentemente da detto collegio de' procuratori, e da qualunque altra persona.

Capitulum et
canonici praedicti
reintegrantur in
pristinam possessionem
dicti
sacelli.

§ 5. Riponendo noi detto capitolo e canonici nel primiero ed antico dominio, e libero possesso di detta cappella, nello stesso modo e forma in cui si trovavano e che gli competeva prima della stipulazione dell'antico istrumento di concessione, non ostante li sopra riferiti strumenti di donazione, concessione, capitolarioni, transazioni, da noi come supra rescissi, annullati e revocati, quali vogliamo che s'abbiano qui inserti e ripetiti, ancorchè dette concessioni fossero state confermate con beneplacito di questa Santa Sede, o de' cardinali titolari, o che questi per il lasso del tempo si potessero presumere confermati, e non ostante li suddetti decreti di manutenzione e lite come sopra pendente, assolvendo noi pienamente tanto detto capitolo e canonici, quanto detto collegio de' procuratori, e ciascuno di loro universalmente e singolarmente

da tutti gli obblighi e promesse stipulate ne' suddetti istrumenti, e rispettivamente dai giuramenti in essi prestati, e particolarmente detti procuratori dal pagamento degli annui due ducati d'oro di Camera promessi nel suddetto istrumento di concessione, e rispettivamente dell'i residuali scudi centocinquanta parimente convenuti e promessi nell'ultimo sopra riferito istrumento di transazione, dichiarando con la nostra suprema autorità, che dette parti per l'avvenire ed in perpetuo non siano in verun modo tenute all'osservanza, mantenimento ed esecuzione di quanto in essi hanno anche con giuramento promesso; ed affinchè detti procuratori non abbiano a ricevere alcun pregiudizio da questa nostra determinazione, vogliamo ed ordiniamo che detto capitolo e canonici dentro due mesi dalla data del nostro motoproprio siano tenuti ed obbligati a restituire liberamente a detto collegio de' procuratori li scudi centocinquanta da essi pagati nella stipulazione di detto istrumento di transazione seguita l'anno MDCCLXVI in occasione della nuova costruzione di detta cappella, per esser così mente e volontà nostra precisa ed espressa.

§ 6. Volendo e decretando, che alla presente Cedola di nostro motoproprio, benchè non ammessa nè registrata in Camera, non possa mai darsi nè opporsi di surrezione, orrezione nè d'alcun altro vizio o difetto della nostra volontà ed intenzione, nè che mai sotto tali o altri qualunque pretesti quanto si voglia validi, legittimi, giuridici, anche di lesione, *re iudicata*, *ius quasi*, o altra più potente ragione racchiusa nel corpo della legge e qui non espressi, e che necessariamente dovessero esprimersi, e benchè le cose sopra espresse in tutto o in parte non si verificassero,

Clausulae.

possa essere impugnata, moderata o rievocata, o concedersi contro di essa qualsisia rimedio di ragione, di fatto o di grazia, o qualunque aperiizione *oris*, e che così e non altrimenti debba sempre ed in perpetuo giudicarsi, definirsi ed interpretarsi da qualunque giudice e tribunale ordinario, commissario, delegato o altro benchè collegiale, Congregazioni anche de' reverendissimi cardinali, legati *a latere*, visitatori apostolici, camerlengo di santa Chiesa, tesoriere, presidenti, uditori di Rota, chierici di Camera, e qualunque altro che per comprenderlo vi si ricercasse specifica espressione, togliendo loro ogni facoltà e giurisdizione di definire ed interpretare diversamente, e dichiarando noi fin d' adesso preventivamente nullo, irritato ed invalido tutto ciò che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità, scientemente o ignorantemente, fosse in qualunque tempo giudicato, definito ed interpretato contro la forma e disposizione della presente Cedola di nostro motoproprio, quale vogliamo che vaglia e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione e vigore con la semplice nostra sottoscrizione, benchè non vi siano stati chiamati, sentiti nè citati li procuratori di detto collegio, e quali si siano altre persone quanto si voglia privilegiate e privilegiatissime, che in qualunque modo e per qualsivoglia titolo vi avessero o pretendessero avervi interesse.

Derogatorie.

§ 7. Non ostanti tutte e singole cose premesse, e specialmente l'istrumento di concessione e donazione di detta cappella fatta da detto capitolo e canonici a favore di detti procuratori e loro collegio suddetto, capitolarioni e transazioni susseguentemente stipulate, anche munite d'obbligo camerale, giuramenti in essi prestati, obblighi, patti,

condizioni, dichiarazioni, ed altro in essi rispettivamente stipulato, decreti ottenuti, atti fatti, e lite pendente in detta nostra Rota ed altro qualunque tribunale, la Bolla di Pio IV nostro predecessore *De registrandis*, la regola della nostra Cancellaria *De iure quaesito non tollendo*, e qualsivoglia altre costituzioni ed ordinazioni apostoliche nostre e dei nostri predecessori, benchè munite di derogatorie delle derogatorie, decreti irritanti, ed altre clausole più efficaci, effrenate ed inusitate, la disposizione de' concili generali e provinciali, leggi civili e canoniche, statuti, riforme, stili, usi, consuetudini e qualunque altra cosa che facesse o potesse fare in contrario; alle quali tutte e singole, avendone il tenore qui per espresso e di parola in parola inserto, e supplendo noi colla pienezza della nostra potestà pontificia ad ogni vizio e difetto quantunque sostanziale e formale che vi potesse intervenire, per questa volta sola e per la piena e totale esecuzione ed effetto di quanto s'esprime nella presente Cedola di nostro motoproprio, ampiamente ed espressamente deroghiamo.

Dato dal nostro palazzo apostolico Vaticano questo dì xxvi marzo MDCCLXIX.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Dat. die 26 martii 1729, pontif. anno v.

CCLXXVI.

Conceditur indulgentia monachis et monialibus Ordinis Carthusianorum ad instar visitantium septem ecclesias Urbis.

1 Alia huius Pontificis const. ed. MDCCLXVIII, die vi aprilis, pontif. IV, concessa fuit indulgentia plenaria perpetua monialibus totius Orbis in die earum velationis, benedictionis et consecrationis.

Benedictus Papa XIII.

Dilectis illis monachis, ac dilectis in Christo filiabus monialibus, novitis, conversis et donatis Ordinis Carthusianorum, ubicumque existentibus¹, salutem et apostolicam benedictionem.

Concessio
praedictae in-
dulgentiae.

§ 1. Ad augendam vestram devotionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris piâ charitate intenti, vobis omnibus et singulis vere poenitentibus et confessis, ac sacrâ communionem refectis, qui et quae semel in hebdomadâ decies orationem dominicam et toties salutationem angelicam in oratorio vestri domicilii devote recitaveritis, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac S. M. E. exaltatione pias ad Deum preces effuderitis, qua vice praedictarum id egeritis, ut eas omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones, ac si septem almae Urbis nostrae intra et extra illius muros ecclesias ad id designatas personaliter et devote visitaretis, tenore praesentium misericorditer in Domino concedimus et indulgemus.

Clausulae.

§ 2. Non obstante regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ceterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus ad decennium tantum validis. Volumus autem quod si pro impetratione, praesentatione, admissione seu publicatione praesentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint, quodque praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae, vel ostensae.

¹ Edit. Main. legit *existentium* (R. T.).

Datum Beneventi, sub annulo Piscatoris, die xxvii aprilis mdccxxix, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 27 aprilis 1729, pontif. anno v.

CCLXXVII.

Confirmantur quaedam constitutiones fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ¹.

**Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.**

Ad pastoralis dignitatis fastigium, meritis licet imparibus, divinâ dispositione evecti, illa quae pro felici prosperoque religiosorum Ordinum uberes bonorum operum fructus in Ecclesiâ Dei assidue proferre satagentium gubernio et progressu provide constituta et ordinata esse noscuntur, ut firma semper atque inviolabilia persistant, apostolici muniminis nostri patrocinio, cum id a nobis petitur, libenter constabilimus.

Exordium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius Iosephus Maria ab Eborâ, procurator generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, quod pro salubri totius Ordinis huiusmodi illiusque fratrum regimine et directione diversae constitutiones in capitulo generali ipsius Ordinis novissime videlicet anno mdccxxiii in hac almâ Urbe celebrato, cui felicis recordationis Innocentius Papa XIII praedecessor noster praesedit, editae, ac subinde iussu nostro a venerabili fratre nostro Laurentio episcopo Tusculano Corsino, Ordinis praefati apud

Nonnullas constitutiones in capitulo generali novissimo Romae celebrato emanasse refertur.

¹ Aliâ huius Pontificis const. ed. mdccxxvii, die xx iunii, pontif. iv, confirmatur quoddam decretum ministri generalis eorumdem fratrum, et const. ed. mdccxxx, die xxix ianuarii, pontif. vi, confirmantur quaedam decreta capituli generalis.

nostram Sedem Apostolicam protectore, et bonae memoriae Laurentio, dum vixit, S. R. E. cardinalibus Cozza nuncupatis, revisae, ac per eos in meliorem clarioremque formam redactae fuerunt.

Confirmatio
constitutionum
praedictarum.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praedictus Iosephus Maria procurator generalis illas, pro firmitati earum subsistentiâ exactiorique observatione, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summo-pere desideret: nos, ipsius Iosephi Mariae procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, constitutiones praedictas, in iis tantum quae sacris canonibus, Concilii Tridentini decretis, constitutionibusque et ordinationibus apostolicis, praesertim reformationem dicti Ordinis illiusque fratres Reformatos seu Recollectos vel Discalceatos nuncupatos quomodolibet concernentibus, et quandocumque editis non adversantur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus, omnesque et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras, ac constitutiones ut praefertur editas, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, etc.¹

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

Datum Beneventi, sub annulo Piscatoris, die ii maii mdccxxix, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 2 maii 1729, pontif. anno v.

CCLXXVIII.

Confirmatur constitutio Urbani VIII super prohibitione deferendi habitum Ordinis Minorum de Observantiâ¹.

**Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.**

§ 1. Alias emanarunt a felicis recordationis Urbano Papa VIII praedecessore nostro litterae in simili formâ Brevis, tenoris qui sequitur, videlicet:

Constitutio
praedicta Ur-
bani VIII.

Urbanus PP. VIII, ad futuram rei memoriam. Cum, sicut dilectus filius procurator generalis Ordinis fratrum Minorum regularis observantiae sancti Francisci nobis nuper exponi fecit, etc.²

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die v octobris mdccxxviii, pontificatus nostri anno xvi.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius modernus procurator generalis eiusdem Ordinis nobis nuper exponi fecit, nonnulli, praesertim Eremitae, contra praefatarum Urbani praedecessoris litterarum tenorem ac dispositionem ipsorum fratrum habitum cum caputio non sine eorumdem Ordinis ac fratrum dedecore et perturbatione deferre praesumant, indeque plurima scandala antehac orta fuerint, ac in dies oriantur: nobis propterea dictus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

Causa praesentis
sanctae consue-
tudinariae.

§ 3. Nos igitur, eiusdem procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum

Confirmatio
relatae consti-
tutionis Ur-
bani VIII.

¹ Laudata Urbani VIII const., hic inserta, edita est mdccxxviii, die v octobris, pontif. xvi.

² Reliqua vide tom. xiv, pag. 671 b (R. T.).

Domino possumus, benigne annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore consentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui dilectum filium ministrum generalem Ordinis praedicti desuper audiverunt ac narrata attenderunt, consilio, praeinsertas Urbani praedecessoris litteras, omniaque et singula in eis contenta, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus. Praeterea memorialis Eremitis, sub poenis in eisdem Urbani praedecessoris litteris expressis, praecipimus, ut, pro maiori faciliorque eorum a fratribus dicti Ordinis discrimine, de cetero ultra barbâ gestent etiam tunicam breviorē, solitumque scapulare longius pallio seu mantello ad differentiam tertiariorum commensalium.

§ 4. Decernentes, ipsas praesentes litteras semper firmas, etc.¹

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae in praesertis Urbani praedecessoris litteris concessa sunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus quoque ut earumdem praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, etc.²

Datum Beneventi, sub annulo Piscatoris.

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² Ut supra pag. 72 b (R. T.).

toris, die xvi maii MDCXXIX, pontificatus nostri anno v.

Dat. die 16 maii 1729, pontif. anno v.

CCLXXIX.

Conceditur indulgentia plenaria perpetua visitantibus aliquam ecclesiam canonicorum regularium vel monialium Ordinis Praemonstratensis ubicumque locorum quibusdam anni temporibus¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Iniunctae nobis divinitus apostolicae servitutis ratio postulat ut caelestium munerum thesauros, dispensationi nostrae a Domino creditos, fideliter erogemus, cum id ad augendam fidelium religionem et animarum salutem speramus in Domino profuturum.

§ 1. Itaque de omnipotentis Dei misericordiâ, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacrâ communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis tam canonicorum regularium quam monasteriorum Ordinis Praemonstratensis, tam haecenus erectis, quam in posterum quandocumque erigendis, et ubicumque locorum existentibus, in xvi ianuarii, iii ac xxix martii, vii aprilis, xv iunii, ix iulii, xiii augusti et xvii novembris mensium diebus, si non sint impediti; si vero sint impediti, die immediate sequenti respective non impedito, ac feriâ secundâ infra octavam Ascensionis domini nostri

¹ Alia indulgentia plenaria perpetua iisdem concessa fuit a Paulo V const. edit. mdcvi, die 19 octobris, quae postmodum confirmata reperitur ab Innocentio XII constit. edit. mdcxcvii, die 20 aprilis, pontif. vi.

Proemium.

Cancellarius praefata indulgentia.

Iesu Christi, a primis vespers usque ad occasum solis dierum huiusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die ex praedictis id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Fides habenda transumptis.

§ 2. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsos praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xi iulii MDCCLXXIX, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 11 iulii 1729, pontif. anno vi.

CCLXXX.

Conceditur universo Ordini S. Francisci, necnon civitati et dioecesi Asculanae, facultas recitandi officium sub ritu duplici et celebrandi missam B. Seraphini de Asculo¹.

Benedictus Papa XIII,

Proces habenda re porrectas sanctissimus.

§ 1. Cum, attentâ approbatione publici cultus vigore indultorum apostolicorum B. Seraphino de Asculo Ordinis Minorum Capuccinorum praestiti, seu casus excepti a decretis sanctae memoriae

¹ Similis concessio ab eodem Pontifice const. edit. MDCCLXXVIII, die 12 aprilis, pontif. iv, facta fuit canonicis regularibus Praemonstratensibus pro recitatione officii trium sanctorum sui Ordinis.

Urbani PP. VIII, factâ in Congregatione sacrorum Rituum sub die xi martii MDCCLXXIX, annuente postmodum die xix aprilis dicti anni sanctae memoriae Clemente PP. XI, ex parte et ad instantiam marchionis Ioannis Baptistae Caucci dictae causae postulatoris, sanctissimo domino nostro Benedicto PP. XIII supplicatum fuerit, quatenus concedere dignaretur ut in posterum singulis annis in honorem praedicti Beati die xii octobris, anniversariâ illius obdormitionis in Domino, tam in toto seraphico Ordine Minorum S. Francisci, quam etiam in civitate et dioecesi Asculanâ, ubi sacrum eiusdem Beati corpus requiescit et colitur, ac in terra Montis Granarii Firmanae dioecesis, ubi natus fuit, recitari posset officium et celebrari missa de communi confessoris non pontificis sub ritu duplici ab omnibus tam saecularibus quam regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur:

§ 2. Sanctitas Sua, cum prius recognosci ac perpendi fecerit a reverendissimo Carolo Alberto Cavalcino archiepiscopo Philippensi fidei promotore supplicem libellum eidem Sanctitati suae porrectum, ac scripturas omnes super huiusmodi instantiâ iampridem exaratas et impressas, cum animadversionibus eminentissimi et reverendissimi domini cardinalis Lambertini, tunc fidei promotoris, ac responsionibus ad eas per postulatōres datis, et nihil in illis a dicto archiepiscopo Philippensi inventum fuerit quod huiusmodi instantiae obstat posset, officium et missam in honorem B. Seraphini praedicti pro die xii octobris, iuxta petita, servatis tamen rubricis breviarii et missalis romani, benigne indulsit atque concessit die xviii mensis iulii MDCCLXXIX.

Dat. die 18 iulii 1729, pontif. anno vi.

Concessio praedicta.

CCLXXXI.

*Confirmatur Congregationis Indicis decretum quo damnantur nonnulli libri latino et gallico idiomate impressi*¹.

Benedictus Papa XIII.

Decretum sacrae Congregationis eminentissimorum et reverendissimorum dominorum S.R.E. cardinalium a sanctissimo domino nostro Benedicto PP. XIII sanctaeque Sede Apostolica ad Indicem librorum eorumdemque prohibitionem, expurgationem et permissionem in universa republica christianâ specialiter deputatorum ubique publicandum.

Decreti tenor. § 1. Sacrae Indicis Congregationis decreto damnati, prohibiti, ac respective suspensi fuerunt infrascripti libri ubicumque et quocumque idiomate et inscriptione qualibet impressi imprimendive, quorum tituli:

Tituli praedictorum librorum qui damnati fuerunt.

Animadversiones IUSTI HENNINGH BOHEMERII in institutiones iuris ecclesiastici CLAUDII FLEURY, latine versione IOANNIS DANIELIS GRABER, MDCCXXIV.

Casimiri Ordini commentarius, et de scriptoribus Ecclesiae antiquis, illorumque scriptis, etc. Lipsiae, MDCCXXII, tom. I, II et III.

Censura sacrae facultatis theologiae Duacensis in quasdam propositiones de Gratia depromptas ex dictatis philosophicis dominorum LEGRAND et MARECHAL, etc.; accedit appendix ad causam professorum primariorum collegii regii, item mantissa continens censuram in epistolam scriptam ab excellentissimo domino PIERART, sacrae theologiae licentiate, etc. Typis edita MDCCXXII-MDCCXXIV, donec corrigatur.

Discours contre la persécution, traduit de l'anglais. Liège, MDCCXXV.

Epistolica dissertatio Scoti Thomistica super facti quaestione, utrum doctor Angelicus revera docuerit pluribus in locis B. Virginem fuisse immunem a peccato originali? Cui denuo accessit duplex dissertatio dogmatica scilicet et

¹ De alia prohibitionem duorum librorum gallico idiomate impressorum vide aliam huius Pontificis const. edit. MDCCXXVIII, die 25 iunii, pontif. v.

historica circa B. Virginis conceptionem, STEPHANI CHIESA labore concinatum. Taurisii, MDCCXVI, donec corrigatur.

Historie des chevaliers hospitaliers de Saint Jean de Jérusalem, appelés depuis chevaliers des Rhodes, et aujourd'hui chevaliers de Malte, par monsieur l'abbé DE VERTOT, MDCCXXVI, tom. I, II, III, IV et V.

IOANNIS GASPARIS SUICEN, Thesaurus Ecclesiasticus ex patribus graecis ordine alphabetico concinnatus. Amstelodami, MDCLXXXII.

IOANNIS GEORGEI WALCHY, Commentarium Concilii Lateranensis a Benedicto XIII celebrati anno 1725. Lipsiae, MDCCXXVII.

IOANNIS MARINI OCONENSIS, Theologia speculativa et moralis. Venetiis, MDCCXX, tom. III.

Nouveau voyage d'Italie, avec un mémoire contenant des avis utiles à ceux qui voudront faire le même voyage, par monsieur MISSON. Haye, MDCCXXVII.

Remarques sur divers endroits d'Italie par monsieur ADDISSON, pour servir au Voyage de monsieur MISSON. Paris, MDCCXXII.

The spiritual director for those who have note translated out of french, printed in the year 1703: hoc est Spiritualis director, pro his qui nullum habent, ex gallico translatus.

Traité des lois civiles et ecclésiastiques contre les hérétiques, par le Pape, les empereurs, les rois et les conciles généraux et provinciaux approuvés par l'Eglise de Rome. Liège, MDCCXXV.

Triumphus misericordiae, idest sacrum Ordinis SS. Trinitatis institutum redemptionis captivorum, cum adiuncto kalendario ecclesiastico-historico universi Ordinis, auctore IOANNE A S. FELICE. Viennae Austriae, MDCCIV.

§ 2. Nemo itaque cuiuscumque gradus et conditionis praedictos libros in posterum vel imprimat, vel legat, vel retineat; si quos interim habuerit, inquisitoribus seu locorum Ordinariis a praesentis decreti notitia tradat, sub poenis in Indice librorum prohibitorum contentis.

§ 3. Quibus per me infrascriptum se-

¹ Potius lege si quis eos (R. T.).

cretarium sanctissimo domino nostro Benedicto Papa XIII relatis, Sanctitas Sua decretum sacrae Congregationis approbavit, et executioni mandari iussit.

In quorum fidem manu et sigillo eminentissimi et reverendissimi domini cardinalis De Viâ praefecti praesens decretum signatum et munitum fuit Romae in palatio apostolico Vaticano, die XVIII iulii MDCCXXIX.

Dat. die 18 iulii 1729, pontif. anno VI.

CCLXXXII.

*Indicatur beatificatio servi Dei Vincentii a Paulo Congregationis Missionis et Puellarum Charitatis fundatoris*¹.

Exordium.

Benedictus Papa XIII, ad perpetuam rei memoriam.

Iustus ac misericors Dominus peccatorum suorum, quos a constitutione mundi in opus suum praedestinos multiformis gratiae suae charismatibus instruxit, sanctitatem interdum signis atque portentis testatam facit in terris, ut illis, quos perennis gloriae coronâ donat in caelis, debitae quoque venerationis cultus a fidelibus impendatur.

Laudes praedicti servi Dei.

§ 1. Inter quos, cum longe lateque refulserit servus Dei Vincentius a Paulo, sacerdos Gallus, Congregationis presbyterorum saecularium Missionis, et societatis Puellarum Charitatis nuncupatarum fundator, qui mirabili in Deum ac proximum charitate (dilatante cor eius Spiritu Sancto) succensus, veracique pietatis operibus, et praesertim animarum lucro iugiter intentus, pauperes ruricolos, quos ut plurimum in ignorantiae tenebris misere iacere solebat,

¹ Aliâ huius Pontificis const. edit. MDCCXXIX, die 12 martii, pontif. V, indicta fuit beatificatio servi Dei Fidelis a Sygmaringa.

erudiendi fideique catholicae misteria et praecepta ac viam salutis edocendi voto se et presbyteros dictae Congregationis obstrinxit, necnon clero rite instituendo imprimis addixit, aliarumque omnium virtutum praesidio et robore accinctus ex alto, toto peregrinationis ac conversationis suae tempore fidelem se ministrum strenuumque ac indefessum vineae Domini cultorem et operarium exhibuit, atque Ecclesiam universam nedum suavissimo spiritualium aromatum odore implevit, sed etiam uberimorum fructuum fecunditate locupletavit, plenusque dierum ac meritorum, dilectus Deo et hominibus, mortalis huius vitae cursum feliciter consummavit; apostolici muneris, quod nos gerere voluit Altissimus, ratio exigit, ut tam splendidam lucernam diutius sub modio latere non sinamus, sed super candelabrum ministerio nostro collocetur, ut luceat omnibus qui in domo sunt, ad omnipotentis Dei gloriam, catholicae Ecclesiae decus, christianique populi consolationem ac spiritualem aedificationem.

§ 2. Cum itaque mature diligenterque discussis atque perpensis per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum processibus de Apostolicae Sedis licentiâ confectis super vitae sanctitate et virtutibus heroicis, quibus idem servus Dei Vincentius a Paulo multipliciter claruisse, necnon miraculis quae ad eius intercessionem, et ad manifestandam hominibus illius sanctitatem a Deo patrata fuisse asserebantur, ipsa Congregatio cardinalium coram nobis constituta, auditis etiam consultorum suffragiis, uno spiritu, unâque voce censuerit, posse, quandocumque nobis videretur, praedictum servum Dei Beatum declarari cum solitis indultis:

§ 3. Hinc est quod nos, piis atque indulgent

enixis carissimi in Christo filii nostri Ludovici Francorum regis christianissimi, ac carissimae in Christo filiae nostrae Mariae eorundem Francorum reginae christianissimae eius coniugis, plurimique aliorum sublimium catholicorum principum, necnon venerabilium fratrum archiepiscoporum et episcoporum, ac dilectorum filiorum cleri regni Galliarum, totiusque insuper dictae Congregationis presbyterorum saecularium Missionis supplicationibus nobis et huic Sanctae Sedi super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, de memoratorum cardinalium consilio et assensu, auctoritate apostolica, tenore praesentium, indulgemus, ut idem servus Dei Vincentius a Paulo in posterum Beati nomine nuncupetur, eiusque corpus et reliquiae venerationi fidelium (non tamen in processionibus circumferenda) exponantur; imagines quoque radiis seu splendoribus exornentur, ac de eo quotannis die anniversaria felicitis eius obitus recitetur officium et missa celebretur de confessore non pontifice iuxta rubricas breviarii et missalis romani. Porro recitationem officii ac missae celebrationem huiusmodi fieri concedimus in locis dumtaxat infrascriptis, videlicet in pago de Podio, vulgo Poy, Aquensis, provinciae Auxitanae, ubi dictus Dei servus natus est, in castro de Clichy Parisiensis, et in oppido de Chatillon iuxta principatum Dombarum Lugdunensis respective dioecesium, in quibus curam animarum obivit, ac in civitate Parisiensi, unde ad caelos evolavit, et ubi venerabile eius corpus requiescit, ob omnibus utriusque sexus christifidelibus tam saecularibus quam regularibus, qui ad Horas canonicas tenentur, ac in universa Congregatione Missionis praefata, tam quoad clericos et presbyteros eiusdem Congregationis, quam quoad

convictores et alumnos, qui in illius domibus commorantur; demum in singulis ecclesiis, sive capellis vel oratoriis praedictae Societatis Puellarum, quam ipse servus Dei sub nomine Charitatis instituit, pro sacerdotibus ecclesiarum sive capellarum vel oratoriorum istiusmodi servitio addictis; et, quantum ad missas attinet, etiam ab omnibus presbyteris ad ecclesias, in quibus festum peragetur, confluentibus. Praeterea primo dumtaxat anno a datis hisce litteris, et quoad Indias a die quo eadem litterae illuc pervenerint inchoando, in ecclesiis pagi, castri, oppidi, civitatis, Congregationis ac Societatis huiusmodi solennia beatificationis ipsius servi Dei cum officio et missa sub ritu duplici maiori, die ab Ordinariis respective constituta, postquam tamen in basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint eadem solennia (pro qua re diem xxi currentis mensis augusti assignamus), pariter celebrandi facimus potestatem.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem, ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii supradictae Congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti seu propraefecti eiusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique, tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xiii augusti mdcclxxix, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 13 augusti 1729, pontif. anno vi

CCLXXXIII.

Confirmantur decreta capituli generalis Congregationis Montis Oliveti Ordinis S. Benedicti circa abbates titulares¹.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Ex iniuncto nobis divinitus pastoralis officii debito, illa quae a Congregationibus religiosorum virorum Altissimi obsequiis sub suavi vitae monasticae iugo mancipatorum pro felici prosperoque earum in spiritualibus et temporalibus regimine et gubernio provide facta esse noscuntur, ut firma semper atque inviolabilia persistant, libenter cum id a nobis petitur apostolici muniminis nostri praesidio roboramus.

Causa ad hunc modum decreti, nempe abbas quidam abbatum titularium

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Congregationis Montis Oliveti Ordinis sancti Benedicti, quod, cum tunc existens abbas generalis una cum definitorio eiusdem Congregationis animadvertisset ex modo et ratione vivendi nonnullorum abbatum titularium dictae Congregationis, tam de numero quam supra numerum diversos in eandem Congregationem sensim obrepere abusum, qui non minus in regularis observantiae et disciplinae relaxationem ac detrimentum, quam in monasteriorum ipsius Congregationis gravamen et dispendium tendebant, contra dispositionem quarundam litterarum felicitis recordationis Clementis PP. X praedecessoris nostri alias nempe die xxvii februarii mdcclxxi editarum, quibus discrete cautum fuerat quod eiusmodi abbates titulares nullam praerogativam vel exemptionem, quae monasteriis praefatis onerosa foret, praetendere valerent, atque in ecclesia sal-

¹ De abbatibus titularibus dictae Congregationis vide Clementis XI constit. edit. mdcclxxiii, die 12 aprilis, pontif. xiii.

tem diebus festivis missae conventuali et vespers, ac diebus singulis mane orationi mentali interesse tenerentur, simulque istis abusibus et incommodis exinde dictae Congregationi provenientibus occurrendi, efficacique remedium adhibendi necessitatem agnovisset, in capitulo generali eiusdem Congregationis novissime celebrato, post rem diligenter ac mature ibidem discussam, atque inhaerendo tum praefati Clementis praedecessoris litteris, tum constitutionibus dictae Congregationis per Sedem Apostolicam confirmatis, quaedam circa eosdem abbates titulares decreta seu ordinationes salubriter edita et facta fuerunt:

§ 2. Ut scilicet in posterum eiusmodi abbates titulares praesentes et futuri abbati locali in omnibus subiaceant, nec eis liceat nominatim a monasterio seu domo egredi absque licentia et benedictione ipsius abbatis localis (quo tamen absente non teneantur se personaliter existere¹ coram vicario aliisque monasterii officialibus, sed id facere ac supplere possint per socium seu conversum sibi destinatum, qui, singulis vicibus, tam egressus quam reditus ad monasterium seu domum, se coram illis omnino repraesentare debebit); choro sicuti alii monachi assistant, ac praesertim intersint orationi mentali quolibet mane, missae conventuali ac vespers canendis saltem diebus festivis ad praescriptum supradictarum Clementis praedecessoris litterarum, necnon etiam missis absque cantu celebrandis, prout superior localis iniunxerit et ordinaverit, excepto dumtaxat casu infirmitatis, aut alicuius particularis necessitatis per eundem superiorem localem recognoscendae; intervenire debeant in refectorio primae mensae cum aliis monachis; vestiarium eis

Decreta praedicta capituli generalis ad praefectos abusum tollendos.

¹ Videtur legendum *sistere* (R. T.).

subministrandum, illud vicarii monasterii huiusmodi pro tempore non excedat; neque ipsis licitum sit quamcumque personam, quae illis inserviat, etsi monasterio nullatenus oneri foret, ad sui libitum eligere, sed contenti sint servitio personae, quae eis a superiore locali praefato assignabitur, a familia monasterii, eiusdem superioris localis arbitrio, et sine publici servitii detrimento assumenda; occasione visitationum, simul cum aliis religiosis intervenire debeant publicae receptioni visitorum ad fores ecclesiae fieri solitae, necnon in capitulo intimationi eiusmodi visitationum, quibus etiam subiecti existant¹, huicque ordinationi visitatores secluso² insistant, suam ad hoc, si opus fuerit, utendo auctoritate onerata pro enarratorum decretorum executione, et implemento ipsorum abbatum titularium ac superiorum localium conscientiam.

Confirmatio
relatorum de-
cretorum.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praedictus procurator generalis, praemissa, utpote, quae in divini cultus augmentum ac eiusdem Congregationis utilitatem et levamen cedere dignoscuntur, quo solidius subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti plurimum desideret: nos, ipsum procuratorem generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, et attentam relatione dilecti filii nostri Nico-

¹ Forsan *visitorum* (R. T.).

² Videtur legendum *sedulo* pro *secluso* (R. T.).

lai S. R. E. presbyteri cardinalis Spinulae nuncupati, dictae Congregationis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, nobis super praemissis facta, omnia et singula decreta supradicta, seu ordinationes, in memorato capitulo generali edita, sicut praemittitur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, necnon illa exacte et inconcusse observari et adimpleri, sub poenis, quoad ipsos abbates titulares, privationis suorum privilegiorum vocisque activae et passivae ipso facto incurrendis, quo vero ad abbates seu superiores locales, qui in eis debita executioni demandandis et servari faciendis negligentes ac culpabiles fuerint, definitorii generalis vel superiorum generalium dictae Congregationis arbitrio pro modo culpae infligendis, auctoritate et tenore praedictis praecipimus et mandamus.

§ 4. Decernentes, ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque et non aliter, etc.¹

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Congregationis, Ordinis et monasteriorum praedictorum, aliisque quibusvis, etiam iuramento, etc.²

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die vi septembris MDCCXXIX, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 6 septembris 1729, pontif. anno vi.

¹ Ut supra pag. 471 b (R. T.).

² Ut supra pag. 471 b (R. T.).

Clausulae.

Contrarium derogatio.

CCLXXXIV.

*Revocantur et annullantur ordinationes contentae in quibusdam foliis impressis sub titulo Mandement de monseigneur l'évesque d'Auxerre, qui defend l'office imprimé sur une feuille volante, etc., cum prohibitione eorumdem foliorum.*¹

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Ordinationes
in praefatis fo-
liis contentae,
irritae decla-
rantur.

§ 1. Cum ad apostolatus nostri notitiam pervenisset, in vulgus circumferri quaedam folia gallico idiomate typis impressa, sub titulo *Mandement de monseigneur l'évesque d'Auxerre, qui défend reciter l'office imprimé sur une feuille volante, qui commence par ces mots: Die xxv maii in festo S. Gregorii VII Papae et confessoris, Danuë à Regennes ce 24 juillet 1729*: nos quamplures ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus aliosque in sacra theologia magistros ad illorum examen delegimus, qui, post maturam eorumdem foliorum discussionem, quid sibi ea super re videretur, nobis retulerunt. Auditis itaque memoratorum cardinalium et in sacra theologia magistrorum sententiis, de apostolicae potestatis plenitudine, ordinationes in praefatis foliis contentas nullas, inanes, invalidas, irritas, attentatas, nulliusque omnino roboris et momenti esse et perpetuo fore, tenore praesentium declaramus;

Eorum relatio
interdictur.

§ 2. Et nihilominus, ad maiorem cautelam, et quatenus opus sit, harum serie revocamus, cassamus, irritamus, annullamus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, ac pro revocatis, cassatis, irritis, nullis, invalidis et abolitis, viribusque et effectu penitus et

¹ Similis revocatio quarundam ordinationum episcopi Metensis habetur in alia huius Pontificis constit. edit. MDCCXXIX, die 8 octobris, pontif. vi.

omnino vacuis semper haberi volumus et mandamus. Folia vero praedicta tam impressa, quam etiam manuscripta legi, seu retineri, tenore pariter praesentium prohibemus, illorumque impressionem, descriptionem, lectionem, retentionem, et usum omnibus et singulis christifidelibus etiam specificam et individua mentione et expressione dignis, sub poena excommunicationis per contrafacientes ipso facto absque alia declaratione incurrendam, a qua nemo a quoquam, praeterquam a nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente, nisi in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium valeat obtinere, omnino quoque interdicimus. Volentes, et auctoritate apostolica mandantes, ut quicumque folia huiusmodi penes se habuerint, illa, statim atque praesentes litterae eis innotuerint, locorum Ordinariis vel haereticae pravitatis inquisitoribus tradere atque consignare teneantur; hi vero ea sibi sic tradita illico flammis aboleri curent. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

§ 3. Ut autem eadem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius perveniant, nec quisquam illarum ignorantiam allegare possit, volumus etiam, et auctoritate praefata decernimus, ut illae ad valvas basilicae Principis Apostolorum ac Cancellariae Apostolicae Curiaeque generalis in Monte Citatorio et in acie Campiflorae de Urbe per aliquos ex cursoribus nostris, ut moris est, publicentur, illarumque exempla ibidem affixa relinquantur, et sic publicate omnes et singulos, quos concernunt, perinde afficiant, ac si unicuique illorum personaliter notificatae et intimatae fuissent, utque ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etc.¹

Mandatum pu-
blicatio harum
litterarum.

¹ Ut supra pag. 72 b (R. T.).

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die xvii septembris mdcclxxxix, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 17 septembris 1729, pontif. anno vi.

CCLXXXV.

Erigitur primaria Congregatio vulgo nuncupata la Buona Morte in ecclesia domus professae Societatis Iesu, cum indulgentiis per modum suffragii applicandis¹.

Benedictus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Prohemium
cum causa in-
dultiva indul-
gentiarum in-
scriptarum. Redemptoris nostri Iesu Christi pro salute humani generis in arā Crucis immolati vices, licet immeriti, gerentes in terris, dum attendimus ad uberes fructus, quos ubique terrarum in militanti Ecclesia venerabilis Societas Iesu verbo, doctrinā et exemplis in dies copiosius affert, ad² illam peculiarem curam prospicimus, qua christifideles pretioso tanti holocausti Sanguine redemptos ex huiusmodi memoriā ad pia et salutaria opera ferventer excitat, apostolici muneris nostri esse reputamus spirituum largitionum abundantiam desuper effundere, ut ipsorum fidelium sanctis huiusmodi operibus vacantium religio et devotio continuum suscipiat incrementum, hisque votiva salus proveniat animarum.

Primordia Con-
gregationis Bu-
onae Mortis. § 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Michaëlis Angeli Tamburrini moderni praepositi generalis Societatis Iesu petitio continebat, quod a septuaginta annis, et ultra, in

¹ Aliā huius Pontificis constit. edit. mdcclxxvii die 1 aprilis, pontif. i, erecta fuit archiconfraternitas Conceptionis B. M. V. in ecclesia de Araceli de Urbe.

² Forsan ac pro ad legendum (R. T.).

ecclesia domus professae eiusdem Societatis Iesu de Urbe feriā sextā (alias non impedita) cuiuslibet hebdomadae, inibi vespere sanctissimum Eucharistiae sacramentum publicae venerationi exponitur, duo ex presbyteris regularibus dictae Societatis ad infrascripta specialiter deputati piae fidelium contemplationi acerbissima mortis domini nostri Iesu Christi in cruce pendentis eiusque genitricis B. Mariae Virginis ad crucem adstantis dolorum et lacrymarum monumenta variis colloquiis precumque recitationibus devote respective repraesentant, ac verbum, Dei salubres ad bene moriendum meditationes excitando, in virtute etiam respective edocent, unde nonnulli christifideles piorum et salutarium operum huiusmodi instituto moti se invicem in dictā ecclesia congregari coeperant, et circa praemissa vacantes ab inde citra christifidelium Congregatio sub titulo et denominatione domini nostri Iesu Christi in cruce moribundi, ac beatissimae Virginis Mariae eius genitricis dolorosae, *della buona morte* nuncupari coepit et nuncupatur ad praesens, eidemque Congregationi quaedam propterea indulgentia etiam per modum suffragii applicanda cum nonnullis relaxationibus a felicis recordationis Alexandro PP. VII praedecessore nostro sub certis modo et formā tunc expressis successive concessa fuit, prout in litteris apostolicis eiusdem Alexandri praedecessoris in formā Brevis sub annulo Piscatoris desuper sub datum Romae apud S. Mariam Maiorem die xxi mensis augusti anni Domini mdcclv pontificatus praefati Alexandri praedecessoris anno i expeditis plenius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut eadem petitio subiungebat, in diversis mundi partibus et praesertim insignibus Europae civitatibus, dictae Societatis domus profes-

Institutum Bu-
onae Mortis in
ecclesia Societa-
talis ubique ter-
rarum exerca-
tur.

sae, collegia et residentiae respective fundata existant, et in eorum respective ecclesiis ut plurimum diebus dominicis similiter non impeditis, dum in eis sanctissimum Eucharistiae sacramentum publicae venerationi exponitur, uno ex presbyteris regularibus dictae Societatis praemissa, ut praefertur, repraesentante, edocente, institutum huiusmodi ad Dei gloriam ac publicam salutem et spiritualem consolationem, cum multiplici fructu exinde proveniente, iugiter exerceatur; ac operae pretium sit, ut in primodictā ecclesia eorumdem fidelium primaria Congregatio, sub titulo ac denominatione praefatis, ad laudabile eorum in piis operibus et officiis huiusmodi studium nostris beneficiis et indulgentiarum praemiis conservandum et augendum, stabiliatur et institutur: quare pro parte dicti Michaëlis Angeli nobis fuit humiliter supplicatum quatenus ei in praemissis annuere de benignitate apostolicā dignaremur.

Primariae
Congregationis
praedictae in-
stitutio.

§ 3. Nos igitur, salutiferum opus huiusmodi plurimum in Domino commendantes, ac praemissis, quantum nobis ex alto conceditur, consulere, ipsumque Michaëlem Angelum specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, necnon Alexandri praedecessoris litterarum praefatarum tenores praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, in primodictā ecclesia unam utriusque sexus christifidelium primariam Congregationem sub invocatione domini nostri Iesu Christi in cruce moribundi ac bea-

tissimae Virginis Mariae eius genitricis dolorosae, vulgo *della Buona Morte* nuncupatam, quae per praefatum Michaëlem Angelum et pro tempore existentem praepositum generalem dictae Societatis, seu, illo defuncto, donec alius ad officium praepositi generalis huiusmodi canonice assumatur, per vicarium etiam generalem eiusdem Societatis dirigi debeat, apostolicā auctoritate, tenore praesentium, perpetuo, sine tamen ipsius Societatis praepositi, erigimus et instituimus.

§ 4. Ut autem primaria Congregatio huiusmodi pro gratiarum et munerum caelestium largitione devotionis ac pietatis iugiter proficiat incrementis, de omnipotentis Dei misericordiā ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, qui deinceps in sodales eiusdem primariae Congregationis recipientur, die primā illorum receptionis huiusmodi, si sanctissimum Eucharistiae sacramentum in primodictā ecclesia, aut ubicumque potuerint, ac in mortis articulo eo die sumpserint; ac ipsis et pro tempore existentibus dictae primariae Congregationis sodalibus ubilibet degentibus, similiter vere poenitentibus et confessis ac sacra communione, si id commode fieri poterit, relectis, vel saltem contritis, in eorum mortis articulo pium nomen Iesu corde, si ore nequiverint, devote invocantibus, aut aliquod poenitentiae signum facientibus; insuper eisdem sodalibus qui etiam vere poenitentes et confessi semel quolibet mense in unā ex sextis feriis hebdomadae, seu in unā ex diebus dominicis cuiuslibet mensis per eos ad sui libitum respective eligendā, prout expositio SS. Sacramenti vespere in qualibet ex dictis sextis feriis seu diebus

Concessio in-
dulgenciae ple-
nariae pro so-
dalibus in tu-
gressu.

dominicis fiet, necnon in Nativitatis, Resurrectionis et Ascensionis Domini nostri Iesu Christi, ac Epiphaniae et Pentecostes, SS. Trinitatis, ac Corporis Christi, necnon in Purificationis, Annunciationis Assumptionis, Conceptionis et Nativitatis B. Mariae Virginis, ac Nativitatis S. Ioannis Baptistae, et singulorum sanctorum apostolorum, videlicet Petri, Pauli, Andreae, Iacobi, Ioannis, Thomae, Philippi, Iacobi, Bartholomaei, Simonis, Iudae et Matthiae, necnon S. Iosephi, et Commemorationis Omnium Sanctorum festis diebus praefatum sanctissimum Eucharistiae sacramentum in primodicta ecclesia sumpserint, ac inibi pias ad Deum preces, prout unicuique suggeret devotio, pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, haereticorum et infidelium conversione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione, ac nostrâ et pro tempore existentis Romani Pontificis prosperitate devote efuderint, quo die singulorum festorum dierum huiusmodi id pro tempore fecerint, plenariam omnium peccatorum suorum veniam et remissionem apostolicâ auctoritate misericorditer in Domino earumdem tenore praesentium etiam perpetuo concedimus et elargimur.

Indulgentia septem annorum pariter conceditur illis, qui expositioni Venerabilis Interfecti aut disciplinam fecerint, qualibet feria sexta seu pie dominica.

§ 5. Iis vero, qui expositioni sanctissimi Sacramenti vespere, in qualibet ex dictis sextis feriis, seu in qualibet ex dictis diebus dominicis, ut praefertur faciendae, devote interfuerint, et ut praefertur oraverint, aut corpus suum flagellaverint, seu ut vulgo dicitur disciplinam fecerint, septem annos et totidem quadragenas; illis autem, qui de eorumdem sodalium numero existentium, vel aliorum christifidelium defunctorum corpora ad sepulturam ecclesiasticam associaverint, aut, infirmi vel impediti, audito signo campanae, genuflexi, si per infir-

mitatem licebit, orationem dominicam et salutationem angelicam pro salute animae defuncti vel corporis infirmi recitaverint, quique congregationibus tam publicis quam privatis ac divinis officiis spiritualibusque colloquiis, exhortationibus et aliis piis officiis, etiam in sodalis seu aliorum christifidelium defunctorum suffragium per praefatam primariam Congregationem ordinandis, et ab ipo Michaële Angelo seu pro tempore existente praeposito seu vicario generali approbandis, ac diebus feriatis missae sacrificio interfuerint, aut vespertino tempore, antequam cubent, conscientiam suam diligenter examinaverint, seu pauperes infirmos tam sodales quam alios in hospitalibus vel privatis domibus necnon carceratos visitaverint, quoties horum quodvis fecerint, unum annum de eis iniunctis vel aliâs quomodolibet debitis poenitentiis apostolicâ auctoritate et tenore similibus etiam misericorditer in Domino relaxamus.

§ 6. Insuper, ne praefati sodales, si aliquando eos ab ipsâ Urbe abesse vel alibi commorari contingat, huiusmodi indulgentiarum et aliarum gratiarum spiritualium effectum et fructum frustrati remaneant, eisdem sodalibus extra Urbem locorum pro tempore commorantibus, ut in locis, ubi eos pro tempore residere seu morari contigerit, opera praedicta, quae ipsi sodales in Urbe praesentes pro singularum indulgentiarum, remissionum et relaxationum huiusmodi consequutione observare deberent, apud ecclesias eorumdem locorum, aut alibi, prout poterunt, observando et exequendo, omnes easdem indulgentias remissiones et relaxationes habeant, et illae eis pariter suffragentur.

§ 7. Necnon tam in Urbe praesentes, quam alibi ubivis locorum commo-

1 Edit. Main. legit prius pro prout (n. r).

clericiam Societatis ubi adit, vel altam quamcumque.

rantes sodales primariae Congregationis huiusmodi, qui singulis quadragesimalibus et aliis anni temporibus a diebus stationum ecclesiarum dictae Urbis, et extra illius muros, quae a christifidelibus pro consequendis indulgentiis et remissionibus visitari solent, dictae Societatis, si ibi fuerit, alioquin aliam ecclesiam seu capellam, in locis, ubi eos pro tempore residere seu morari contigerit, ut praefertur, devote visitaverint, et ibi septies orationem dominicam et septies salutationem angelicam recitaverint, tot et easdem indulgentias consequantur, quas consequerentur, si iisdem temporibus et diebus singulas ecclesias dictae Urbis et extra illius muros huiusmodi pro iisdem stationibus et indulgentiis consequendis deputatas personaliter visitarent, ac omnia et singula, quae pro huiusmodi gratiarum exequutione quomodolibet requiruntur, plene adimplerent;

Facultas pro praeposito seu vicario generali alias congregationes aggregandi.

§ 8. Praeterea eidem Michaëli Angelo, ac pro tempore existenti dictae Societatis praeposito seu vicario generali, ut in quibusvis aliis dictae Societatis domorum professorum et residentiarum extra Urbem praedictam per universum orbem nunc et pro tempore existentibus ecclesiis, pro eorumdem priorum operum incremento, quascumque alias aliorum utriusque sexus christifidelium congregationes sub titulo et denominatione praefatis, quae ab ipsâ primariâ Congregatione, tamquam membra a capite dependeant, auctoritate nostrâ, sine tamen Societatis aut domorum professorum, collegiorum et residentiarum ecclesiarum huiusmodi praeiudicio, erigere et instituere, illasque eidem primariae Congregationi aggregare, ac eis sic erectis, institutis et aggregatis, earumque sodalibus, praedictas ac omnes et quascumque alias

indulgentias, peccatorum remissiones, relaxationes, gratias et facultates tam spirituales quam temporales a nobis dictâque Sede primariae Congregationi huiusmodi de cetero concedendas, itaut sodales aliarum congregationum huiusmodi, observantes et exequentes ea quae ipsius primariae Congregationis sodales pro indulgentiis et remissionibus et relaxationibus huiusmodi consequendis observare et exequi debent, easdem indulgentias, peccatorum remissiones et relaxationes pariter consequantur (facultate aggregandi et gratias huiusmodi aliis concedendi dumtaxat exceptâ) communicare; necnon tam primariam quam omnes et singulas ei aggregandas congregationes huiusmodi per se vel alium seu alios eiusdem Societatis presbyteros regulares idoneos ad id ab eo deputandos visitare; et pro earum felici statu, regimine et directione quaecumque statuta, constitutiones et decreta, licita tamen et honesta, sacrisque canonibus ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis et Concilii Tridentini decretis non contraria, necnon ab ipso Michaëlangelo et pro tempore existente dictae Societatis praeposito seu vicario generali, si per alium vel alios deputandos huiusmodi fiant, examinanda et approbanda, edere, ac, postquam edita fuerint, quoties pro eorum et temporum qualitate aut aliâs expediens ei videbitur, immutare, corrigere, moderari et reformare, aut alia ex integro condere libere et licite valeat, eisdem auctoritate apostolicâ et tenore, similiter perpetuo concedimus et indulgemus.

§ 9. Decernentes, statuta, constitutiones et decreta huiusmodi, postquam edita, immutata, correctâ, moderata, reformata et condita fuerint, ab omnibus sodalibus praedictis inviolabiliter

Præsentibus litteris non comprehenduntur quibusvis etiam cruciales sanctae concessiones revocationibus.

observari debere, ac praesentes litteras sub quibuscumque similium vel dissimilium indulgentiarum et aliarum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, et aliis contrariis dispositionibus, etiam in favore basilicae Principis Apostolorum de Urbe, seu Cruciatæ sanctae, aut aliis per nos et alios Romanos Pontifices successores nostros, aut dictam Sedem, etiam motu proprio et consistorialiter, et ex certâ scientiâ et de apostolicae potestatis plenitudine, seu ad quorumvis etiam imperatorum, regum, reginarum, ducum et aliorum principum instantiam pro tempore quomodolibet factis, minime comprehendere, sed semper ab illis excipi, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas ac de novo concessas esse et censerî, necnon omnibus, quoslibet concernunt, suffragari debere, irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogatur.

§ 10. Non obstantibus praemissis, ac nostris et Cancellariae apostolicae regulis de indulgentiis etiam ad instar non concedendis, et clausulis in illis ponendis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio aut quaevis alia expressio habenda, seu quaelibet alia exquisita et insolita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ, inserti forent, praesentibus etiam pro

expressis habentes, illis aliâs in suo robore permensuris, hac vice dumtaxat, latissime et plenissime ac specialiter et expresse harum serie derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

§ 11. Volumus autem quod praefati sodales dictae primariae Congregationis omnes et singulas indulgentias, peccatorum remissiones et relaxationes huiusmodi, ab ipsis ut praefertur consequendas, etiam per modum suffragii pro animabus christifidelium defunctorum, quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migraverint, applicare possint.

Praedictae indulgentiae per modum suffragii applicari possunt.

§ 12. Praeterea etiam volumus quod earundem praesentium transumptis etiam impressis, procuratoris generalis ipsius Societatis vel notarii publici manu et personae alicuius in ecclesiastica dignitate constitutae vel pro tempore existentis praepositi aut vicarii generalis eiusdem Societatis sigillo munitis, eadem prorsus fides ubique locorum in iudicio et extra adhibeatur, quae adhiberetur eisdem praesentibus si essent exhibitae vel ostensae.

Transumptis adhibeatur illis.

§ 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutio- nis, erectionis, institutionis, concessio- nis, elargitionis, relaxationis, indulti, decreti, derogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCLXXIX, nono kalendas octobris, pontificatus nostri anno VI.

Dat. die 21 septembris 1729, pontif. anno VI.

1 Videtur deesse subscriptis (R. T.).

CCLXXXVI.

Infliuntur poenae in depositarios, ministros, etc., qui alienam pecuniam sibi creditam et depositam fraudant, necnon poenae ultimi supplicii, tam in Urbe quam in toto Statu, subiciuntur.

Benedictus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Alieni aeris et pignorum depositarii et ministri in publicum et privatum fide sibi data abutuntur.

§ 1. Iamdudum non sine ingenti dolore aures nostras perturbat frequens rumor de nonnullis in hac almâ Urbe nostrâ alieni aeris et pignorum depositariis, arcariis, custodibus, subcustodibus, exactoribus, rationariis et computorum scriptoribus, aliisque huius generis officialibus et ministris, qui, fide sibi datâ suique muneris commodo nefarie abutentes, ut voluptatibus aliisque execrandis male agendi occasionibus causisque improbe obtemperarent, vitiisque alacrius et liberius indulgerent, rem ac pecuniam sibi creditam, ut depositam inque arcâ servatam pro arbitrio usurpantes, pignora apud se custodita iterum oppignoraverint: quod non solum in Camerae nostrae apostolicae, sed in Montis Pietatis et publicarum ad nummularios pertinentium mensarum, ceterorumque locorum et piorum operum damnum longe gravissimum redundavit, propterea quod infames fraudulentum huiusmodi officiales, qui rem suam decoxerant, omnino impares essent integrandis ac restituendis pecuniis, quas ipsi, proprio vel alieno commodo inservientes, antea pessumdedissent; scientibus, et de compacto cum

1 De simili re vide const. Pii V edit. anno MDLXX, die 1 novembris, pontif. V; et aliâ huius Pontificis const. ed. MDCCLXXIII, (1726?), pontif. III, nonnulla decreta fuerunt contra gabellarum fraudatores.

illis participantibus, doloque operam suam conferentibus rationariis computorum scriptoribus, subscriptoribus, aliisque earundem mensarum et locorum piorum ministris et officialibus.

Ut actionem criminalem declinent, vel saltem sua crimina calide palliant, seque iustis poenis, in quas incurriscent, pravâ arte subducent, permultos speciosos et omnino falsos praetextus excogitasse, quibus iudicium impedirent poenasque effugerent, quas ob suas culpas se mereri optime ipsi agnoscebant.

§ 2. Nobis etiam innotuit iam dictos officiales, maximae suae temeritatis confisos, ut actionem criminalem vaferrime declinarent, vel saltem sua crimina calide palliant, seque iustis poenis, in quas incurriscent, pravâ arte subducent, permultos speciosos et omnino falsos praetextus excogitasse, quibus iudicium impedirent poenasque effugerent, quas ob suas culpas se mereri optime ipsi agnoscebant.

§ 3. Nos propterea, quibus ex pastoralis officio, humilitati nostrae divinitus iniuncto, maxime incumbit invigilare et sollicite providere ne huiusmodi crimina impune committantur, opportunum et necessarium duximus his de rebus sententiam exquirere a nobis speciatim indictae particularis Congregationis nonnullorum huius nostrae Curiae Romanae praesulum, multâ rerum cognitione, integritate et doctrinâ praestantium, quorum saepenumero coram dilecto filio nostro Hannibale tituli S. Clementis presbytero cardinali et S. R. E. camerario congregatorum suffragiis ad nos accurate perlatis undequaque inhaerentes, in huiusmodi fraudulentos ministros acriter insurgendo, ipsumque iuris vigorem etiam acriorem efficiendo, iustum in eos iudicium promulgare decrevimus.

Iuxta constitutionem S. Pii V, tamquam furas et latrones, ultimum supplicium poenales decernunt.

§ 4. Nos ergo, vestigiis decessoris nostri Pii Papae V insistentes, qui praeceteris in sua constitutione incipiente *Postquam*, kalendis novembribus anni MDLXX in lucem editâ, decoctores, luxuriose viventes, propriisque absumptis substantiis aliena appetentes, qui variis coloribus grande aes alienum spe resti-

tutionis faciendae extorquentes proximo suo illudunt, cum veros fures et latrones ultimo supplicio puniendos mandavit, hac nostrâ perpetuo observandâ constitutione in quoscumque huius generis delinquentes paribus quoque poenis tamquam in veros fures et latrones animadvertendum esse decernimus, idque effectu ipso omnino fieri volumus et mandamus.

Depositarii vel arcarii aeris publici rem sibi creditam quomodocumque fraudantes, inque proprium vel alienum usum convertentes, et fures et latrones puniendos statuit.

§ 5. Itaque statuimus et iubemus, ne ullus ex depositariis vel arcariis aeris publici Camerae nostrae apostolicae, et praesertim Depositariae generalis, vectigalium generalium et particularium utriusque annonae frumentariae nimirum et grasciae, vulgo dictae Depositariae urbanae, Montisque Pietatis ac mensae S. Spiritus et Datariae Apostolicae, summam quantulamcumque eiusmodi aeris et pecuniarum in suum vel alienum commodum quovis modo convertere unquam possit, inque usum ab eo diversum transferre, ad quem generatim in iisdem locis tamquam sub tutâ et fidei custodiâ servantur; itaut, si aliquis ex iam dictis depositariis et arcariis hanc legem nostram quomodocumque praevericatus eandem pecuniam in usum et commodum proprium vel alienum convertere ausus fuerit, tamquam reprobis et infidelis minister, interque infames et reipublicae proditores connumerandus, damnari et puniri possit ac debeat, ut gravissimi furti et latrocinii reus secundum leges communes et Romanae Urbis Statusque Ecclesiastici edicta contra latrones iam promulgatas, ratione habitâ pecuniarum, quas in suum vel alienum usum et commodum clam et furtive converterit, idque ad easdem regulas in iisdem edictis etiam in furto magno praescriptas fieri debeat, quotiescumque tamen Camera nostra Apostolica, vel quispiam ex locis Piis

ac mensis supradictis, et quilibet dominus ac creditor pecuniae vel rei depositae damnum subisse compertum fuerit. Ubi vero nullum damnum illatum inde fuerit, nihilominus iam dicti depositarii et arcarii inter infames habendi ob culpam infidelitatis, duplicatâ poenâ pecuniariâ summâ, quam in suum vel alienum commodum converterint, puniri debent. Sed praeterea poenis etiam corporalibus gravibus et gravissimis, arbitrio iudicum, cumulate plectantur, ratione habitâ qualitatis et circumstantiarum singulorum casuum et factorum, quas deprehendere contigerit.

§ 6. Similiter volumus, decernimus et iubemus, ne computorum et rationum scriptores Montis Pietatis et mensae S. Spiritus recipere aut recipiendum et solvendum curare vel facere possint quodcumque mandatum vel scriptum illorum qui nullas pecunias re ipsâ ibidem depositas vel servatas habuerint. Si autem habuerint, eadem mandata et scripta recipi et solvi possint pro eâ tantum summâ quae deposita ibidem extiterit. Quod si iam dicti computorum scriptores et rationarii contrafecerint, tunc in eos procedi possit et debeat poenis a nobis in arcarios et depositarios statutis.

§ 7. Praeterea sancimus et declaramus, haec, quae a nobis latâ lege disponuntur, in eos pariter locum habere, qui auxiliares, cooperatores et quocumque alio modo conscii, complices ac participes infidelitatis eorundem arcariorum et depositariorum extiterint; qui quidem conscii et complices ac participes, secundum suam complicitatem et participationem in singulis factis et casibus, iisdem poenis omnino puniri debeant, quibus puniendi essent vel punirentur praecipui et principales rei,

Computorum et rationum scriptores Montis Pietatis et mensae Sancti Spiritus quomodocumque in mandatis recipiendis, et contrafacientes quâ poenâ puniendi.

Poenâ in auxiliarios, cooperatores, conscios et participes infidelitatis depositariorum.

eâdem formâ quae statuta reperitur in publicis edictis superius memoratis contra reos cooperatores, auxiliares, complices et participes olim vulgatis.

Poenâ in computorum scriptores et rationarios in libris suis non describentes nomina depositorum.

§ 8. Quia vero gravissimum esset crimen infidelitatis ab iis computorum scriptoribus et rationariis commissae, qui, ut facilius pecuniam sub bonâ et publicâ fide sibi creditam et depositam in proprios vel alienos usus converterent vel curarent ut ab aliis converteri posset, sive aliâ quacumque de causâ, in consuetis codicibus et libris, ut scripturarum regula ab ipsis pro illorum officio bene exercendo postulat, nomen vel nomina depositorum nequaquam describerent, hac nostrâ paginâ perpetuum robur habiturâ declaramus, decernimus et statuimus, singulos et quoscumque rationarios et computorum scriptores, qui hoc modo in suo officio exercendo peccasse vel factum simile fraudis et infidelitatis commisisse vel committendum curasse comperti fuerint, vel qui, cuiuspiam nominis veritatem¹ describendo, seu minorem summam eâ, quae vere deposita esset², tam nostrae Camerae Apostolicae quam alterius cuiuscumque domini et creditoris pecuniae depositae, in codicibus et libris descripsissent, damno inde sequuto vel non sequuto, iudicari et reipsâ puniri debeant ad regulam et gradum poenae pecuniariae et corporalis superius impositae in factis et casibus contra depositarios et arcarios secundum qualitatem et circumstantias eorum inflictis. Ad haec sancimus et statuendo declaramus factum commissionis vel omissionis tamquam dolosum et fraudulentum semper habendum, maloque animo et fine cogitatum, quotiescumque culpae

obnoxius contrarium non probaverit et constare curaverit.

§ 9. Ne autem exactores camerales, ii praecipue qui in vectigalibus generalibus et particularibus utriusque annonae frumentariae et grasciae, inque Monte Pietatis et mensâ S. Spiritus pecunias a debitoribus exigere, exactasque principalium dominorum arbitrio servandas deponere debent, fide sibi datâ suique officii commodo abuti, sive aes et pecunias exactas, perque eos non depositas, in suum vel alienum commodum convertere unquam possint, praesentium tenore districte mandamus, ut totas integre et prompte, quemadmodum ex officio tenentur, statim ac per illos exactae fuerint, deponere debeant; decernentes, ut, qui eas non deposuerint, vel in alienos usus pro arbitrio converterint, sequuto inde vel non sequuto damno Camerae nostrae Apostolicae, vectigalium utriusque annonae, frumentariae nimirum et grasciae, Montis pietatis et mensae S. Spiritus, in singulis casibus severo iudicio iudicentur et puniantur ad legem et normam a nobis decretam et stabilitam contra depositarios, arcarios, rationarios et computorum scriptores ut supra.

§ 10. Volentes etiam pro nostris viribus impedire, ne fraudes, quae compluries factae fuerunt in custodiâ pignorum Montis pietatis, rursum imposteum fiant et committantur, praesentium tenore iubemus, custodes et subcustodes pignorum eiusdem Montis, aequae ac iudicialium Depositariae Urbanae aestimatorum, subaestimatorum, aliorumque ministrorum, ad servitium pii operis Montis pietatis in memorato officio Depositariae Urbanae electorum, qui fide sibi datâ, commodoque, quod eis proprium munus subministrat, inique abutentes, clam et dolose pignus aliquod

Poenâ in exactores camerales infidelis Montis Pietatis et S. Spiritus.

Fraus in custodia pignorum facta quomodocumque punienda.

¹ Aliqua desunt, vel aliter legendum (R. T.).

² Ed. Main. legit *essent* (R. T.).

etiam parvi pretii subtraxerint, vel ex una custodia in aliam translulerint, priusquam vel postquam oppigneratum fuerit, illudque sibi usurpaverint, vel aliis tradiderint, inque aliâ custodiâ oppigneraverint, vel eius speciem et qualitatem immutaverint, remve oppigneratam confixerint, sive unam pro aliâ describentes dolum et fucum fecerint, fraudemve quamcumque, falsitatem, aliamve similem actionem circa dicta pignora commiserint, ipso facto poenam ultimi supplicii incurrere debeant, nullâ eis excusatione suffragante, etiam parvi pretii et valoris rei in qua delictum commiserint. Iudices vero in poenas ferendo, qualitatem et circumstantias facti rescipient.

Pœna in fraudulentos depositarios, syndicos, rationarios et exactores ecclesiasticos.

§ 11. Decet quam maxime, ut prae oculis nostris similiter debitum sollicitudinis habeamus, quod nobis, ut in ceteris, incumbit erga opera et loca pia, quorum nobis ut patri et tutori custodia commissa est. Quare praesentibus nostris volumus et ordinamus ut omnes depositarii, syndici, rationarii et exactores ecclesiarum, capitulorum, collegiorum, domuum, conventuum, monasteriorum regularium utriusque sexus, et cuiuscumque loci et operis pii, vel congregationis, aut capituli, qui, in proprio officio et ministerio exercendo aliquam ex praedictis actionibus et fraudibus committentes, quae damnantur et puniuntur in depositariis, arcariis, rationariis et exactoribus Camerae nostrae Apostolicae, in vectigalibus generalibus et particularibus utriusque annonae frumentariae et grasciae, ac Montis pietatis, mensae S. Spiritus et Depositariae Urbanae commemoratis, quovis modo deliquerint, omnes et singuli iisdem poenis cum suis complicibus omnino subiacent, quae in eosdem depositarios, arcarios, exactores camerales, aliosque su-

perius nominatos inflictæ fuerunt, itaut de utrisque¹ par iudicium feratur iisdem modis et formis² quae superius praescriptae fuerunt.

§ 12. Quia vero zelus iustitiae, quo intus incendimur, nos monet ut has provisiones nostras plenissimo effectui mandandas quamplurimum curemus, nos supradictis reis omnia subterfugia et praetextus eripere decrevimus, quos saepe numero iudicium criminale sagaciter declinaturi vel rigorem poenarum vitaturi studiose conquirunt, malâ et falsâ quarundam regularum legalium interpretatione freti, quas suis factis pessime aptant. Propterea decernimus et ordinamus ne ullus ex iam dictis depositariis, arcariis, exactoribus, rationariis, syndicis et custodibus, aliisve ex nominatis officialibus et ministris, qui quocumque modo contrafecerit, et quamcumque ex memoratis expresse illicitis, velitis ac criminosis actionibus commiserit, unquam possit esse vel haberi³ immunis et liber ab actione criminali, et eo minus excusari in aliquâ parte delicti, neque absolvi aut liberari a quacumque poenâ, sub praetextu cuiusvis securitatis ab eo datae pro indemnitate Camerae nostrae Apostolicae, Montis pietatis, mensae S. Spiritus, vel alterius loci piique operis praedictorum. Nullo pacto etiam ei possit aut debeat suffragari speciosum velamen administrationis, calculorum faciendorum, et rationum non redditarum, similesque emendicatae exceptiones et praetextus, quae omnia frivola, levia, levissima, et nullius vis et momenti esse declaramus tamquam dolo malo delinquentium suggesta et excogitata. Quotiescumque ergo aliquis eiusmodi pecuniam in proprium

Reis subterfugia eripiuntur.

¹ Edit. Main. legit *utriusque* (R. T.).

² Ed. Main. habet *formiter pro formis* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *habere* (R. T.).

vel alienum usum et commodum convertere ausus fuerit, vel ei solvendum curaverit, qui in Monte pietatis vel in mensâ S. Spiritus nullam antea pecuniam vere deposuerit, quive rei et pecuniae depositae et exactae esse debitor deprehensus fuerit, atque impositus compertus rei ablatae statim et sine ullâ morâ restituendae, de eo tamquam de homine infami ac vero latrone iudicabitur, et omnino ad dispositiones edictorum punietur, ut dictum est supra; nullâ ei praedictarum et similium dispositionum ullo pacto suffragante.

Pœna in ministros pecuniæ exactâ usos, ac rationarios et computorum scriptores id scientes nec patelacientes.

§ 13. Si aliquis ex supradictis ministris, officialibus, depositariis, arcariis, exactoribus, syndicis, aliisque superius nominatis, debitor extiterit, inque aliquod ex delictis iam expressis incidet, alienâ pecuniâ depositâ, exactâ, vel in arcâ servatâ pro arbitrio suo usus, rationario et computorum scriptore id sciente, nec praesidi et superiori patefaciente, cui ea omnia pateferi volumus; tunc rationarius, etiamsi facti conscius non fuerit, poenis etiam corporalibus et gravissimis ad qualitatem et circumstantiam facti puniatur, nisi clare et evidenter ostenderit se rem eidem praesidi et superiori antea patefecisse.

Haec constitutio ad totum Statum S. R. E. extenditur.

§ 14. Quia nostra intentio fuit et est praesenti constitutione providendi Camerae nostrae Apostolicae, atque hominum S. R. E. imperio subditorum indemnitati, non tam pro factis in hac nostrâ almâ Urbe imposterum fortasse eventuris, quam pro quibuscumque aliis, quae in toto Statu Ecclesiastico tam mediate quam immediate nobis et huic sanctae Sedi Apostolicae subiecto, comprehensis etiam quatuor S. R. E. legationibus Bononiae, Ferrariae, Romandiolae et Urbini, evenire possint: ideo volumus et decernimus ut haec eadem constitutio nostra in omnibus et sin-

gulis suis partibus et dispositionibus¹, inque omnibus et singulis casibus et factis in eâ comprehensis et expressis, locum, robur, vim et vigorem habere et plenae exequutioni mandari debeat etiam extra hanc almam Urbem nostram in omnibus civitatibus et locis Status Ecclesiastici, itaut delinquentes in iisdem quatuor delegationibus severo iudicio iudicentur secundum leges et dicta, quibus in iisdem legibus iudicantur et puniuntur latrones, et ad normam et tenorem praesentis nostrae constitutionis, ut decrevimus et ordinavimus supra.

§ 15. Quandoquidem pariter nostra intentio omnino est ut provisiones hucusque memoratae inque hac almâ Urbe nostrâ, Camerâ Apostolicâ, Monte pietatis, mensis publicis, locis et operibus piis unam eandemque vim et robur semper obtineant, culpasque, fraudes et damna impedire debeant quae in praedictum communitatum totius Status Ecclesiastici committi possunt; hinc nos in casibus et factis congruis mandamus et ordinamus ut omnes et singulae dispositiones superius expressae locum habeant contra exactores, camerarios, depositarios, aliosque ministros et officiales cuiuslibet communitatis nostri Status Ecclesiastici aliamque² ex praedictis actionibus et delictis committentes, contra quos propterea indicari et procedi debeat non auditis neque attentis frivolis exceptionibus et praetextibus superius enumeratis; scilicet eâ formâ et modo quae contra officiales et ministros camerales aliosque superius nominatos praescribuntur.

§ 16. Quamvis ordinamenta et sanctiones praesentibus litteris nostris hactenus recensita contra delinquentes in casibus in posterum eventuris pro-

Haec dispositiones locum habeant contra officiales communitatum.

Pœna in delinquentes qui fraudes commiserint.

¹ Edit. Main. legit *depositionibus* (R. T.).

² Videtur legendum *aliquam* (R. T.).

mulgaverimus, non ideo tamen intendimus a debitis poenis iustisque animadversionibus eximere eos rationarios computorum scriptores, arcarios, exactores, custodes, depositarios, syndicos, camerarios, aliosque officiales et ministros iam enunciatos Camerae nostrae Apostolicae, vectigalium generalium et particularium utriusque annonae, frumentariae nimirum et grasciae, Montis pietatis, mensarum publicarum, Datariae Apostolicae, et Depositariae Urbanae, et communitatum Status nostri Ecclesiastici, qui olim quomodocumque aliquam ex supradictis actionibus et fraudibus commisissent, de quibus facta est mentio in omnibus et singulis casibus expressis; volumus enim ut iidem, ob delicta olim commissa, iisdem omnino poenis¹ puniantur, quae secundum leges communes, vel municipales, et edicta locorum et provinciarum contra tales fraudatores et delinquentes inflictæ essent.

Harum executione
injungitur
S. R. E. cardinali
Camerario
et Thesaurario.

§ 17. Itaque pro omnium et singulorum praemissorum celeri et omnimodâ executione mandamus dilecto filio nostro S. R. E. cardinali camerario, necnon thesaurario generali Camerae nostrae Apostolicae, nunc et pro tempore existentibus, ut contra omnes et singulos praedictos ministros et officiales, qui aliquod ex memoratis delictis in damnum et praeiudicium eiusdem Camerae nostrae Apostolicae directe vel indirecte redundans, illorumque officia respiciens, quoquo modo, ut dictum est supra, commiserint, aut committi et perpetrari curaverint, vel in illorum perpetratione rem et complicitatem aliquam habuerint, cuiuscumque conditionis et qualitatibus extiterint, videlicet tam saeculares quam ecclesiasticos, et quomodolibet privilegiatos² aut exemptos, ad

¹ Vocem poenis nos addimus (R. T.).

² Male ed. M. legit ut pro aut (R. T.).

debitas in eos poenas tam per se quam per suos locumtenentes indices atque alios arbitrio illorum, prout necessitas casuum exegerit, in partibus etiam delegandos et subdelegandos, procedant, procedique mandent, et iuxta praesentem nostram constitutionem iustitiâ mediante deveniant et deveniri faciant.

§ 18. Iniungimus itidem, pro ulteriori praemissorum implemento, tam huius almae Urbis nostrae gubernatori et Curiae causarum Camerae Apostolicae generali auditori, ceterisque Urbis iudicibus ad quos de iure spectat, quam¹ omnibus etiam et singulis nostris et Sedis Apostolicae in quibuscumque provinciis, legatis et vicelegatis, necnon quorumcumque civitatum, terrarum, oppidorum et locorum nobis et eidem Sedi tam mediate quam immediate subiectorum gubernatoribus, praetoribus, capitaneis, commissariis, et aliis quibuscumque iudicibus, quavis etiam subdelegatâ potestate fungentibus, ut praesentes nostras inviolabiliter in suis iudiciis observent, necnon contra delinquentes praedictos suae iurisdictioni subiectos ad formam earumdem praesentium omnino procedant, omniaque in eisdem litteris contenta plenariae executioni demandent.

§ 19. Postremo decernimus, has litteras nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio aut intentionis nostrae defectu notari, minusque sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus comprehendi vel illis derogare² ullo modo tacite vel expresse unquam posse, nisi de illis earumque totis tenoribus ac datis, de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio et expressio facta fuerit, aliterque factas derogationes nullius roboris et momenti

¹ Male ed. Main. legit quod pro quam (R. T.).

² Potius lege derogari (R. T.).

Haec constitutio
inviolabiliter
observetur
in Urbe et in toto
Statu S. R. E.

Praesentes ab
omnibus perpetuo
observandae.

fore, et tamquam tales a nemine attendi, nec ulli suffragari posse, atque ita per quoscumque iudices, tam ordinarios quam delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. cardinales et de latere legatos, iudicari et definiri debere, sublatâ eis et eorum cuilibet aliter iudicandi et interpretandi facultate; decernentes irritum et inane quidquid secus in praemissis, et quolibet praemissorum, atque hac nostrâ constitutione contentorum et statutorum, vel circa ea, a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contrariorum.

§ 20. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, legibus, ac Urbis et Romanae Curiae tribunalium, aliarumque curiarum nostri Ecclesiastici Status ac Legationum praedictarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, stylis, consuetudinibus, quas, si quae forent, per praesentes comprobamus¹, nullasque et invalidas esse declaramus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum forsitan quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ, inserti forent, eisdem praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, ad effectum praesentium, illisque aliâs in suo robore permansuris, harum serie spe-

¹ Videtur legendum reprobamus (R. T.).

cialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 21. Volumus autem, ut, elapsis tribus respective dictae nostrae Urbis, et quindecim diebus respectu totius praedicti nostri Status Ecclesiastici, postquam praesentes valvis ecclesiae Lateranensis et basilicae Principis Apostolorum eiusdem Urbis et in acie Campiflorae per aliquem ex nostris cursoribus affixae et publicatae fuerint, omnes et singulos, tam in Urbe quam in toto Statu Ecclesiastico et Legationibus existentes¹ perinde obligent et arceant, ac si unicuique eorum personaliter et nominatim intimatae fuissent; utque earum transumptis etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae eisdemmet praesentibus, si exhibitae vel ostensae essent, adhiberetur.

Haec litterae
quando obligant
te incipiant.

Fides transumptorum.

§ 22. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, sanctionis, legis, statuti, decreti, declarationis, dispositionis et iussionis infringere, vel ei temerario ausu contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum apostolorum Petri et Pauli se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicae MDCCXXVI, kalendas octobris, pontificatus nostri an. vi.

Dat. die 26 septembris 1729, pontif. anno vi.

CCLXXXVII.

Confirmatur decretum nuperi capituli generalis Ordinis Minorum, quod vocales Indiarum Occidentalium dicti Ordinis, qui Discalceati nuncupantur, frui debeant praemio et praeeminentis

¹ Edit. Main. legit existentis (R. T.).

Nemo hanc paginam infringere audeat.

statutis per constitutiones, etsi nonnullae eis desint qualitates ¹.

Benedictus Papa XIII.
ad futuram rei memoriam.

Facti expositio
et causa, cur
a praedicto ca-
pitulo decretum
praefatum ema-
naverit.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Emmanuel de Vicuna, defensor et promister provincialis provinciae S. Didaci in regno Mexicano Ordinis fratrum Minorum S. Francisci Discalceatorum nuncupatorum, tam suo quam aliorum vocalium, qui ex Indiis Occidentalibus ad capitulum generale dicti Ordinis in civitate Mediolanensi novissime celebratum convenerunt, nomine, quod, cum fratribus Ordinis eorundem Minorum S. Francisci de Observantia etiam nuncupatorum, ex Indiis huiusmodi ad capitula generalia, quae in Europa peraguntur, accedentibus, per constitutiones ipsius Ordinis privilegia et exemptiones, quibus de iure et consuetudine patres provinciae in eodem Ordine gaudent, tametsi aliquae qualitates ad hoc a dictis constitutionibus requisitae eis ceteroquin deessent, ob longi itineris labores ac discrimina, quae subire debent, concessa reperiantur; ipseque Emmanuel una cum ceteris vocalibus praedictis, considerans se quoque et fratres Discalceatos eisdem incommodis ac difficultatibus, quibus illi de Observantia subiacent, in accessu ad capitula generalia huiusmodi obnoxios esse, ne diverso ab eis iure, ubi par ratio militat, censerentur, deteriorisque ac illi² forent conditionis, preces novissimo

¹ De confirmatione aliorum decretorum capituli generalis eorundem fratrum vide aliam huius Pontificis constit. edit. MDCCXXX, die 19 Ianuarii, pontif. VI; et Innocentii XIII constit. edit. MDCCXXXIII, die 3 Iunii, pontif. III, confirmatum fuit decretum alterius capituli generalis eorundem in perenne grati animi erga Sanctitatis Suae argumentum emanatum.

² Edit. Main. legit *illis* (R. T.).

capitulo generali praefato porrexisset ad hoc ut praemium fratribus de Observantia ex Indiis ad capitula generalia venientibus per dictas constitutiones statutum tunc ac deinceps ad ipsos fratres Discalceatos extenderetur, iisque rationi consonis repertis, emanavit a dicto capitulo generali decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

Convocato defensorio generali die XI Iunii, pendentibus adhuc actis capitularibus, et propositis in eo laboribus et periculis, quibus patres vocales Indiarum in tam longo et arduo itinere subiecti fuerunt, idem defensorium statuit et decrevit, ut omnes praefati patres vocales, etsi nonnullae deficiant qualitates pro consequendo praemio statuto a constitutionibus Ordinis venientibus ad capitulum generale praesertim cismontanum, tali praemio ac praecementiis frui debere. Datum Mediolani, die XII Augusti MDCCXXXIX.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Emmanuel praemissa, quo firmiter subsistant ac serventur exactius, apostolicae confirmationis patrocinio communiri, et alias opportune desuper a nobis provideri summo pere desideret: nos, eundem Emanuelem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius ac ceterorum vocalium supradictorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praecursorum, cum omnibus et singulis in eo contentis, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae fir-

Decretum
praedicti capi-
tuli generalis.

Confirmatio
relati decreti.

mitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, necnon privilegia et gratias, quibus praedicti fratres de Observantia ad capitula generalia exinde venientes iuxta dicti Ordinis constitutiones fruuntur seu frui possunt, ad eosdem fratres Discalceatos, qui deinceps futuris temporibus ex Indiis et capitula generalia huiusmodi accederet¹, auctoritate et tenore praefatis extendimus et ampliamus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras firmas, etc.²

Contrarium
derogatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis, illiusque provinciarum et conventuum, etiam iuramento, etc.³

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXX septembris MDCCXXXIX, pontificatus nostri anno VI.

Dat. die 30 septembris 1729, pontif. anno VI.

CCLXXXVIII.

Confirmatur decretum episcoporum et regularium super concessione facultatis praefecto et defensorio generalibus Ordinis fratrum Bethlehemitarum nuncupatorum admittendi aliquos presbyteros saeculares ad habitum et professionem ⁴.

Benedictus Papa XIII.
ad futuram rei memoriam.

Causae expositio
a praedictis
praefecto et as-
sistentibus ge-
neralibus dicti
Ordinis Congre-
gationi episco-

§ 1. Nuper pro parte dilectorum filiorum modernorum praefecti et assistentium generalium Ordinis fratrum Bethlehemitarum nuncupatorum Congregationi

¹ Potius lege *accedent* (R. T.).

² Ut supra pag. 471 a (R. T.).

³ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

⁴ De aliis facultatibus ab eodem Pontifice iisdem factis, vide constit. edit. MDCCXXVIII, die 13 septembris, pontif. V.

venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositae exposito, quod, licet in constitutionibus dicti Ordinis a Sede Apostolica confirmatis, cap. II, § 8, expresse dispositum fuisset, ut non possit admitti in eiusmodi religionem ullus qui sit in ordine sacro constitutus, nec capellani, nec ullo alio titulo, neque ullus frater ex tunc admissis et in posterum admittendis ordinari, quia statui sacerdotali non conveniunt manualia ministeria, in quibus exercere se debent fratres praedicti, nihilominus in capitulo generali eiusdem Ordinis celebrato anno MDCCXXI in civitate Limana resolutum fuerat per communia suffragia, quod expediret habere in praefato Ordine religiosos, qui deinceps ad sacerdotium promoverentur sub quibusdam tamen conditionibus, quarum quinta erat, quod in quolibet conventu non adessent nisi duo sacerdotes, et in domibus quae matrices existunt tres, ad effectum supplendi in casum obitus in aliis conventibus, baeque¹ et aliae resolutiones, captae² in eiusmodi capitulo generali, a nobis confirmatae et approbatae fuerant per binas alias nostras in simili forma Brevis die IV maii MDCCXXV et die VII septembris MDCCXXVIII desuper expeditas litteras; et in eadem expositione subiuncto, quod, ob exiguum numerum religiosorum, qui sint habiles ascendendi ad sacerdotium, ac propter ingentem numerum infirmorum existentium in hospitalibus et conventibus praefati Ordinis, contingere posset, quod praedicti infirmi absque sacramentis decederent; ac proinde ipsorum exponentium nomine eidem Congregationi cardinalium supplicato, ut pro opportuno remedio indulgere, ac impertiri

¹ Edit. Main. legit *haecque* (R. T.).

² Edit. Main. legit *capto* (R. T.).

porum et regula-
rium pro ob-
sistentia praefa-
ta facultate.

vellet perpetuam facultatem praefecto et definitorio generalibus pro tempore existente dicti Ordinis admittendi imposterum ad habitum et professionem quoscumque presbyteros saeculares, et ad sacros ordines in saeculo promotos, qui ad hoc idonei censerentur, dummodo tamen non excederent numerum praefixum in praecitata quinta conditione, cum potestate etiam subdelegandi in casibus necessariis istam facultatem omnibus superioribus localibus dicti Ordinis degentibus in regnis Peruano et Mexicano, et cum expressa derogatione supradicti cap. II num. VII constitutionum ubi expresse cavetur, ne presbyteri saeculares et in ordinibus sacris constituti in religionem praefatam admittantur: emanavit ab eadem Congregatione cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

Decretum a praedicta Congregatione hac super re emanatum.

Confirmatio re ipsa decreti.

Sacra Congregatio eminentissimorum et reverendissimorum S.R.E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, attentis narratis, referente eminentissimo cardinali Belluga, censuit rescribendum, prout praesentis decreti vigore benigne rescribit, *Pro gratia, ut petitur*. Romae, die xxx septembris MDCCXXIX. I. FRANCISCUS CARD. LERCARI. — A. archiepiscopus PENENSIS secret. *Loco + sigilli*.

§ 2. Cum autem, sicut praedicti praefectus et assistentes generales nobis subinde exponi fecerunt, ipsi decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et exactius servetur, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderant: nos, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, illarumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum

praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praefectum, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus; salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis cardinalium.

§ 3. Decernentes, ipsas praesentes litteras firmas, etc. ¹.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon praemissis, aliisque dicti Ordinis, etiam iuramento, etc. ².

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx septembris MDCCXXX, pontificatus nostri anno VI.

Dat. die 30 septembris 1729, pontif. anno VI.

CCLXXXIX.

Extenduntur litterae apostolicae Sanctitatis Suae, alias editae, circa tertiariorum de Poenitentia, Ordinis sancti Francisci, subiectionem generali et superioribus regularibus Minorum de Observantia, ad tertiarios etiam saeculares dicti Tertii Ordinis ³.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Bonaventura Gervasi procurator generalis fratrum Tertii Ordinis S. Francisci, quod, cum ministro generali pro tempore existenti eiusdem Or-

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² Ut supra pag. 471 a (R. T.).

³ Dictae litterae editae fuerunt MDCCXIV, die 10 decembris, pontif. II.

Clausulae.

Contrarium derogatio.

Exponitur causa, ob quam praedicta extensio facta debet.

dinis in vim regulae cap. II, necnon binarum apostolicarum, unius scilicet felicitis recordationis Clementis VII, quae incipit *Dum uberes fructus*, etc., idibus martii MDXXVI et alterius recolendae memoriae Pauli III, Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, cuius initium est *Ad fructus uberes*, etc., v nonas iulii MDXLVII, sub plumbo emanatarum, facultas competat per se aliosve superiores subalternos recipiendi in eundem Ordinem tertiarios, etiam saeculares, sive in propriis domibus degentes, sive collegialiter viventes, quorum aliqui etiamnum reperiuntur, qui ab ipsius ministri generalis directione dependent; idem Bonaventura, ad tollendas quascumque molestias et vexationes, quas non minus tertiarii saeculares huiusmodi, quam minister generalis aliique superiores subalterni praefati sibi inferri posse verentur ab iis locorum Ordinariis qui dictos tertiarios saeculares suae obedientiae subiicere velent, litteras nostras itidem sub plumbo, anno Incarnationis dominicae MDCCXXV, IV idus decembris, pontificatus nostri anno II, editas, per quas inter alia tertiarii de Poenitentia nuncupati directioni, curae et regimini ministri generalis ac superiorum Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia subiiciuntur seu subiecti declarantur, ad tertiarios eiusdem Tertii Ordinis per nos extendi plurimum desiderat, quemadmodum ad tertiarios fratrum etiam Minorum eiusdem sancti Francisci Conventualium et Capuccinorum nuncupatorum, aliorumque Ordinum regularium iam extendimus, praesertim quia dictus Tertius Ordo admissus fuit a memoratis Clemente et Paulo praedecessoribus in enarratis eorum constitutionibus ad participationem privilegiorum quatuor Ordinibus Mendicantibus et nominatim

Ordini fratrum Minorum sancti Francisci ab hac sancta Sede concessorum, nosque eiusmodi participationem in litteris nostris praefatis confirmavimus, et ad maiorem cautelam denuo concessimus: nobis propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 2. Nos igitur, ipsius Bonaventurae votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere, cumque specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, ac litterarum nostrarum praefatarum tenores, et alia quaecumque etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et specificatis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, litteras nostras praedictas, quibus inter alia tertiarii de Poenitentia nuncupati directioni, curae et regimini ministri generalis ac superiorum Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum subiiciuntur, seu subiecti declarantur, sicut praemittitur, ad tertiarios etiam saeculares Tertii Ordinis, directioni, curae et regimini pariter subiaceant ¹, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo extendimus et ampliamus.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apo-

¹ Comma istud videtur legendum ut *directioni subiaceant eorumdem ministri generalis ac superiorum dicti Ordinis*.

Extensio praefata litterarum eiusdem Sanctitatis Suae ad praedictos tertiarios dicti Tertii Ordinis.

Clausulae.

stolicis, nec non, quatenus opus sit, dictorum Ordinum, aliisve quibusvis, etiam iuramento, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxx septembris MDCCXXIX, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 30 septembris 1729, pontif. anno vi.

CCXC.

Revocantur et annullantur ordinationes contentae in quibusdam foliis gallico idiomate sub titulo Mandement de monseigneur l'evêque (de Metz) qui défend de reciter l'office imprimé sur une feuille volante, etc., cum prohibitione eorundem foliorum².

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Ordinationes in praefatis foliis contentae irritae declarantur.

§ 1. Cum ad apostolatus nostri notitiam pervenisset in vulgus circumferri quaedam folia gallico idiomate typis impressa sub titulo *Mandement de monseigneur l'evêque (de Metz) qui défend de reciter l'office imprimé sur une feuille volante, qui commence par ces mots: die xxv maii in festo S. Gregorii Papae VII et confessor. donné à Frascati le seizième du mois d'aoust 1729: nos quamplures ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, aliosque in sacra theologia magistros ad illorum examen delegimus, qui, post maturam eorundem foliorum discussionem, quid sibi ea super re videretur, nobis retulerunt. Auditis itaque memoratorum cardinalium et in sacra theologia magistrorum sententiis, de apostolicae potestatis plenitudine, ordinationes in*

¹ Ut supra pag. 471 a (n. r.).

² Similis revocatio et annullatio quarundam ordinationum episcopi Antissiodunensis facta fuit alia huius Pontificis const. edit. MDCCXXIX, die 17 septembris, pontif. vi.

praefatis foliis contentas nullas, inanes, invalidas, irritas, attentatas, nulliusque omnino roboris et momenti esse et perpetuo fore, tenore praesentium declaramus;

§ 2. Et nihilominus ad maiorem cautelam, et quatenus opus sit, harum serie revocamus, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die viii octobris MDCCXXIX, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 8 octobris 1729, pontif. anno vi.

CCXCI.

Revocantur et annullantur ordinationes contentae in quibusdam foliis gallico idiomate impressis sub titulo Mandement de monseigneur l'evêque de Montpellier, portant condamnation d'une feuille imprimée contenant un prétendu Office pour la fête de Grégoire VII, etc., cum prohibitione eorundem foliorum².

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Dum nobis innotuisset in vulgus circumferri quaedam folia gallico idiomate typis impressa sub titulo, *Mandement de monseigneur l'evêque de Montpellier, portant condamnation d'une feuille imprimée contenant un prétendu office pour la fête de Grégoire VII, donné à Montpellier le 30 juillet 1729, quamplures ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus aliosque in sacra theologia magistros ad illorum examen delegimus, qui, post maturam eorundem foliorum discussionem, quid sibi ea super re videretur,*

Eorundem foliorum reprobatio interdictur.

Ordinationes in praefatis foliis contentae irritae declarantur.

¹ Reliqua ut supra pag. 841 a et b (n. r.).

² De revocatione similium ordinationum super eadem re ab episcopo Metensi factarum, vide praecedentem.

nobis retulerunt. Auditis itaque memoratorum cardinalium et in sacra theologia magistrorum sententiis, de apostolicae potestatis plenitudine, ordinationes in praefatis foliis contentas nullas, inanes, invalidas, irritas, attentatas, nulliusque omnino roboris et momenti esse et perpetuo fore, tenore praesentium declaramus.

Eorundem foliorum reprobatio interdictur.

§ 2. Et nihilominus ad maiorem cautelam, et quatenus opus sit, harum serie revocamus, etc.¹

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die vi decembris MDCCXXIX, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 6 decembris 1729, pontif. anno vi.

CCXCII.

Prohibetur fratribus Ordinis S. Ioannis Dei procurare vel admittere favores extra eundem Ordinem pro consecutione dignitatum et officiorum, etc.².

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Expositio facta et causae ad hanc constitutionem adductae.

§ 1. Exponi nobis super fecit dilectus filius prior generalis fratrum Ordinis S. Ioannis Dei, quod, licet tam per eiusdem Ordinis, apostolicasque constitutiones, quam per alias nostras in simili forma Brevis pro bono ipsius Ordinis regimine die xvii septembris MDCCXXV expeditas litteras, fratribus praedictis quocumque extra eundem Ordinem favores pro dignitatibus et officiis in eo assequendis procurare vel admittere sub gravissimis etiam excommunicationis latae sententiae poenis prohibitum fuerit,

¹ Reliqua ut supra pag. 841 a et b (n. r.).

² Alia huius Pontificis const. ed. MDCCXXV, die vii septembris, pontif. ii, nonnulla statuta fuerunt pro bono eiusdem Ordinis regimine, et Clementis XII const. ed. MDCCXXII, die i octobris, pontif. iii, revocantur nonnulla privilegia personalia iisdem fratribus aliis concessa.

nihilominus ipse prior generalis veretur ne occasione proximi capituli generalis eiusdem Ordinis aliqui ex dictis fratribus aeternae suae salutis immemores, ac caeca ambitione honorumque cupiditate obrepti, ad eiusmodi velitos favores recurrere praesumant, unde libertas praedicti capituli generalis ac religiosa ipsius Ordinis tranquillitas providumque gubernium non mediocriter acciperet detrimentum. Quare dictus prior generalis nobis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Prohibitum praedictum.

§ 2. Nos igitur, ipsius prioris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnibus et singulis dicti Ordinis fratribus nunc et pro tempore existentibus, ne, occasione proximi seu alterius deinceps celebrandi capituli generalis eiusdem Ordinis, electionumque in eo faciendarum, favores, preces vel commendationes extra Ordinem praefatum pro consecutione alicuius dignitatis seu officii quoque modo procurare, deferre vel recipere et admittere audeant seu praesumant, sub poena privationis vocis activae et passivae necnon voti sive suffragii quod in eodem capitulo generali haberent, eo ipso absque alia declaratione per contravenientes incurrenda praeter et ultra alias poenas adversus similia perpetrantes in memoratis Ordinis et apostolicis constitutionibus

nostrisque litteris contentas et expressas, quas salvas et firmas esse volumus, auctoritate apostolicâ harum serie prohibemus et interdiciamus. Dantes definitorio eiusdem capituli generalis plenam ac liberam facultatem excludendi ab eiusmodi voto sive suffragio in ipso capitulo generali ferendo quotquot hanc nostram prohibitionem quomodolibet transgressos fuisse compererit;

Clausulae.

§ 3. Ac decernentes, easdem praesentes litteras, semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis etc.¹

Contrarium derogatio.

§ 4. Non obstantibus, constitutionibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis, etiam iuramento, etc.²

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xii decembris MDCCXXIX, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 12 decembris 1729, pontif. anno vi.

CCXCIII.

Declarantur nulla edicta aliaque gesta per magistratus seu officiales et ministros saeculares adversus decretum extensionis S. Gregorii Papae VII ad universos christifideles, qui ad Horas canonicas tenentur a SS. D. N. Benedicto XIII nuper editum, cum illorum omnium revocatione, cassatione et abolitione¹.

¹ Praeposit. ab nos addimus (R. T.).

² Ut supra pag. 471 a (R. T.).

³ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

⁴ Aliâ huius Pontificis const. ed. MDCCXXIX, die vi decembris, pontif. vi, revocatae fuerunt et annullatae quaedam ordinationes super eadem re episcopi Montispassulani.

**Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.**

§ 1. Cum ad aures nostras pervenerit, nonnullos magistratus seu officiales et ministros saeculares quibusdam edictis, decretis, senatusconsultis, praeceptis, mandatis, aut id genus, aliisve quocumque nomine nuncupatis ordinationibus seu provisionibus adversus decretum extensionis ad universos christifideles, qui ad Horas canonicas tenentur, officii S. Gregorii Papae VII quod prius ex indultis felicis recordationis Pauli V, Clementis X, Alexandri VIII et Clementis XI Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum in pluribus iam christiani orbis ecclesiis passim recitabatur, atque publice et solemniter celebrabatur, a nobis ad augendum cultum S. Pontificis et confessoris, qui in extirpandis erroribus, ecclesiasticâ disciplinâ restituendâ et instaurandâ, corruptisque moribus reformandis strenue ac indefesse elaboravit novissime editum, insurrexisse:

Nonnulla edicta a ministris saecularibus adversus praedictum decretum emanata narrantur.

§ 2. Hinc est quod nos, ex debito pastoralis officii, quod humilitati nostra, meritis licet et viribus longe impari, commisit divina dignatio, nostram et ecclesiasticam auctoritatem a perniciosis huiusmodi laicorum conatibus illaesam et illibatam tueri et conservare volentes, necnon omnium et singulorum, quae in praemissis seu eorum occasione quovis modo acta et gesta fuerunt, seriem, aliave quaecumque etiam specificam et individuum mentionem et expressionem requirentia, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et exacte specificatis habentes, de quamplurium venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. cardinalium consilio, edicta, decreta, senatusconsulta, praecepta, mandata et quasvis alias quocumque nomine nuncupatas ordinationes sive provisiones per

Declaratio nullitatis praedictorum.

magistratus, etiam supremos, seu officiales et ministros saeculares, aut aliâs a quacumque laicali potestate, eiusque nomine, adversus decretum extensionis officii eiusdem S. Gregorii Papae VII, per nos sicut praemittitur editum, quomodocumque et ubicumque promulgata et promulgatas, ac quaevis alia in praemissis seu eorum occasione quomodolibet acta, gesta et ordinata, cum omnibus et singulis inde secutis et forsitan quodcumque secuturis, penitus et omnino nulla, inania, invalida, irrita et de facto praesumpta, nulliusque prorsus roboris et momenti esse et perpetuo fore, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, declaramus.

Abolitio et revocatio eorumdem.

§ 3. Et nihilominus ad maiorem cautelam, et, quatenus opus sit, illa omnia et singula harum serie itidem perpetuo revocamus, cassamus, irritamus, annullamus et abolemus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuamus, ac pro revocatis, cassatis, irritis, nullis, invalidis et abolitis, viribusque et effectu penitus et omnino vacuis semper haberi volumus, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. praefatae cardinales, etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praeceminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Mandatur publicatio harum litterarum.

§ 4. Ut autem eadem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, nec quisquam illarum ignoran-

tiam allegare possit, ac pariter decernimus ut illae ad valvas basilicae Principis Apostolorum ac Cancellariae Apostolicae, curiaeque generalis in Monte Citatorio, et in acie Campiflorae de Urbe per aliquem ex cursoribus nostris, ut moris est, publicentur, illarumque exempla ibidem affixa relinquantur, et sic publicatae, omnes et singulos, quos concernunt, perinde afficiant, ac si unicuique illorum personaliter notificatae et intimatae fuissent;

§ 5. Utque ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.¹

Exemplis habenda transumptis.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xix decembris MDCCXXIX, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 19 decembris 1729, pontif. anno vi.

CCXCIV.

Indicatur beatificatio servi Dei Petri Forerri de Malaincuria sacerdotis Lotharingi, reformatoris Congregationis Salvatoris nostri nuncupatae, Ordinis canonicorum regularium sancti Augustini².

**Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.**

Laudemus viros gloriosos, qui in conversatione gentis, non secundum carnem ambulantes, sed spiritu facta carnis mortificantes, non solum semetipsos ac voluntatem suam cum omnibus terrenis desideriis abnegarunt, atque sub suavi regularis disciplinae iugo obtulerunt Deo in holocaustum, verum, diffusa in cordibus suis charitate, non minus de alienâ quam de propria salute solliciti,

Exordium.

¹ Reliqua ut pag. 726 a (R. T.).

² Aliâ huius Pontificis constit. edit. MDCCXXIX, die 12 martii, pontif. v, indicta fuit beatificatio servi Dei Fidelis a Sigmaringa.

viam mandatorum Domini ac christianae perfectionis semitam, in qua direxerant gressus suos, christifideles verbo et exemplo saluberrimis praeceptis et institutis constanter sectari ac tuto decurrere edocuerunt, feliciterque confecto mortalis huius aevi stadio aeternam repromissionem ac iustitiae coronam in caelestis Hierusalem stabilitate accipere meruerunt.

Laudes prae-
dicti servi Dei.

§ 1. Quos inter cum longe lateque refulserit Dei servus Petrus Forerius de Mataincuria sacerdos Lotharingus, praepositus generalis et reformator Congregationis Salvatoris nostri nuncupatae Ordinis canonicorum regularium sancti Augustini, necnon institutor monialium Congregationis sub titulo Dominae nostrae ac regulae eiusdem S. Augustini, digna tanti parentis sobole, quae, quasi arcus refulgens inter nebulas et quasi flos rosarum in diebus vernis, Ecclesiam nominis sui celebritate ac spiritualium aromatum odore implevit, apostolici ministerii, quod viribus licet et meritis longe impares divina dignatione gerimus, ratio postulat, ut illius cultui et venerationi in terris ad Dei laudem, ipsius Ecclesiae decus, spiritualeque populi christiani aedificationem, potestate nobis a Domino tradita, consulamus.

A Congregatione Rituum ad illius beatificationem deveniri posse de more decretum est.

§ 2. Quum itaque, mature diligenterque discussis atque perpensis, per Congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum, processibus de Apostolicae Sedis licentia rite et recte confectis super vitae sanctitate et virtutibus heroicis, quibus idem servus Dei Petrus Forerius multipliciter claruisse, necnon miraculis, quae ad eius intercessionem et ad manifestandam hominibus illius sanctitatem a Deo patrata fuisse asserebantur; et subinde auditis per nos de more eorumdem cardinalium,

ac etiam huius Congregationis consultorum suffragiis, assiduisque ac humilibus precibus, implorato prius superni luminis auxilio, alias decreverimus praedictum servum Dei Beatum cum solitis indultis declarare:

§ 3. Hinc est quod nos, piis atque enixis carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum catholici et Romanorum regis in imperatorem electi, ac dilecti filii nobis iuvenis Francisci Lotharingiae et Barri ducis, et dilectae pariter in Christo filiae nobilis mulieris Carolae Elisabethae a Francia Lotharingiae itidem et Barri ducissae, viduae, necnon venerabilium fratrum episcoporum Tullensis et Virduensis, dilectorumque filiorum totius cleri et populi ducatum Lotharingiae et Barri huiusmodi, ac universi Ordinis canonicorum regularium sancti Augustini, praecipue vero dictae Congregationis Salvatoris nostri, ac insuper monialium memoratae Congregationis sub titulo Dominae nostrae, supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis paternam benignitatem annuentes, auctoritate apostolica, tenore praesentium, indulgemus ut idem servus Dei Petrus Forerius in posterum Beati nomine nuncupetur, eiusque corpus et reliquiae venerationi fidelium (non tamen in processionibus circumferenda) exponantur; imagines quoque radiis seu splendoribus exornentur, ac de eo recitetur officium et missa celebretur de Confessore non Pontifice singulis annis iuxta rubricas breviarii et missalis romani, die vii iulii, cum dies ix decembris, qua ipse servus Dei spiritum Creatori reddidit, et aliae plures illam subsequentes, ut notum est, impeditae reperiantur. Porro recitationem officii ac missae celebrationem huiusmodi fieri concedimus in locis dumtaxat infrascriptis, videlicet in oppido Miraecuriae

Indulgentiam
quaedam ad
eiusdem cultum.

Tullonensis dioecesis, in quo dictus servus Dei natus est, in monasterio seu abbatiâ de Calmusiaco, *Callice Chamousei*, ubi habitum praefati Ordinis canonicorum regularium suscepit professionemque regularem emisit, in oppidis Mataincuriae eiusdem Tullensis dioecesis, in quo curam animarum obivit eiusque venerabile corpus requiescit seu depositum reperitur, et Gratii in comitatu Burgundiae, unde ad caelos evolavit, et ubi cor illius asservatur, ac Lunvillae, ubi prima susceptae reformationis fundamenta iecit, ab omnibus utriusque sexus christifidelibus tam saecularibus quam regularibus, qui ad Horas canonicas tenentur, necnon in universa Congregatione Salvatoris nostri, ac ecclesiis sive capellis vel oratoriis Congregationis monialium sub titulo Dominae nostrae, quas idem Dei servus reformavit, ac respective instituit, sicut praemittitur; et, quantum ad missas attinet, etiam ab omnibus presbyteris ad ecclesias, in quibus festum peragetur, confluentibus. Praeterea, primo dumtaxat anno a datis hisce litteris, et, quoad Indias, a die quo eadem litterae illuc pervenerint, inchoando, in ecclesiis oppidorum monasterii seu abbatiæ ac utriusque Congregationis huiusmodi solemnibus beatificationis ipsius servi Dei, cum officio et missa sub ritu duplici maiori, die ab Ordinariis gratiam et communionem Sedis Apostolicae habentibus respective constituta, postquam tamen in basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint eadem solemnibus, pro qua re diem xix currentis mensis ianuarii assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem.

Classulae.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu secretarii supradictae Congregationis cardinalium subscriptis, et sigillo praefecti seu propraefecti eiusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die x ianuarii mdcclxxx, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 10 ianuarii 1730, pontif. anno vi.

CCXCV.

Confirmatur decretum Congregationis episcoporum et regularium super augmento vocalium provinciae S. Didaci Mexicanæ Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ Discalceatorum.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Nuper pro parte dilectorum filiorum Iosephi de Messa et Emmanuelle de Vicunna, fratrum expresse professorum ac procuratorum provinciae S. Didaci Mexicanæ Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ Discalceatorum nuncupatorum, Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum exposito, quod alias, considerata exiguitate numeri guardianorum dictae

Expositio facti
et causae ror
Congregatio
praedicta prae-
fatum decretum
ediderit.

1 Edit. Main. ad marg. habet 24 (n. r.).

2 Alia huius Pontificis constit. edit. mdcclxxxix, die 30 septembris, pontif. vi, confirmatum fuit quoddam decretum in favorem vocalium Indiarum Occidentalium.

3 Edit. Main. legit *Ordinum* (n. r.).

provinciae, ne propter paucitatem illius vocalium, ac divisionem et alternativam in eâ vigentem officiorum inter duas nationes Hispaniarum et Indiam, quibus eadem provincia constat, libertas in electionibus coarctata foret, vigore facultatis condendi propria et particularia statuta fratribus praefatae provinciae a Sede Apostolica attributae, per quamdam constitutionem eiusdem provinciae cap. ix, § 11, num. 11 ordinatum fuerat, quod in capitulis provincialibus, praeter et ultra vocales definitorii et guardianos, votum sive suffragium haberent qui fuerat custos in ultimo capitulo generali dicti Ordinis ac praesidentes conventuum¹ S. Didaci Mexicani, S. Barbarae de la Puebla, S. Mariae de Ocholoposco, secretarius ipsius provinciae, si guardianatu perfunctus fuisset, concionatores conventuales praefatorum Mexicani et de la Puebla aliorumque dictae provinciae conventuum, S. Francisci de Oaxacâ, eiusdem S. Francisci de Pachuca, et S. Antonii oppidi civitatis nuncupatae de Queretaro, ac demum lector, qui lecturam quindecim annorum in capitulo provinciali pro tempore celebrando explevisset, pro illâ vice tantum, et aliâs prout in dictâ constitutione uberius dicebatur contineri: et in eâdem expositione subiuncto, quod fratres provinciae praefatae tam enarratam constitutionem, quam facultatem, quam habebant, quaeque in viridi observantia erat, concedendi ac tribuendi votum seu suffragium huiusmodi quibusdam ipsius provinciae officiis, ubi id necessitas aut utilitas dictae provinciae exigeret, illudque revocandi quoties aucto guardianorum praedictorum numero cessaret ratio talis concessionis voti seu suffragii, per Sedem Apostolicam confirmari cuperent; quandoquidem

¹ Ed. M. legit conventum pro conventuum (R. T.).

causa finalis augmenti vocalium non alia foret quam libertas electionis, quae deesset si electio ad paucos vocales restringeretur, cum iuxta alias dictae provinciae constitutiones definitores provinciales eligendi sint ex gremio ipsius capituli provincialis, eo quod electio fieri debeat alternative inter duas memoratas nationes, inter quas officia ac vota, servatâ debitâ proportionem, divisa reperiuntur, ita ut, quo amplior esset numerus capitularium, ex quorum gremio seu corpore electiones faciendae veniebant, eo maior foret libertas electionum, eoque facilius apti et idonei officiales deligi et assumi valerent: emanavit ab eâdem Congregatione cardinalium decretum tenoris qui sequitur, videlicet:

Sacra Congregatio eminentissimorum et reverendissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, ad quam sanctissimus dominus noster instantiam remisit, auditâ relatione patris procuratoris generalis, et attento suffragio eminentissimi Corsini eiusdem Ordinis oratoris apud Sanctam Sedem protectoris, referente eminentissimo Belluga ponente, censuit rescribendum, prout praesentis decreti vigore rescribit et decernit, ut imposterum in capitulis provincialibus provinciae oratricis, iuxta constitutiones provinciae, ultra definitorium et guardianos, habeant ius interveniendi ac suffragium ferendi custos, qui fuit in immediato capitulo generali, praesidentes conventuum S. Didaci Mexici, S. Barbarae de la Puebla, S. Mariae de Ocholoposco, secretarius provinciae qui aliquam guardianiam exercuit, necnon concionator conventualis Mexici, de la Puebla, S. Francisci de Oaxaca, S. Francisci de Pachuca, S. Antonii Queretatis, necnon lector qui in eo capitulo complevit quindecim annos lecturae, sed pro eâ vice tantum; ita tamen ut provincia hunc¹ numerum vocalium sub praetextu cuiuslibet

¹ Edit. Main. legit hanc pro hunc (R. T.).

facultatis augere non possit, et quoties novi conventus in eâ provinciâ fundentur, iuxta numerum quo fundentur, supra relatis novis vocalibus demantur suffragia, incipiendo a praesidentibus conventuum, et deinde a praedicatoribus, servato inter ipsos ordine inferioritatis. Romae, xxx septembris MDCCXXIX. F. cardinalis LERCARI. Loco + sigilli. — A. archiepiscopus PEHENSIS secretarius.

Confirmatio
relati decreti.

§ 2. Cum autem, sicut praedicti Iosephus et Emmanuel nobis subinde exponi fecerunt, ipsi decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et servetur exactius, apostolicae confirmationis nostrae robore communiri summopere desiderant: nos, ipsos Iosephum et Emmanuelem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus illorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus: salvâ tamen semper in praemissis auctoritate praefatae Congregationis cardinalium.

Clausula

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras firmas, etc.¹

Derogatio
centrarium.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, Ordinis, provinciae et conventuum praefatorum, etiam iuramento, etc.²

Datum Romae, apud S. Petrum, sub

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² Ut supra pag. 471 a (R. T.).

annulo Piscatoris, die XIII ianuarii MDCCXXIX, pontificatus nostri anno VI.

Dat die 13 ianuarii 1730, pontif. anno VI.

CCXCVI.

Confirmantur decreta duo capituli generalis Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ super moderatione Brevis Clementis XI circa praemium conferendum lectoribus linguae hebraicae et controversiarum familiae cismontanae¹.

Benedictus Papa XIII.
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Iosephus Maria ab Ehora expresse professus ac commissarius curiae Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, quod in capitulo generali eiusdem Ordinis novissime celebrato duo decreta super moderatione praemii conferendi lectoribus linguae hebraicae et controversiarum familiae cismontanae dicti Ordinis edita, ac subinde per nos approbata fuerunt, tenoris qui sequitur, videlicet:

In nupero capitulo generali Mediolani celebrato die IV iunii MDCCXXIX, inter alia quae ibi pro cismontanâ familiâ statuta sunt et deinde Romae a sanctissimo domino nostro Benedicto Papa XIII confirmata, inveniuntur duo decreta sub numero xxxi et xxxii tenoris sequentis: — Propositâ ex facultate sanctissimi domini nostri moderatione Brevis Clementis XI super praemio conferendo lectoribus linguae hebraicae, definitorium generale censuit, si Sanctitati Suae placuerit, quod si huiusmodi lectores

¹ De confirmatione alterius decreti eiusdem capituli pro praerogativis vocalium Indiarum Occidentalium vide aliam huius Pontificis constitutionem editam MDCCXXIX, die 30 septembris, pontif. VI.

iam acquisierint graduationem inter exdefinitorum, connumerentur completo octavo anno inter excustodes: si autem alia graduationem non gaudeant, solum inter exdefinitorum locum habeant: — Quantum ad lectores controversiarum, definitorum generale censuit, si Sanctissimo placuerit, quod, si non fuerint lectores iubilati, legant per duodenarium, eoque completo, gaudeant privilegio lectorum iubilatorum; si vero fuerint iubilati, legant per sexennium, et postea connumerentur inter patres provinciae, seu inter lectores iubilatos de numero, quoad praecedentiam dumtaxat, sine iure subrogandi.

Confirmatio
relatorum de
erelorum.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ipse Iosephus Maria, quo praemissa firmiter subsistant et exactius servantur, opportune a nobis provideri plurimum desideret: nos, eundem Iosephum Mariam specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decreta praesentia iam per nos approbata, ut praefertur, auctoritate nostra apostolica, tenore praesentium, denuo approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor adicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, dicta auctoritate supplemus.

Confirmatio

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras firmas, etc.¹

Confirmatio
relatorum de
erelorum.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non, quatenus opus sit,

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, etc.²

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, etc.³

fidem habenda
transumptis.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xix ianuarii MDCCXXX, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 19 ianuarii 1730, pontif. anno vi.

CCXCVII.

Confirmantur quaedam litterae sive constitutiones apostolicae pro statu et bono regimine provinciae Mexicanae S. Didaci strictioris regularis observantiae Discalceatorum sancti Francisci in Indiis Occidentalibus.

Benedictus Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Debitum pastoralis officii, quo Ecclesiae catholicae adstringimur, nos admonet, ut, paternam christifidelium divinis obsequiis sub suavi religionis ingomancipatorum curam gerentes, ea quae pro felici prosperoque eorum statu et regimine a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris provide constituta esse noscuntur, ut firma et illibata persistant, apostolici muniminis nostri praesidio libenter, cum id a nobis petitur, roboremus.

Prooemium.

§ 1. Cum itaque, sicut dilecti filii Iosephus de Massa et Emmanuel de Vicunna, fratres expresse professi ac procuratores provinciae S. Didaci Mexicanae in Indiis, sive Nova Hispania, Ordinis

Expositio facta.

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² Ut supra pag. 72 b (R. T.).

³ Praedictae litterae, inferius citantur: et alia huius Pontificis const. edit. MDCCXXX, die 13 ianuarii, pontif. vi, confirmatum fuit quoddam decretum capituli generalis pro augmento vocalium fratrum eiusdem provinciae.

Minorum sancti Francisci de Observantia Excalceatorum nuncupatorum, nobis nuper exponi fecerunt, plures litterae sive constitutiones apostolicae diversis temporibus pro salubri praefatorum Ordinis et provinciae directione emanaverint, nempe binae felicitis recordationis Pauli V, die xix aprilis MDCCVIII, quarum initium est *Alias a felicitis recordationis, etc.*, et *Dudum a felicitis recordationis, etc.*, super erectione dictae provinciae, ac respective privilegiis et statutis fratrum dicti Ordinis, altera Urbani VIII, die xxii septembris MDCLII, incipiens *Alias pro felici, etc.*, quibus eiusmodi privilegia confirmantur et statuta declarantur, necnon aliae Clementis X, die xix iunii MDCLXXIV, quae incipiunt *Nuper in Congregatione, etc.*, ac reliquae Clementis XI Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum die xxiv novembris MDCCII, quarum pariter initium est *Alias a felicitis recordationis, etc.*, circa quasdam super praecedentia aliasque controversias editae; fratres eiusdem provinciae magnam difficultatem agnoscentes recurrendi ad Sanctam Sedem, ubi aliqua in dicta provinciam quaestio aut controversia incidit aliave occurrat necessitas, propter nimiam regni Mexici a Curia Romana distantiam, simulque exactiorem eiusmodi litterarum sive constitutionum apostolicarum observantiam enixe evopiantes, ad hoc etiam ut in posterum tollatur quaelibet occasio litium ac perturbationis in dicta provincia, quae regularem disciplinam evertere, mutuamque charitatem inter illius fratres diminuere, ac fervorem spiritus restinguere saepe solent, litteras seu constitutiones praefatas apostolicae confirmationis nostrae robore communiri sumopere desiderant: nobis propterea

¹ Edit. Main. legit *reliqui* (R. T.).

praedicti Iosephus et Emmanuel humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignemur.

§ 2. Nos igitur, ipsos Iosephum et Emmanuelem specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, illorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui dilectum filium procuratorem generalem dicti Ordinis, necnon venerabilis fratris nostri Laurentii episcopi Tusculani ipsius S. R. E. presbyteri cardinalis Corsini nuncupati, eiusdem Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, suffragium desuper audierunt, et ad relationem dilecti filii nostri Ludovici pariter S. R. E. presbyteri cardinales Belluga et Moncada nuncupati, eisdem cardinalibus factam, rem universam mature discusserunt, consilio memoratas litteras seu constitutiones Pauli V, Urbani VIII, Clementis X, Clementis XI praedecessorum nostrorum, sicut praemittitur, emanatas, omniaque et singula in eis contenta, auctoritate apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robor, vim et efficaciam adiungimus.

Confirmatio
praedictarum
litterarum seu
constitutionum
apostolicarum.

¹ Edit. Main. legit *eiusdem* (R. T.).

Clausulae.

§ 3. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, etc. ¹

Contractionum
Corrigatio.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon praefatorum Ordinis et provinciae illiusque conventuum, etiam iuramento, etc. ²

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxv ianuarii mdcxxx, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 25 ianuarii 1730, pontif. anno vi.

CCXCVIII.

Abrogatur decretum nuperi capituli generalis Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo, ac mandatur observatio ordinationum aliorum capitulorum generalium et statutorum provinciae Castellae circa doctrinam Angelici pro dicta provinciâ ³.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Expositio facti.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii Franciscus Montiel de Fuentenobilla et Iulianus Berocal, fratres expresse professi ac expriores provinciales provinciae Castellae Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo in sacra theologia magistri, necnon Officii Inquisitionis adversus haeticam pravitatem in regnis Hispaniarum apostolicâ auctoritate instituti qualificatores, quod in Congregatione definitorii capituli generalis eiusdem Ordinis novissime, scilicet an. mdcxxviii, in civitate nostrâ Ferrariensi celebrati, emanavit, ad instantiam tunc existentis prioris provincialis dictae provinciae, quoddam decretum, quo declaratur lici-

¹ Ut supra pag. 471 a (R. T.).

² Ut supra pag. 471 a (R. T.).

³ De laudibus doctrinae Ss. Augustini et doctoris angelici divi Thomae Aquinatis, vide aliam huius Pontificis const. edit. mdcxxiv, die 6 novembris, pontif. i.

tum fore fratribus ipsius provinciae Castellae sententiam sequi cuiuslibet approbati doctoris, praesertim vero quondam Ioannis de Baccone, dum viveret, fratris expresse pariter professi Ordinis praefati, et aliâs, prout in dicto decreto, cuius tenorem praesentibus pro expresse et ad verbum inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, decretum huiusmodi non solum adversetur generalibus et communibus universi Ordinis praedicti constitutionibus in favorem doctrinae angelici doctoris S. Thomae Aquinatis dudum antea editis, tum in illius capitulo generali anno mdcxiii in civitate Cremonensi habito, in quo, cap. x, n. x, diserte iniungitur regentibus studiorum ipsius Ordinis, ut doctrinam ac methodum eiusdem divi Thomae tam in philosophiâ quam in theologia profiteri debeant, tum in aliis comitiis generalibus dicti Ordinis in alinâ Urbe nostrâ anno mdcxiv peractis, ubi novâ sanctione, cui apostolicae etiam confirmationis pondus accessit, iterum cautum fuit, quod alumni memorati Ordinis eandem divi Thomae doctrinam amplecterentur, verum etiam averteret atque convelleret proprias ac peculiâres constitutiones et ordinationes praefatae provinciae Castellae, quibus anno mdcxv tunc in humanis agens Ioannes Stephanus de Chisola, prior generalis dicti Ordinis, in actu visitationis provinciarum Hispaniarum eiusdem Ordinis, non tam sua ordinariâ quam apostolicâ auctoritate et a felicitis recordationis Clemente Papa VIII praedecessore nostro concessâ, regentibus studiorum ipsius provinciae Castellae doctrinam et methodum eiusmodi sectari expresse mandavit, ac insuper plane destrueret particulare dictae provinciae Castellae statutum in capitulo provin-

Causa abrogandi
praefati decreti.

ciali anno mdcxxxviii in civitate Abulensi coacto non minus mature quam solemniter desuper conditum, cum nimirum fratres provinciae Castellae praefatae insimul congregati, secumque animo reputantes dissidia et contentiones, quae ex diversitate doctrinae ac varietate opinionum passim oriebantur, quo religionis suae honori studiorumque ipsius provinciae Castellae utilitati consultum foret, post rem diu diligenterque discussam, et auditis circa unius doctrinae prae aliâ delectum eiusdem provinciae in sacra theologia magistris, ad eum gradum in universitatibus studiorum generalium Salmanticensi, Complutensi et Vallisoletani promotis, cathedrasque ibidem regentibus, unanimi omnium assensu, nemineque contradicente aut reclamante, sed uno ore ac corde decreverunt, ut omnes lectores et magistri, sive intra collegia dictae provinciae, sive extra in universitatibus studiorum generalium huiusmodi, sub poenâ privationis lecturae ac cathedrae irremissibiliter ipso facto incurrendâ, non aliam quam ipsius Angelici praeceptoris et communis magistri divi Thomae doctrinam docerent et defenderent; hisque accedat quod ampla illa liberaque sentiendi et opinandi facultas, quae per enarratum definitorii nuperi capituli generalis decretum alumni ¹ dictae provinciae Castellae tribuitur, plurima eidem provinciae damna afferret, multiplicesque inter illius fratres turbas ac dissensiones excitaret, et vel maxime studiosis, rectoque studiorum ipsorum Ordinis noxia et perniciosa foret, quandoquidem exinde alumni praefati ad desideria sua coacervare sibi magistros, ac omni vento doctrinae circumferri libere possent, sicque in varias abeuntes ² sententias in-

¹ Edit. Main. legit *alumni* (R. T.).

² Edit. Main. legit *obeuntes* (R. T.).

vicem discreparent, atque non sine mutuae charitatis detrimento iugiter decertarent, facileque evenire posset quod ipsi studentes contrariam in sacra theologia, quam in philosophiâ addiscendâ apprehenderant, opinionem edocerentur, quinimo in unâ eâdemque scientiâ iuxta diversam magistrorum pro tempore edocentium doctrinam in varias quoque opiniones traherentur: exponentes praedicti, haec et alia non minora mala ex eiusmodi decreto proventura considerantes, ut eiusdem provinciae Castellae quieti, tranquillitati ac decori ipsius fratrum et praecipue studentium concordiae et progressui prospectum sit, sublato eiusmodi decreto, unam certamque eiusdem Angelici doctoris, clarissimi Ecclesiae Dei luminis, constanti summorum Pontificum praedecessorum nostrorum testimonio laudumque praeconio tantopere commendatam doctrinam in universâ provinciâ praefatâ constanter retineri, doceri ac propugnari plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, eorumdem exponentium votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet inodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, supradictum decretum definitorii generalis liberam facultatem fratribus praefatae provinciae Castellae cuiuslibet approbati doctoris sententiam

Abrogatio praefati decreti.

sequendi, sicut praemittitur, attribuens, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, revocamus, annullamus et abolemus, viribusque et effectu penitus et omnino vacuumus, ac pro revocato, nullo et abolito, viribusque et effectu penitus et omnino vacuo haberi volumus, omnibusque et singulis ipsius provinciae Castellae fratribus, lectoribus et magistris nunc et pro tempore existentibus constitutiones generales Ordinis praefati dictaeque provinciae Castellae ordinationes et statuta, quibus praelaudatam doctrinam divi Thomae profiteri, amplecti, docere et defendere iubentur, ut praesertur, deinceps perpetuis futuris temporibus inviolabiliter et inconcusse observari, eâdem auctoritate, harum serie, praecipimus et mandamus.

Clausulae.

§ 4. Sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, ac praefatae S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et quosvis alios qualibet auctoritate fungentes seu functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xiv februarii mcccxxx, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 14 februarii 1730, pontif. anno vi.

CCXCIX.

Reducitur alternativa electionis vicarii generalis Congregationis Hispaniae et Indiarum fratrum Discalceatorum Or-

dinis Eremitarum S. Augustini ad tres tantum Hispaniae provincias¹.

Benedictus Papa XIII,
ad futuram rei memoriam.

Ea, quae pro felici personarum regularium statu in capitulis generalibus interdum sancita et auctoritate apostolicâ comprobata fuerunt, cum incommodum afferre ac earundem personarum tranquillitati obesse noscuntur, nostri muneris est provide moderari et immutare, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Dndum siquidem pro parte tunc existentis procuratoris generalis Congregationis Hispaniae et Indiarum fratrum Discalceatorum nuncupatorum Ordinis Eremitarum sancti Augustini felicis recordationis Alexandri Papae VII praedecessori nostro exposito, quod in eiusdem Congregationis capitulo generali in oppido civitate nuncupato de Calatajud in Aragoniâ novissime tunc celebrato determinatum fuerat pro maiori quiete electionis vicarii generalis dictae Congregationis, et ut unusquisque ad inserviendum religioni magis animaretur, ipsi Alexandro praedecessori supplicandum fore ut concederet, electionem vicarii generalis Congregationis huiusmodi, servatâ inter B. M. V. in Columnâ Aragoniae, et S. Augustini Castellae novae et veteris, necnon S. Thomae de Villanova Baeticae superioris et inferioris, ac S. Nicolai Tolentinatis respective nuncupatas insularum Philippinarum in Indiis provincias Congregationis praedictae alternativâ, sicut in Congregatione Italiae fratrum Discalceatorum eiusdem Ordinis observabatur, incipiendo a memoratâ provinciâ Aragoniae, fieri debere, itaut, eveniente casu,

¹ Hac de re vide Alexandri VII const. edit. mclx, die 23 februarii, pontif. viii.

Prooemium.

Omnis dicta alternativa praescripta fuit per decretum capituli generalis, quod etiam ab Alexandro VII approbatum fuit inter tres Hispaniae provincias, etiamque insularum Philippinarum.

quo vocales Indiarum capitulo pro tempore celebrando tempore adesse non valerent, tunc unus fratrum provinciae subsequenter iuxta ordinem supra expressum in vicarium generalem primodictae Congregationis eligi deberet: idem Alexander praedecessor, supplicationibus sibi per dictum procuratorem generalem nomine fratrum provinciarum praedictarum super hoc humiliter porrectis inclinatus, praenarratam alternativam electionem vicarii generalis Congregationis huiusmodi tamquam religiosorum tranquillitati et bono regimini praedictarum provinciarum proficuum et consentaneam, modo et formâ superius expressis, quatenus (ut asserebatur) in capitulo generali sic novissime celebrato legitime fuisset obtenta, auctoritate apostolicâ approbavit et confirmavit, ac iuxta praedicti capituli decretum fieri et observari mandavit; et aliâs, prout in ipsius Alexandri praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die xxiii februarii mcccxl expeditis, quarum tenorem praesentibus pro expresso et ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

Causae praesentis constitutionis, graviorum, nempe incommoda ob nimiam locorum distantiam ex latius in Hispaniam.

§ 2. Cum autem, sicut dilecti filii tam modernus vicarius generalis quam universi fratres definitorii trium provinciarum Hispaniae dictae Congregationis nobis nuper exponi fecerunt, memorata alternativa electio vicarii generalis executioni demandari nusquam potuerit, propterea quod supradictae provinciae S. Nicolai Tolentinatis in insulis Philippinis quatuor numero fratres seu vocales, quemadmodum per constitutiones eiusdem Congregationis auctoritate praedictâ confirmatas requiritur, ex Indiis in Hispaniam, ubi capitulum generale ipsius Congregationis celebrari consuevit, traicere nequeunt, tum ob nimiam locorum distantiam, tum quia eis non

permittitur libera ex iisdem Indiis arbitrio suo discedendi facultas, quamobrem dilectus filius Iosephus a Solitudine assertus procurator istius provinciae, anno mcccxxvi petierat constitutionibus praedictis in hac parte per nos derogari, ut scilicet, attentâ difficultate quam dictae provinciae fratres seu vocales experiebantur ad interveniendum eidem capitulo generali numero quaternos per dictas constitutiones praescripto, statueremus, quod, si unus, aut duo, vel tres ex fratribus seu vocalibus ipsius provinciae capitulo generali interessent, is seu alter eorum necessario eligi deberet in eiusmodi vicarium generalem; sed, auditâ per nos eâ super re dilecti filii nostri et Sedis Apostolicae in regnis Hispaniarum nuncii relatione, huic petitioni minime annuendum duximus: et revera alternativa electio vicarii generalis, quatenus ad effectum perducere vellet, multiplices turbas aliaque gravia incommoda, quae, cum stabilita et determinata fuit, minus perpensa fuerunt, toti Congregationi ac omnibus quatuor provinciis praefatis allatura foret; nam, ultra gravia dispendia quae dicta provincia S. Nicolai Tolentinatis in insulis Philippinis in quatuor ipsius fratribus seu vocalibus ad capitulum generale huiusmodi mittendis facere deberet, ac longae navigationis discrimina quae istis subeunda forent, sacrarumque missionum, quibus in illis partibus pro conversione infidelium ad catholicam religionis veritatem assidue vacare tenentur, detrimentum, si vicarium generalem, qui foret de dictâ provinciâ, ab humanis decedere vel aegrotare contingeret, diu nimis ob locorum intervalla expectandum foret, antequam vicarius generalis in defuncti vel aegroti locum subrogari posset, ac interim praefata Congregatio sine capite ac superiore remaneret: ipsi

exponentes, quo his aliisve diversis malis et perturbationibus ex dicta alternativa electione proventuris occurratur, simulque salubri ac tranquillo eiusdem Congregationis regimini prospectum sit, ipsam electionem vicarii generalis in pristinum, ac eum, in quo ante decretum supradicti capituli generalis erat, statum, scilicet inter tres provincias Hispaniae tantum reduci plurimum desiderant. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Reductio praedictae alternativae ad tres tantum Hispaniae provincias.

§ 3. Nos igitur, ipsos exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existant, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, supradictam alternativam electionem vicarii generalis inter quatuor provincias Aragoniae, Castellae, Baeticae et insularum Philippinarum Congregationis praedictae, sicut praemittitur, constitutam, expeditasque desuper Alexandri praedecessoris litteras praefatas, ad solas dictas tres Aragoniae, Castellae et Baeticae provincias, eadem auctoritate, tenore praesentium, reducimus, illamque deinceps inter eadem tres provincias dumtaxat, prout ante

decretum et litteras eiusmodi, servari ac fieri statuimus et ordinamus.

§ 4. Decernentes, easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et oblinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac dictae Sedis nuncios, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausa.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon praedictorum¹ Ordinis, Congregationis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, aut quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis: quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse desogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariis.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xiv februarii mdccxxx, pontificatus nostri anno vi.

Dat. die 14 februarii 1730, pontif. anno vi.

¹ Edit. Main. legit absolutos (R. T.).

² Vocem huiusmodi addimus (R. T.).

¹ Edit. Main. legit praedictarum (R. T.).

INDEX

NOMINUM ET RERUM PRÆCIPUARUM.

NUMERUS PAGINAM INDICAT; a PRIMAM COLUMNAM; b SECUNDAM DESIGNAT.

A

Abbas. — Abbas monasterii Cassinensis iurisdictione quasi episcopali gavisus est ab immemorabili, 231 b; abbati praedicto privilegia quaedam, quae iurisdictionem quasi episcopalem praefatam constituunt, confirmavit Sixtus V, 231 b et seq.; ut abbati monasterii praedicti litterae apostolicae dirigi deberent, statuit Urbanus VIII, 233 b et seq.; altera Innocentii XI constitutio necnon decretum iudicum querelarum et controversiarum Concilii Romani editum in favorem abbatialis ecclesiae eiusdem monasterii referuntur, 235 b et seq.; et omnia haec confirmantur, 237 b; abbati praedicto competiisse et competere iura quasi episcopalia declaratur, 239 a; abbatem praedictum ne amplius molestare auderent, clero et populo civitatis S. Germani sub poenis praecipit Pontifex, 239 a, vide S. Germani civitas; abbatibus Montis Cassini facultates quascunque iurisdictionis quasi episcopalis concessas confirmat, 605 a et seq.

Abbatibus regulares. — Abbatibus regularibus perpetuis, ut infra annum a die eorum electionis ab episcopis benedictionem suscipiant vel saltem postulent, praecipitur, 169 a et seq.; quomodo abbates se gerere debeant, quibus concessa fuerit apostolica facultas suscipiendi benedictionem a quocumque antistite, decernitur, 170 a.

Abbatibus titulares Olivetani, vide Monachi Congregationis Montis Oliveti.

Abbatia S. Clementis in Piscaria. — Instrumentum quoddam emphyteuticum super Abbatia S. Clementis in Piscaria, nullius dioecesis, provinciae Theatinae, inter eminentissimum et reverendissimum cardinalem Finy et Congregationem Caestinatorum confectum refert, 680 a et seq.; et confirmat, 694 a et seq.